

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

31'inci Birleşim 13 Aralık 2025 Cumartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	733
II.- GELEN KÂĞITLAR	735
III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	736,851,865,884
A) KANUN TEKLİFLERİ	736:850,851:865,865:880, 884:894
1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226)	736:850,851:865,865:880, 884:894
2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218	

Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)

736:850,851:865,865:880,
884:894

A) SAĞLIK BAKANLIĞI

736:850,851:865,865:880,
885,886

1) Sağlık Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

736:850,851:865,865:880,
885,886

2) Sağlık Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

736:850,851:865,865:880,
885,886

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

736:850,851:865,865:880,
885,886:887

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

736:850,851:865,865:880,
885,886:887

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

736:850,851:865,865:880,
885,887

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU

736:850,851:865,866:880,
885,887:888

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

736:850,851:865,866:880,
885,887:888

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

736:850,851:865,866:880,
885,888

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI

737:850,851:865,866:880,
885,888:889

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

737:850,851:865,866:880,
885,888:889

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

737:850,851:865,866:880,
885,889

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

737:850,851:865,866:880,
885,889:890

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

737:850,851:865,866:880,
885,889

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	737:850,851:865,866:880, 885,889:890
<i>E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</i>	737:850,851:865,866:880, 885,890
1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	737:850,851:865,866:880, 885,890
2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	737:850,851:865,866:880, 885,890
<i>F) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ</i>	737:850,851:865,866:880, 885,891
1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	737:850,851:865,866:880, 885,891
2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	737:850,852:865,866:880, 885,891
<i>G) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU</i>	737:850,852:865,866:880, 885,892
1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	737:850,852:865,866:880, 885,892
2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	737:850,852:865,866:880, 885,892
<i>Ğ) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU</i>	737:850,852:865,866:880, 885,893
1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	737:850,852:865,866:880, 885,893
2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	737:850,852:865,866:880, 885,893
<i>H) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU</i>	737:850,852:865,866:880, 885,894
1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi	737:850,852:865,866:880, 885,894
2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı	737:850,852:865,866:880, 885,894

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

850

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan'ın, 9 Ağustos 2022 tarihinde Abdülhamid Han sondaj gemisi denize açılırken yanında bulunan 3 geminin isimlerine ilişkin konuşması

850

V.- AÇIKLAMALAR

865,880,883

1.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

865

2.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

880:881

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

881

4.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

882

5.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile bugün bütçeleri görüşülen Bakanlara ilişkin açıklaması

883:884

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

882

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

882:883

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.04'te açılarak altı oturum yaptı.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226), 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 227) görüşmelerine devam edilerek,

Gençlik ve Spor Bakanlığı,
Kültür ve Turizm Bakanlığı,
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı,
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı,
Vakıflar Genel Müdürlüğü,
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu,
Atatürk Araştırma Merkezi,
Atatürk Kültür Merkezi,
Türk Dil Kurumu,
Türk Tarih Kurumu,
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü,
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü,
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı,
Kapadokya Alan Başkanlığı,
Uludağ Alan Başkanlığı,
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu,

2026 yılı merkezî yönetim bütçeleri ve 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesapları kabul edildi.

Ankara Milletvekili Murat Emir, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan ile Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın sosyal medyadan yaptığı açıklamaya,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İzmir Milletvekili Seda Kâya Ösen'in yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, usule,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy'un 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin dördüncü tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan;

Ankara Milletvekili Murat Emir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Murat Emir'e ve Genel Kurulda yaşananlara,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'ya,

Alevi-Sünni ayrımında bulunanlara,

Milletvekillerinin ifadelerine dikkat etmeleri gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

13 Aralık 2025 Cumartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere 23.23'te birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Yasin ÖZTÜRK

Denizli

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Müzeyyen ŞEVKİN

Adana

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 49

13.12.2025 Cumartesi

Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi

(Silahlı Kuvvet Kullanılmasına İzin Verme)

1.- Türkiye'nin Milli Çıkarlarına Yönelik Her Türlü Tehdit ve Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Libya'daki Gayrimeşru Silahlı Gruplar ile Terör Örgütleri Tarafından Türkiye'nin Libya'daki Menfaatlerine Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek, Kitlemel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Libya Halkının İhtiyacı Olan İnsani Yardımları Ulaştırmak, Libya'nın Bütünlüğü ve İstikrarını Tehdit Eden DEAŞ, El-Kaide ve Diğer Terör Örgütlerinin Faaliyetlerini ve Yasa Dışı Silahlı Gruplar ile Yasa Dışı Göç ve İnsan Ticareti İçin Uygun Ortam Oluşturan Eylemleri Bertaraf Etmek, Gerekliği Takdirde BM Güvenlik Konseyinin 2292 (2016) Sayılı Kararıyla Libya'ya Yönelik Silah Ambargosunun Açık Denizlerde Denetlenmesi Yönünde Üye Devletlere Verilen Yetkiyi Kullanmak, Dönemin Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Tarafından Talep Edilmiş Olan ve Bilahare Kurulan Milli Birlik Hükümetinin de Gerek Duyduğunu Bildirdiği Desteği Sürdürmek, Bu Süreç Sonrasında Meydana Gelebilecek Gelişmeler Karşısında Türkiye'nin Yüksek Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekliği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 2 Ocak 2020 Tarihli ve 1238 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla Verilen ve Son Olarak 30 Kasım 2023 Tarihli ve 1398 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararıyla Uzatılan İznin Süresinin 2 Ocak 2026 Tarihinden İtibaren Yirmi Dört Ay Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1252) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2025)

13 Aralık 2025 Cumartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: İshak ŞAN (Adıyaman), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündemimize göre 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

Program uyarınca bugün beşinci turdaki görüşmeleri yapacağız.

Beşinci turda yer alan kurumların isimlerini okutuyorum:

Sağlık Bakanlığı, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Nükleer Düzenleme Kurumu.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226)¹

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)²

A) SAĞLIK BAKANLIĞI

1) Sağlık Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

¹ 226 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 8/12/2025 tarihli 26'ncı Birleşim Tutanağı'na eklidir.

² 227 S. Sayılı Basmayazı ve Cetveller 8/12/2025 tarihli 26'ncı Birleşim Tutanağı'na eklidir.

*Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI**1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI**1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**F) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**G) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU**1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**Ğ) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU**1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı**H) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU**1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi**2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.**

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince tur üzerindeki görüşmelerde siyasi parti gruplarına ve istemleri hâlinde İç Tüzük'ün 62'nci maddesi gereğince görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecek. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir ve şahısları adına yapılacak konuşmaların süresi beşer dakika olacaktır. Ayrıca, konuşmalar tamamlanınca soru ve cevap işlemi on beş dakika soru, on beş dakika cevap olarak yapılacak ve sorular gerekçesiz olarak yerinden sorulacaktır.

Kabul edilen Danışma Kurulu önerisi gereğince, bütçenin ilk ve son günü yapılan konuşmalar haricinde milletvekilleri tarafından yapılacak konuşmalarda ilave süre verilmeyecektir. Bu nedenle, sayın milletvekillerinin konuşmalarını süresi içinde tamamlamaları önem arz etmektedir. Ayrıca, tur görüşmelerinin yapıldığı birleşimlerde Grup Başkan Vekillerine yalnızca tur görüşmelerinin sonunda altışar dakika süre verilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Beşinci turda söz alanların adlarını sırasıyla okutuyorum:

İYİ Parti Grubu adına Lütfü Türkkan, Kocaeli; Turhan Çömez, Balıkesir; Şenol Sunat, Manisa; Yüksel Selçuk Türkoğlu, Bursa; Yüksel Arslan, Ankara; Erhan Usta, Samsun; Rıdvan Uz, Çanakkale.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Pelin Yılık, Çankırı; Ayşe Sibel Ersoy, Adana; Fevzi Zırhlıoğlu, Bursa; İzzet Ulvi Yönter, İstanbul; Tamer Osmanağaoğlu, İzmir; Mustafa Baki Ersoy, Kayseri.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Heval Bozdağ, Ağrı; Ömer Faruk Gergerlioğlu, Kocaeli; Hüseyin Olan, Bitlis; Ali Bozan, Mersin; Ayten Kordu, Tunceli; İbrahim Akın, İzmir; Burcuğül Çubuk, İzmir; Öznur Bartın, Hakkâri; Ömer Öcalan, Şanlıurfa; Perihan Koca, Mersin.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Cevdet Akay, Karabük; Kayıhan Pala, Bursa; Gamze Akkuş İlgezdi, İstanbul; Mühip Kanko, Kocaeli; Ali Fazıl Kasap, Kütahya; Murat Çan, Samsun; Deniz Yavuzılmaz, Zonguldak; Müzeyyen Şevkin, Adana; Gülcan Kış, Mersin; Ednan Arslan, İzmir; Fahri Özkan, Kırklareli.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Hasan Arslan, Afyonkarahisar; İsmail Güneş, Uşak; Ümmügülşen Öztürk, İstanbul; Orhan Ateş, Bayburt; İshak Şan, Adıyaman; Fatih Dönmez, Eskişehir; Nilgün Ök, Denizli; Arslan Tatar, Şırnak; Ferhat Nasıroğlu, Batman; Ali Temür, Giresun; Mehmet Faruk Pınarbaşı, Şanlıurfa; Yılmaz Büyükdıdın, Trabzon.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Necmettin Çalışkan, Hatay; İrfan Karatutlu, Kahramanmaraş; Medeni Yılmaz, İstanbul; Mesut Doğan, Ankara; Elif Esen, İstanbul; Cemalettin Kani Torun, Bursa; Sema Silkin Ün, Denizli.

Şahısları adına, lehinde, Cüneyt Aldemir, Tokat; aleyhinde, Cemal Enginyurt, İstanbul.

Yürütme adına Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar.

BAŞKAN - Şimdi ilk söz, İYİ Parti grubu adına Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar, değerli bürokratlar; hepinizin sabahları hayırlı olsun, gününüz hayırlı olsun.

Biz Türkiye’de elektrik fiyatlarına bağırırken çağıırırken, faturalara itiraz ederken Sayın Enerji Bakanı kalkıyor diyor ki: “En ucuz enerji Türkiye’de.” Hakikaten doğru söylüyor yani onu da söyleyeceğim, Sayın Bakan çok doğru söylüyor. Türkiye’de sanayi elektriği Avrupa Birliği ortalamasından yaklaşık yüzde 45 daha ucuz; kilovatta Avrupa Birliği ortalaması 0,19 sent, Almanya’da 0,25 sent, Polonya’da 0,13 sent, Türkiye’de 0,10-0,11 yani Türkiye’de gerçekten elektrik ucuz fakat burada acı bir gerçeği görmek zorundayız: Sayın Bakan, enerji faturası Avrupa’da pahalı ama Avrupa’nın geliri bizden 3 kat daha fazla, problem burada, problem Türkiye’deki adaletsiz seçimde. Seçimimiz adaletsiz, yönetimimiz adaletsiz, gelir dağılımı tam adaletsiz. Artık Türkiye’de fukara kalmadı, Türkiye’de yoksul insanlar var. Geçen gün gazetede gördünüz değil mi? Otelde yaşıyor emekliler, günde 200 liraya. Yoksulluk, fukaralık artık dip olmuş Türkiye’de. Dolayısıyla, elektrik faturalarını görenlerin ilk yaptığı iş, buna itiraz etmek haklı olarak.

Bugün asgari ücretlinin ve emeklinin aldığı maaş faturayı çevirmeye yetmiyor demiştim. Kâğıt üzerinde ucuz enerji, vatandaşın mutfağında, cebinde, hayatında enerji çok pahalı. Avrupalı emekli bu pahalı enerjiyle yaşamını sürdürüyor ama Türkiye’de ucuz sayılan bu enerjiye rağmen alım gücü düştüğü için insanlar bu faturayı ödemekte zorlanıyorlar. Türkiye’de “ucuz enerji” dediğimiz şey... Aslında fiyat gerçek değil; devletin büyük, gerçekten devasa bir fedakârlığı var, yaklaşık 333 kw’nin altında elektrik harcayanlara 500 milyar lira devlet sübvansede ediyor. Ya, arkadaşlar, böyle bir bütçede 500

milyar lira elektrikten sübvans yapmak doğru bir şey mi? Bu sürdürülebilir bir şey değil, Türkiye'nin genel bütçesi açısından baktığımızda bu sürdürülebilir bir mesele değil. Her sene devletin "Daha ucuz elektrik vereceğim." diye enerji faturasını 500 milyar lira sübvans etmesi doğru bir mesele değil. Buradaki esas mesele şu: Türkiye enerji kaynaklarına ulaşmakta zorlanıyor, geri kaldı dünyada. Son dönemde yenilenebilir enerji konusunda ciddi adımlar atıldı ama netice itibarıyla bu ülke enerjisinin yüzde 74'ünü ithal ediyor; bu, doğal gazda yüzde 99'una dayanıyor. Hâl böyleyken, sizin her yıl 500 milyar lira sübvans etmeniz yerine üretimi teşvik etmeniz çok daha uygun olacaktır yani o vatandaşın satın alma gücünü çoğaltın, vatandaş elektrik öderken zorlanmasın, gelir düzeyini çoğaltın. Saçma bir ekonomik denge kurulmuş yani vatandaşın refahına harcanması gereken para, daha doğrusu, eğer enerjiyse, bu enerji kaynaklarının daha verimli olarak kullanılması gerektiği için harcanması gereken para, bugün vatandaşın faturası için harcanıyor; bir iki sene sonra bu parayı bulamayabilirsiniz ve olmayabilir.

Türkiye de rüzgârı, güneşi, coğrafyanın nimetlerini değerlendiren bir politika izlenmeye başladı; bu takdir edilecek bir şey ama biraz evvel söylediğim gibi, şu faturalara harcadığımız parayı lütfen enerji teminine harcayın, ileriki yıllarda çok daha başarılı olacaktır çünkü ileriki yıllarda enerji kritik bir mesele. Bakın, Ukrayna'nın hayatını felç eden tek şey enerji yani insanlar savaşta ölüyor, doğru; harp sanayisi için gerekli silahları temin etmekte zorlanıyor, doğru ama enerji problemi yüzünden ülke çöküyor. Enerji kaynaklarını doğru tesis ederseniz, Türkiye'nin önümüzdeki süreçte güvenliğiyle ilgili de herhangi bir meselesi kalmaz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Turhan Çömez'de.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Bakanlar, değerli bürokratlar; bugün Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerinde bir değerlendirme yapacağım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şehir hastaneleriyle başlayacağım. Şehir hastanelerini bu dönem her bütçede tartıştık ve her seferinde de eleştirdik. Bakın, 2017-2023 yılı arasında, tam yedi yıl içerisinde 102 milyar lira para harcanmış şehir hastanelerine. Bu yıl harcanacak olan para tam 136 milyar lira; bu, korkunç bir rakam ve şehir hastaneleri giderek büyüyen bir kara delik hâline dönüyor. Bu kara delik önümüzdeki yıllarda Sağlık Bakanlığının ve Türk sağlık sisteminin en büyük handikaplarından bir tanesi olacak. Yeri geldiğinde "Size beş yıldızlı otel gibi sağlık hizmeti veriyoruz." deniliyor ama bunun maliyeti, işletme giderleri ve diğer riskleri hiç konuşulmuyor. Bakın, 136 milyar liralık bu yılki bütçeden 78'i kullanım bedeli, 57'si ise hizmetler için ayrılıyor. Şimdi "kullanım bedeli" derken kiradan bahsediyorum. Eski Sağlık Bakanının -ki birçoğunun altında onun imzası var- hastaneleri bir yatak başına 125 ila 150 metrekare kapalı alana sahip, Avrupa standartları da aşağı yukarı aynı, İngiltere'de biraz daha az ama buradaki şehir hastanelerinde bir yatak başına kapalı alan tam 313 metrekare. Bu ne demek? 313 metrekarenin kira bedeli o işletmeciye veriliyor, o müteahhide veriliyor ve inanılmaz bir para boca ediliyor demek. Peki, bu hastaneler nasıl yapılıyor? Sayın Erdoğan diyor ki müteahhidin birine: Gel, ben sana şurada bir şehir hastanesi yapılmasını emrediyorum veya istiyorum. Müteahhit gidip parayı Londra'daki finans kaynaklarından buluyor, cebinden bir tek kuruş para harcamıyor, bulduğu o krediyi Türkiye'ye getiriyor. Bir taraftan Türkiye'den hem garanti alıyor, devlet garantisi hem de bunun yanı sıra Londra mahkemelerini tahkim mahkemesi olarak kabul ediyor ve böylece cebinden bir tek kuruş

para çıkmadan, en küçük bir risk üstlenmeden inanılmaz paraları cebine boca ediyor ve korkunç bir rant kapısıyla beraber Türkiye'nin istikbali ipotek altına alınıyor.

Şehir hastanelerinin mutlaka ve mutlaka rehabilite edilmesi, restore edilmesi ve yönetimiyle ilgili yeniden bir model üretilmesi şart. Aksi hâlde biz önümüzdeki yıllarda sağlık bütçesinde bu kocaman kara deliğin ne kadar büyük faturalara mal olacağını konuşuyor olacağız.

Gelelim ikinci konuya: MHRS. Şimdi Sayın Bakan diyor ki: "Artık hemen hemen herkes, her gün randevu alabiliyor." Kısmen doğru olabilir, bizdeki bilgiler biraz daha farklı ama Sayın Bakan, bakın, siz de biliyorsunuz, meslektaşız, uzun yıllar yurt dışında hekimlik yapmış biri olarak söylüyorum, yirmi dakikadan daha az süreyle hiç hasta bakmadım bugüne kadar. Fakat, bakın -hastanenin ne olduğunu da söylerim size- iki dakika arayla randevu vermişsiniz. Allah aşkına, iki dakika hastanın girişine, çıkışına, adını ve soyadını söylemesine, şikâyetini anlatmaya bile yetmez. Böyle yaparsanız, tabiatıyla, randevu problemi olmaz ama hastaların dosyalarını açın bakın, hiçbir detay bilgi göremeyeceksiniz, hiçbir ön çalışma göremeyeceksiniz ve ne yazık ki ne kilosu ne boyu ne tartısı ne ateşi, doğru düzgün inceleme yapılmadan iki üç dakika içerisinde bu hastaların sözüm ona muayene edildiğine tanık olacaksınız. Bu şekilde bir muayene anlayışı olmaz; iki dakikaya, beş dakikaya, altı dakikaya sığdırılmış bir muayene anlayışı olmaz. Tabii bunun uzun vadeli çok daha büyük faturaları da olacak, biraz sonra onlardan bahsedeceğim.

Türkiye'deki problemin temeli aslında koruyucu sağlık hizmetlerine ve birinci basamak sağlık hizmetlerine hak ettiği değerin verilmemiş olması, bunu hepimiz biliyoruz, eminim Sayın Bakan da bunun farkındadır ve takdirindedir. Barınma, beslenme, çevre, hijyen, altyapı ve genel alışkanlıklar... Bakın, bunlar yüksek maliyetler, bir kültür, bir anlayış, bir felsefeyi gerektirir ve yıllar içerisinde bunlar ihmal edildiği için, koruyucu hekimlik yeterince desteklenmediği için, birinci basamak sağlık hizmetleri yeterince desteklenmediği için birinci basamakta ve koruyucu hekimlikte muhafaza edilmesi ve bir anlamda önlenmesi gereken yığılma bu sefer ikinci, üçüncü basamağa, orada da durmayanlar acil hizmetlere yığılarak maalesef sistem üzerinde büyük bir külfet oluşturuyor. Bunun mutlaka önüne geçilmesi lazım. Birinci basamak sağlık hizmetleriyle ilgili geçtiğimiz aylarda çıkarılan yönetmelikler, genelgeler, uygulamalar aslında sistemin handikaplarını çözmek için değil, handikapları büyütecek nitelikte. Diyorsunuz ki: "Reçete yazarsan maaşını keserim, reçete yazmazsan hastalar senin puanını düşürür yine maaşını keserim, hiç hasta gelmezse maaşını keserim, eğer hasta hastaneye çok giderse yine maaşını keserim." Böyle bir uygulama olmaz. Birinci basamak sağlık hizmetlerinin mutlaka desteklenmesi, ASM'lerin sayısının artırılması yanı sıra ASM'lere dünyadaki örneklerinde olduğu gibi uzmanlık alanlarının da ihdas edilmesi lazım; çocuk gibi, kadın doğum gibi, dâhiliye gibi branşların artık ASM'lerde hizmet vermesi lazım.

Şimdi, doğum istatistiklerine baktığımızda enteresan bir rakam paylaşacağım, genelinden bahsedeceğim ama özellikle Türkiye'nin Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtikten sonraki doğum istatistiklerine bakacağım. Bakın, 2018'de Türkiye'de doğurganlık hızı 2,0. AK PARTİ iktidara geldiğinde bu 2,5'lardaydı. Sayın Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı olduğu tarihten bugüne bakıyorsunuz doğurganlık hızı -sürekli söylüyor ya kendisi 3 çocuk, 5 çocuk falan- 1,48'e düşmüş. Çok önemli bir tehdittir bu, Türkiye'de doğurganlık hızının azalması çok büyük bir tehdittir. Bakın, o dönemde 12 milyonun üzerinde, 13 milyona yakın çocuğumuz var, bugün 11 milyon 400 bin civarında yani 1,4 milyon civarında çocuğumuz azalmış Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde. Artması beklenen çocuk

sayısının azalmasının sebeplerini mutlaka araştırmamız lazım; bu, son derece ciddi, son derece önemli bir problem.

Tabii, yanı sıra çocuk ölümleri; Sayın Bakan, hiç konuşmuyorsunuz. Gelişmiş 40 ülkenin çocuk ölümleri ortalaması, 5 yaş altı çocuk ölümlerinin ortalaması binde 3,4; maalesef, bizim ülkemizde 12,8. Allah aşkına, bu ülkenin çocukları neden daha az dünyaya geliyor, neden daha çok ölüyorlar? Bulgaristan'a bakıyorsunuz çok altında, Yunanistan'a bakıyorsunuz çok altında ama bizim ülkemizde çocuk ölümleri, bebek ölümleri inanılmaz yüksek, bunun da birçok sebebi var. Sebeplerinden bir tanesi sağlık hizmetlerindeki yetersizlik, bir diğeri de beslenme.

Şimdi, obeziteyle ilgili bir değerlendirme yapacağım. Geçtiğimiz aylarda Sayın Bakan obeziteyle ilgili büyük bir çalışma başlattı, ben de onu eleştirdim, bir kere daha eleştireceğim. Bakın, cami önlerinde, sokak aralarında, meydanlarda, alışveriş merkezlerinde insanların boyları ve kiloları ölçüldü. Allah aşkına, böyle bir obezite tespiti veyahut da böyle bir obeziteyle mücadele dünyanın neresinde görülmüş? Eğer bir hastanın istatistik verilerini çıkaracaksınız, obeziteyle gerçekten mücadele edecekseniz, bunun analizini yapıp çözüm üreteceksiniz gelen her hastanın hastanelerde ölçümlemlerini yaparsınız, raporlarını çıkartırsınız, ona göre analiz yaparsınız. Sayın Bakan baskülü verdi sağlık çalışanlarının eline, sokaklarda, meydanlarda insanların boyları ölçüldü, kiloları ölçüldü. Bu ne bilimsel ve ne de aslında sağlıkta olması gereken bir uygulama. Tabii, bu ne için yapıldı, sonuçları nedir, henüz bilmiyoruz fakat önemli bir ayrıntıyı paylaşacağım, bu da bilimsel bir çalışma: Son dönemde Türkiye'deki diyabet hastalarının artış hızı dünya geneline göre 2 kat daha fazla, Avrupa'ya göre de 3 kat daha fazla. Niye bizim ülkemizde diyabet hızı bu kadar artıyor, niye obezite bu kadar tehlike? Bunun birçok sebebi var; temelinde beslenme var, onun yanı sıra koruyucu hekimlik ve diğer önlemlerin yeterince alınmayışı var ama Sağlık Bakanlığı bununla mücadele edebilmek için sağlık çalışanlarının eline bir baskül verdi, bir de boy ölçer verdi, meydanlarda ölçüldü, mesele bitti. Bunun mutlaka ve mutlaka bilimsel bir şekilde yapılması ve rasyonel politikalar üretilmesi şart.

Şimdi, sağlık eğitimine gelince, bakın, sağlık eğitimi de aslında alarm vermeye başladı. Öncelikle, Türk hekimlerine uygulanan bir negatif yaklaşım söz konusu. Ben hep söylüyorum, nedir sizin bu Türk milletine olan garazınız diye. Allah aşkına, TUS sınavlarında Türk hekimlerinin 70 puanla girdiği yere yabancılar 55 puanla giriyor. Yıllardır söylüyorum, yurt dışında bu sınavlara girmiş, bu sınavlardan başarıyla geçmiş, lisans almış birisi olarak söylüyorum, o ülkenin standartları neyse ona tabi olursunuz, o ülkede kurallar neyse, ne isteniyorsa kendi vatandaşlarından ona tabi olursunuz. Niye benim vatandaşımın 70 puanla girdiği yere bir yabancı 55 puanla giriyor? Olmaması lazım, bunun mutlaka ve mutlaka bir çözüme ulaştırılması lazım, bu çok önemli bir şey.

Yanı sıra, Sayın Bakan, nöbet ücretleri konusunda da hekimlerimizin ciddi şikâyetleri var. Maalesef çok kısıtlı nöbet ücretleri uygulanıyor. Haddizatında bunun sebebi, alta yatan sebebi o uygulamalardır. Yıllardan beri performans uygulaması var, bu da son derece yanlış. Yani doktora diyorsunuz ki: "Ne kadar ameliyat yaparsan o kadar para veririm." Böyle bir uygulama doktorlara bir anlamda, teşvik demeyeceğim ama alan açıyor ve maalesef endikasyonlarda ve ameliyatlarda daha geniş düşünme imkânı da açıyor. Bu, bir anlamda hastaneye bir külfet, hem zaman hem mekân hem de parasal olarak büyük bir külfet. Mutlaka bu performans uygulamasından vazgeçilmesi lazım, yerine eğer doktordan ilave hizmet istiyorsanız günlük bir çalışma zemini oluşturmanız lazım ve fiyatlandırmaları ona göre yapmanız lazım.

Gelelim malpraktise. Bakın, malpraktis uygulamaları da bizim ülkemizde son derece sıkıntılı. Özel hastanelerin malpraktis uygulamalarında sorun yok, onu doktor kendisi veya özel hastane yapabilir ama bütün medeni ülkelerde, bütün medeni dünyada devlet hastanelerinde doktorların sigortası hastane tarafından yapılır, eğer bir savunma yapılacaksa o hastanenin avukatları tarafından yapılır. Maalesef bizim hastanelerde doktorlarımız çaresiz bırakıldığı için ve -çok ekstrem örnekleri var- milyonlarca liralık tazminat ödemeye mahkûm doktorlar olduğu için ve genellikle de cerrahi branşlarda bu sorunlar yaşandığı için bugün hekimlerimiz, genç hekimlerimiz cerrahi branşları tercih etmiyorlar ve bu da sistemde ciddi problemleri beraberinde getiriyor.

Şimdi, Sayın Bakan, geçtiğimiz günlerde dediniz ki: “Bu ülkede 25 milyon kez MR çekilmiş, 30 milyon kez tomografi çekilmiş.” Bunu söylediniz ve dediğiniz doğrudu. Şimdi, bu son derece önemli bir problem. Bakın, uzun yıllar yurt dışında MR ve tomografi istemiş birisi olarak söylüyorum: OECD ülkelerinde Türkiye’dekinin üçte 1’i, Avrupa ülkelerinde Türkiye’dekinin dörtte 1’i oranında MR ve tomografi isteniyor. Peki, niye bizim ülkemizde bu kadar çok ve bunun komplikasyonları veyahut da bunun sonuçları neler? Birincisi, inanılmaz bir mali külfet, yaklaşık 40 milyar lira civarında olduğunu tahmin ediyorum. Benim hesaplamalarım öyle, hatalıysam Sayın Bakan, düzeltin rakamı. Bu korkunç bir rakam, bunun olmaması lazım.

Bunun birkaç sebebi var: Birincisi, birinci basamak sağlık hizmetleri çalışmıyor doğru düzgün. İkincisi, MHRS sistemi çalışmıyor. Siz doktora “İki dakikada, beş dakikada hasta bak.” dersiniz o da eline geçirdiği talep evrakıyla hastayı gönderir, MR ve tomografi ister ve bir anlamda, streten veya sorundan kurtulmaya çalışır. Öte yandan, malpraktis uygulamaları... Doktorlar korktuğu için bol miktarda bu tür istekleri ve talepleri gerçekleştiriyorlar. Ama temel problem şu: Bakın, birçok hastanede, başta şehir hastaneleri olmak üzere, bu tür görüntüleme üniteleri, radyoloji merkezleri maalesef özelleştirildi, bir rant ve talan ilişkisi kuruldu ve kurulan bu ilişki sebebiyle de biz, MR ve tomografiye yılda 40 milyar liraya yakın para harcıyoruz. Bunların neredeyse yüzde 75’i gereksiz, bir külfet, aynı zamanda ekonomik külfetin yanı sıra hastaların bünyelerine, bedenlerine yüklenmiş çok ciddi bir sağlık tehdidi. Bunun azaltılması şart, kolay olmayacağını biliyorum ama yolu bellidir, o yolu tahmin ediyorum, siz de biliyorsunuz; bununla ilgili mutlaka ciddi bir çalışma yapılması lazım.

Benim Sağlık Bakanlığına verdiğim soru önergelerinden nadir gelen cevaplardan bir tanesidir, o da Çam ve Sakura Hastanesinde böyle bir radyoloji ünitesindeki bir çetenin varlığı. Teşekkür ediyorum, onunla ilgili verdiğim soru önergesine cevap verdiniz ve oradaki çetenin bunun üzerinden elde ettiği rantlarla ilgili savcılığa suç duyurusunda bulundunuz ama bu sorun sadece bir hastanede değil birçok hastanede; o bakımdan bunun ciddiyetle ele alınması lazım.

Sezaryen oranlarına gelince, bakın, geçtiğimiz yıl 3 Ekim 2024’te “Anneciğim Başardık” diye bir video yayınladınız. Hakikaten sezaryen büyük bir problem bu ülkede. “Anneciğim Başardık” diyerek, video yayınlayarak sezaryenle ilgili problemlerin üstesinden gelemezsiniz. AK PARTİ iktidara geldiğinde Türkiye’de doğumlarda sezaryen oranı yüzde 20’ler civarındaydı, bugün yüzde 65’i buldu; bu korkunç bir rakam. Dünya Sağlık Örgütü diyor ki: “Sezaryenlerin yüzde 15’i geçmemesi lazım.” Bizde yüzde 65. Bunun da sebepleri var; az önce söylediğim performans, hasta yoğunluğu, birinci, ikinci basamak hizmetlerdeki yetersizlik, malpraktis uygulamaları ve nihayetinde yüzde 65’lik bir sezaryen uygulaması var Türkiye’de. Büyük bir risk, büyük bir sorun ama siz bu sorunla “Anneciğim Başardık” diyerek bir videoyla başa çıkamazsınız. Bununla ilgili mutlaka ve mutlaka rasyonel politikalar üretmeniz şart. Bunun kendi içerisinde çok önemli sorunlar ürettiğini de biliyoruz.

Sağlıkta şiddet, hiç bitmeyen problem; buna dair alınması gereken önlemler var, yasal önlemler var, sosyal önlemler var, siyasilerin daha sorumlu olması lazım. Milletvekillerinin “Gidin, doktorların gırtlığına yapışın.” falan dememesi lazım, bu bir kültür. Onun için de Sayın Bakan, sizden bu konuda biraz daha hassasiyet ve destek bekliyoruz.

Askerî hastanelerin kapanması büyük bir skandaldı, büyük bir hataydı; mutlaka ve mutlaka açılması lazım, zararın ya da hatanın neresinden dönülürse o kârdır diyorum. Dünyanın bütün gelişmiş ülkelerinde orduların askerî hastaneleri vardır. Bizim ülkemizde kapatılması -o zamanlar için gerekçelerini anlayabiliyorum- doğru değildi ama buna rağmen anlayabiliyorum, hastanelerin açılması şart. Sadece binalar değil, aynı zamanda o hastane içerisindeki kültür, birikim, o tecrübe yok olup gidiyor. Mutlaka askerî hastanelerin açılması lazım.

Sağlık Uygulama Tebliği’nde -SUT uygulaması- ödenen para son derece az. Bu paranın sizinle bir ilgisi yok, SGK’dan geliyor, biliyorum ve on sekiz aydır hiçbir artırıma gidilmedi. Tabii, bakın, şimdi buraya gelmeden önce aldım, genel cerrahide bir özel hastanede SUT uygulamasında 130 lira para ödeniyor. Bu sizin kabahatiniz değil, bu, SGK’nin uygulaması. Ne yapıyor özel hastane? “Ne yapayım, bana devlet 130 lira veriyor. Ver bakalım şu kadar para.” diyor ve özel hastanelerde hasta ile hekim arasında maalesef istenmeyen parasal ilişkiler ortaya çıkıyor.

Yine -size daha sonra raporlarını vereceğim- bazı hastanelerde ameliyat uygulamalarında SUT’tan daha fazla para alınması için raporlar üzerinde yapılan birtakım tahrifatların olduğunu da biliyorum, onların belgelerini de size vereceğim Sayın Bakanım.

Genel sağlık sistemiyle ilgili geçtiğimiz günlerde bir artırıma gidildi yani sosyal devlet anlayışında bu olmaz. Geçtiğimiz on iki, on üç yıl içerisinde Suriyelilere harcanan milyarlarca lira var. Nihayet geçtiğimiz günlerde bir açıklama yapıldı. Türk vatandaşları ile Suriyeli sığınmacılar da eşitlenecek, artık onlardan da para alınacakmış; bunun da mutlaka ve mutlaka geçmişe dönük incelenmesi şart.

Geçtiğimiz günlerde hastane ruhsatlarıyla ilgili bir genelge yayınladınız, dediniz ki: “Bundan sonra bölgelere dönük hastane ruhsatı dağıtacağız veya bunları ihaleyle vereceğiz.” Dünyanın hiçbir yerinde böyle bir uygulama yok. Aynen enerji ruhsatları gibi hastane ruhsatlarının da dağıtımının arkasında bir rant var, bunu net olarak söylüyorum. Bunu yapmayın, kim, nerede hastane açmak istiyorsa size müracaat etsin, siz de ihtiyaç duyduğu ruhsatı o hastaneye göre verin ve bu hastane ruhsatlarını lütfen, bir pazarlık konusu yapıp bir rant alanı hâline getirmeyin.

Organ naklini çok iyi bildiğinizi biliyorum. Daha sonra sizinle bu konuyu özel olarak konuşmak isterim çünkü burada da inanılmaz mafyalaşmış, çeteleşmiş bir yapı var. Yılda 4 milyar liralık bir organ nakli bütçesi var, bunun neredeyse yüzde 75-80’i özel hastanelere gidiyor. Özel hastanelere refere edilen, gönderilen hastaların da hangi mekanizmayla gittiğini gayet iyi biliyorum. Lütfen bunun üzerine gidin, kamu hastanelerini destekleyin ve bu rant şebekesini çökertin. Bakın, bu şebeke Sağlık Bakanlığı içerisindeki birtakım uzantılarıyla maalesef bunlara alan açmıştır ve Türkiye’de kadaverik donör sayıları giderek azalmaktadır. Geçtiğimiz yıl 15 olacak derken, bu giderek azalmıştır. Bir isim de vermeden söyleyeceğim: Doku, Organ Nakli ve Diyaliz Hizmetleri Daire Başkanınız şu anda cezaevinde, onun da detaylarını mutlaka biliyorsunuzdur.

İlaç, eczacılıkla ilgili de detay vereceğim. 325 milyar liralık bir ilaç tüketimi var, tüketilen ilacın yüzde 40’ı yurt dışından ithal ediliyor, yüzde 60’ı Türkiye’de üretiliyor ama üretilenlerin de yüzde 80’inin ham maddesi ne yazık ki yurt dışından geliyor. Biz özellikle ilaçta büyük ölçüde dışarıya bağımlı hâle gelmiş durumdayız. Bakın, 5 milyon nüfuslu İrlanda’nın 3 tane eczacılık fakültesi var,

yıllık ihracatı 90 milyar dolar; hâlbuki, bizim 60'ın üzerinde eczacılık fakültemiz var ama şu anda tamamen ilaçta dışarıya bağımlı hâle gelmiş durumdayız.

Diş hekimlerinin problemleri çok büyük. Bu ülkenin yıllık ihtiyacı olan diş hekimi sayısının tamamı eski Sağlık Bakanının Medipol diş hekimliği fakültelerinde yetiştiriliyor. Şu anda çok sayıda diş hekimimiz işsiz ve maalesef, mezun olan diş hekimlerine iş alanı açamadığınız için büyük bir problemle karşı karşıyalar. Fizik tedavi ve teknisyenleri de aynı sorunları yaşıyorlar.

Son olarak, bitirmeden önce, bir kere de daha önceden tekrar ettiğim şeyi söyleyeceğim. Eski Sağlık Bakanına bir soru önergesi verdim -Sayın Başkanım, yine konu soru önergesine geldi ama başılsayın, bununla bitireceğim- sizinle ilgili değil ama bunun cevabını vermeniz gerekiyor Sayın Bakanım, sizin döneminize ait değil. Eski Sağlık Bakanının Medipol Hastaneler Grubuna İstanbul'daki TEKEL binaları -Unkapanı'nda- yanı sıra, TEKEL'in Beykoz'daki arazileri -tam 220 bin metrekare- Unkapanı'ndaki milyarlarca liralık binalar, Üsküdar'da "Eğitim tesisi yapın." diye verilmiş araziler tahsis edildi. Yanı sıra, Ankara'da Tren Garı'ndaki önemli binalar -birkaç bina- kendisine verildi, Atatürk Orman Çiftliği'nde 555 bin metrekare alan kendisine tahsis edildi, milyarlarca liralık teşvik verildi, 10 milyonlarca dolarlık teşvik verildi, hepsinin belgeleri burada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - 600 yatak kapasitesi vardı, 3.600 yatak kapasitesine çıktı.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Vermiyoruz.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Ben bunları buradan sorduğumda cevap vermek yerine Bahadır Bey tam 15 tane dava açtı benim hakkımda. Böyle bir demokrasi olmaz, böyle bir insanlık olmaz, böyle bir devlet yönetimi olmaz.

O bakımdan, bunların her birinin tek tek ele alınması ve değerlendirilmesi şart.

Çok teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çömez.

Söz sırası Sayın Şenol Sunat'ta.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Sağlık Bakanı, vatandaşın randevu çilesi devam ediyor. Siz "Kuyruk yok." diyorsunuz, vatandaş "Randevu yok." diye haykırıyor. Bazı branşlarda 2027 yılına randevu veriliyor. Bildiğiniz gibi, 2026 Sağlık Bakanlığı bütçesi yüzde 45 artarken, bu ülkenin vatandaşları hâlâ randevu bulamazken, personel giderleri yüzde 52 artmasına rağmen doktor ve hemşire açığı giderek büyüyor. Bu büyük bütçe artışı halkın sağlık hizmetlerine değil şirketlerin kasasına akıyor maalesef. Neden koruyucu sağlık hizmetleri dökülüyor Sayın Bakan?

Evet, sayın milletvekilleri, acil servislerde yatmak için yatak bekleniyorsa bu nasıl başarıdır diye soruyorum.

Evet, yine çok önemli bir konu, SMA'lı ve DMD'li çocuklarımızın aileleri, caddelerde, sokaklarda, sosyal medyada bir nefes için bağış kampanyası düzenliyor. İktidarın övündüğü Türkiye

Yüzyılı'nda ailelerin düştüğü bu durum kabul edilebilir mi? Sağlık Bakanlığının sınav sorusudur bu diye düşünüyorum Sayın Bakan.

Şehir hastaneleri için “Cebimizden bir kuruş çıkmıyor.” diyorsunuz, yaptığınız sözleşmeler, ödediğiniz faturalar, hastaneler âdeta ekonomimizi rehin alıyor. Bütçenin 136 milyarı bu hastanelere gidiyor. Kaç yıl daha ödeyeceğiz? Ne kadar ödeyeceğiz? Niye açıklama tam olarak yapılmıyor Sayın Bakan?

Evet, Türkiye yaşıyor. Yaşlılar için sağlık hizmetlerinin erişilebilir, ucuz ve nitelikli olmasına her geçen yıl daha çok ihtiyaç duyuluyor. Ülkemizde yaşlılara yönelik hak ihlalleri ve ayrımcılıklar da artıyor. Bu vakalar en çok sağlık sektöründe yaşıyor. Niçin klinik protokollerde yaş duyarlılığı uygulanmıyor? Neden yaş ayrımcılığını izleyen kalite göstergelerine sahip değilsiniz? Niçin yaşa dayalı eşitsizlikleri izleyemiyorsunuz?

Sayın milletvekilleri -en önemli- omurgayı en teşkil eden doktorlarımızdan söz etmek istiyorum. Ağır iş yükü ve tükenmişlik; düşük ücret, yüksek sorumluluk dengesizliği; şiddet ve yetersiz güvenlik; siyasi ve idari baskılar; kötü çalışma şartları ve sürekli psikolojik ve mesleki baskıya rağmen bu ülkeye ve milletimize en iyi şekilde hizmet ediyorlar. Hem doktorlarımıza hem sağlık çalışanlarımıza huzurlarınızda şükranlarımı sunuyorum. Herkese pandemi dönemini hatırlatıyorum; haklarını asla ödeyemeyiz. Bu bütçede doktorlarımız da yok, sağlık çalışanlarımız da yok Sayın Bakan.

Hemşireler alan dışı görevlendirmelerde tüketiyor. Neden hâlâ Hemşirelik Yönetmeliği'nde hasta-hemşire oranına bir sınır getirilmedi? Yaşlı bakım teknikerleri “Eğitimimiz ile iş tanımımız uyuşsun.” diyor. Tıbbi görüntüleme teknikerleri “Görev tanımımız netleşsin.” diyor. Fizik tedavi teknikerleri “50 bin mezun iş beklerken neden bölüm dışı personel çalıştırılıyor?” diye soruyor. Aile sağlık merkezlerinde çalışan 20 bin personel asgari ücretin altında çalışıyor. Bu emek sömürüsü değil mi Sayın Bakan? Odyologlar, acil tıp teknisyenleri ve teknikerleri, teknisyenler ve fizyoterapistler, hepsi ağız birliği etmiş gibi “Biz duyulmuyoruz.” diyorlar. Sayın Bakan, siz gerçekten sağlık çalışanlarını duyuyor musunuz? Evet, eczacılar isyan ediyor, biraz önce Sayın Çömez ifade etti.

Sürem kısa olduğu için çok önemli bir noktayı bir de ben tekrarlamak istiyorum: Türkiye'nin nitelikli askerî hastaneye büyük ihtiyacı var. Bir an önce Gülhane Askerî Tıp Akademisini yeniden açmalısınız diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Yüksel Selçuk Türkoğlu'nda.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri, Sayın Bakanlar, kıymetli bürokratlar; vallahi hiç kusura bakmayın, yirmi üç yıllık iktidarınız sayesinde hastaneler birer ticaret merkezi, hastalar müşteri ve ne yazık ki siz de sağlıktan ziyade kâr zarar hesabı yapan CEO'lara dönüştünüz.

Sayın Bakan, bir örnek vereceğim yine. Sayın Sağlık Bakanımız, şu elimde gördüğünüz fotoğraf 1.315 yataklı Bursa Ali Osman Sönmez Devlet Hastanesi, temeli -burada eski Sağlık Bakanı Sayın Müezzinoğlu var, Efkan Ala Bey var, AK PARTİ'li milletvekilleri var- 2016'da atıldı yani tam on yıl önce. En son genel seçimler için de yani üç yıl önce 28 Martta Sayın Cumhurbaşkanı Bursa Meydanı'ndan şöyle söyledi: “Üç ay sonra hasta kabulüne başlıyoruz.” ve fakat üzerinden üç yıl geçti. “Yapımı yılan hikâyesine döndü.” dediğimiz için de pek çok eleştiri aldık, hatta AKP Bursa İl Başkanı “Kamuoyunu yanıltanlara inanmayın, Aralık 2025'te hastanemiz faaliyete geçiyor.” dedi. Aralık

2025'teyiz hâlen şantiye devam ediyor. Daha ilginç olan bir konu var bu hastaneyle alakalı. Bizim oralarda derler ki: "Bir ambar buğdayın bir avuç mostrası olur." Bir örnek üzerinden izah edelim: Bu hastanenin 450 milyon TL'ye mal olacağı açıklandı ve ilk alan firma yüzde 40'ını yaptı, 314 milyon lira aldı ve kaçtı. 2020'de 2'nci firmaya 400 milyon TL'ye verildi, o da 2023'te bıraktı gitti ve inşaatın en son kalan yüzde 10'u -geçtiğimiz yıl burada gene konu gündem olmuştu- 1 milyar liraya ihale edildi. "450 milyon" diye başlanılan iş şimdiden 2 milyarı geçti.

Sayın Bakan, Bursalılar adına soruyorum: Bu milyarlar akıttığımız, kara deliğe dönüşen Ali Osman Sönmez Hastanesi bu yıl açılacak mı? Ne zaman açılacak? Bursa kamuoyu bekliyor. Her gün -sizlerin de öyledir- telefonlarımıza randevu için, hususen yoğun bakım ünitesi için, servis için talepler, telefonlar geliyor. Bursa'da hastaların pek çoğunu çoğu kez yoğun bakım için ilçelere hatta yakın illere sevk ettiğimiz zamanlar oluyor. Üç gün, dört gün acil serviste bekleyen hastalar için biz ha bire sağlık müdürlüklerini, başhekimliklerini uyarıyoruz. Hâl böyleyken, lütfen, bu Ali Osman Sönmez Hastanesini -ki arsasını da hayırsever Celal Sönmez, Sönmez ailesi bağışlamıştı- açın ve Bursa bu manada kurtulsun.

Diğer taraftan şehir hastaneleriyle ilgili Sayıştayın şu skandal raporuna bakar mısınız: Son sekiz yılda 18 şehir hastanesi için 203 milyar lira kira ve hizmet bedeli ödeniyor, son dokuz ayda ise 80 milyar küsur. Bir hastane yatağının yıllık ortalama maliyetinin 3 milyon lira olduğunu düşünürsek 1.000 yataklı bir devlet hastanesinin yatırım karşılığı yatırım ve hizmet dâhil yaklaşık 3 milyar liradır. Bu hesaba göre bile hazineden ödediğiniz 203 milyar lira en az 70 adet 1.000 yataklı hastane ediyor; nasıl oluyor bu 18 şehir hastanesi? Son dokuz ayda ödenen 80 küsur milyara ise tam 36 hastane yapılabilir. Sadece Bursa Şehir Hastanesi için devlet her yıl 5 milyar lirayı aşan bir ödeme yükümlülüğü altına girmiş.

Bu hesaba ve bu hazıra dağ dayanmaz diyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Yüksel Arslan'da.

Buyurun Sayın Arslan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Acil servisler ve yoğun bakım üniteleri yıllardır çözülmeyen kronik bir soruna dönüşmüş durumda. Özellikle beyin cerrahisi ve nöroloji yoğun bakım ünitelerinde yaşanan yatak sıkıntısı oldukça fazla. Hastanelerde sürekli "Yer yok." denilerek hastalar geri çevriliyor, vatandaşımız en çok bu konuyla ilgili bizleri arıyor. Acillerde ve yoğun bakım ünitelerinde hasta yatak sayısı mutlaka artırılmalı. Yine, 112 aracılığıyla yapılan acil sevklerde kamu hastanelerinde yer bulunmadığı gerekçesiyle hastalar özel hastanelere sevk ediliyor; bu, son derece ciddi bir konu, bunun mutlaka incelenmesi gerekiyor. Denetimler yetersiz, gereksiz tetkikler, ameliyatlar ve hasta yatışlarının da önüne geçilemiyor. Sonuç olarak, maddi, manevi olarak mağdur ediliyor vatandaş. Bu nedenle, özel hastanelerin mesleki müfettişlerden veya daha önce özel hastanelerde çalışmış uzman doktorlardan faydalanması gerektiğini düşünüyorum.

Sayın Bakanım, artık acil olarak birinci basamağı güçlendirmek zorundayız, koruyucu sağlık hizmetlerine ağırlık verilmeli. Bugün ise, yaklaşık on beş yıldır aile hekimliği sistemi uygulanıyor

ama hâlâ etkin bir sevk zinciri kurulamadı. Aile hekimliğinden söz etmişken ülkemizde geçim sıkıntısı ve aile içi sorunların artmasıyla birlikte ruh sağlığı problemleri ve obezite sorunu toplumun her kesimine yayılmıştır. Özellikle nüfusun fazla olduğu ilçelerdeki aile hekimliklerinde psikolog ve diyetisyen kadroları açılmalıdır, hastanelerde ve aile hekimliklerinde söz konusu kadrolara ihtiyaç artık ertelenemez hâle gelmiştir. Bu alanlarda yapılacak istihdamların hem toplum sağlığı için bir gereklilik hem de atama bekleyen binlerce gencimiz için de bir umut olacağını düşünüyorum.

Sayın Bakanım, taşradaki devlet hastanelerinde malzeme ya da doktor yetersizliği nedeniyle hastalar merkeze sevk ediliyor, zaten yoğun olan merkezdeki hastanelerde yoğunluk daha da çoğalıyor. Nallıhan ilçesi Ankara'da, uzaklığı 160 kilometre, Şerefikoçhisar 150 kilometre, acil müdahaleler gerektiren vakalar saatlerce yolda kalıyor. Bu taşradaki hastanelerin eksiklikleri acil olarak giderilmeli, branş hekimleri acilen atanmalıdır; ilçeler güçlendirilirse merkez hastanelerin yükünün de azalacağını düşünüyorum.

Vicdanları yaralayan bir diğer konu ise yardımcı sağlık personeli alımında yüzde 95 oranında lisans mezununa ağırlık verilmesi. Binlerce çocuk lise mezuniyetini meslek sahibi olmak için aldılar, hepsi bekliyor Sayın Bakanım. Bu yüzden, binlerce genç işsiz kaldı. Sağlık personeli atamasında lisans mezunu gençlerimizin taleplerinin dikkate alınması gerekmektedir. Adil ve gerçekçi bir istihdam planlaması yapılmalı.

Sayın Bakanım, askeri hastaneler ise sadece bir sağlık meselesi değil aynı zamanda bir millî güvenlik meselesi olmuştur, artık bu hastanelerin açılması gerekiyor.

Aynı zamanda, şehir hastaneleriyle birlikte köklü devlet hastaneleri kapatıldı. Ben, bunu Plan ve Bütçe Komisyonunda da söylemiştim: Ankara'nın simge hastaneleri, Yüksek İhtisas ile Numune Hastaneleri insanların çok hatıraları olan, cumhuriyetin ilk yıllarında yapılan hastaneler. Bu hastaneleri de ya branş hastaneleri olarak yeniden açalım ya da madde bağımlılığı ve alzeyim konusunda yetersizdir hastanelerimiz, yeniden buraları merkez hâline getirelim diye düşünüyorum.

Sözlerimi tamamlamadan önce yıllardan beri görmezden gelinen adaletsizlikleri hatırlatmak istiyorum. 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle idari görevli olan tüm personel görevden alındı, araştırmacı kadrosu verildi. Kanun hükmünde kararnamede belirtilmesine rağmen bunlar hâlâ özlük haklarını yeterince alamadılar. Keza, 1973 tarihli Tıpta Uzmanlık Tüzüğü'ne göre TUS'u kazanarak uzman olan mikrobiyoloji ve biyokimya uzmanları emeklilikte âdeta yok sayılmakta. Çalışma hayatları boyunca uzman olarak kabul edilen, laboratuvar yönetme yetkisi verilen bu meslek grubu 5510 sayılı Kanun'daki emekliliğe ilişkin hükümlerin 7146 sayılı Kanun'la yürürlükten kaldırılmasının ardından emeklilikte asgari ücrete yakın maaşlara mahkûm edilmektedir. SSK, emekli aylıklarını uzmanlık ünvanını dikkate almadan mezun olunan bölüme göre bağlamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Bu adaletsizliğin giderilmesi amacıyla Meclisimize bir kanun teklifi sunduk. Ayrıca, 27 Eylül 2023 tarihinde soru önergesiyle konuyu gündeme taşıdık, aradan yıllar geçti ancak tek bir yanıt alamadık.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim.

Söz sırası sayın Erhan Usta'da.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji Bakanlığı ve EPDK bütçesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, daha çok, EPDK'nin yaptığı bir ihale de demeyeceğim, elektrik lisansı dağıttı, bunun üzerinde duracağım. Biz bunu “asrın soygunu” olarak nitelendirmiştik. Bundan önce asrın soygunu Osmangazi’ydi fakat EPDK’yi ve Sayın Başkan Mustafa Yılmaz’ı tebrik etmek lazım, “asrın soygunu” ünvanını Osmangazi Köprüsü’nden aldı ve EPDK’ye taşıdı. Şimdi, Aralık 2022’de başlıyor hikâye. Ben bunu daha önceden de değişik evrelerinde hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem de Genel Kurulda Aralık 2022’den itibaren gündeme getiriyorum. Amacımız şu: Birilerinin ayıplarını, birilerinin soygununu, birilerinin hırsızlığını sadece yüzlerine vurmak, milleti bu konuda bilinçlendirmek değil; iş yapılıyor, işin bazı evreleri var, acaba bu işten vazgeçirebilir miyiz? Yani devleti ve milleti bu kazıktan kurtarabilir miyiz diye, hep bu gayret içerisinde bunu daha önceden de defalarca gündeme getirdik. Fakat 2026 yılı bütçesi görüşülürken Plan ve Bütçe Komisyonunda farklı bir şey daha oldu. 2024 yılında Enerji Bakanlığı bir ihale yaptı. Dolayısıyla, bizim EPDK’nin yaptığı işle, ihalesiz olarak verdiği iş ile Enerji Bakanlığının ihaleli olarak yaptığı iş birbirine çok yakın ve aralarında sadece bir yıl olduğu için, aynı iş olduğu için ikisini mukayese etme imkânımız ve ortaya da bir hesap çıkarma imkânımız oldu.

Şimdi, değerli arkadaşlar, buradan çıkan hesapta -sonda söyleyeceğimi başta söyleyeyim- devlete atılan kazığın toplamı yirmi yıl boyunca tam 53,1 milyar dolar; TL falan değil, 53,1 milyar dolar. Hani o çok övündükleri Osmangazi Köprüsü’nün yatırım maliyetini söylüyorum, 1,2 milyar dolar arkadaşlar, neredeyse 50 tane Osmangazi Köprüsü yapacak bir kazık atılıyor devlete ve millete fakat herkes uyuyor, hani bunu iktidar medyasının gündeme getirmemesini çok iyi anlıyorum da muhalefet medyası da gündeme getirmiyor, bilmiyorum kimler bu işten nasıl nemalanıyor, onu da anlamak mümkün değil. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, EPDK bize bir yazı gönderdi, cevap gönderdi, cevap burada, cevap aslında söylediğimiz her şeyin tamı tamına doğru olduğunu tasdik eden bir cevap, isteyen herkesle paylaşabiliriz. Şimdi, birazdan bunun detaylarını size söyleyeceğim. Aslında, niyetim farklı bir konuşma tasarlamaktı fakat bu cevap da gelince, söylediklerimizin hepsinin de doğru olduğu ortaya çıkınca en azından “Acaba vazgeçirebilir miyiz?” -çünkü hâlâ dönülebilecek bir alan var- diye bir gayret içerisindeyiz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, malum, enerji sektörü normal şartlarda kârlı bir sektör. Dolayısıyla bir şeye çıktığınız zaman çok fazla talep oluyor. Sayın Bakan burada, örneğin, yeni bir ihale daha yaptılar, güneş ve rüzgâr ihalesi. Şimdi, orada mesela 77 tane GES için 77 tane başvuru oluyor, sadece 8 tane şirkete ihale kalıyor, anlatabildim mi yani 8 kişilik veya 8 iş için 77 müracaat; yine rüzgârda da 75 teklif geliyor, 6 şirkete veriliyor. Dolayısıyla seçme imkânınız var, yarıştırmaya imkânınız var, çok fazla yani sizin ihtiyacınızın 10 katı, 15 katı, 20 katı, duruma göre teklif gelebildiği bir ortamda firmaları yarıştırmamanın hiçbir şekilde anlaşılır bir yanı olmadığını zaten hepimiz biliyoruz. Şimdi, tabii, firmaları yarıştıyorsunuz, elektriği ucuza alıyorsunuz; yine, firmaları yarıştıyorsunuz, devlete katkı payı alıyorsunuz; firmaları yarıştıyorsunuz, işi hızlı bitiriyorsunuz; bunun gibi firmaları yarıştırmamanın bir sürü size olumlu katkıları var.

Şimdi, ilk önce, Enerji Bakanlığının 2024 yılında yaptığı ihalenin biraz detaylarını anlatırsak meselenin, bu 53 milyar doların nasıl oluştuğunu, bu kazığın nasıl oluştuğunu belki anlamak daha fazla mümkün olabilir. Şimdi, Enerji Bakanlığı 2 bin megavatlık rüzgâr ve güneş santrali için bir ihale düzenliyor. Bir: Arkadaşlar, ihalede firmaları elektrik fiyatı üzerinden yarıştırıyor; 3,25 dolar ve 3,50

dolardan elektriği alma şeklinde bir sonuç ortaya çıkıyor. İki: Yetmiyor, devlete ödenecek katkı bedeli... Devlet bir de para alıyor üzerine, “Bana da katkı bedeli vereceksin.” diyor, bunda da yarıştırıyor. Bakın, doğru yapılan işi de takdir etmek lazım arkadaşlar. Dikkat ederseniz, Enerji Bakanlığının yaptığı ihalenin ne kadar iyi, kaliteli, düzgün bir ihale olduğunu anlatmaya çalışıyorum size. Şimdi, üç: Yatırımların hızla tamamlanmasını sağlamak için süre sınırı da koyuyor çünkü “Benim ihtiyacım var, ben dışa bağımlılığı azaltmak istiyorum. Kardeşim, işi hızlı bitir.” diyor; bu da güzel. Ondan sonra “Yüzde 50 ile 71 arasında yerli malı kullanacaksın.” diyor, bunu da zorunluluk olarak getiriyor fakat “Yerli malı kullanınca para filan da vermem.” diyor. Mesela, diğeri, yerli malı kullandığı zaman üstüne bir de para veriyor, EPDK, Mustafa Yılmaz. “Yirmi yıl boyunca elektriği bu fiyattan alırım.” diye de garanti veriyor; tamam mı, olay bu.

Şimdi, EPDK’nin 2022-23 uygulamasına bakalım. Kısa ve basit anlaşılсын diye şöyle demek lazım: Elektrik meselesinde asıl kârlı olan kısım üretim. Şimdi, burada şu var: Depolama artı üretim yani EPDK’nin yaptığında hem depolama hem üretim işi yapılması; diğerinden bir farkı bu, bunu görmek gerekiyor. Şimdi, arkadaşlar, ilk önce yolsuzluğun taşları tek tek döküyor. AK PARTİ Grubu bunu iyi dinlesin; şimdi, suç size atılıyor, şu gelen cevapta diyor ki: “Benim bir suçum yok.” Bu kanunu çıkaran AK PARTİ ve MHP milletvekilleri suçlu demeye getiriyor. “Meclis çıkardı kanunu, ben ne yapayım arkadaş?” diyor; böyle bir şey olabilir mi? Sanki biz yapıyoruz kanun teklifini. Herkes biliyor ki, bu kanun teklifi kurumlardan geliyor. Kurumlardan gelen kanun teklifinin noktasına, virgülüne bulaştırmıyorlar kimseyi, “Değiştirmeyeceksiniz bunu.” diyorlar. Ama bir şey ortaya çıktığında “Efendim kanun böyle, benim yapacak bir şeyim yok.” diyor. Şimdi, Temmuz 2022’de bütün itirazlara rağmen bu kanun burada çıkarılıyor. Kasım 2022’de kanunla verilen yetkiler çerçevesinde yönetmelik çıkarılıyor. Ondan sonra, yönetmelikle özellikle yapılan şey şu: Teminat ve sermaye yeterlilikleri mümkün olduğu kadar esnetiliyor; ta, bir buçuk iki yıl sonraya atılıyor, düşük tutuluyor. Niye? Şantajların önünü açmak için arkadaşlar. Şimdi, birazdan onun detaylarını söyleyeceğim. Yani çantacılar kapı sonuna kadar açılıyor. Çünkü bir sermaye verme durumu yok, hemen bir tane kâğıdı verdiği anda neredeyse -tamam mı- lisans kapıyorsun, anlatabildim mi? Şimdi, EPDK’nin depolama lisansı için müracaat ediliyor, o diyor ki: “Aynı miktarda üretim lisansı veririm fakat fiyat üzerinden ben sizi yarıştırmayacağım.” E, ne yapacaksın? “Daha doğrusu, hiçbir şey üzerinden yarıştırmayacağım ben sizi.” diyor. “Erken gelen oturur, kim önce müracaat ederse o lisansı kapar.” diyor arkadaşlar, böyle bir şey olabilir mi? Böyle bir şey olabilir mi? Erken kim müracaat ederse o lisansı kapar. Efendim, zaten etrafa haber veriliyor, haber alması gerekenler haber alıyor, daha yönetmelik çıkmadan Temmuz 2022’de EPDK uzmanlarını bile şaşırtacak bir şey oluyor; ne oluyor? Depolama için müracaatlar başlıyor. İnsanlar diyor ki: “Ya, bu depolama bu kadar kârlı bir iş değil ama acaba niye bu müracaatlar oluyor?” Çünkü iş arkadan geleceği için, erken gelene, erken müracaat edene lisans verileceğini daha sonra açıklayacağı için. Ondan sonra bir kısım müracaatlar, o birinci çemberin müracaatları orada alınıyor.

Şimdi “Katkı bedeli almayacağım.” diyor. Mesela YEKA’da Enerji Bakanlığı yaptığında bir de üstüne katkı bedeli almıştı. “Katkı bedeli de almayacağım. Hatta sermaye ve teminatları kısa sürede istemeyeceğim, onu olabildiğince uzatacağım.” diyor. Ondan sonra diyor ki: “Elektrik fiyatı için de YEKDEM’e girme zorunluluğu yok.” Bunun detayını birazdan söyleyeceğim, bu YEKDEM’in ne olduğunu.

“YEKDEM’e girme zorunluluğu yok.” dediği şu: YEKDEM’e girme hakkı olacak EPDK’nin yaptığında ama zorunluluğu yok. Şimdi, zorunluluk olduğu zaman bütün çıkardığınız şeyi YEKDEM fiyatı üzerinde devlete vermek durumundasınız yani bir kıyak daha yapıyor bak EPDK’nin yaptığı işte

ama YEKDEM'e girme hakkı olup zorunlu olmayınca ne oluyor? Piyasa fiyatı YEKDEM fiyatının üzerinde oluşursa piyasaya satıyor, altında oluşursa, fiyat düşük olursa YEKDEM zaten ona bir alım garantisi veriyor. Görebiliyor musunuz? Ballı kaymak yani iki türlü şey; zaten YEKDEM garanti, ondan sonra da Enerjinin aldığı şekilde YEKDEM üzerinden alıyor, daha doğrusu YEKDEM zorunluluğu var ama EPDK'nin yaptığında YEKDEM zorunluluğu yok ama YEKDEM'e girme hakkı var. Dolayısıyla, istediği zaman piyasaya satacak, istediği zaman devlete satacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu şekilde tam 33.519 megavat lisans dağıtıldı, ön lisans dağıtıldı, çok büyük bir rakam; 33.519 megavat, bunun hesabının mutlak surette sorulması lazım, böyle bir şey olamaz. "12 bin megavat" diye başladı aslında iş fakat çok kârlı olduğu anlaşıncı, çok böyle kaymak bir iş olduğu anlaşıncı hızlarını alamadılar, 33 bin megavat...

Tabii burada şu soruyu da sormak lazım: 33.519 megavatı dağıtırken bunun bağlantı kapasitesini nereden, nasıl buldun; o da ayrı bir hikâye, oraya şimdi girmeyeceğim, iş çok uzayacak, tamam mı? Yani, bir anda bu kadar bağlantı... Çünkü burada sorun bağlantı kapasitesidir. TEİAŞ bugüne kadar açıklamadığı o bağlantı kapasitesini bir anda açıklıyor.

Şimdi, EPDK'nin uygulaması sonucunda ne oldu? Bir, gerçek yatırımcı faydalanamadı değerli arkadaşlar, çantacılar gün doğdu. Birinci şey o. 100 bin dolardı başlangıçta 1 megavatın el değiştirme bedeli, Enerji Bakanlığının yaptığı o güzel ihaleden sonra öbürünün çok daha kârlı olduğu ortaya çıkınca 1 megavatın 100 bin dolarlık piyasa fiyatı 200 bin dolara çıktı. Anlatabiliyor muyum? Yani orada biraz daha prim yaptı. Elektrik fiyatı çok yüksek, 5,85 sentten alıyor, devlete katkı payı ödemiyor hatta yerli malzeme kullanırsa devlet ona ödeme yapıyor EPDK'nin yaptığı işte. Piyasada daha yüksek elektrik fiyatı oluşursa da o fiyattan satma şansı var.

Şimdi, Plan ve Bütçe Komisyonunda bu şeyi ortaya koyduk, Komisyon da baskı yaptı, bugüne kadar bize hiç cevap vermeyen EPDK... Aslında toplantıda da cevap vermedi. Biz orada hemen cevap istedik çünkü benim sabah yaptığım konuşmaya Sayın Bakanın veya EPDK'nin akşama kadar cevap verme imkânı vardı, o imkânı kullanmadılar ama sonradan bize yazılı bir cevap gönderdiler. Sürem azaldığı için şimdi bunları kısa kısa geçeceğim. Yani gönderdiği cevabın tamamen bizim söylediğimiz her şeyi desteklediğini bir defa başlangıçla söylemek isterim. Mesela, cevapta bize uzun uzun depolamanın önemini anlatıyor. Yani kardeşim, o zaman ben de sorarım: Depolama işi madem bu kadar önemliyse -bu depolamadan kaynaklı- bu verdiğiniz lisansların bir an evvel hayata geçirilmesi için niye gerekli tedbirleri almıyorsunuz? Hiç de bir tedbir almıyor depolama o kadar önemliyse, mesela onu yapmıyor. Sonra, depolamada Ulusal Enerji Stratejisi var Bakanlığın, 2035... Depolama için diyor ki: "2035 yılında depolama kapasitesi hedefimiz 9.300 megavat." Ya, şimdiden 33.519 megavat dağıtıyorsunuz. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu! Yani 2035 hedefi şimdiden 4 katında, o hedefe ulaşıyorsun. Demek ki aynı zamanda ihtiyaç olmayan bir iş yapılıyor. Bunları söylüyoruz, buna ilişkin cevapta yani cevap olarak gönderdiği metinde hiçbir açıklama yok. Biz "Asgari sermaye ve teminat istenmedi." diyoruz, o da bize "İsteniyor." diyor. Ne zaman isteniyor kardeşim? Evet, elbette en sonunda yatırım yapılacağı zaman istenecek ama diğerlerinin hepsinde hemen istediğin şeyi, normal prosedürde hemen istediği şeyi niye burada geçici maddelerle, ta bir buçuk yıla kadar uzatıyorsunuz? Sorduğumuz soru bu, buna da cevap yok. Biz de diyoruz ki: "Firmalar yarıştırılmadı, ihale yapılmadı, müracaat sırasına göre ön lisans verildi." Cevaba bak ya, cevap diyor ki: "Rekabet vardır ancak yarışma olmadığı için bu rekabet fiyatı değil, süreçlerde yaşanmaktadır." Allah Allah! Ya, böyle bir şey olabilir mi? "Rekabet var ama

yarışma olmadığı için fiyatta rekabet yok, süreçlerde rekabet vardır.” diyor. “Süreç” dediği nedir? Burada nasıl bir kamu menfaati var? Onların zaten hiçbirini anlamak mümkün değil.

Şimdi, kanun “Yarıştırma gerektirmiyor.” diyor. Beş-altı sayfa bunu yazmış, az önceki söylediğim mesela, “Ben ne yapayım arkadaş? Kanun böyle çıkmış.” diyor. Yani kanundan sanki hiç bizim EPDK’nin haberi yok, kanunu burada biz milletvekilleri olarak oturduk kendimiz yaptık sanki. “Miş gibi” -tamam mı- burayı suçlayan bir tavır içerisinde bunu yazmış, bu zaten son derece yanlış. Hani, anlarsın, kanun böyle yirmi yıl önce çıkmış bir kanun olur “Ben bu kanuna göre iş yapıyorum, bana ne diyorsun.” dersin. Ya, kanunu çıkartıyorsun, arkasından hemen dağıtmaya başlıyorsun ve kanunu sen göndermişsin buraya, bu çok net bir defa.

YEKDEM meselesini söyledim. Yani bu YEKDEM işi çok önemli. Şimdi, Enerji Bakanlığı yaptığı ihalede “Ürettiğin elektriği ben 3,25 sentten alırım.” diyor. Ve 3,25 sent, fiyat hiç değişmiyor ama burada hem 5,85 sentten YEKDEM’e satma imkânı var hem de eğer piyasa fiyatı 5,85 sentin üzerinde olursa piyasaya satma imkânı var, bu fırsatı da kendisi de veriyor fakat cevapta yani sanki “YEKDEM’e girme hakkı bulunmaktadır.” diye bir şey gönderiyor yani cevap yok, orada da bir cevap yok. Ondan sonra, yine bu YEKDEM meselesi... Müracaat sırasını aynı şekilde söylüyoruz. Sonra, şimdi burada, tabii şöyle bir şey var: Daha öncesinde bunları ben bir kez daha söylemiştim, burada belgesi filan da var. Burada sıralama önemli olduğu için hiçbir şekilde burada şeffaf da olunmadı. Kim ne zaman müracaat etti? Kimin evrakı var, kimin evrakı yok? Mesela, bakın, burada elimde bir mail var. Bu maille, ta o zaman maille... Şimdi görevde olmayabilir muhtemelen, “Deniz Daştan” isimli Daire Başkanı “Sakın ola ki kimseye kimin ne zaman müracaat ettiğine ilişkin bilgi filan vermeyesiniz.” diye uzmanlara mail atıyor; böyle gizlenerek yapılmış bir iş.

Şimdi, dolayısıyla, ben burada aslında netice olarak Sayın Cumhurbaşkanına da seslenmek istiyorum...

Ha, bir de depolama... “Depolama maliyetli bir iş.” deniliyor. Arkadaşlar, depolama işi -tamam, burada bir ekstra depolama var ama- kendi başına ticari bir iş. Aslında hem depo hem de üretim olduğu zaman şöyle bir avantajı da var: Mesela, sisteme uyum olmadığı zaman, bir dengesizlik yarattığı zaman ceza yeme durumu oluyor ama depolama imkânınız varsa çekiyorsunuz elektriği depoya, o dengeleme sorunu kalktıktan sonra elektriği veriyorsunuz. Mesela, Enerji Bakanlığındaki firmanın, onun yaptığı ihaledeki firmanın ceza yeme ihtimali varken buradaki firmanın aslında ceza yeme ihtimali de yok, böyle de bir kolaylık sağlıyor. Hani bunu bir yük olarak görüyorlar da, yük değil avantaj. Veya depolama imkânınız olduğunda şunu yapıyorsunuz: Mesela elektriğin pik zamanları var, fiyatın çok yükseldiği zamanlar var, dışarıya satma imkânınız da var, çekiyorsun elektriği depoya -çünkü YEKDEM’e verme zorunluluğun yok, hakkın var, zorunluluğun yok- ondan sonra fiyatın en yüksek olduğu zaman satıyorsun piyasaya fiyatı. Dolayısıyla depolama bir dezavantaj değil, tam tersine bir avantaj.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) - Sayın Başkanım, süre vermeyeceksiniz biliyorum da çok kısa olarak buradan Sayın Cumhurbaşkanına da sesleniyorum: Hâlâ imkân vardır. Değerli arkadaşlar, hâlâ alınmış ön lisanslar iptal edilebilir. Yatırıma başlayanlar olmadı ama 13 tanesi, çok azı lisansa döndü, onlarla da tekrar fiyat müzakeresi yapılabilir. Lütfen bu yanlıştan dönülsün.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

ERHAN USTA (Devamla) - 53 milyar dolar milleti ve devleti karartacak bir rakamdır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Rıdvan Uz'da.

Buyurun Sayın Uz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve yüce Türk Milletini saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli milletvekilleri, bugün burada suyun üstünde tutmayı beceremediğimiz gemi sayısı meselesini değil, devlet aklıyla yürütülmesi gereken kapasite, insan kaynağı ve strateji meselesini konuşmak istiyorum. Karadeniz'de keşif yapılabilecek beş yılı aştı. Bu süre içinde Türkiye sondaj filosunu büyüttü, 4 gemiden sonra 2 yeni gemi daha alındı, sayı 6'ya çıkıyor. Ben gemi alınmasına ilkesel olarak karşı değilim, karşı olduğumuz şey şudur: İnsan kaynağını Türkleştirmeden, kritik görevlerde yerli uzman oranını arttırmadan, yetiştirdiğin mühendisi elinde tutamadan filoyu büyütmek meseleyi büyütmez, problemi büyütür Sayın Bakan. Bakın, gemilerin isimleri çok güçlü; Kanuni, Yavuz, Fatih, Abdülhamid ama ben soruyorum: Bu gemilerde kaç tane Fatih, kaç tane Yavuz var? Bu gemilerde niye Türk evladı yok? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Kuyu kontrolünde, DP operasyonlarında, tesis dengesi (BoP) ve "subsea" sistemlerinde, sondaj süpervizörlüğünde, başmühendislikte kaç tane yetişmiş Türk uzman var Sayın Bakan? Ve daha önemlisi, yetiştirdiğiniz uzmanlar neden kurumlarda kalamıyor?

Değerli milletvekilleri, bütçe disiplinini konuştuğumuz, halkın geçim derdiyle boğuştuğu bir dönemdeyiz. İşte, tam da bu yüzden soruyorum: Türkleşme gerçekleşmeden 5'inci ve 6'ncı gemiyi almak bu millete nasıl izah edilecek? Çünkü maliyet sadece satın alma bedeli değildir. Bu şartlarda bize başka hangi bedeller ödetiyorsunuz, onu söyleyeyim:

- 1) Yabancı personele bağımlılık riskini artırıyorsunuz.
- 2) Rotasyonla gelen ekip kurumsal hafıza kaybı oluyor.
- 3) Mühendisi yetiştirip kaybediyorsanız yatırımın heba olmasına sebep veriyorsunuz anlamına gelir.

Şimdi iktidar ne diyecek biliyoruz: "Yeni gemileri aldık çünkü yurt dışına açılıyoruz; Pakistan'a, Somali'ye, her yerdeyiz." Peki, ben buradan soruyorum: Yurt dışına açılmak önce içeride ayakta durmayı gerektirmez mi? Eğer kendi geminde kendi insanın yoksa dışarıya açılmak, sadece bayrak göstermek olur, kalıcı güç olmaz. "Pakistan" diyorsunuz, "Somali" diyorsunuz; iyi de hangi anlaşmayla, hangi takvimle, hangi finansmanla, hangi hukuki zeminde hangi operasyonla bu planlamayı yaptınız? Daha önemlisi, hangi Türk insan kaynağıyla? Bu ülkede sondaj gücü sadece çelikten ibaret değildir. Sondaj gücü aynı zamanda mühendislik kültürüdür, emniyet disiplini, eğitimidir, sertifikasyondur ve aynı zamanda tecrübedir.

Ben buradan açık ve bir denetim talebiyle konuşmak istiyorum.

1) Türkleşme takvimi yapmalıyız; 2026 sonuna kadar her tür kritik görev için Türk oranı hedefiniz nedir?

2) Kuyu kontrolü, DP ve "subsea", MPD'de gibi alanlarda kaç sertifikalı Türk uzmanınız var, kaç hedefliyorsunuz?

3) Elde tutma planı olarak ücret, kariyer basamakları, rotasyon, sosyal haklar; sahadaki koşulları düzenlemeyi düşünüyor musunuz? Yetiştirdiğiniz insanı kaçırmayacaksınız; yetiştir gönder değil, yetiştir tut dönemi başlatmak zorundasınız.

4) Şeffaf maliyet ve performans hesabı yapmalısınız. Bu 2 yeni geminin toplam sahip olma maliyeti nedir? Yabancı personel gideri nedir? Bu kapasite artışı hangi üretim hedefiyle ölçülmektedir?

Ve son olarak şunu söyleyeyim: Bu millet büyük projeye karşı değil, bu millet büyük projelerin plansızlığa ve gösterişe kurban edilmesine karşı. Gemiye isim vermek kolay, zor olan, o gemilerde kendi insanını büyüttür. O yüzden çağırım nettir: Türkleşme sloganı değil, takvimdir, bütçedir, hedef ve hesap verilebilirliktir. Yurt dışına açılıyorsanız önce içeride insan kaynağını ayağa kaldıracaksınız; aksi hâlde, 6 gemi değil, 6 kat risk almış olursunuz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk söz Sayın Pelin Yılık'a ait.

Buyurun Sayın Yılık. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA PELİN YILIK (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı bütçe görüşmeleri kapsamında Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına Sağlık Bakanlığı, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığıyla ilgili görüş ve değerlendirmelerimizi aktarmak üzere söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bir ülkenin sağlıklı bir topluma sahip olabilmesi için ekonomisinin güçlü olması, ekonomik büyümenin sağlanıp sürdürülebilir kılınması ve toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak sağlık hizmetlerinin aksamadan sunumu gereklidir. Bu kapsamda, ülkelerin sağlık sistemine ayrılan bütçe miktarları kadar bütçelerin doğru sağlık hizmet fonksiyon alanlarına aktarılması bir o kadar elzemdir. Günümüzde sağlık hizmetlerine yüksek pay ayıran ülkeler bu alana yapılan harcamaları bir gider kalemi olarak değil sağlıklı nesillerin yetişmesi ve toplum sağlığının korunması için yapılan yatırımlar olarak görmektedirler. Kamu harcamalarında sağlığa ayrılan payın yüksekliği ise bir ülkenin refah düzeyiyle doğru orantılıdır. Modern devlet anlayışı sağlık hizmetleri sunumunun etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlayarak özelde bireyin, genelde ise toplumun refah seviyesini yükseltmeyi amaçlar.

Sayın milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak sağlıkta insan merkezli yaklaşımla birey ve toplumun sağlık hakkını en üst düzeyde korumak, sağlık sorunlarına zamanında, uygun ve etkin çözümleri yüksek hizmet kalitesiyle sunmak, nihai olarak da vatandaşlarımızın sağlığını korumak, geliştirmek ve herkesin hakkaniyet içerisinde kaliteli sağlık hizmetine erişmesini sağlamak sağlık hizmet politikamızın temelidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak geçtiğimiz kasım ayında sağlık alanında çok kıymetli akademisyen ve uzmanların katılımıyla gerçekleştirdiğimiz Türk Sağlık Sisteminde Yenilikler Çalıştayı sağlık politikalarının bilimsel zeminde tartışılması ve geleceğe yönelik bir vizyon oluşturulması yönünde atılan önemli bir adımdır. Sağlık sisteminin dijitalleşmesi, koruyucu sağlık politikaları, afet ve kriz yönetimi dâhil olmak üzere, kapsamlı bir çerçeve ortaya konulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sağlık hizmetleri sunumunda ülkemiz genelinde yapılan yatırımlar, oluşturulan kapasite, elde edilen başarılarla sağlanan kolaylıklar neticesinde hizmet kalitesinde ve halk sağlığının korunmasında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Sağlık sistemleri gelişmiş olan ülkelere bakıldığında, sağlık performans göstergeleri arasında yer alan doğumda beklenen yaşam süresi, anne ve bebek ölüm hızları, sosyal güvenlik şemsiyesinin kapsam düzeyi, hasta ve çalışan

memnuniyeti, vaka düzeyinde ortalama kalış süreleri, toplumun sağlık okuryazarlık düzeyi, sağlıklı koruyucu, önleyici ve geliştirici faaliyetler konusunda toplumun farkındalığı ve bu yönde devletimizin çabaları değerlidir. Ülkemizde doğumda beklenen yaşam süresinin 78,1 yıl olduğu, özellikle yapılan sağlık harcamalarının yaşam süresine artı değer kattığı görülmektedir. Ülkemizin yaşlanan nüfusu göz önüne alındığında, yaşlılara yönelik koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesini, yaşlı sağlığı, geriatri ve palyatif bakım hizmetleri sunan merkezlerin sayısının artırılarak yaşlıların sağlık hizmetlerine erişimlerinin kolaylaştırılmasını önemli bulmaktayız. Türkiye’deki sağlık hizmetlerine baktığımızda, erişilebilir olması ve sosyal devlet anlayışını alenen yansıtmayı çerçevesinde basamaklı sağlık sisteminin daha aktif bir şekilde uygulanması sağlık sektörünün yükünü hafifletecektir. Güçlenen aile hekimliği sistemiyle birlikte tam bir sevk sistemine geçilmesi, ikinci ve üçüncü basamak hastanelerde yığılmalara, acil ve öncelikli hastaların tedavi süreçlerinin aksamasına engel olacaktır. Sağlık hizmet sunumunda toplum sağlığının korunması, geliştirilmesi anlamında önemli bir yük üstlenen halk sağlığı ve aile hekimliği hizmetlerinin etkin fonksiyonuyla vatandaşımızın sağlık ihtiyaçlarına eşit ve daha hızlı yanıt veren bir sistemle sağlık harcamalarının maliyetini düşürmek de mümkündür. Türkiye’de son dönemde, birinci basamak sağlık hizmetlerinin organizasyonunda Sağlık Bakanlığımız tarafından köklü değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Aile hekimliği sisteminde uygulanan proaktif hekim yaklaşımı da sağlıklı yaşamı teşvik etmektedir. Yine, aile dış hekimliği modelinin de geliştirilmesinin sağlık sistemine değer katacağını düşünmekle birlikte, aile hekimliği sistemi içinde kalite ve akreditasyon standartlarının oluşturulup bağımsız denetimlerin gerçekleştirilmesine önemli görmekteyiz.

Sezaryen oranının ülkemizdeki yüksekliğiyle mücadeleyi önemsiyor, sağlıklı bebekler, anneler ve geleceğimiz için bu mücadeleyi destekliyoruz. Son rakamlar bu kapsamda olumlu gelişmelere atıf yapmakta olup kararlılıkla gereksiz sezaryenle mücadeleyi desteklediğimizin altını çiziyor, Normal Doğum Eylem Planı’nı destekliyoruz.

Sağlık Bakanlığı bütçe sunumu analiz edildiğinde, sağlıkta insan kaynakları sayımızın uzman, yan dal uzman, pratisyen, hemşire ve ebe başta olmak üzere artacağını görmekteyiz. Bu artışın nüfus artış hızımızdan daha yüksek olacağı görüldüğünden sağlık hizmet kalitesine olumlu yansıtacağı beklenmektedir. Ayrıca sağlık sektöründe kadın istihdamının yüksekliğinin bu bütçe kapsamında da korunuyor olmasından memnuniyet duymaktayız.

Dijital sağlık ve entegrasyon sistemleri ile aile hekimliği, evde bakım ve hastane hizmetlerinin bütünleştirilmesi çalışmalarını önemsiyor, e-nabız sisteminin kronik hastalık yönetiminde kişiselleştirilerek çok daha etkin hâle getirileceğini düşünüyoruz. Özellikle, hekim, hemşire ve ebe başta olmak üzere sağlık personeline yönelik bölgesel teşvik sistemlerinin doğu ve kırsal bölgeler için geliştirilerek zorunlu hizmet yerine performans teşvikli, kalıcı çözümler getirilebilir.

Türk sağlık sisteminin markalaşmasında ve uluslararasılaşmasında büyük bir öneme sahip olan sağlık turizmi ise kamu ve özel sektör işletmelerinin kendi çabalarının yanı sıra ülke genelini kapsayacak bir politikayla yürütülmelidir. Uluslararası sağlık turizmi açısından ülkemiz adına atılacak istikrarlı adımların ülkemiz ekonomisine önemli katkılar sunacağı inancındayız.

Ülkemizin mevcut kapasitesinin dünyaya tanıtımını, bu alanda faaliyet gösteren sağlık kuruluşlarının yetki belgeleri ile aracı kuruluşların denetim mekanizmalarının güçlendirilmesini faydalı bulmaktayız. Sağlık Bakanlığımızın ülke imajımıza zarar verecek uygulamaların önüne geçmek için sıkı denetim ve kontrol uygulamaları da bu noktada önemlidir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (TÜSEB), sağlık bilimi ve teknolojileri alanında ülkemize ve insanlığa hizmet etmek, planlı ve sürdürülebilir kalkınmaya destek sağlamak amacıyla kurulmuştur. TÜSEB'in kuruluş amacına uygun olarak sağlık teknolojileri ve bilim alanında gerçekleştireceği araştırma ve geliştirme faaliyetleriyle sağlık alanına ve Sağlık Bakanlığına bilimsel manada büyük katkı sunacağını öngörmekteyiz. Aşı üretimi, genetik veri tabanı, Sağlık Vadisi, biyoteknolojik ürünlerde yerli üretim, klinik araştırma kapasitesinin artırılması gibi konularda TÜSEB'in daha aktif olarak yerleşme politikasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Türkiye'nin küresel bir ilaç, AR-GE ve üretim merkezi olması, ilaç ve tıbbi cihaz alanında rekabetçi konuma ulaşması önem arz etmektedir. Ayrıca, ilaç, teknoloji, aşı üretimi ve AR-GE çalışmaları da ülkemizin dışa bağımlılığını azaltma konusunda önemli bir hedeftir.

Sonuç olarak genel bir değerlendirme yaptığımızda Sağlık Bakanlığı bütçesini stratejik çerçevesi güçlü, hedefleri bütüncül, ulusal ve uluslararası politikalara uyumlu bir finansal plan olarak görmekteyiz.

Bu vesileyle, sözlerime son verirken 2025 yılı Sağlık Bakanlığı bütçesinin hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler, sağ olun.

Söz sırası Sayın Ayşe Sibel Ersoy'un.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Kesin Hesap Kanun Teklifi'nin Sağlık Bakanlığı, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı bütçe görüşmeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Zaman değişiyor, riskler çeşitleniyor, tehditlerin niteliği derinleşiyor. Böyle bir dönemde bir ülkenin asıl gücü yarına nasıl hazırlandığında, milletin sağlığını nasıl koruduğunda ortaya çıkar. Sağlık alanında atılan her adım yarının Türkiye'sini daha güçlü kılma iradesinin bir yansımasıdır. Art arda yaşanan küresel krizler bize bir gerçeği tekrar göstermiştir: Bir devletin dayanıklılığı en kırılgan anlarda vatandaşına uzanan sağlık sisteminin hızında, doğruluğunda ve kapsayıcılığında ölçülür. Sağlık altyapısını güçlendirmek artık yalnızca idari bir tercih değil millî güvenliğin, toplumsal direncin ve devlet aklının kurucu unsurudur.

Devlet için milletin yaşam hakkı korunması gereken en yüce emanettir. Bu nedenle, sağlık politikası yalnızca hizmet sunumunun idari bir meselesi değildir, bir ülkenin kriz anındaki refleksini, rutin dönemlerdeki öngörüsünü ve uzun vadeli stratejik kapasitesini gösteren bir egemenlik alanıdır. Türkiye, son yıllarda sağlık sisteminin yönünü kökten değiştiren önemli bir tercihte bulunmuş, tedavi odaklı bir modelden koruyucu ve izlem merkezli bir yapıya geçiş sağlamıştır. Bu geçiş yalnızca örgütsel bir düzenleme değil, bütçenin stratejik kurgusuna yön veren bir devlet idaresidir. Koruyan sağlık güçlü oldukça tedavi eden sağlık nefes alır, hastanelerin yükü azalır, sistem sürdürülebilir olur, vatandaş kendini güvende hisseder.

Bugün artık aile hekimliği, vatandaşını pasif başvuruyla bekleyen bir birim olmaktan çıkmış; arayan, izleme çağıran, riskleri önceden tespit eden aktif bir yapıya dönüşmüştür. Kronik hastalıkların

düzenli takibi, milyonlarca yurttaşın erken taramalarla desteklenmesi ve izlem kapasitesinin genişlemesi ülkemizin sağlık yükünü hafifleten en önemli kazanımdır diyebiliriz.

Bu bağlamda, koruyucu hizmetlerin yaygınlaştırılması tüm sistemin yükünü akılcı biçimde dengeleyecektir. Bu sistemin merkezindeki en kıymetli unsur ise insandır. Bugün ülkemizde yaklaşık 1 milyon 470 bin sağlık çalışanı görev yapmaktadır, bunun yaklaşık 15 bini ise uzman hekimdir. Bu sayı önemli bir kapasiteyi ifade etse de hekim ve hemşire yoğunluğunun OECD ve Avrupa Birliği ortalamalarının altında olduğu açıktır. Dolayısıyla insan gücünün güçlendirilmesi, bölgesel dengesizliklerin giderilmesi ve nitelikli istihdamın artırılması stratejik bir zorunluluktur.

Nitelikli yatak oranının yüzde 83'ün üzerine çıkması önemli bir başarıdır ancak kapasitenin bölgesel dağılımında süregelen eşitsizlikler hâlâ önümüzde duran yapısal bir meseledir.

Acil sağlık yapımız, ambulans kapasitemiz, ulusal medikal kurtarma ekibinin sahadaki gücü ve afetlerde hızla kurulan hastaneler Türkiye'nin kriz refleksinin somut örnekleridir. Bu kapasiteyi korumak ve geliştirmek, geleceğin afetlerine karşı devletin dayanıklılığını güçlendirecektir. On İkinci Kalkınma Planı hedefleri doğrultusunda savunma sanayisinde nasıl kamu alımlarıyla güçlü bir atılım yapıldıysa aynısının ilaç ve sağlık cihazlarında, sağlık endüstrilerinde de yapılması hedeflenmektedir.

Ayrıca, Türkiye'de üretilen yerli ve millî ilaç ve tıbbi cihaz ruhsat taleplerine öncelik verilmesi de çok önemlidir.

Sağlıkta dijital dönüşüm ise Türkiye'nin görünmeyen fakat en güçlü yönlerinden biridir. Merkezî Hekim Randevu Sistemi'nin yapısal dönüşümü e-nabız entegre yapısı, teleradyoloji, yoğun bakım bilgi yönetim sistemleri ve yapay zekâ destekli denetim mekanizmaları artık yalnızca teknoloji yatırımı değil, modern devletin gereği olarak vatandaşın sağlığının güven altında olmasını sağlayan önemli hizmetlerdir. Bu sistemlerle Batılı birçok ülkeden daha ileri düzeyde sağlık hizmeti verilmektedir.

Aynı şekilde, Sağlık Enstitüleri Başkanlığının yeniden yapılanması, tıbbi cihaz ve ilaçta yerli üretim girişimleri, preklinik aşı projeleri ve ihracat kapasitemiz Türkiye'nin sadece tüketen değil, üreten bir sağlık ülkesi olma iradesini kanıtlamaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, bu alanı yalnızca ekonomik değil, millî güvenlik perspektifiyle ele alıyoruz çünkü sağlıkta dışa bağımlılık kritik dönemlerde ağır bedeller ödetir.

Öte yandan, ülkemizin nüfusu önümüzdeki dönemin en önemli başlıklarından birini oluşturmaktadır. Doğurganlık oranındaki düşüş artık istatistiksel bir veri değil, devletin geleceğini ilgilendiren bir uyarıdır. Bunun yanında, hızla yaşlanan nüfus sağlık yükünü artırmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu projeksiyonlarına göre 2050 yılında her 4 kişiden 1'i 65 yaşın üzerinde olacaktır. Bu gerçek; geriatri hizmetlerinin, evde bakım modellerinin, palyatif bakımın ve uzun süreli toplum temelli bakım sistemlerinin güçlendirilmesi için çok önemlidir.

Sağlık sistemini bir bütün olarak ele almak, hizmetin her alanında güçlü, dengeli ve sürdürülebilir bir yapı kurmayı zorunlu kılmaktadır. Bu bütünsel yaklaşımın bir diğer önemli boyutu ise giderek büyüyen sağlık turizmidir. Türkiye'nin sağlık turizmindeki yükselişi hepimiz için gurur vericidir ancak kontrolsüz büyüyen her alan risk üretir. Denetimlerin güçlendirilmesi, akreditasyon süreçlerinin sıkılaştırılması ve Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketinin düzenleyici rolünün geliştirilmesi bu nedenle isabetli adımlardır.

Elbette ki sağlık turizminin sürdürülebilir gelişimi Türk hekimliğinin uluslararası prestijini de daha artıracaktır. Sağlık hizmetlerinin yalnızca uluslararası rekabet gücü değil, ülke içindeki klinik kalitesi

ve kaynak yönetimi de aynı ölçüde önemlidir. Bu nedenle, sistemin bütününde şeffaflığı, verimliliği ve tıbbi kaliteyi artıracak mekanizmaların güçlendirilmesi ise kaçınılmazdır. Gereksiz tahlil ve tetkiklerin izlenmesi için ulusal bir sistem kurulması bütçe disiplininin klinik kaliteye kadar pek çok alanda iyileşme sağlayacaktır. Üniversite hastanelerinde eğitim ve hizmet niteliğinin güçlendirilmesi, tıp fakültelerinin kalite odaklı bir yapıya kavuşması da hizmet bütünlüğü açısından önemlidir ve elbette sağlık çalışanlarının sosyal ve mali haklarının güçlendirilmesi, tayin ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi bir lütuf değil sistemin ayakta kalması için zorunluluktur. Sağlık çalışanının huzuru milletin huzurudur. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin ifade ettiği üzere, sağlık ordumuzun kahraman mensupları milletimizin gururudur. Bu gururu korumak, güçlendirmek ve geleceğe taşımak da devlet olmanın en temel sorumluluğudur.

Değerli milletvekilleri, bugün değerlendirdiğimiz bütçe, koruyucu sağlığı önceleyen, dijital altyapıyı güçlendiren, bilimsel üretimi destekleyen, insan gücünü merkeze alan, demografik riskleri gözeten ve millî güvenliği esas alan bir stratejik çerçeve sunmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak biliyoruz ki insanı yaşat ki devlet yaşasın. Bu söz bir temenni değil, Türk devlet felsefesinin özüdür diyor, bu duygu ve düşüncelerle Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının 2026 bütçesinin milletimize, devletimize ve Gazi Meclisimize hayırlı olmasını diliyor, teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Fevzi Zırhlıoğlu.

Buyurun Sayın Zırhlıoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA FEVZİ ZIRHLIOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına Sağlık Bakanlığının 2026 yılı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Türk milletini ve heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz bu bütçe yalnızca hastanelerimizin, aile sağlığı merkezlerimizin değil aynı zamanda, koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerinden ilaç güvenliğine, tıbbi cihaz standartlarından bilimsel araştırmalara kadar uzanan geniş bir yapının geleceğini belirlemektedir.

Sağlık, devletin temel sorumluluk alanlarından biri olduğu gibi vatandaşlarımızın huzuru, güvenliği ve sosyal refahı için de vazgeçilmez bir unsurdur. Bu nedenle, bütçe tartışmalarımızı rakamların ötesinde milletimizin sağlıklı yarınlarını şekillendirecek stratejik bir çerçeve olarak ele almak mecburiyetindeyiz.

Sağlık çalışanlarımız pandemi döneminde olduğu gibi ülkemizin her kritik anında fedakârca hizmet sunan en değerli gücüdür. Sağlık çalışanlarına yönelik yıpranma payının adil ve kapsamlı bir şekilde artırılması, ek ödemelerin emekliliğe yansıtılması ve böylece çalışanların geleceğe yönelik güvencelerinin sağlamaştırılması elzemdir. Aynı şekilde, yardımcı sağlık personeli istihdamının artırılması yönündeki tavsiyelerimiz bütçe tartışmalarımız açısından büyük önem taşımaktadır. Sağlık personelimizin mali ve sosyal haklarına ilişkin sorunların çözülmesi hem çalışma verimini hem de sağlıkta kaliteyi yükseltecektir.

Değerli milletvekilleri, sağlık sistemimizin güçlenmesi sadece kadroyla sınırlı değildir, aynı zamanda koruyucu sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve toplum sağlığını tehdit eden risklere karşı erken hazırlığın artırılması da kritik önemdedir. Özellikle, vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine erişiminin güvence altına alınması, sosyal destek alanlarının genişletilmesi ve ailelerin sağlık

güvencesinden kesintisiz yararlanabilmesi yönündeki hedefler bugünkü bütçenin yönlendirilmesi açısından sahiplenilmesi gereken önemli başlıklardır.

Salgın hastalıkların artışı, kronik hastalıkların yaygınlaşması, yaşlanan nüfus yapısı ve çevresel sağlık tehditleri göz önüne alındığında mevcut koruyucu sağlık hizmetlerinin bugünkü seviyesinin ileride yetersiz kalması kaçınılmazdır. Pandemi sürecinde yaşadığımız acı deneyimler bizlere şu gerçeği göstermiştir: Koruyucu sağlık hizmetleri güçlü ise sağlık sistemi de güçlüdür. Bu alanda atılan somut adımlarla özellikle aile hekimliği alanındaki düzenlemelerin güçlendirilmesi dolayısıyla Sayın Bakanımıza ve tüm bürokratlarımıza teşekkür ediyorum.

Sağlıkta kaliteyi yükselten bir diğer alan da yardımcı sağlık personelinin desteklenmesi ve istihdam kapasitesinin planlı şekilde genişletilmesidir. Sağlık sisteminin iş yükü, sadece hekimler ve hemşirelerin omzunda değildir; tıbbi sekreterler, teknisyenler, teknik bakım personeli, laboratuvar çalışanları ve destek hizmetlerinde görev yapan binlerce sağlık personeli bu büyük yapının görünmez kahramanlarıdır

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçeyi sadece bir mali tablo olarak değil, milletimizin sağlıklı geleceğinin hayati bir planı olarak görmeliyiz. Bu planının etkinliği koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi, sağlık çalışanlarının özlük haklarının iyileştirilmesi, yardımcı personelin sistemli biçimde istihdam edilmesi, yerli üretimin desteklenmesi ve toplum temelli hizmetlerin genişletilmesiyle mümkündür. Sağlık alanında etkin, sürdürülebilir ve erişilebilir bir yapının kurulması, yalnızca Sağlık Bakanlığı merkez teşkilatının değil, ona bağlı tüm kurum ve kuruluşların da sağlam bir mali ve idari altyapıya sahip olmasını gerektirir.

Bu çerçevede, Sağlık Bakanlığımıza bağlı bazı önemli kurumlara özellikle dikkat çekmek istiyorum:

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü, deniz ve hava giriş kapıları başta olmak üzere uluslararası temas noktalarında halk sağlığının korunmasında kilit rol oynayan bir yapıdır. Gemi sağlık denetimlerinden uluslararası sertifikalara, limanlarda bulaşıcı hastalık kontrolünden sınır bölgelerindeki sağlık risklerinin izlenmesine kadar birçok kritik görevi başarıyla yürütmektedir.

Aynı şekilde Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun güçlendirilmesi ayrıca önem arz etmektedir. İlaç tedarik güvenliği, yerli üretim kapasitesinin artırılması, biyoteknolojik ürünlerin geliştirilmesi, tıbbi cihaz mevzuatlarının uluslararası standartlara uyumlu hâle getirilmesi ve piyasa denetimlerinin sistematik biçimde yürütülmesi için hayatidir. Kurumun artan teknoloji çeşitliliği ve sağlık ürünlerindeki yenilikler karşısında hem teknik uzmanlık hem de laboratuvar kapasitesi açısından sürdürülebilir kaynaklarla desteklenmesi gerekmektedir. Sağlık sistemimizin sürdürülebilirliği için yalnızca hizmet sunumunda değil tedarik zincirinde de güçlü olmamız gerekmektedir.

Bir diğer önemli kurum Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığımızdır. TÜSEB, Türkiye'nin sağlık araştırmaları, biyoteknoloji, moleküler biyoloji, klinik araştırmalar, halk sağlığı araştırmaları ve yenilikçi sağlık teknolojilerinin geliştirilmesi alanındaki en önemli akademik ve bilimsel kurumlardan biridir. Kurumun uzun vadeli kalkınma belgeleriyle uyumlu bir finansal çerçeveye sahip olması sağlık sisteminin bilimsel ve teknolojik yönünün güçlenmesi adına büyük önem taşır. Yerli tıbbi ürün geliştirme, biyoteknoloji yatırımları, sağlık inovasyonu, aşı ve moleküler tanı sistemleri gibi alanlarda Türkiye'nin dışa bağımlılığını azaltmaya yönelik stratejik adımların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak her platformda vurguladığımız “millî üretim, millî teknoloji” yaklaşımı sağlık alanında da temel ilkemizdir. Yerli ilaç üretiminin teşvik edilmesi, tıbbi cihaz alanında yerli kapasitenin artırılması ve AR-GE yatırımlarının güçlendirilmesi yalnızca ekonomik değil aynı zamanda millî güvenliğe ilişkin stratejik bir konudur.

Değerli milletvekilleri, partimizin sosyal politika yaklaşımında vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine eşit ve kesintisiz erişimi temel bir ilkedir; bu doğrultuda, evde sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi, engelli bireylere yönelik bakım desteklerinin nitelik ve nicelik açısından artırılması, ruh sağlığı hizmetlerinin güçlendirilmesi ve toplum temelli programların yaygınlaştırılması önceliklerimiz arasındadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, sağlık alanında atılan her olumlu adımı destekliyor, eksik kalan hususların giderilmesi için yapıcı ve sorumlu siyaset anlayışımızı sürdürüyoruz çünkü sağlık siyasetüstü bir vatan meselesidir.

Bu duygu ve düşüncelerle, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nun milletimiz için hayırlı sonuçlar üretmesini temenni ediyor; Sağlık Bakanlığımızın şahsında emeği geçen tüm bürokratlarımıza, sağlık çalışanlarımıza teşekkür ediyorum.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın İzzet Ulvi Yönter’in.

Buyurun Sayın Yönter. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İZZET ULVİ YÖNTER (İstanbul) - Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin Meclis Genel Kurulunda devam eden görüşmeleri kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bağlı ve ilgili kuruluşlarının 2026 yılı bütçeleri üzerine parti grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüksek heyetinizi, ekranları başında bizleri izleyen değerli vatandaşlarımızı en kalbî duygularıyla birlikte hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Enerji ve tabii kaynaklar alanında temel hedefin Türkiye Yüzyılı’nda insan ve çevreyi merkeze alan, enerji ve madencilikte dönüşümü gerçekleştirmiş, kaynak ve teknolojide net ihracatçı bir ülke olduğunu bizzat Sayın Bakan Komisyon çalışmaları esnasında açıklamıştı. Bu hedef doğru ve tutarlı bir hedeftir ve Türkiye’mizin enerjide tam bağımsızlık mücadelesini de inşallah tahkim edecektir.

Bugün dünya siyasetinin, ekonomisinin ve güvenlik mimarisinin merkezinde tek bir kavram yer alıyorsa o da enerjidir. Artık biliyoruz ki enerji, yalnızca fabrikaların çarklarını döndüren, evlerimizi aydınlatan bir araç değildir. Ülkelerin kaderini tayin eden, küresel dengeleri etkileyen, uluslararası ilişkilerin rotasını çizen en stratejik unsurdan bahsediyoruz. Ekonomik büyümenin, üretimin, ihracatın temelinde hiç şüphesiz enerji vardır. Enerji yoksa üretim durur, üretim durursa refah azalır, kalkınma sekteye uğrar. Bu nedenle, enerji, çağımızın en kritik millî güç unsurlarından biri hâline gelmiştir ancak unutulmamalıdır ki hiçbir ülke enerjide tamamen kendi içine kapanık değildir, her ülke az ya da çok dışa bağımlılığa maruzdur. Bu bağımlılık yalnızca ithalat rakamlarıyla da sınırlı değildir, küresel fiyat dalgalanmalarından yeni teknolojilere, emisyon politikalarından jeopolitik krizlere kadar birçok faktör ülkeleri birbirine bağlamaktadır. İşte tam da bu nedenle enerji uluslararası siyasetin merkezinde yer almaktadır. Devletler enerji yollarını korumak için ittifaklar kurmakta, enerji kaynaklarına erişim için rekabet etmekte, zaman zaman gerilimlerin ve çatışmaların içine sürüklenmektedir. Tarih bize

gösteriyor ki sanayi devriminden bu yana yaşanan pek çok savaşın arka planında enerji kaynakları sessiz bir aktör olarak yerini almıştır.

Bugün dünyada enerjiye olan talep her geçen gün artarken kaynakların sınırlı olması ülkeleri kendi stratejilerini gözden geçirmeye zorlamaktadır çünkü hepimiz ve herkes bilir ki olmayan enerji en pahalı enerjidir. Bu nedenle enerji arzını güvence altına almak artık yalnızca bir ekonomik hedef değil, aynı zamanda bir millî güvenlik meselesidir. Tam bağımsızlığın temel unsurlarından biri hiç kuşkusuz enerjidir. Bu alanda güçlü olan ülkelerin küresel arenada daha da güçlü konuma sahip olduğu açıktır ve ortadadır. Nitekim devletler geleceklerini güvence altına almak, enerji bağımsızlıklarını pekiştirmek ve halklarının refahını dışa bağımlılığa bırakmamak için tüm imkânlarını seferber etmektedir.

Yeri gelmişken, enerji mimarisi konusundan da kısaca bahsetmek lazımdır. “Enerji mimarisi” bir ülkenin veya bölgenin enerji üretimi, iletimi, dağıtımı, tüketimi ve enerji güvenliği politikalarının bütünüdür; ifade eden, yapısal düzeni tanımlayan bir kavramdır; daha basit bir ifadeyle, bir ülkenin enerji sisteminin nasıl kurulduğunu, nasıl işlediğini ve hangi stratejik temeller üzerine oturduğunu anlatır. Enerji mimarisi şu unsurları kapsar: Enerji kaynaklarının yapısı; petrol, doğal gaz, kömür, nükleer, yenilenebilir enerji gibi kaynakların çeşitliliği ve kullanım oranları; altyapı, boru hatları, elektrik şebekeleri, rafineriler, sıvılaştırılmış doğal gaz terminalleri, depolama tesisleri, arz güvenliği politikaları, enerjinin kesintisiz, uygun maliyetli ve güvenli şekilde sağlanması, enerji piyasası ve düzenlemeleri, piyasa işleyişi, fiyatlandırma, rekabet ve devlet politikaları, bölgesel ve uluslararası bağlantılar, enerji koridorları, ticaret hatları, ortak projeler, teknoloji ve dönüşüm süreçleri, yenilenebilir enerji teknolojileri, akıllı şebekeler, enerji verimliliği, hidrojen ve depolama teknolojileridir. “Enerji mimarisi” yalnızca fiziksel altyapıyı değil, aynı zamanda politik, ekonomik ve stratejik unsurların bütünüdür kapsayan bir çatı kavramdır.

Takdir ve kabul edersiniz ki Türkiye’nin dış ticaret dengesi üzerinde en belirleyici unsurların başında, olumsuz anlamda, maalesef enerji ithalatı gelmektedir. Her ne kadar son yıllarda yeni enerji kaynaklarının keşfi ve yenilenebilir enerji yatırımlarındaki artış sayesinde enerji kaynaklı dış ticaret açığında belirli bir iyileşme sağlanmış olsa da ülkemiz hâlen enerji ürünleri için küresel piyasalara bağlı olarak yıllık yaklaşık 70-75 milyar dolar seviyesinde bir enerji faturasına katlanmak durumundadır. Cari açığın büyük bölümünün enerji ürünlerinden kaynaklandığı görülmektedir. Bu durum, enerji arzında dışa bağımlılığın ekonomik kırılganlık yaratmaya devam ettiğine de işaret etmektedir.

Türkiye’nin enerji kaynaklı cari açığını azaltabilmesi için Milliyetçi Hareket Partisi olarak düşüncemiz şunlardan ibarettir:

- 1) Yerli ve yenilenebilir enerji kapasitesinin artırılması.
- 2) Enerji verimliliği uygulamalarının sanayi, ulaşım ve binalar başta olmak üzere tüm sektörlerde yaygınlaştırılması.
- 3) Rüzgâr, güneş ve jeotermal gibi yerli kaynaklara yapılan yatırımların hızlandırılması.
- 4) Enerji depolama teknolojileri ve akıllı şebeke modernizasyonuna öncelik verilmesi.
- 5) Nükleer enerji projelerinin güvenli ve planlı şekilde devreye alınması.
- 6) Doğal gaz ve petrol tedarikinde uzun vadeli kontrat çeşitliliğinin artırılması.

Son olarak, sıvılaştırılmış doğal gaz altyapısının güçlendirilmesi, Türkiye’nin bölgesel enerji ticaretinde daha etkin rol alması konusunda stratejik bir önem taşımaktadır.

Bu politika adımlarının eş güdüm içinde uygulanması, Türkiye'nin enerji faturasını azaltarak dış ticaret açığının düşürülmesine ve makroekonomik istikrarın güçlenmesine önemli katkı sağlayacaktır. Enerji arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılığın azaltılması ve rekabetçi bir enerji piyasasının oluşturulması ülkemizin orta ve uzun vadeli kalkınma hedefleri açısından kritik önemdedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzerinde durmak istediğim bir diğer mühim kavram enerji diplomasisidir. Enerji diplomasisi; devletlerin enerji kaynaklarını, enerji ticaretini ve enerji teknolojilerini dış politika araçları olarak kullanmasıyla şekillenen bir diplomasi türüdür. Bu yaklaşım sayesinde ülkeler hem kendi enerji arz güvenliğini güçlendirmekte hem de uluslararası ilişkilerde müzakere kapasitelerini artırmaktadır. Petrol ve doğal gaz boru hatlarının güzergâhları, uzun vadeli tedarik anlaşmaları, yenilenebilir enerji alanında kurulan ortaklıklar ve nükleer enerji iş birlikleri enerji diplomasisinin temel bileşenlerini oluşturmaktadır. Küresel enerji lojistiğinin uluslararası siyasetin görünmez belirleyicilerinden biri hâline gelmesi, enerji konusunun devletlerin stratejik hesaplamalarındaki ağırlığını her geçen gün artırmaktadır.

Türkiye; Avrupa, Asya ve Afrika Kıtalarının kesişim noktasında yer alması nedeniyle Avrupa'nın başlıca doğal gaz üretim bölgelerine açılan kritik bir enerji geçiş koridoru konumundadır. Hazar bölgesi, Orta Doğu, Doğu Akdeniz gibi önemli gaz kaynaklarına yakınlığıyla Türkiye, Avrupa Birliği için tedarik güvenliğini güçlendiren stratejik bir avantaja sahip aktör ülke konumundadır. Bu jeopolitik konum, Avrupa Birliğinin kaynak çeşitliliğini artırarak dışa bağımlılığının azalmasına, ayrıca ve daha önemlisi Türkiye'nin bölgesel enerji piyasalarındaki etkinliğinin yükseltilmesine önemli bir destek vermektedir. Türkiye'nin üretici ve transit ülkelerle yürüteceği etkin enerji diplomasisi, Avrupa Birliğinin gaz arz güvenliğinin sürdürülebilirliği açısından da önem taşımaktadır. Bu diplomasi kapsamında üretici ülkelerle uzun vadeli ticari ilişkilerin güçlendirilmesi, transit ülkelerle altyapı ve lojistik iş birliklerinin geliştirilmesi, enerji projelerinde çok taraflı platformlara aktif katılım, bölgesel iş birliğini artırarak Avrupa'ya yönelik gaz tedarik zincirinin daha dayanıklı hâle gelmesine de imkân tanıyacaktır.

Türkiye'nin doğal gaz ticaret merkezi olma hedefi Avrupa Birliği enerji piyasaları ve ihracatçı ülkeler açısından önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu hedef doğrultusunda, Avrupa ülkelerine daha fazla tedarik ve güzergâh seçeneği sağlanacak, bölgesel gaz piyasasında rekabet artacak, Türkiye'nin gücü artacak, fiyat oluşum mekanizmaları daha şeffaf ve esnek hâle gelecektir. Böylece Avrupa Birliği tüketicileri için daha uygun fiyat ve daha güvenli tedarik şartlarının oluşması da mümkün olacaktır. Türkiye'nin stratejik coğrafi konumu ve geliştirdiği enerji diplomasisi Avrupa Birliğinin enerji arz güvenliği açısından önemli bir tamamlayıcı unsur niteliği taşımaktadır. Bu çerçevede, Türkiye, gelecekte yalnızca bir transit ülke değil aynı zamanda bölgesel bir enerji ticaret merkezi ve stratejik enerji ortağı olarak Avrupa enerji sisteminin istikrar ve güvence içinde varlığının yüksek stratejik merkezi olmaya da adaydır. Türkiye'nin doğal gaz arz güvenliğini güçlendirmesi ve tedarik esnekliğini artırması için mevcut boru hattı kapasitesine ek olarak sıvılaştırılmış doğal gaz altyapısına yönelik yatırımların artırılması ayrıca stratejik değerdedir. Bu kapsamda kara sıvılaştırılmış doğal gaz terminallerinin kapasite artırımları, yeterli sayıda yüzer sıvılaştırılmış doğal gaz depolama ve yeniden gazlaştırma ünitesinin temini, yine sıvılaştırılmış doğal gaz tedarik zincirine entegrasyonu destekleyecek liman ve depolama altyapısı yatırımları Türkiye'nin farklı coğrafyalarından temin edeceği gaza daha fazla imkân sağlayacaktır. Gelişmiş sıvılaştırılmış doğal gaz altyapısı özellikle talebin arttığı kış dönemlerinde veya beklenmeyen tedarik kesintilerinde arz talep dengesinin daha etkin yönetilmesini, fiyat oynaklığının azaltılmasını, doğal gaz piyasasında operasyonel esnekliğin artırılmasını da mümkün yapacaktır.

Bu aşamada şu sorunun cevabını aramak durumundayız; o soru da şudur: Türkiye neden doğal gazda enerji merkezi olmalıdır? Türkiye'nin mevcut durumda üstlendiği transit ülke rolü doğal gazın üretici bölgelerden Avrupa'ya taşındığı güzergâh ülkesi olmasını ifade etmektedir. Bu model, daha düşük maliyetli ve nispeten düşük riskli, stratejik açıdan önemli ancak ekonomik getirisi sınırlı bir yapı sunmaktadır. Transit rolünde Türkiye boru hatlarının geçtiği bir ülke olarak kritik jeopolitik konuma sahip olmakla birlikte gazın fiyatlandırılması, ticareti ve bölgesel dağıtımı üzerinde tam yetkiye sahip değildir yani transit ülke modeli Türkiye'nin enerji piyasalarındaki etkinliğini sınırlandırmaktadır. “Enerji merkezi olmak” demek Türkiye'nin yalnızca gazı transit eden bir ülke olmasının ötesine geçmek demektir; doğal gazı depolayan, farklı kaynaklardan gazı alım satım işlerine tabi tutan, bölgesel piyasalara fiyat referansı oluşturan, tedarik çeşitliliğini artırarak piyasa derinliğini sağlayan bir bölgesel enerji ticaret noktası hâline gelmesini ifade etmektedir. Bu model, Türkiye'nin bölgesel enerji dengelerinde etkisini artıracak, uluslararası müzakerelerde daha güçlü bir pazarlık pozisyonu yaratacak, enerji piyasasında ekonomik değer üretimini artıracak, Avrupa Birliği başta olmak üzere çevre pazarlara yönelik arz güvenliğini destekleyecek, ülkeyi enerji fiyatlamasında söz sahibi bir aktör konum hâline getirecektir. Bu sebeple, enerji ticaret merkezi olma hedefi gecikmeksizin Türkiye'nin stratejik öncelikleri arasına alınmalıdır. Bu hedefi destekleyen altyapı yatırımları, piyasa düzenlemeleri ve çok boyutlu enerji diplomasisi adımları hızla hayata geçirilmelidir. Değerli Bakanım Sayın Alparslan Bayraktar Bey'in de ekibiyle beraber bunu sağlayacağına yürekten eminiz ve başarılar diliyoruz.

Türkiye'nin değişen küresel enerji dinamiklerine uyum sağlayarak hem transit ülke konumunu sürdürmesi hem de enerji ticaret merkezi olma hedefini eş zamanlı olarak ilerletmesi maksimum stratejik ve ekonomik fayda sağlayacaktır. Bu ikili yaklaşım, tedarik güvenliğini artıran çoklu güzergâh yapısını, piyasa derinliği oluşturan ticaret ve depolama kapasitesini, bölgesel enerji diplomasisini destekleyen stratejik esnekliği bir araya getirerek Türkiye'nin enerji piyasalarındaki etkinliğini önemli ölçüde yukarı çekecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde enerji arz talep dengesinin sağlanmasının ekonomik istikrarın ve toplumsal refahın sürdürülebilirliği açısından stratejik öneme sahip olduğunu ifade etmiştim. Zaman zaman yaşanan arz yönlü sıkıntılar, enerji arz güvenliğinin güçlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir. Talepteki artışa karşın bu talebi karşılayabilecek yeterli ve esnek üretim kapasitesinin devrede olmaması arzda daralma riskini beraberinde getirmektedir. Elektrik üretiminde kurulu güç nominal olarak yeterli görünse dahi kullanılan birincil enerji kaynaklarının niteliği ve santrallerin çalışma karakteristikleri nedeniyle kapasitenin her an şebekeye enerji sağlayacak düzeyde olması mümkün olmayabilmektedir. Özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretimde mevsimsel ve meteorolojik değişkenlikler arz planlamasını zorlaştırmaktadır. Kurak geçen dönemlerde hidroelektrik üretim düşmekte, güneş enerjisi santralleri gece saatlerinde üretim yapamamakta, rüzgâr hızlarının mevsim ortalamalarının altında kalması ise rüzgâr enerjisinin katkısını sınırlandırmaktadır. Bu koşullarda, çevresel etkilerine rağmen doğal gaz çevrim santralleri ile kömür santralleri sistemin dengeleme unsuru olarak ön plana geçmektedir. Diğer taraftan, arz dengesinin sağlanamaması, sanayi üretiminde kesintilerden günlük yaşama ciddi aksamalara kadar uzanan geniş bir risk yelpazesini de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, enerji arz güvenliğinin güçlendirilmesi hem kısa vadeli operasyonel planlama açısından hem de uzun vadeli enerji politikalarının sürdürülebilirliği bakımından kritik önem taşımaktadır. Enerji arz güvenliğini sağlamaya yönelik olarak hibrit enerji modellerinin geliştirilmesi, dijital ve akıllı şebeke altyapılarının güçlendirilmesi, sürdürülebilir ve öngörülebilir serbest piyasa mekanizmalarının desteklenmesi, ilgili mevzuatın güncellenmesi ve düzenleyici

çerçevenin iyileştirilmesi, enerji depolama teknolojileriyle alternatif ve yenilikçi enerji kaynaklarına yatırımın teşvik edilmesi açısından orta ve uzun vadeli politikaların hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sürem azalıyor olması nedeniyle konuşmamın bu bölümünde özellikle nükleer enerji konusuna kısaca temas etmek istiyorum. En genel anlamıyla nükleer enerji “Atom çekirdeğinde gerçekleşen fisyon veya füzyon reaksiyonları sonucu ortaya çıkan yüksek yoğunluklu enerji.” olarak tanımlanmaktadır. 2025 yılı itibarıyla 31 ülkede 416 reaktör işletmede, 15 ülkede 62 reaktör inşa hâlinindedir. Nükleer enerji, dünya elektrik arzının yaklaşık yüzde 10’unu sağlamaktadır. Ülkelerin nükleer enerjiden elektrik üretim oranları Fransa’da yüzde 67, Slovakya’da yüzde 60, Belçika’da yüzde 57, Macaristan’da yüzde 47, Güney Kore’de yüzde 30, Amerika Birleşik Devletleri’nde yüzde 18 seviyesindedir. Yeni reaktör inşasında Çin açık ara şu anda lider bulunmaktadır. Çin’de devam eden reaktör sayısı 29’dur. Amerika Birleşik Devletleri ise 100 bin megavata yaklaşan kurulu gücüyle toplam kapasite açısından dünyanın en büyük nükleer ülkesi olmayı sürdürmektedir. Güncel projeksiyonlarda küçük modüler reaktörler ve dördüncü nesil reaktörler nükleer enerjiyi daha güvenli, ekonomik ve çevreyle uyumlu bir noktaya taşımayı amaçlamaktadır. Uluslararası Enerji Ajansı, 2050 karbon nötr hedefleri için nükleer enerjinin küresel elektrik üretimindeki payının yüzde 10’dan yüzde 18’e yükselmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Türkiye’de nükleer enerjiye yönelik çalışmalar bildiğiniz gibi 1955 yılında Barış İçin Atom Programı kapsamında başlamıştır. 1990’lar ve 2000’lerde yapılan ihalelerin iptaliyle süreçler uzamış, Türkiye 21’inci yüzyılda somut adımlar atmaya çalışsa da yeterli olmamıştır. Türkiye’nin ilk nükleer güç santrali olan Akkuyu 2010 yılında Türkiye ile Rusya arasında imzalanan devletler arası anlaşmayla resmîleşmiştir, yap-sahip ol-işlet modeliyle inşa edilen santral, her biri 1200 megavat gücünde, 4 VVER-1200 reaktöründen oluşacak ve toplam kapasitesi 4800 megavat olacaktır. 2024 itibarıyla ilk ünite inşa yüzde 85 oranında tamamlanmış olup 2026’nın ilk çeyreğinde devreye alınması planlanmaktadır. Akkuyu’nun ardından Sinop ve İğneada projeleri gündemde olsa da takip ettiğimiz kadarıyla henüz kesin inşaat aşamasına geçilememiştir. Bildiğimiz kadarıyla Sinop projesi için Japonya’nın çekilmesiyle alternatif ülke arayışına geçilmiş, İğneada’da Çin’le görüşmeler herhâlde -öyle değil mi Sayın Bakanım- devam etmektedir. Biz...

Sürem bitiyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının, bağlı kuruluşların 2026 yılı merkezî yönetim bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Sayın Bakanımızı ve Enerji Bakanlığının bütün bürokratlarını gönülden tebrik ediyorum.

Sağ olun, var olun, Allah’a emanet olun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Yöner.

Söz sırası Sayın Tamer Osmanağaoğlu’nun.

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın bütçesinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. 20’nci yüzyıl, enerji jeopolitiği ve enerji güvenliğinin önemini artırdığı bir asır olarak geride kalmıştır. 21’inci yüzyıl ise bu önemin katlanarak arttığı, yeni ve yenilenebilir enerji kaynağı arayışlarının hızlandığı bir yüzyıl olarak tecrübe edilmektedir. Dolayısıyla son

yıllarda yenilenebilir enerji başta olmak üzere enerji arz çeşitliliği alanında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın çalışmalarının takdiri hak ettiğini söylemek elbette yerinde olacaktır. Kaldı ki Türkiye Yüzyılı'nın Türkiye'nin enerji vizyonunun enerjide tam bağımsızlık olarak belirlendiğini görmek, atılan adımların bu yönde atıldığını gözlemlemek sevindiricidir. 4 olan arama ve sondaj gemisi sayımızın geçtiğimiz günlerde mavi vatana ulaşan son üyesiyle birlikte 6'ya çıkarılması, Türkiye'nin dünyanın en büyük 4'üncü enerji filosuna sahip ülke olması istikbale daha emin adımlarla bakmamıza vesile olan önemli bir gelişmedir. Temel sanayi girdilerine ham madde sağlayan bir sektör olan madencilik gün geçtikçe yaygınlaşan elektrikli araç, yenilenebilir enerji ve bataryalar gibi yeşil dönüşüm süreci içerisinde ehemmiyet arz etmektedir. 2024 maden ihracatının 6 milyar dolar, kömür ithalatının ise 5,6 milyar dolar seviyesinde olmasının yanı sıra 22 milyar ton kömür rezervimizin olduğu da göz önünde bulundurulduğunda madencilik sektörünün desteklenmesi dışa bağımlılığımızın ve cari açığımızın kapatılması açısından önem arz etmektedir.

Tüm bunların yanında, madenlerimizi sadece madde olarak değil, yüksek katma değerli uç ürünlere dönüştürülmesi için atılan adımları da önemli görmekteyiz. 2023 yılında bor karbür üretim tesisinin açılarak üretime başlaması, ferrobör ihtiyacının karşılanması için Balıkesir'de yılda 800 ton üretim kapasiteli tesisin tamamlanıp deneme üretimlerine başlaması çok kıymetlidir. Bu gelişmelerin sadece enerji konusunda değil, teknolojiye de bağımsız bir Türkiye ideale hizmet ettiği unutulmamalıdır. Ayrıca, Eskişehir'de bulunan 700 milyon tona yakın nadir toprak elementleri kaynağımız da Türkiye Yüzyılı'na emin bakmamıza vesile olacaktır.

Bir diğer husus ise elbette enerji arz güvenliği meselesidir. Enerji kaynaklarının coğrafi dağılımından, maliyetlerinden, taşıma yollarından bu kaynakların temini için gereken askerî doktrinlere kadar birçok kalemin bir arada değerlendirilmesiyle sağlanacak olan enerji arz güvenliği konusunda atılan adımlar da elbette çok önemlidir. Bu manada ülkemizin günlük gazlaştırma kapasitesinin 32 milyon metreküpten 161 milyon metreküpe çıkartılması ve bu kapasitenin 200 milyon metreküpe çıkartılması için gösterilen gayret kıymetlidir. 2045'e kadar 150 milyar metreküpün üzerinde sıvılaştırılmış doğal gaz anlaşması yapan ülkemizin enerji arz güvenliği alanındaki bu adımını da önemli gördüğümü ifade etmek isterim.

Görmezden gelemeyeceğimiz bir diğer gerçek ise atılan sağlam adımlarla Türkiye'nin nükleer enerji santraline sahip olan ülkelerden biri olması için katedilen mesafedir. Sayın Bakanım, daha iki gün önce, İstanbul'da, Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen Türk Devletleri Teşkilatı Enerji Bakanları Konseyi 5'inci Toplantısı'nın hayırlara vesile olmasını diliyorum. Birçok stratejik başlığa dair değerlendirmelerin yapıldığını bildiğimiz toplantının verimli sonuçlarını hep beraber göreceğimize inanıyorum. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey'in ifadeleriyle, ülkemiz enerjide mukayeseli ve müstesna bir üstünlük sahasına emin adımlarla ilerlemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAMER OSMANAĞAOĞLU (Devamla) - İstikbal Türkiye'nindir, cumhuriyetin yeni yüzyılına Türkiye mührünü vuracaktır diyor, bütçenin hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Söz sırası Sayın Mustafa Baki Ersoy'da.

Sayın Ersoy, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi kapsamında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının bütçeleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizin tüm fertlerini saygılarımla selamlıyorum.

Enerji, bugün yalnızca bir sektör değil, devletlerin bağımsızlığının, kalkınma iradesinin ve uluslararası etkinliğinin en temel unsurlarından biri hâline gelmiştir. Türkiye son yıllarda Sayın Bakanımız Alparslan Bayraktar ve kıymetli bürokratlarının kararlı çalışmalarıyla yerli kaynakları önceleyen, dışa bağımlılığı azaltan ve bölgesel bir enerji aktörüne dönüşen bir vizyonu hayata geçirmektedir. Bu vizyonun en önemli ayaklarından biri hiç şüphesiz madencilik sektörüdür. MTA ve Eti Madenin doksan yılı aşan kurumsal birikimi, bor, nadir toprak elementleri ve stratejik madenler başta olmak üzere ülkemizin yer altı zenginliklerini yüksek katma değere dönüştüren güçlü bir kaldıraç oluşturmaktadır. Gazi Meclisimizde maden ruhsatlarıyla ilgili yapılan son düzenlemeler yatırım süreçlerini hızlandırmış, belirsizlikleri azaltmış ve hem yerli hem de uluslararası yatırımcı açısından sektörün önünü açmıştır. Bu düzenleme üretimden kaçan değil, üretimi yöneten bir Türkiye anlayışının açık bir yansıması olmuştur.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın çalışmaları sadece ülke sınırlarıyla da sınırlı değildir. Türkiye'nin enerji diplomasisi çok boyutlu bir perspektifle hem ticari hem stratejik hem de güvenlik odaklı bir yaklaşım eşliğinde yürütülmektedir. Bu kapsamda Pakistan'la enerji alanında kurduğumuz iş birliği yeni bir dönemin kapılarını aralamıştır. Sayın Bakanımız Alparslan Bayraktar öncülüğünde Türkiye ile Pakistan arasında imzalanan anlaşmalar çerçevesinde 2025 yılı sonunda 3 deniz ve 2 kara sahasında petrol ve doğal gaz arama, üretim faaliyetleri için mutabakat sağlanmıştır. 2026 yılı itibarıyla sismik programların başlatılması, akabinde sondaj faaliyetlerine geçilmesi hedeflenmektedir. Bu iş birliği yalnızca enerji arayışı değil, teknoloji transferi, enerji güvenliği ve bölgesel kalkınma açısından da stratejik bir ortaklık niteliği taşımaktadır. Bununla birlikte ülkemiz yalnızca Pakistan'da değil, yurt dışındaki birçok sahada da arama-üretim faaliyetlerini genişletmektedir. Somali'yle imzalanan hidrokarbon iş birliği anlaşmaları kapsamında karada jeolojik çalışmalar ve sismik programlar planlanmış, ilerleyen dönemde keşif sondajının gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir.

Orta Asya ve Kafkasya'da Azerbaycan, Özbekistan ve diğer kardeş ülkelerle yürütülen temaslarda enerji projelerinin yalnızca ticari bir faaliyet olmaktan çıkıp ortak bir geleceği şekillendiren kıymetli yatırımlara dönüştüğünü göstermektedir. Tüm bu adımlar Türkiye'nin uluslararası enerji sahalarında tecrübe kazanan, risk alan, rekabet eden ve sonuç üreten bir ülke konumuna yükseldiğinin göstergesidir. Enerji şirketlerimizin yurt dışında edindiği her yeni blok, her yeni ortaklık ve her yeni sismik çalışma Türkiye'nin enerji arz güvenliği açısından uzun vadeli kazanımlar üretmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sondaj filomuzun güçlendirilmesi de bu vizyonun önemli bir parçasıdır. 7'nci nesil yüksek teknolojiye yeni sondaj gemimizin envantere katılmasıyla Türkiye dünyanın en güçlü deniz sondaj filolarından birine sahip olmuştur. Karadeniz'de yürütülen çalışmalar Sakarya Gaz Sahası başta olmak üzere milletimizin sofrasına doğrudan yansıyan somut bir başarıya dönüşmüştür. Bu durum mavi vatan kavramının yalnızca bir güvenlik politikası değil, aynı zamanda enerji ve kalkınma hamlesi olduğunu da açıkça ortaya koymaktadır. Bütün bu çalışmaların ortak noktası şudur: Türkiye, enerjide başkasının hesabına göre hareket eden değil, kendi hesabına göre hareket eden ve hedef koyan, sahada varlık gösteren ve sonuç alan bir ülke hâline gelmiştir.

Sayın Bakanım, şahsınızın liderliğinde sürdürülen çalışmalar, millî enerji ve maden politikasının sahadaki en somut karşılığıdır. Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak yerli kaynakları önceleyen, madenciligi stratejik bir kalkınma aracı olarak gören, uluslararası arenada güçlü ve itibarlı bir Türkiye hedefine desteğimizi kararlılıkla sürdüreceğimizi ifade etmek istiyorum çünkü biliyoruz ki enerjide güçlü Türkiye, her alanda güçlü Türkiye demektir.

Bu duygu ve düşüncelerle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığımızın bütçelerinin hayırlara vesile olmasını diliyor, Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Ersoy.

Birleşime on dakika ara vereyim.

Kapanma Saati: 13.11

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.40

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: İshak ŞAN (Adıyaman), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk söz Sayın Heval Bozdağ'ın.

Buyurun Sayın Bozdağ. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri, çok değerli halklarımız ve cezaevlerinden bizleri izleyen yoldaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerine söz aldım.

Öncelikle, Sayın Bakan, Sağlık Bakanlığı bütçesi çok yetersiz; 1 trilyon 475 milyar lira. İktidarınız sağlığa pay ayırmıyor. Tabii ki faiz giderlerinden, vergi harcamalarından, savunma, Diyanet, Cumhurbaşkanlığı için ayrılan bütçelerden size ancak bu kadar kaynak ayrılabilmiş. Genel bütçenin yarısına yakını bunlara harcanıyor ve toplumun büyük çoğunluğu kendisine geri dönüşü olmayan bu giderlerden oldukça rahatsız. Bu kıt bütçenizin 136 milyar lirasını tutup şehir hastanelerinin kira hizmet bedeli olarak heba ediyorsunuz ve bu yük, toplumun sağlık hakkını gasbetti, etmeye de bir süre daha devam edecek. Halklarımız çok düşük ücretlerle çalışıyorlar, yoksulluk var, çocuklar okula aç gidiyorlar, beslenme, barınma ihtiyacını bile karşılayamıyorlar; bir yandan da ÖTV ve KDV'lerle, ücretlerinden doğrudan kestiğiniz vergilerle sizin bütçenizi finanse etmeye çalışıyorlar.

Beslenme sorunu, barınma sorunu ve tabii, sağlığa ulaşma sorunu olmayanlar da var. Bunlar kamu-özel iş birliğiyle birlikte şehir hastanelerini yapmaya çalıştığınız kesimler; işte zenginler, vergi bile vermiyorlar ve vergilerden istisna ve muafiyetlerden yararlanıyorlar. Bu büyük adaletsizliğin, eşitsizliğin yanında bari bütçenizi toplumdan yana, toplumu hastalıklardan korumaya, önleyici ve koruyucu halk sağlığı hizmetlerine bütçe ayırarak hazırlasaydınız. Tersine “Hastalanınca gel, ben seni tedavi ederim.” anlayışıyla tedavi edici hizmetleri önceliyorsunuz ama bu alana bu kamusal desteği gün geçtikçe azaltıyorsunuz. Özel hastaneler desteklerle, teşviklerle, SGK anlaşmalarıyla giderek büyüyor ve özel sektör önemli bir yer kaplıyor. 2025 yılının ilk altı ayında özel hastanelere kamu hastanelerine göre kişi başı 2 katı daha fazla ödeme yapılmış ve SGK, yurttaşın sağlık sigortası primleriyle finanse ediliyor. SGK, sermayeye kaynak aktarmanın aracısı bir kurum hâline gelmiş; bunlar yetmiyormuş gibi bir yandan da toplumun cepten sağlığa yaptığı harcamalarda artış söz konusu. Muayene ve ilaç katılım payları sürekli olarak artıyor. Bu kalemlere memura, emekliye, asgari ücretliye yapılan zamların çok üzerinde bir artış yapılmıştı, itirazlarla muayene katılım payında bir kısım geri adım attınız ama hâlâ almaya devam ediyorsunuz. Sermayeye aranızda danışıklı bir durum var ama unutmayın, toplumu

sağlıksız kılarırsanız o sömürdüğünüz emek gücüne ulaşmak da zorlaşmaya başlayacak ve size daha da pahalıya patlayacak.

Dünyada sağlık göstergeleri iyi olan toplumlar öncelikle sağlığa yeterli kaynak ayırıyorlar. OECD ülkeleri arasında sağlığa en az kaynak ayıran ülkemiz. OECD ortalaması 9,3; Türkiye 2024 yılı itibarıyla yüzde 4,7 kaynak ayırmış, onların yarısı bile değil. Bütçenizden sağlığa ayrılması gereken pay en az yüzde 15 olmalı ancak o zaman sağlıktan yurttaşlar eşit, ücretsiz ve nitelikli bir şekilde faydalanabilirler.

Sayın Bakan, sağlık ücretsiz olmalı. Sayın Bakan, sağlık nitelikli olmalı ve eşit sunulmalı. Sayın Bakan, sağlık ulaşılabilir olmalı. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Ve tabii ki sağlık ana dilinde hizmet üretebilmeli. Ana dili Kürtçe olan bir kişi için ancak ana dilinde bir sağlık hizmeti eşit, nitelikli ve ulaşılabilir olur ve halklarımız, Kürt halkı bunu hak ediyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sağlıkta Dönüşüm Programı'yla 2000'li yılların başında sağlığı iyiden iyiye özel sektöre açtınız. Bugün sağlık hizmetlerinin 1/3'ü özel sektör tarafından kontrol ediliyor ve özellikle de kâr getiren yatırımlara öncelik veriliyor. Hastanelerin yüzde 35'i, hastane yataklarının yüzde 20'si, yenidoğan yataklarının yüzde 51'i, MR cihazlarının yüzde 46'sı, PET cihazlarının yüzde 36'sı özel sektöre ait. Hemodiyaliz merkezlerinin 1/3'ü, hemodiyaliz cihazlarının ise yarısından fazlası yine özel sektöre ait ve insanlar randevu kuyruklarında beklememek için buraları tercih etmek zorunda kalıyorlar. İktidarınız bu politikalarında ısrar etmeye devam ederse toplum giderek sağlığa ulaşmak için özel sektöre bağımlı hâle gelecek. Bunlar yetmiyor tabii, özel sektör kamu hastanelerine de el atmış durumda. "Belli hizmetler" adı altında sağlığa taşeronu soktunuz, ardından görüntüleme hizmetlerinden yoğun bakımlara kadar sıçradı ve kapitalizmin, sermayenin kâr ve rant hırsını kontrol edemez, denetleyemez oldunuz ve sağlıkta çeteleşmeye kadar varan, sağlık hakkı ihlallerine neden olan sonuçlar doğurdu ve bugün artık halkın sağlık güvenliği yoktur. Defalarca belirttik "Bu görüntüleme hizmet alımı çok fazla malpraktise neden oluyor." dedik. Seçim bölgem Ağrı'dan Hakkâri'ye, Kartal Eğitim Araştırmaya kadar öncelikle de hekim arkadaşlarımızdan sürekli şikâyet var. Yanlış tanımlar ve tanı atlamalar söz konusu ve bir çözüm üretmiyorsunuz.

Aile sağlığı merkezlerinin sorunlarını, itirazlarını görmezden gelmeye devam ediyorsunuz. Bu sağlık bütçesinde koruyucu sağlık hizmetlerine 1/4 oranında pay ayrılmış. Bütçenin 2/3'ünün en azından halk sağlığına ayrılması gerekir. Diyabet, hipertansiyon, obezite, kanser vakaları önlenabilir ve azaltılabilir sağlık sorunları ama ülkemizde hızla artıyor. Tiroit hastalıkları çok yaygın, D vitamini eksikliği yaygın olarak görülmekte ve tedavi edilebilir hastalıkların hem "primer" hem de alta yatan nedenleri arasında çoğunlukla bu hastalıklar var. Rahim ağzı kanseri yüzde 90 oranında önlenabilir. HPV aşısını genişletilmiş aşı programına alacağınızı dile getirmenize rağmen yapmadınız. Özgürlüklerin karşısında duramayacağınızı göreceksiniz. Bugün, 147 ülke HPV aşısını ücretsiz yapıyor; AIDS, kızamık, sıtma, tüberküloz önlenabilir hastalıklar ve birçok bulaşıcı hastalık yine önlenabilir ama siz aşıya da toplumsal sağlık bilgisine de önem vermediğinizden bu hastalıklarda artışlar söz konusu.

TÜİK'in veri kalitesi de açıkçası sorgulanır durumda. Halk sağlığını tehdit eden, aynı zamanda endemik hastalık da olan hastalıklardan sağlık istatistiklerinde sadece 4 hastalığa yer veriliyor olması da çarpıcı.

Bölgesel eşitsizlikler... Sürekli üzerinde duruyoruz ama değişen bir şey yok. 2024 istatistikleri elimizde, herkes dönüp baksın; Kürt coğrafyası, 5 yaş altı çocuk ölümleri oranında ve bebek ölüm hızında Türkiye ortalamasının 1,5 katından fazla. Kürt illerinde bin canlı doğumda 17 çocuk 5 yaşını

göremeden ölüyor, Türkiye ortalaması 11. Yine üzülererek ifade etmek istiyorum ki Türkiye’de, maalesef, OECD ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesinden daha fazla çocuk 5 yaşını görmeden ölüyor.

Ve son olarak barış... Sayın Bakan, barış doğrudan sağlık göstergelerini etkiliyor ve savaş bir halk sağlığı sorunudur. Savaşların direkt ve dolaylı etkileri var; açlık, göçler, ölüm, sakat kalmalar ve tabii, savunma ve güvenlik harcamaları, eğitimden ve sağlıktan payların kısılmasına neden oluyor. Toplumlar savaştan kaçınılabilir yani savaşlar önlenebilir. O yüzden, savaşa değil sağlığa bütçe diyoruz ve bugün şu saatlerde Türk Tabipleri Birliğinde Sağlık için Barış ve Demokrasi Çalıştayı var. Hekimler, çatışma ve çözüm süreçlerinde yaşamdan yana sorumlulukları üzerine tutum alıyorlar.

Sevgili Doktor Mahmut Ortakaya, bir zamanlar Diyarbakır Tabip Odası Başkanlığını da yaptı, onun bir sözü var, o sözle bitirmek istiyorum sözlerimi: “Sağlıktan ve özgürlükten tasarruf edilemez. Sağlıktan tasarruf ölüm, özgürlükten tasarruf esaret getirir.”

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu’nda.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; düşünün, hasta oldunuz, hastaneye gideceksiniz, yakınınızda kamu hastanesi yok. Şehrin uzak yerlerinde bir hastaneye gidiyorsunuz, şehir hastanesi; koca koca binalar, içinde kaybolacaksınız, nereye gideceğinizi bilmiyorsunuz ve bu hastanelerde sağlığa erişemiyorsunuz, sağlık hakkınız gasbediliyor. Neden? Çünkü bakın, cebinizden giden para oranı artıyor, yüzde 19’dan yüzde 34’e çıkmış vatandaşın cebinden çıkan para oranı; sağlık hizmetlerinde özele akan para yüzde 41’e çıkmış. Sonuçta, OECD raporlarına bakıyoruz, halkın memnuniyet oranı Türkiye’de 30 puan düşmüş ve bebek ölüm oranları -ki sağlıkta en önemli kriterdir- dünya ortalamasının üstünde, yüzde 12,4 görünüyor.

Şimdi, hastanelere gitmek istiyorsunuz, kamu hastanesine, sıra bulamıyorsunuz; bu sefer “Özel hastaneye gideyim.” diyorsunuz, orada da SUT fiyatları düşük ve kat kat ek ücret vermek durumundasınız.

Şimdi, şehir hastaneleri, yirmi beş yıl para dökülüyor müteahhide, kamu yer gösteriyor, devlet desteğiyle, güvencesiyle İngiltere’den kredi geliyor, yirmi beş yıl boyunca hizmet alımı ve doluluk garantisiyle paralar dökülüyor, milyon dolarlar dökülüyor. Oysa bunun yerine, halkın hemen yakınında, yirmi beş yılda milyon dolarlar ödeyeceğiniz o hastaneler yerine 25 tane semt hastanesi kamu parasıyla yapabilirdiniz. Bakın, biz bu işin içindeyiz, hekimler olarak bu sistemin yürümediğini görüyoruz. Şu anda Sağlık Bakanlığının yüzde 10 bütçesi şehir hastanelerinin masrafına gidiyor. Bu paralar vatandaşın sağlığına gitmiyor, bu paralar zenginlerin cebine gidiyor arkadaşlar ve geline nokta vatandaşın sağlığına ulaşmıyor.

Şimdi, denetlemesi yapılıyor mu? Hayır. Şehir hastanelerinde taşeronlaştırma ve denetimsizlik had safhada. Yine, Sayıştay denetimi var mı? Orada da sınırlama getirilmiş, neler neler dönüyor bilmiyoruz sevgili arkadaşlar.

Bakın, Kocaeli Çayırova’da bir hastane skandalından örnek vereyim size: Sekiz dokuz yıldır bu hastane yapılacak. Kaç kez gittim, açıklama yaptım; alan suya dönmüş, kargalar uçuşuyor. Sonunda, kaç müteahhit değişti, başta 148 milyona ihaleye verilmişti, şimdi, bir iki ay önce 1 milyar 621 milyon ihaleyle ancak birisine verildi. Sekiz dokuz yılda bir devlet hastanesi yapacaklar, kamu zararı 10 kattan

fazla. Urfa’da Mehmet Akif İnan Hastanesinde -bakın, koca Urfa, 2 milyon- 1 tane ışın cihazı var, kanser hastaları Diyarbakır’a, Antep’e gitmek zorunda kalıyorlar.

Uyuşturucu bağımlılığıyla mücadele edemiyorsunuz Sayın Bakan, bütün gençler uyuşturucu bağımlısı olmuş durumda; bu olacak bir şey değil.

Yine, biz sizi yenidoğan bebek komisyonuna bekledik, 2016’daki bir soruşturma örtbas edilmiş Müezzinoğlu zamanında, bunların hesabını soracaktık, gelmediniz ve bir şey de sormadık.

Şimdi, bakın, hekimleri siyasi görüşlerine göre KHK’yle ihraç ettiler. Onlardan birisi de benim, bundan dokuz yıl önce, Kürt meselesinde “Devlet adım atarsa barış bir ayda gelir.” cümlesini söyledim diye KHK’yle ihraç edildim. Ardından Anayasa Mahkemesi 2021’de dedi ki: “İfade özgürlüğü ve siyaset yapma hakkı gasbedilmiştir.” Ancak, beş yıldır, Anayasa Mahkemesinin kararına rağmen Sağlık Bakanlığı direniyor. Bakan Bey diyor ki: “Gergerlioğlu’nu iade etmeyin ha!” Ha bire idare mahkemelerine yazı yazıyor, idare mahkemesi de zaten Anayasa Mahkemesi kararını çiğniyor, Bakan Bey bunu destekliyor ve ben kamu hekimliğime dönemiyorum. Sadece ben mi, KHK’yle ihraç edilen binlerce hekim... Bakın, barış akademisyenleri -ya, AYM ihlal kararı verdi Kürt meselesi konusunda- dönemiyorlar; bölge idare iade ediyor, Danıştay hemen böyle Azrail gibi yetiştiriyor, hemen tekrar ret kararı. Bu nedir ya! Böyle bir ülkede sağlık ayakta kalabilir mi? Profesör doktor hekimlerinizi basit gerekçelerle, Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen ihraç ediyorsunuz. Böyle bir ülkede sağlık ayakta kalır mı arkadaşlar ya? Bunu soruyorum, Sayın Bakan cevaplasın bakalım. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Şimdi hekim göçünü biz sorduk, Komisyonunda sorduk. Bakın, 3 bine yakın hekim iyi hâl belgesi almış. Sayın Bakan bize cevap verdi, dedi ki: “400’ü gitti Ömer Bey.” Ya, 400 dediğin az mı? Biz niye 400’ü az bulalım?

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Başka, dışarıdan, diğer ülkelerden doktor gelmesi gerekirken siz 400’ü az buluyorsunuz. 400, bir tıp fakültesi mezunu sayısıdır Sayın Bakan. Lütfen, bu konularda açıklamanızı bekliyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Hüseyin Olan’da.

Buyurun Sayın Olan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, Sayın Bakanlar, değerli milletvekilleri; hayatın her neresinde olursanız olun, ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımızı selamlayarak başlamak istiyorum.

Bugün ilaç ve eczacılık üzerine konuşacağım. Dün konuşmamı hazırlarken acaba geçen yıl bu zamanlar ne konuşmuşuz dedim. Baktım, geçen yılki ilaç ve eczacılık noktasındaki sorunlarda bırakın ilerlemeyi, gerileme var Sayın Bakan; bari stabil tutabilseydiniz sorunları. SUT’a bakıyoruz, SUT yine aynı; tedavi eden ile edilen arasında “sağlık tasarrufu” adı altında kuralları belirleyen, böylelikle hekimin tedavi etme ve karar alma hakkını gasbeden, halkın ilaca ve sarf malzemelerine ulaşımını kısıtlayan, hasta maliyetini artıran bir mağduriyet yaratma tebligatıdır; âdeta Demokles’in kılıcı gibi hekimlerin, eczacıların başının üzerinde sallanıyor.

Diğer bir nokta, ilaç fiyat kararnamesi var. İlaç fiyat kararnamesi, biliyorsunuz, 2004 yılında ilacın fiyatlandırılması, kademelendirilmesi, eczane ile depocuların kârının belirlenmesi noktasında çıkan bir kararnameydi ancak geçen yıllar bazında baktığımızda, eurodaki artıştan kaynaklı euro sabitlenmeye başlandı ilaçta. Geçen yıl 24 Ekimde yüzde 23,5 bir artışla euro kuru 21,67'ye sabitlendi. Bugün geldiğimiz noktada, on dört ay geçmesine rağmen hâlen euro kuru 21,67'de duruyor. Dolayısıyla ilaç üreticileri, ham madde getirenler, ihracatçılar ilaç getirmiyor. Bu noktada ilaca erişim ciddi anlamda sıkıntılıdır Sayın Bakan. Bakınız, son dört yılda ÜFE'de, TÜFE'de, dolarda, euroda daha büyük bir oranda artış var ama ilaç kurunda onlara göre bir gerileme var Sayın Bakan. Yani kurun, Merkez Bankasının kur verilerine göre yüzde 60 civarında kalması gerekirken bugün yüzde 40'tadır euro ilaç fiyat sabitlemesinde Sayın Bakan. Sizin burada hiç mi müdahale etme hakkınız yok? Siz burada şunu diyemezsiniz: "SGK'ye bağlıdır, ben karışmam." Siz bu ülkenin Sağlık Bakanısınız Sayın Bakan. Yani, eğer bunlara müdahale edemiyorsanız o zaman orada ne iş yapıyorsunuz Sayın Bakanım?

Diğer bir nokta: Tabii, bu ilaç fiyat kararnamesinden kaynaklı 500'e yakın bulunamayan ilaç var, yine bununla birlikte 107 adet kritik ilaç var, erişilemeyen ilaçlar var, yenilikçi ilaçlar var, 200'e yakın dünyada üretilen yenilikçi ilaçlar var. Türkiye'ye getirilen yenilikçi ilaç sayısı 5-6 adettir. Yine, diğer bir sorun, yenilikçi ilaçlarda hem yurt içinde hem kurumlarda ciddi anlamda sıkıntı var. Burada biz eczacılar olarak eczanelerimizde hastalarımıza "İlaç yok." demekten bıktık artık, artık utanıyoruz hastalarımızın yüzüne bakmaya, artık hastalarımızı eczanelerden eli boş göndermeye utanıyoruz Sayın Bakan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, bence burada en önemli şey... Hep şunu söylüyoruz: İlaç bulunabilir, erişilebilir ve güvenli olmalıdır diyoruz Sayın Bakan oysa siz euro kuruyla ilacı zapturapt altına almışsınız.

Diğer bir nokta, koruyucu sağlık hizmetidir. Koruyucu sağlık hizmetlerinin bu yılki bütçedeki -demin arkadaşım da söyledi- oranı yüzde 27'dir. Bu düzeltilmediği müddetçe böyle gider. Tabii, buradaki asıl çözüm, ekonomik şartlara göre fiyat değerlendirmek ve kurun oluşmasıdır.

Diğer bir nokta: Geçenlerde SGK bir şey yayımladı "110 milyar özel hastanelere yardım yaptık." diye. Peki, 50 bin eczacı var, 30 bin serbest eczacı var; 5-6 milyar onları rahatlatıyor. Neden bu noktada herhangi bir girişimde bulunmuyorsunuz Sayın Bakan? Biliyorum, sizin ajandanızda eczacı yok, sizin ajandanızda eczacıyı görmek yok.

O anlamda, bizim söylemek istediğimiz sadece şudur: Bütçe, artık halk sağlığı ve yaşam hakkı eksenli değil ekonomik eksenlidir diyoruz. Dolayısıyla artık sadece ilaç yokluğunun değil sağlık politikası yokluğunun tartışılmasının zamanı çoktan gelmiştir diyerek sözümü sonlandırıyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ali Bozan'da.

Buyurun Sayın Bozan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bugün kent meydanlarında, çoğu zaman bankamatik önlerinde ya da sosyal medyada çaresizliğin sesini yükselten bir anne ya da babanın feryadını duyuyorsunuz. Peki, kimdir bu sesin sahipleri? SMA ve DMD'li hasta çocukların anne ve babaları. Bir devlet düşünün, bir Sağlık Bakanı düşünün SMA ve DMD hastası çocukların ailelerine diyor ki: "Ben devlet olarak,

Sağlık Bakanı olarak çocuklarınızı tedavi etmiyorum, edemiyorum; gidin bağış toplayın, gidin yardım toplayın.”

Peki, Sayın Bakan soruyorum: Nerede kaldı sosyal devlet? Bir yurttaşın en zor anında devlet olarak, Sağlık Bakanı olarak onun yanında olamayacaksınız vallahi Türkiye’nin iktidarı değil dünyanın iktidarı olsanız ne yazar.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar, Sayın Başkan; gelin, hep birlikte bir an olsun kendimizi o çocukların anne ve babalarının yerine koyalım, iktidarıyla muhalefetiyle biz bunu yapalım.

Sayın Bakan, Sayın Sağlık Bakanı gerçekten çok mu zor? Bugün vergilerini sildiğiniz zenginlerden biraz kıssanız, bir kırtık kıssanız siz SMA ve DMD hastası çocukların tedavilerini devlet olarak sağlayabilirsiniz. Sayın Sağlık Bakanı, ben bugün sizden “Biz bugünden sonra devlet olarak SMA ve DMD hastası çocukların tedavilerinin tamamını karşılıyoruz.” diye bir açıklama bekliyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi gelelim cezaevlerinde bulunan 433 bin mahpusun sağlık sorunlarına. Değerli halkımız, elbette cezaevine düşmeyin, cezaevine düşerseniz hastalanmayın, hastalanırsanız hastanelik olmayın. Şimdi, size cezaevinden hastaneye süren zorlu ve o işkence dolu yolculuğu anlatmak istiyorum. Cezaevindesiniz ve cezaevinde revire çıkmak zorunda kaldınız. Revire çıkmak isteyen mahpus önce revir için sıra beklemek zorunda, daha sonra diyelim revire çıktı ve hastaneye sevki yapıldı, bu defa hastaneden randevu beklemek zorunda ve hastaneden sevk sırası beklemek zorunda. Hadi, hastaneye sevki yapıldı, randevusu alındı, bu defa kimi cezaevlerinde uygulanan ağız içi arama işkencesine maruz kalıyor mahpuslar. Ağız içi aramayı kabul etmeyen mahpus zaten hastaneye gitmeden geri dönüyor. Hadi ağız içi aramayı atlattı ya da o cezaevinde ağız içi arama işkencesi yok, bu defa yolda işkence başlıyor çünkü bugün Sağlık Bakanlığınıza bağlı olan hastanelerin birçoğunda mahpuslara ayrılan yerler yetersiz. Bu nedenle, çoğu zaman mahpuslar kışın soğukta, yazın sıcakta saatlerce ringlerde beklemek zorunda kalıyor. Ağız içi arama işkencesi bitti, ringde bekletme işkencesi bitti, sıra geldi muayeneye; bu defa doktora gidince kelepçeli muayene işkencesi başlıyor. Kimi hastanelerde doktor diyor ki “Kelepçeyi açma.” kimi zaman da asker diyor ki “Ben kelepçeyi açmam.” güvenlik gerekçesini gösteriyor. Eğer cezaevinde bulunan bir mahpus tüm bu işkenceleri atlatabilirse ondan sonra muayene olabiliyor.

Sayın Bakan, tüm bu olan bitenlerden elbette siz sorumlusunuz. Sakın ha sakın şunu demeyin: “Ben bunlardan sorumlu değilim, buralar cezaevleri, bunlarda Adalet Bakanının sorumluluğu var.” Bunu diyemezsiniz vee siz yurttaşlar arasında içeride-dışarıda, tutuklu-hükümlü veya adli ya da siyasi diye ayırım yapamazsınız ama emin olun, bugün size bağlı olan hastanelerin birçoğunda bu ayrımcılık yapılıyor.

Sağlık Bakanına benim son sözüm şu: Cezaevinde tedavi olamadığı için, sağlığa erişemediği için sakat kalan ya da yaşamını yitiren her mahpusun başına gelenlerden ya da bugünden sonra geleceklerden Adalet Bakanı kadar sizler de sorumlusunuz. Hukuki sorumluluk, anayasal sorumluluk umurunuzda değil, biliyorum ama sizi vicdani sorumluluğa davet ediyorum.

Sayın Sağlık Bakanı, alın, tüm paralar sizin olsun; alın, tüm bütçeler sizin olsun ama bu her yanı dökülen sağlık sistemiyle insan hayatını ve insan haklarını çarçur etmeyin, insan hayatını ve insan haklarını bu kötü sağlık sistemine kurban etmeyin.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ayten Kordu’da.

Buyurun Sayın Kordu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar ve bizleri ekranları başında izleyen Türkiye halkları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli vekiller, dünyada ve Orta Doğu’da yürütülen savaş politikaları, güvenlik üstünlüğü tartışmaları tam da enerji politikalarının kendisiyle yakından ilgilidir. Güçlü olma enerji kaynakları üzerinden gelişirken halkların yoksullaşması ve dünyanın yüzde 1 zengin zümresinin daha zengin olması için yürütülen bu sömürü ve işgal politikalarının kendisi de aslında biraz da enerji politikalarının kendisini ifade etmekte yani sorunların kaynağı, enerji değil enerjinin gerçekten kimler için ve hangi ihtiyaçlar için kullanıldığıyla yakından ilgilidir. Tekçi ulus devlet sistemlerinde her ülke kendi sınırları üzerinden kendisinin enerji tahakküm politikasını kurmaya çalışırken bu tahakküm diğer ülkeyi sömürme üzerinden gerçekleşmektedir. Yerele doğru gidince de yine sömürme düzeninde tekeli ve yandaş şirketlere doğal varlıklar peşkeş çekilmekte, bu zincir tüm toplumsal kesimlere kadar adaletsizliği dayatmaktadır. Bu adaletsizlikten çıkmanın yolu, sadece endüstriyalizm ve kapitalizmin “sürekli tüket” anlayışından uzaklaşılmasıyla mümkündür çünkü enerji demokratikleştikçe toplum güçlenir; yerel halklar, STK’ler, bilim insanları söz sahibi olur; şirketler ve devletler üzerindeki rant mekanizmaları kırılır. Bu nedenle, enerji politikası aynı zamanda bir demokrasi meselesidir yani tüm halklar için enerji mutlaka demokratikleştirilmelidir.

Enerji Bakanımız Bütçe Komisyonunda bir belirleme yapmıştı, “Enerji alanını çatışma ve gerilim alanı olmaktan çıkaracağız.” demişti ancak biz de diyoruz ki: Enerji demokratikleşirse o zaman enerji bir gerilim ve çatışma alanı olmaktan çıkarılacaktır. İnsanların tüm doğal yaşamını, toprağını, suyunu, havasını yani geleceğini elinden alacak olan talan politikası; tarımı, hayvancılığı, çiftçiliği yok ederek yerine “istihdam” ve “katma değer” adı altında milyonları bağımlı kılan ve geleceği yok eden politikalar yürütmek, çatışma ve gerilim alanlarını gidermek değil yerele doğru yaymak demektir. Biz biliyoruz ki enerji talanı devam ettikçe sadece ormanlarımızı, sularımızı, tarım alanlarımızı değil geleceğimizi de kaybediyoruz. Dünya hızla su krizine doğru sürükleniyor. Yakın gelecekte suyun kendisi yeni savaşların, yeni göçlerin ve talanların gerekçesi olacaktır. Unutmayın ki tarihte göçler ve medeniyetlerin çöküşü doğada yaşamın sürdürülememesi ve kuraklığın olması üzerinden gerçekleşmiştir. Biz bu sistemin değişmesi gerektiğini her seferinde söylüyoruz. Enerji, sermayenin değil halkların hakkıdır. Ekosistemi yok eden değil yaşatan politikaları, şirketleri değil toplumu önceleyen bir enerji politikasını kurmak zorundayız.

Değerli milletvekilleri, enerji dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesiyle fatura yükü yine en yoksul kesimin sırtına yüklenmiştir. Ayrıca, enerji üretim zincirinde çalışan işçiler en ağır koşullarda, güvencesiz ve ölüm riski altında çalışmakta; yatırım, bakım ve eksikler nedeniyle sık sık uzun süreli elektrik kesintileri yaşanmaktadır. Yine EMO verilerine göre orman yangınlarının yüzde 25’inin elektrik hatlarının bakımsızlığından kaynaklı olduğu ortada, raporlarla sonuçlanmıştır. Özelleştirmeler sonrası elektrik kaynaklı yangınların 5 katına çıktığı bu raporlarda açıklanmıştır. Elektrik kaynaklı yangınlarda yaşanan can kayıpları ciddi boyutlara ulaşmıştır. Bu trajedilerin ardındaki temel neden, piyasaya sürülen denetimsiz, kalitesiz eski ekipman ve önlem almadan çalışan dağıtım şirketleri değilse o zaman nedir? Bütçe rakamları köhnemiş şebeke altyapısının yenilenmesinden ziyade gösterişli mega projelere akarken sahada yaşamını yitiren canların sorumlusu ortada yok. Enerji emekçilerinin iş güvencesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için, hangi somut planlamalar için ne ayrılmıştır?

Sayın Bakan, elektrik dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesiyle temel kamu hizmeti olması gereken elektrik, kâr mantığıyla yönetilen özel tekellere devredilmiştir. Bunun sonucunda halk, hem daha pahalı hem de daha güvencesiz enerji kullanmak zorunda bırakılmıştır. Bugün indirimli elektrik kullanımı limitinin düşürülmesi, hanelerin ihtiyaç düzeyi dikkate alınmadan belirlenen düşük kademeler vatandaşları kaçınılmaz bir biçimde yüksek tarife dilimine itmektedir; böylece vatandaş aynı elektrik için 2 kat fiyat ödemeye zorlanmaktadır. “İndirim” adı altında ifade edilen ise zam üstüne zamdan başka bir şey değildir.

Buradan Sayın Bakana sormak isterim: Enerji şirketlerinin kârları artarken halk neden sürekli zamlarla karşı karşıya kalmaktadır?

Sayın Bakan, bugün ülkede her 3 haneden 1’i enerji yoksuludur. Bir evin sıcaklığı o evdeki gelire bağlıdır; milyonlarca insan soğukta yaşamaktadır. Bunu da Mekanda Adalet Derneğinin yaptığı saha araştırmalarından görüyoruz. Hanelerin yüzde 38’i “Daha fazla ısınmak isterim.” diyor, enerji yoksulların da bu oran yüzde 82’dir. Bu “Paran kadar ısın.” demektir. Halk faturalarını ödeyemediği için karanlıkta kalmaktadır. Sayın Bakan, enerji yoksulluğunu azaltmaya yönelik kurumsal bir destek programınız neden yoktur? Kamuoyuna “yeşil enerji” “yeşil dönüşüm” adıyla sunulan politikalar gerçekte yeni bir sermaye birikim modeli yani yeni bir talan döngüsüdür. RES için ormanlar kesilmekte, GES için verimli tarım alanları güneş panelleriyle kaplanmaktadır yani bu sistemin adı “yenilenebilir enerji” değildir bir daha asla yenilenemeyecek olan bir yıkımın kendisidir. Enerji bir meta değildir, bir yaşam hakkıdır. Doğayı yok ederek enerji üretmek geleceğimizi yok etmektir.

Yine, iktidarın ısrarla desteklediği termik santraller, en ağır ekolojik ve toplumsal tahribati yaratmaktadır. Linyit teşvikleriyle ayakta tutulan bu kirli santraller yaşamı yok ederken STK’lerin ve bilim insanlarının sesi dikkate alınmamaktadır. Altın madenlerinde siyanür havuzları patlıyor, göçükler çöküyor, 1 gram altın için tonlarca su tüketiliyor, toprak toprak olmaktan çıkartılıyor, köylüler zehirli atıkla baş başa bırakılıyor, işçiler canıyla bedel ödüyor ama şirketler büyümeye devam ediyor. Uyarılar yapılmasına rağmen İliç’te 9 madencinin göz göre göre ölüme terk edildiği o büyük maden katliamı işte bu yıkıcı politikaların bir sonucu olarak gerçekleşmiştir ve tüm yıkıcı etkilerini yaşamışken İliç altın madeni yeniden açılmaya çalışılmaktadır. “Canlar gider ama şirket yoluna devam eder.” Böyle politika olmaz! Çok uyumlu ilerlediğiniz kardeş çevre politikalarıyla beraber Bakanlığınız sizin aynı zamanda stratejik ortaklığınızdır, elbette ki aynı zamanda da suç ortaklığını geliştirdiğiniz kurumdur. İliç davasında kurumsal sorumluluktan sıyrılarak bu ortaya çıkmıştır.

Bugün Kürt coğrafyası, ayrıca bölgesel adaletsizliği en derinden yaşamaktadır. Sömürünün sömürsü politikalarından vazgeçilmelidir. Bütçeler nereye harcanıyor? Dağlara, madenlere giden yollara aktarılıyor; halka gelince bütçe yok, yol yok, su yok, elektrik yok yani böylece diyor ki: “Köyüne dönme, köyünde yaşama, boşalt. Gel madende işçi ol, sana fırsat, karın tokluğuna yaşayabilirsen yaşa.” Toplumsal adalet böyle sağlanamaz. Yıllardır halkın girmesi yasaklanan dağlar, ormanlar, meralar şimdi bir gecede şirketlere açılıyor; güvenlikçi politikalarla kurulan kalekollar şimdi madencileri koruyor. Dersim’de dağların kalbinde kutsallara, Hakkâri’de Cilo ve Sat Dağları’nda, Ağrı’da, Diyardin’de, Şırnak’ta, Gabar’da, Diyarbakır’da, her yerde, tüm bölgede maden ruhsatları veriliyor. Komisyonca dile getirdim, seçilmiş olduğum il Dersim’de, Cevizlidere’de, Aliboğazı’nda, Çemişgezek’tte, yine bütün ilçelerde tarlalara RES, GES kurularak köyde yaşamak isteyenlerin göç etmesi tekrar teşvik ediliyor, ne deniliyor? “Dersim’de yaşayamazsın.” Niye? Elektrik yok, bütçe yok. Artık Dersim’de ötekinin ötekisi muamelesi yapmaktan lütfen vazgeçin derim.

Şimdi, çözüm, daha fazla enerjiyi üretmekte değil enerjiyi paylaşmaktır; doğayla uyumlu bir toplumsal planlama ve enerji politikaları doğanın diliyle, emeğin gücüyle, halkın iradesiyle yeniden yazarak oluşturulmalıdır. Toplumsal, bölgesel hatta cinsiyet eşitsizliklerini bu kadar derinleştiren bu politikalar değişmeden; doğanın, yaşam alanlarının yok edilmesinin önüne geçilmeden başarılı bir enerji politikasından bahsedilemez. Peki, neyi savunuyoruz? Her haneye ihtiyaçları kadar parasız, güvenilir elektrik sağlanması gerektiğine inanıyoruz. Nükleer santral projelerinin durdurulmasını ve bu projelere ayrılan kaynakların halka, ormanlara, doğal yaşama ayrılmasını; tarım arazilerini, yaylaları, meraları, nehirleri, gölleri madene, enerji ve kontrolsüz turizm yatırımlarına açan bu politikalar yerine; doğayı, işçiyi sömürerek ayakta duran madenler ve termik santraller yerine halkın katıldığı, doğayla uyumlu, adil ve kapsayıcı bir ekonomik modeli talep ediyoruz.

Sonuç olarak enerji politikası, yalnızca bir bütçe meselesi değildir; toplumsal adalet, ekolojik yaşam, emek, demokrasi ve halkların geleceğini doğrudan belirleyen bir meseledir. Bu bütçe halkların bütçesi değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYTEN KORDU (Devamla) - Bu nedenle bu bütçeyi kabul etmiyor, Ankara'ya dört bir koldan ekmek ve barış için yürüyen tüm yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın İbrahim Akın'da.

Buyurun Sayın Akın. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Evet, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen sevgili halklarımız; hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Evet, ben de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı üzerine söz aldım ancak Ayten Vekilimin yarım bıraktığı konuya değinirim. Bütçe meselesi gerçekten bir yurttaşlık meselesidir. Bu bütçe, gerçek anlamda Meclisimizin, halkı temsil eden Meclisimizin yapmış olduğu bütçe değildir; tamamen saraydan gelen bütçenin onaylanmasına tekabül eden bir sonuç üretmiştir. O nedenle, biz, Ayten Vekilimin söylediği gibi, Türkiye'nin dört bir kolundan yürüyüşler yaparak bu bütçenin gerçek anlamda halk bütçesi olmasının mücadelesini vermeye çalışıyoruz. Yarın dört koldan gelen arkadaşlarımızla Meclis kapısında buluşacağız.

Buradan sözüme başlamak isterim, özellikle MTA'yla ilgili söz almak isterim. MTA'nın konusunu biraz araştırmak ve üzerinde ne olup bittiğini değerlendirmek gerektiğini düşünüyorum. Çünkü biliyorsunuz, yaklaşık dört ay önce 7554 sayılı Yasa geçti. Bu yasadaki Türkiye'nin dört bir tarafında korkunç bir ruhsatlandırma yapıldı. Bu ruhsatlandırmalar herhangi bir ruhsatlandırma değil arkadaşlar -biraz sonra detayını söyleyeceğim- bu vesilesiyle Türkiye'nin dört bir tarafı talan ediliyor. "Rezerv alanlarımızdır, değerli elementlerimizdir ve bu ülkenin kaynaklarıdır." diyebilirsiniz ancak bu, halkın kaynaklarıdır, halkın varlıklarıdır bir anlamda. Bu varlıklarımızı değerlendirirken şirketlerin temsilcisi gibi, şirketlere ruhsat verme görevlisi gibi yapmanızı kabul etmemiz mümkün değil. MTA'nın araştırmasını yaptığımızda MTA yapmış olduğu bütçesinin sadece yüzde 10'unu şu anda bilimsel araştırmalara ayırmış durumdadır ancak yapmış olduğu diğer çalışma daha farklıdır. Örneğin, Sayıştayın 2023 yılında MTA'nın yapmış olduğu faaliyetler raporu içerisinde -gerçek anlamda raporu bize vermemesine rağmen ve son günlerde Sayıştay denetiminin sağlıklı yapılmasına rağmen-

söylediği şey şudur: Örneğin, yüzde 6'sı araştırma yapılmış ama diğerleri muhtelifir. Bu “muhtelif” lafı o kadar belirsiz ki demek ki şeffaf değil, açık değil, denetlenemez durumdadır. Dolayısıyla, yine Sayıştayın raporlarında değerlendirilen ve okuduğumuzda gördüğümüz durum şu: Büyük ölçüde sondajlama, tespit etme, ruhsat verme ve dolayısıyla şirketlerin danışman kurulu gibi çalışmaya başlayan bir MTA vardır. Bunu kabul etmiyoruz. MTA, aslında, bilimsel olarak tarihi itibarıyla bu ülkenin yer altı varlıklarını, deprem olanaklarını, su varlıklarını değerlendiren ve halka hizmet etmek için bilimsel rapor üreten bir merkez olmakla beraber şu anda kesinlikle, özellikle son yıllarda şirketlerin temsilcisi, onların ofisi, onların danışma büroları, ruhsat vermekle yetkili ve görevli bir kurum hâline getirilmiştir. Bunun, aynı zamanda bu alanda çalışan arkadaşlarımız tarafından onur kırıcı bir durum olduğunu da söylemek isterim. Bu, aynı zamanda bize çok fazla gelen bir bilgidir.

Şunu söylemek istiyorum: Eğer bu süreç böyle devam ederse bu ülkede Kaz Dağları'ndan Akbelen'e, Ağrı'dan Bingöl'e ve Giresun'dan her tarafa kadar yaşadığımız pratik şudur: Bu ülkenin yaklaşık yüzde 74'ü -bakın, rakam söylüyorum- yüzde 74'ü ruhsatlandırılmıştır yani bizim coğrafyamızın 58 milyon hektarının ruhsatlandırıldığı bir maden ve enerji politikasıyla karşı karşıyayız.

Sağlık Bakanlığıyla birlikte buradayız. Evet, bu kadar iş yapılırken nedir durum biliyor musunuz? Araştırmalarda, ülkemizin hava sistemi bakımından 81 ili de riskli bir durumdadır. Yani ülkemiz aslında havasıyla ilgili korkunç bir kirlilikle karşı karşıyadır; insanlarımız sağlık bakımından bunun çok büyük faturasını ödemektedir. Burada doktor arkadaşlarımız var, bunun içinde olan arkadaşlarımız var, buraya uzun uzun girmek istemiyorum ama gerçek anlamda eğer bir toplumsal maliyet konusunu konuşacaksak yaptığınız iş, aslına bakarsanız, Türkiye'nin yer altı varlıklarını sömürmeye, şirketlere peşkeş çekmeye, havamızı, suyumuzu, toprağımızı kirlletmeye ve bu ülke halkını da sağlık bakımından öldürmeye tekabül eden bir politika yapmaktasınız; bunu kabul etmiyoruz. Bakın, Türkiye'nin dört bir tarafında yaptığımız araştırmalarda özellikle çevrenin büyük bir katliamla karşı karşıya olduğunu söylemek isterim.

Dün Aydın'daydım. Jeotermalle ilgili “temiz enerji” diyorsunuz ama Aydın'ın bütün doğasını kirlletmiş durumdasınız. Aydın'ın inciri artık ihraç edilemez hâle gelmiş durumda. Neden? Sağlıklı değil, yenebilir hâlde değil. Dolayısıyla bir şeyi yaparken, -sözde- enerji üreteceğim derken, öbür tarafta, bunun toplumsal maliyeti olarak insanların hayatına mal olan bir durumu kabul etmenin mümkün olmadığını söylemek istiyorum.

Biz bilimsel olarak, toplumsal olarak bu ülkenin topraklarına, havasına, suyuna sahip çıkan bilim kurulu istiyoruz. Bunun giderilmesi için her türlü mücadelenin verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. DEM PARTİ olarak bunun olmadığı bir yerde bu bütçeyi desteklememiz mümkün değildir. Gerçek anlamda halkın bütçesi olması için halkla beraber bu mücadeleyi yürütmeye kararlıyız.

Hepimize kolay gelsin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Burcugül Çubuk'ta.

Buyurun Sayın Çubuk. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ekranları başında bizleri izleyen değerli halkları, aslında bu bütçeyle doğrudan ilgili olan ve yaşamları asla güvende olmayan maden işçilerini, bu yayınları izleyemeyecek olan ağaçları, kuşları, börtü böceği saygıyla selamlıyorum.

Çünkü burada konuştuğumuz bu bütçe, doğanın bütünlüğünü, yaşamın bütünlüğünü, hepimizin geleceğini ilgilendiren bir bütçe fakat biz, ne yazık ki insan merkezli bile bakamıyoruz meseleye ki bütüncül bir şekilde tartışalım.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü geri dönülemez bir çevre tahribatının ortaya çıkmasında büyük emek harcadı; aslında, kendilerine, dünyada bununla ilgili ödül verilse ilk 3'e gireceklerine emin olduğumuzu iletmek isteriz. Sayın Bakan, dünyanın parmakla göstereceği, kapitalist dünyanın, emperyalist dünyanın parmakla göstereceği icraatları ortaya çıkarıyorsunuz. Bu, sizin açınızdan başarı ama gelecek açısından, yaşamak açısından, kanserli hasta sayısı artmış bir ülke açısından, kaybettiklerimiz açısından utanç vesikasıdır. Bir buçuk yılda MAPEG tarafından ruhsat verilen alanların toplamı 468.784 hektarı aşıyor artık; bu, birçok şehirden büyük. Geçtiğimiz gün, Cengiz Çiçek Vekilimiz bir Hakkâri haritası göstermişti, Hakkâri'nin tamamı maden sahasıydı. Ankara böyle olmayabilir, Ankara için de gelecekte şunu söyleyebiliriz: Galiba Meclis Kampüsü ve Beştepe dışında her yeri de ruhsatlarsınız. Ama mesela şu an Eskişehir'in büyük bölümü -hemen dibimiz-maden arazisi olarak tahsis edilmiş durumda, Afyon maden arazisi olarak tahsis edilmiş durumda; yakın yerler söylüyorum ki büyük şehirler tahsis edilmiyor diye nüfusun yoğun yaşadığı yerler de korunuyormuş sanmasın kimseler. Bu bahsettiğim şehirler, tarım yapılan şehirler; bu bahsettiğim şehirler... Mesela Afyon, vişnesiyle ünlüdür; Afyon, şeker pancarıyla ünlüdür -gerçi şeker fabrikaları da kapatıldı- Eskişehir, şekeriyle ünlüdür -kota getirildi, pancar üreticisi artık pancar üretmiyor-buraları madenleştirerek de taş yedirmiş oluyorsunuz; açıkçası, başarılısınız kendi açınızdan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Öyle bir hırs ki şu benzetme çok güzel olur: Bizim uğrayacağımız son, coğrafi keşiflerle İnkaların, Azteklerin uğrayacağı sondur. Amerikan yerlileri nasıl katliamlarla yok edildiyse bunun daha "soft" bir biçimde bugün uygar dünyada kabul edilecek hâlini bizler bu ülkede yaşıyoruz. Kentleri gözden çıkardınız, doğayı gözden çıkardınız, insanı gözden çıkardınız ve bunun sonuçlarını hiç umursamadan yaptınız, hiç dert etmediniz. Bu kadar denetimsiz, bu kadar bilinçsiz, bu kadar planlamasız... Yani "planlamasız" derken biz doğanın devamlılığı açısından söylüyoruz bunu, süreklilik açısından söylüyoruz; yok etme açısından planlıdır. Bu yaptıklarınızı ödemek zorunda olan biz değiliz. Bu yaptıklarınızı ödemek zorunda olan bu ülkenin tarihi değil. Örneğin, Eskişehir'de Frig Vadisi'ne kadar uzanan bir ruhsatlandırma var ki bu bölge aynı zamanda yemyeşil de bir alandır.

Sizin yaptığınız işin başka sonuçları var doğayı yok etmek dışında. 2002'den 2025'e 24 maden faciası olmuş ve yaklaşık -yaklaşık diyoruz, resmî rakamlardan bahsedebiliyoruz çünkü- 546 madenci katledilmiş. Neden resmî rakamlar? Bu ülkede büyük bir kaçak madencilik var. Vezir Nourtani'yi hatırlayalım hepimiz; katledildi, böbreği çalındı, dosyası kapatıldı, yakılarak katledildi, canlı canlı yakıldı; göçmen bir işçiydi. Bu ülkede kaçak madencilik var, bu kadar da maden sahası olarak rezerv edilmiş alan, tahsis edilmiş alan varken üzerine kaçak madencilik var ve biz, hâliyle, ne madenlerdeki kazaların -kaza değil, "kaza" ifadesi bize öğretilmiş bir ifade- madenlerdeki yıkımın gerçek sayısını biliyoruz ne insan ve doğa üzerindeki gerçek etkisini biliyoruz; katledilen işçilerin de sayısının net olarak bilmiyoruz bu nedenle çünkü özellikle göçmen işçiler katledildikleri iş sahalarının uzağına, bazen çöplüklere atılıyorlar ve bu madenlerde de yapılıyor.

Velhasılıkelam, bu bütçeye beş dakika konuşmak da çok çünkü bu bütçe aslında yok.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Öznur Bartin'de.

Buyurun Sayın Bartin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen halklarımız; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bu bütçe saray rejiminin emek, doğa ve gelecek düşmanı politikalarının bir tescili; yaşamın değil sermayenin sınırsız kâr hırsını meşrulaştıran iç sömürgeciliğin bütçesidir. Bu sömürü düzenini Robert Blauner'ın geliştirdiği İç Sömürgecilik Teorisi'yle anlamak mümkündür. Tıpkı bir metropolün koloniyi sömürmesi gibi ülkenin merkezinde konumlanan iktidar ve sermaye çevredeki bölgelerin varlıklarını yağmalarken yoksulluğu ve eşitsizliği derinleştiriyor; rakamlar bu sömürü döngüsünü çıplak bir şekilde gözler önüne seriyor.

2026 bütçesinde öngörülen 2 trilyon 713 milyar TL'lik devasa açık, çevrede yaşayan, emeğiyle geçinen yoksul halkların sırtına yüklenirken sermayeye aktarılan trilyonlarca liralık vergi afları ve garantiler merkezin kârını güvence altına almaktadır. Hükûmetin “Önce İnsan, Sonra Çevre” sloganı, uygulanan politikaların yol açtığı sistematik ekolojik yıkımı ve iş cinayetlerini örtmektedir. 2014'te Soma'da 301, 2022'de Amasra'da 42 ve 2024'te İliç'te 9 madencinin hayatını kaybetmesinden iktidarınız sorumludur.

Batı illerinden tutun bölgemizdeki sarp dağlara kadar HES'ler, RES'ler ve maden projeleri yaşam alanlarımıza bir hançer gibi saplanmış. Kaz Dağları'ndan Cerattepe'ye, Munzur'dan Cudi'nin ormanlarına ve Hakkâri'nin Cilo-Sat buzullarından eşsiz coğrafyasındaki maden arama ruhsatlarına kadar bu bütçe iç sömürgeciliğin yağma haritasıdır. Kaz Dağları'nı yok ettiniz, bunlar da Hakkâri'yi haritadan silme hedefleriniz. Şunu söyleyeyim: Gerçekten, doğayı talan etmede üstünüze yok ama doymadınız, bir türlü doymadınız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Dağa doymadınız, taşta doymadınız, suya doymadınız, ağaca doymadınız, can almaya doymadınız fakat şunu da belirtiyim, bir Hakkâri'li olarak söylüyorum: Hakkâri halkı asla buna izin vermeyecek, bu talana izin vermeyecek, bu hedefiniz de kursağınızda kalacak diye belirtiyim buradan. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Peki, bu yıkımı kim denetliyor sanıyorsunuz? Resmî verilere göre ÇED süreçlerinde yalnızca binde 1'lik bir kısmının olumsuz sonuçlandırılmış olması devletin denetim mekanizmasını sermayenin emrine verdiğini, doğayı koruma yeminini ise çiğnediğini siyasal olarak kanıtlıyor mu? Kanıtlıyor. Halklarımız suyunun, toprağının gasbedilişini çaresizlikle izliyor. Bu sadece rant değil iç sömürgeciliğin... Coğrafyamızın kolektif havzasına ve geleceğine karşı işlenen bir suçtur. Enerji ve maden varlıklarımızın bize bağımsızlık getirdiği iddia edilirken getirdiği tek şey ne? 2 trilyon 532 milyar TL'lik ÖTV hedefiyle yurttaşın sırtından toplanacak dolaylı vergilerdir. Akaryakıtta yapılan her zam, her vergi artışı emeklinin, işçinin, çiftçinin sofrasından çalınan lokmadır.

Değerli halklarımız, iktidarın teknolojik bağımsızlık söylemi bütçede TENMAK raporuyla çelişiyor. TENMAK kritik minerallerde çalışmasına rağmen 2024 faaliyet raporunda hedeflere ulaşmak için bütçe olanaklarının artırılması gerektiğini ve AR-GE altyapısının tamamlanmasının hayati önem taşıdığını açıkça belirterek vadedilen bağımsızlığın bütçe desteğinden yoksun olduğunu teşhir ediyor. Bu tam olarak iç sömürgecilik politikasının yansımasıdır. Teknolojik bağımsızlık yalan, yandaş sermayenin kârı gerçektir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Akkuyu'daki nükleer santralin olası tehlikeleri ortadayken 2026 performans programında yer alan yakın yüzey bertaraf tesisi tasarımının tamamlanma oranı hedefi, bu santrallerin en korkunç yan ürününü yani radyoaktif atık sorununu ciddiye almadığınızı göstermektedir. Bu atıklar binlerce yıl boyunca coğrafyamızın kalbinde kalacak, çocuklara bırakacağınız zehirli bir mirastır.

Bu bütçe rant ve talan politikalarının ötesine geçememiştir. Hakkâri'den İstanbul'a bu tercihin faturası tüm emekçi halklara yoksulluk olarak geri dönmektedir. Ülkemizin varlıklarının savaşa değil halkın refahına, ekolojik dengeye ve toplumsal adalete harcanması için mücadele ediyoruz. İç sömürgecilik düzenine son vermek, barışın kalıcı hâle gelmesi, siyasi bir çözümün yanı sıra bu kronik, ekonomik adaletsizliği aşmanın tek yoludur. Bu nedenle, doğa talanını meşrulaştıran bu ekolojik yıkımın bütçesini reddediyoruz. Savaş bütçesinin değil barış bütçesinin mücadelesini bu kürsüden de alanlarda da vermeye devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ömer Öcalan'da. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEMPARTİGRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Enerji yüzyılın ihtiyacıdır. Enerji Bakanı buradadır, GES'lerle ve RES'lerle ilgili konuşmak gerekiyor, özellikle Halfeti'deki örneklem üzerinden yürümek gerekiyor. 6 bin dönüm arazi... Eskiden meralara hazine olarak devşirirlerdi, oradan rantıyeye alan açarlardı, şu an meraları hazineye çevirme gereği bile hissetmiyorlar. Bakınız, Halfeti'nin 2 köyü Nuhut, Macunlu ve Bozova'nın bir köyü Arpetin. Bu 3 köy GES alanı olarak belirlenmiş, 6 bin dönüme GES yapılacak, 4.500 dönüm paneller dönecek, 1.500 dönüm depolama alanı oluşturulacak. Sayın Bakan, tapulu araziler de var bu 6 bin dönümün içinde, şahsi arazileri olan insanlar da vardır. Yasaya uydurabilirsiniz, ÇED raporu alabilirsiniz. Aldığınız ÇED raporunun altında da "Halkın fikirleri alınmıştır." yazıyor. Bakınız, insanlar bizi arıyor; halkın rızası alınmamıştır Sayın Bakan, halkın rızası alınmadığı için bu projenin karşısında duruyorlar. Bu projenin karşısında durdukları mesele yenilenebilir enerji meselesi değildir. Elbette ki bu ülkenin enerjiye ihtiyacı var. Özellikle GES'ler ve RES'ler bu noktada önemlidir. İnsanlar enerjiye karşı çıkmıyor ama yürüttüğünüz yöntem sorunludur, devletçidir, antidemokratiktir, kural dışıdır. Siz bu meseleyi toplumsallaştırabilirsiniz, o köylülerin rızasını almalısınız. Bakınız, hangi işi yaparsanız yapın -iyi veya kötü yaparsınız- o bölgenin insanının rızasını almazsanız bu iş yürümez.

Bakınız, GES'lerde nasıl büyük bir rantın döndüğünü siz biliyorsunuz. Bu lisansların nasıl çıkarıldığını çok iyi bilirsiniz, arada binlerce aracı vardır. Bu araçlar iktidara yakın araçlardır; çevresine, çoluğuna çocuğuna büyük rantlar devşiriliyor. Eğer orada bir rant durumu ortaya çıkacaksa, bir artı değer çıkacaksa o çevredeki insanlar faydalanmalıdır. Niye bu devasa holdinglere ihale ediyor bu şirketler? 6 bin dönüm, 10 bin dönüm, 20 bin dönüm...

Geçen sene de Viranşehir Kadıköy'de yaptınız; Kadıköy'ün köyünde yaptınız, 10 bin dönüm araziye GES yaptınız, hangi şirkete verdiniz Başkan? Şimdi, Sayın Bakan, bunu burada açıklamak durumundasınız. Bu ülkenin 86 milyonu bu projelerden faydalanmalıdır ama bir sermaye kesimi var, biliyor paranın nereden döndüğünü, rantın nereden döndüğünü; kim takar halkı, kim takar köylüyü; bunun üzerinden rant devşiriliyor. Biz bu durumun karşısındayız, halkımız bu durumun karşısındadır.

Milyarlar dönüyor Başkanım bütçenizde. Sayın Bakan, sadece burada size ayrılan bütçeyle alakası yoktur, milyonlar dönüyor, milyar dolarlar sizin çalıştığınız alanda dönüyor, enerji sektöründe dönüyor; binlerce insanı zengin yapıyorsunuz, sermayenin gücüne sermaye katıyorsunuz. Buna "Dul!" demek lazım. Bir süreç yürütülüyor; her alanda demokratikleşme, her alanda toplumsallaşma, her alanda halklaşma. Bu noktada, hangi bölgede ne yatırım yapılacaksa o bölgenin insanları bu işin içinde yer almalıdır.

Şimdi, Halfetiler, Bozovahlar arıyor bizi; biz de milletvekiliyiz, seçimle gelmişiz ama orada projenin kimden kaçırıldığı da anlaşılır değil. Sarı Perakende Enerji Satış ve Tedarik Anonim Şirketi;

nereden gelmiş, hangi bölgeden gelmiş, nasıl oraya yerleşmiş; kamuoyu bunu biliyor, araştırıyor. Bakınız, bu yönetim şeklinden vazgeçmek lazım artık. Eğer bu cumhuriyetin 2'nci yüzyılı inşa edilecekse, demokratik değerlerde bütünleşilecekse ekonomik alanda da böyle yürümek lazım, lakin sizin çok umurunuzda değil; siz, kendi Bakanlığınızda lisansları nasıl dağıtacağınızın hesabını yapıyorsunuz Başkan. Düne kadar dolarla bu şirketlerden enerji alınırdı, Türk lirasıyla bölgede DEDAŞ'a satılırdı, DEDAŞ da dağıtımını yapardı. Arada milyon dolarlar dönüyor. Halkımız buna karşıdır, biz buna karşıyız.

Bir de DEDAŞ meselesi var, mayısta yine başlayacak. Her yıl tekrar; mayısta başlar, kışın sonuna kadar devam eder. 6 şehri boğdurmuş âdeta; ne halkın dediği gibi olur ne devletin dediği gibi olur ne Enerji Bakanlığının dediği gibi olur ne DEDAŞ'ın dediği gibi olur. Bu şehrin vekilleri de bir araya gelmiyor; kaymakamı da valisi de bir araya gelmiyor. Tüm şehrin bileşenleri bir araya gelmelidir, DEDAŞ'a bir çözüm bulmalıdır, ortak bir noktada buluşmalıyız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Mesele biraz böyle, beş dakika yetmiyor ama biz, her alanda muhalefet yapmaya devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Perihan Koca'da.

Buyurun Sayın Koca. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) - Teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halkımızı saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. Ayrıca "Bu memleket bizim." diyerek, "Toprağımızı vermiyoruz." diyerek işgale ve kıyım karşı memleketine sahip çıkan direnişçi halkımızı buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HALUK İPEK (Amasya) - Kim işgal etmiş, kim işgal etmiş ya? Hayır, kim işgal etmiş? Ya, işgali kimin yaptığını söylesenize.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Dinler misin.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Sayın Bakan, "işgal" ve "kıyım" kavramlarını özel olarak kullandım çünkü sizin enerji politikalarınız dolayısıyla bu memleketin dört bir yanı bugün sanki düşman işgalindeymiş gibi, bugün sanki düşman işgalindeymiş gibi delik deşik edilmiş bir maden sahasına dönüştürülmüş durumda.

HALUK İPEK (Amasya) - Allah Allah, "işgal" ne ya? Olur mu canım! Bak, çok tehlikeli laflar bunlar: "İşgal!"

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Anlarsın, dinle, anlarsın.

PERİHAN KOCA (Devamla) - Güzelim memleketimizin her bir köşesi yerli yabancı maden tekellerinize sizin sayenizde parsel parsel peşkeş çekilmiş durumda.

HALUK İPEK (Amasya) - "İşgal" lafı çok yanlış, kendine gel!

PERİHAN KOCA (Devamla) - Ve siz, Sayın Bakan, bu işgali ve kıyımı rahat rahat yapasınız diye bu Meclise, sermayenin adresine teslim yasalar yaptırıyorsunuz ne yazık ki. Sömürge madencilikle geminizi rahat rahat yürütebilmek için "önümüze gelene bin tekme" hukukuyla enerji politikalarınızı icra etmeye çalışıyorsunuz ama gelin görün ki zehir saçan, ölüm saçan ekokırım projeleriniz, icraatlarınız yetmezmiş gibi şimdi bir de yerlilik ve millilik masalları eşliğinde yeni bir gündemimiz daha var, nur topu gibi bir gündemimiz daha var: Nadir toprak elementleri. Malumunuz, dünya ölçeğinde bugün

herkes nadir metallerin efendisi olmak için nadir metaller savaşımındaki yerini almaya başladı. Alevlenen bu hegemonya savaşımıyla beraber ileri teknolojiden dijitala, savaş sanayisine kadar önem arz eden bu elementler ABD, Çin, Rusya kavgasının başgündemlerinden biri hâlini almaya başladı çünkü değerli arkadaşlar, bakın, dünya genelindeki NTE üretiminin yüzde 70'ini ve rafinasyon sürecinin yüzde 90'ını bugün tek başına Çin kontrol ediyor. Çin'in bu alandaki tekel konumu başta ABD olmak üzere tüm dünyayı kendisine bağımlı hâle getiriyor. ABD ve Trump bu bağımlılığı kırmak, Ukrayna'nın madenlerine el koymak, Grönland'ı kendine bağlamak için var gücüyle savaşıyor. İşin içine şimdi bir de Eskişehir'deki 694 milyon ton rezervi olduğu ifade edilen Türkiye girince Türkiye'ye de göz dikilmiş durumda ve ne yazık ki Trump'tan meşruiyet alma karşılığında memleketimiz bugün ABD'nin jeopolitik aparatına dönüştürülmek ve emperyalistlere peşkeş çekilmek isteniyor. Mesele sadece buradan, "Bu elementleri Türkiye mi kullanacak yoksa ABD mi kullanacak?" üzerinden tartışılıyor ama yaklaşan ekolojik felaketi ne yazık ki hiç kimse konuşmuyor. Oysa, ekolojik felaket çanları bugün NTE'nin olduğu yıkım bölgelerinde kendini gösteriyor değerli arkadaşlar. Bakın, çünkü burada esas mesele bu elementlerin çıkarılma meselesi; bu elementlerin çıkarılması için çok yoğun kimyasallar kullanılıyor, içindeki cevherlerin işlenmesi için birçok kimyasal yöntemle yine ayrıştırılması gerekiyor. Örneğin, bir kilogram vanadyum üretebilmek için 8,5 ton kayaç ayrıştırmak gerekiyor, bir kilogram seryum için 16 ton, bir kilogram lütesyum için 1.200 ton kayaç arıtmak gerekiyor; bu kadar devasa bir rakamdan ve çıkarma gerçekliğinden söz ediyoruz.

Öte yandan değerli arkadaşlar, bakın, bu nadir toprak elementlerinin çıkarıldığı bölgelere dair Pitron'un "Nadir Metaller Savaşı" diye bir kitabı var, o kitapta gerçekten çok önemli bilimsel veriler ve tanıklıklara yer veriliyor. Örneğin, NTE yıkımının merkez üssü olan bölgelerinden bir tanesinde, Çin'in Baotou kentinde, bugün artık "kara çamur gölü" olarak ifade edilen bu kentte bir işçi şöyle anlatıyor, diyor ki: "Maden cevherleri artıldıktan sonra kimyasallar direkt toprağa dökülüyor ve artık burada, bu toprakta bir bitki bile bitmiyor." Yine, orada bir uzman "Nadir toprak elementlerinin her 1 tonunun artırılması için 30 bin metre küp su kullanılması gerekiyor ve bu zehirli atıklar suya, havaya, atmosfere, toprağa karışıyor." diyor. Yine, kitaptan çarpıcı bir örnek vermek istiyorum: On yıllık bir zaman aralığı içerisinde Baotou'ya 2010'da gidiyor. Baotou kentine 2010'da gittiği zaman o bölgenin kanser bölgesi olduğunu görüyor ve aynı bölgeye on yıl sonra, 2020'de gittiği zaman artık tüm köylerin kanser köyü olduğunu ve yerleşim yerlerinin kalmadığını görüyor.

O yüzden bu bir yokoluş gerçeğidir ve ekokırım projelerine bizim rızamız yoktur, halkın rızası yoktur diyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Cevdet Akay.

Buyurun Sayın Akay. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri, Değerli Bakanlarımız; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Benden sonraki konuşmacılar, tabii, Bakanlıkla ilgili teknik konulara girecekler, ben genel bir değerlendirme yapacağım.

Merkezi bütçe büyüklüğü 18,9 trilyon; kamu gelirleri de 16,2 trilyon yani daha şimdiden 2 trilyon 712 milyarlık bir açık var. Bu bütçenin en önemli sorunu bütçe disiplininin sağlanamaması ve bütçe açığının aşağıya çekilememesi. Yani daha şimdiden 2 trilyon 712 milyarlık bir açığı göğüslemiş bulunuyoruz. Bir taraftan da borçlanma limiti torba yasayla yeterli olmadığı için ek yetki alındı 595 milyar, bu Meclisten geçti yani bütçenin borçlanma gereği giderek artıyor. Bütçe görüşmeleri nezdinde

bir aylık süre içerisinde akaryakıtta gelen zam Avrupa ülkelerinin iki yıllık zammına eşit yani bütçenin benzini daha şimdiden bitmiş durumda. (CHP sıralarından alkışlar) Faiz giderleri 2 trilyon 742 milyar; çok yüksek bir tutar. Anapara, borç, faiz ve kur sarmalındaki bir bütçeden bahsediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu bütçede faiz giderlerine ayrılan pay bakın, şimdi, 2025 Ekim sonu itibarıyla 1 trilyon 800 milyarın üzerinde bir faiz gideri var. Topladığımız vergiler 10’uncu ay sonu itibarıyla 8,7 trilyon. Yani toplanan her 100 liralık verginin 20,86 lirasını biz faize veriyoruz yani neredeyse beşte 1’ini faize veriyoruz, saniyede de 332 bin TL vergi ödüyoruz. Kaynaklar doğru yere harcanıyor mu? Harcanmıyor. Nerelere gidiyor? Faiz giderlerine gidiyor, garanti ödemelerine gidiyor, yap-işlet-devret ve KÖİ projelerine gidiyor. Şimdi, yap-işlet-devret ve KÖİ projeleriyle ilgili olarak harcanacak tutar önümüzdeki üç yıl içerisinde 821 milyar. Bakın, işler bu 44 firmaya veriliyor. Bir taraftan teşvik belgeleri bu 44 firmaya veriliyor. Yetmiyor; vergi, resim, harç istisnası yoluyla tahsilinden vazgeçilen vergi imkânları bunlara sağlanıyor ki 768 milyar bu bütçede. Bu 768 milyarla her bir emekliye asgari ücret tutarında iki bayram da ödeme yapabiliydik, bayram ikramiyesi, ama tercih edilmedi. (CHP sıralarından alkışlar)

Sağlık Bakanımız burada, bir taraftan Sağlık Bakanlığının şehir hastanelerine ayrılan tutar ne kadar diye baktığımız zaman da 444 milyar. Sayın Bakanım, sizden önceki Sağlık Bakanı şehir hastaneleriyle ilgili “övünç kaynağı” olarak addediliyor, şimdi de söyleniyor zaten. Bir taraftan bakıyoruz, bu şehir hastaneleriyle övünürken aynı Sağlık Bakanı Atatürk Orman Çiftliği içerisinde çok önemli bir araziye -403 bin metrekaresel bir arazi, bakın, şöyle göstereceğim, hemen bu şehir hastanesinin 1 kilometre mesafe yanında- buraya bir taraftan özel hastane yapıyor yani kamu kararıyla kamu zararına sebep teşkil ediyorsunuz. Şimdi, buna kim dur diyecek? Ben biliyorum ki buradaki bir sürü milletvekili bu usulsüz uygulamaya da gönlünden ret veriyordu zaten yani bu uygulamadan vazgeçilsin isteniyordu. Sayın Bakan, lütfen siz de çekinmeyin, bunun üstüne gidin. (CHP sıralarından alkışlar) Buranın yüzde 70’i bitmeden yürütmeyi durdurma kararı alıp yıkım yapılmayabilir, bir an önce gerekli önlemlerin alınmasını sizden özellikle rica ediyoruz.

Bir taraftan Sağlık Bakanlığı ve kamu yetkilileri zemin etütleriyle ilgili yanlış kararlar verirken bir taraftan kendi hastanesiyle ilgili en doğru kararları veriyor, en ballı yerleri kendilerine tahsis edebiliyorlar. Seçim bölgem Karabük, Karabük Eskipazar Devlet Hastanesi var. Bu devlet hastanesi yanlış zemin etüdü nedeniyle kaydı, şu anda kullanılamaz durumda; Sayıştay raporlarıyla da tescilli, bütçe görüşmelerinde Sayın Bakanımıza da ilettim. Bu hastaneyle ilgili kamu zararı 135 milyonu geçti. Bugün yapsanız 250-300 milyona yapamazsınız. Yine aynı, Karabük bölgesinde Ovacık’ta bir hastane yapıldı. 2020 yılında temeli atıldı; dört, beş yıl hiçbir şey yapılamadı. Tam 10 milyon liraydı temeli atıldığı zaman. 2025 Ocakta 84 milyona ihale edildi. Yani bu zararların hesabını kim verecek? Bunlarla ilgili hesabın sorulmasını sizlerden bekliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bir taraftan emeklilerimiz, size de şöyle göstereyim: Bakın, bunlar yirmi beş, otuz yıl memlekete hizmet etmiş, alın teriyle çabalamış. Bakıyorsunuz, bunların şu anda çocuğu çocuğu yok, eşinden ayrılmış fakat hayatını geçirmeye devam ediyor. 15-20 bin TL kira ödeyemediği için bunlar Ulus’taki ucuz otellerde kalmak zorunda kalıyorlar, geceliği 200 lira, 300 lira, 400 lira; tuvalet ve banyo varsa aylığı 12 bin TL’ye yoksa 6 bin TL’ye. Karınlarını doyurmaya çalışıyorlar. Buna hiçbir vekilin vicdanının elverdiğini sanmıyorum. Bizde örf, adet, gelenekler önemlidir, aile büyüğüne, ataya saygı önemlidir. Batı’nın bizden öğrendiği değerlerden biridir. Bunların sorunlarının giderilmesi ve

yetkililerin buraları ziyaret edip bir an önce önlem alması gerekiyor. Bunlar huzur içerisinde, refah içerisinde yaşamalı.

Bir taraftan da bu var. Geçen yıl burada yine ben “birinci israf sergisi” diye yayınlamıştım. O zaman bakanların yüzde 95’i ultra lüks araçlarla, ithal araçlarla gelmişti. Şimdi, 7 bakan haricinde gene ultra lüks araçlarla geldiler. Bunlardan Togg’u kullananlar da var, kendilerine teşekkür ediyoruz. En azından 7 Bakan hiç olmazsa yerli, millî aracı kullanmaya başlamış ama bir taraftan lüks, şatafat, israf devam ederken bir taraftan emeklilerimizin böyle bir durumda olması, 16.881 TL’yle geçinmeye çalışması kabul edilebilir bir durum değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 47 metrelik bir liste var elimde şu anda. “Bu liste ne?” diye merak ediyorsunuz tabii.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Merak ediyoruz.

CEVDET AKAY (Devamla) - Bu liste bizim Plan ve Bütçe görüşmeleri sırasında Komisyonada verdiğimiz önergeler. Ben şimdi buradan bunu şöyle bir... (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bu, buraya sığmaz. Başkanım, bu, Meclis dışına taşacak ya.

CEVDET AKAY (Devamla) - Buradan biraz çekmen lazım Sayın Vekilim, yardımcı olursan.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ben yardımcı olayım.

CEVDET AKAY (Devamla) - Şimdi, bu 47 metre boyunda...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bu kadar önerge verilmiş arkadaşlar, görüyor musunuz?

CEVDET AKAY (Devamla) - Yavaş yavaş çekerseniz şöyle... Yere doğru çekin Sayın Vekilim.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ben hallediyorum.

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Kâğıt israfı var.

CEVDET AKAY (Devamla) - Liste gitti, evet.

47 metre boyunda biz önerge vermişiz, ne önerge vermişiz? En düşük emekli aylığı olanların net asgari ücret tutarında maaş almasını istemiştik, “Oraya çekelim.” demiştik. “Öğrencilerimiz var, eğitime gidiyorlar, bunlara bir öğün ücretsiz yemek verelim.” demiştik. “Atanamayan öğretmenler var, bunlara -100 bin kişi- 100 milyar ek ödenek koyalım, bunları atayalım.” demiştik. Yine, Sağlık Bakanlığında burada “KÖİ ve yap-işlet-devret projelerine verilen 40 milyar parayı alalım, Sağlık Bakanlığının önleyici sağlık hizmetlerinde kullanalım. Yetmedi, buna da 100 milyar daha verelim.” demiştik. “Taşeron işçileri kadroya alalım.” demiştik. “Öğretmenlerimize ikramiye verelim.” demiştik. Biz 47 metre boyunda bu önergeyi vermişiz ama iktidar partisi hepsine maalesef “hayır” demiş. Milletin omurgası kırılmış vaziyette, insanlar geçinmiyor. Bunlar toplum yararına olarak bizim üretimi, istihdamı artırmak için, ihracatı geliştirmek için önerdiğimiz önergeler fakat siz milimetresine, her şeyine bunun “hayır” dediniz. Ben biliyorum ki bazı milletvekillerimiz buna esasında “evet” demek istiyor, içinden bu geçiyor ama onlar sesli olarak bunu dillendiremiyorlar. Ama bu Meclis niye var? Olumlu işlere, toplum yararına olacak işlere “evet” demek için var değerli milletvekilleri, “evet” deme zamanı gelmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir taraftan yandaşa akan milyarlar, garantilere bağlanmış döviz ödemeleri, faize giden trilyonlar, öte taraftan ise çocuk işçiliği için önerge verdik “1 milyon TL’yi çocuk işçiliğini önlemek için kullanın.” diye, buna bile “ret” veren bir zihniyet; 100 bin sağlık personeli atamasına “ret” veren bir zihniyet.

Burada bütçeyi halk için kullanmak üzere halkın talebini reddederken bir taraftan da yandaşlara aktarmaya devam ediyor. Nedir alıp veremediğimiz bu firmalarla, bu yandaş firmalarla, ben bunu anlayamıyorum yani. (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yazıklar olsun!

CEVDET AKAY (Devamla) - Şimdi, bakın, işler bunlara, garanti ödemeleri bunlara, vergi muafiyeti, istisnaları hep bunlara, bu da yetmiyor, bir de bunlara hazine kefil oluyor, hazine garantisıyla de kredisini veriyorsunuz; “Senin paran cebinde kalsın.” diyorsunuz 18,4 milyar dolar. Bu gidişat, iyi bir gidişat değil, bütçede israf had safhada, bu yüzden biz bütçeye “hayır” diyoruz Cumhuriyet Halk Partisi olarak.

Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim, sağ olun.

Evet, söz sırası Sayın Kayıhan Pala’da.

Buyurun Sayın Pala. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAYIHAN PALA (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe konuşmalarına başlarken Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz şöyle söyledi, hatırlayacaksınız: “Sağlık turizmi gelirleri 1,3 milyardan 3 milyar dolar seviyesine çıkmıştır. Tek başına bu gösterge bile sağlıkta nereden nereye geldiğimizi göstermektedir.” Açık söyleyeyim, ben şaşkınlıkla dinledim bunu. Buradan çıkardığım şöyle bir şey var Sayın Bakan, lütfen Sayın Yılmaz’a söyleyin: Sayın Yılmaz sağlıkta performans göstergelerini bilmiyor. Ben şimdi bir tanesini size söyleyeceğim ama ikincisi, sağlık alanını gelir getirici bir alan olarak ortaya koymak asla kabul edilemeyecek bir şey. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu Sağlık Bakanlığının lisanslar için bir açık arttırma ihalesi düzenlemesi uygulamasında da görüyoruz. Bakın, sağlık haktır. Eğer siz sağlığı hak olmaktan çıkarıp ticari bir meta biçimine dönüştürecek olursanız, o, kimse için hak olmaz; yalnızca zenginin, parası olanın parası yettiği kadar satın alabildiği bir ürüne dönüşür ki bu, kesinlikle bizim kabul edeceğimiz bir şey değil. Üstelik böyle yaparak ne sağlıkta eşitsizlikleri azaltabilirsiniz ne de erken ölümleri engelleyebilirsiniz.

Bir tane gösterge söyleyeyim size, dünyada sağlık sistemleri için en önde gelen gösterge, bebek ölüm hızı; erken ölümleri önleme kapasitesini gösterir Sağlık Bakanlığının. Türkiye’de maalesef bebek ölüm hızı ve çocuk ölüm hızı Avrupa Birliği üyeleri ve aday ülkeler içerisinde en yüksektir ve son on yılda bir plato çizmektedir. Avrupa Birliği ortalamasının 3 katından daha fazla bebek ölüyor bu ülkede ve yalnızca bu bebek ölüm hızının yüksekliği değil, aynı zamanda Türkiye’de bölgeler arasında ve iller arasında da büyük bir eşitsizlik var. (CHP sıralarından alkışlar) Birkaç örnek vereyim: Örneğin, Doğu Karadeniz’de her bin bebekten 5,8’i ölürken Güneydoğu Anadolu’da bu binde 13,6; Artvin’de bir yıl içerisinde bin bebekten 3,7’si ölürken Gaziantep’te binde 16,7. (CHP sıralarından alkışlar) Bu kadar büyük eşitsizlik, bu kadar çarpıcı bir kavram varken “Bir tek gösterge bile sağlıkta nereden nereye geldiğimizi gösteriyor.” diyorsanız, hiç kusura bakmayın, sağlık alanına bakışımız sorunlu demektir. Sağlık sistemi yurt dışından gelen hastalardan özel sektöre milyar dolar kazandırmayı değil, Gaziantep’te, Şanlıurfa’da, Muş’ta bebeklerin ölmesini engelleyen bir sistem olmalıdır. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bunu asla göz ardı etmeyin.

Birkaç performans daha söyleyeyim, bütçede ayrıntılı konuştuk, Sayın Sağlık Bakanı da oradaydı: Mesela, kaçınılmaz nedenlere bağlı ölüm hızı Türkiye’de çok yüksek. Tütün kullananların oranı artıyor,

üstelik bütün endüstrisi Türkiye içerisinde oldukça etkisi yüksek bir endüstri olarak sınıflandırılıyor. Şeker hastalığının görülme sıklığı son on yılda 2 katına çıkmış. Yüksek tansiyon hastalarının yalnızca üçte 1'inin tansiyonu kontrol altında ve buna karşın gereksiz MR, gereksiz tomografi çekiminde dünyada neredeyse 1'inciyiz. Neden? Çünkü sermayeye para kazandırıyor. Bu sermayeye para kazandırma meselesinden biraz kendimizi çekip bunun hak olması meselesine odaklanmamız gerekir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Yılmaz, bir şey daha söyledi, dedi ki: “Pandemi döneminde sağlık sistemimiz tüm dünyaya rüştünü ispatlamıştır.” Açıkçası çok şaşırarak izledim.

Sayın Bakan, siz yoktunuz ama bir önceki Bakan varken Plan ve Bütçede aslında Türkiye'nin maalesef ki maalesef pandemide hiç iyi performans gösteremediğini kanıtlarıyla ortaya koymuştuk. Bir tek rakam vereyim size, devletin resmî rakamı, TÜİK diyor ki: “2020, 2021, 2022’de, bu üç yıl içerisinde Türkiye’de fazladan 309 bin kişi öldü.” Sağlık Bakanlığı diyor ki: “Covid’den 102 bin kişi öldü.” Soruyorum size: Eğer Covid’den 102 bin kişi öldüyse bu 309 bin kişi neden öldü? (CHP sıralarından alkışlar) Bilimsel literatüre bakın lütfen. Buradan hiçbir şekilde doğru düzgün, iyi bir başarı öyküsü çıkmaz.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Başka ölüm nedeni yok mu? Doktorsunuz, başka ölüm nedenlerini yok mu sayıyorsunuz?

KAYIHAN PALA (Devamla) - İstiyorsanız özel bir oturum yapın, ayrıntılarıyla konuşalım.

Sayın milletvekilleri, bütçe yetersiz, dağıtım tercihleri yanlış. 2002’de bütçenin yüzde 30’u hastanelere ayrılırken şimdi yüzde 58’i... Bu kadar hastanelere kaynak aktararak yalnızca sermayeye kaynak sağlıyorsunuz, halkın sağlık hakkını sağlama konusunda hiçbir şey yapamazsınız. (CHP sıralarından alkışlar) Üstelik şehir hastaneleri de bütçeyi rehin almış durumdadır. Her gün için 373 milyon lira şehir hastanesine kaynak aktarıyorsunuz.

Bu bütçe, toplumun sağlık hakkı için olumlu bir bütçe değildir. Bu nedenle biz bu bütçeye “hayır” oyu vereceğiz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Gamze Akkuş İlgezdi’de.

Buyurun Sayın İlgezdi. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli vekiller; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şair Cahit Zarifoğlu “Böyle bir çağın insanı olmak imtihan olarak hepimize yeter.” diye sesleniyor. İmtihanların en büyüğünü yaşıyoruz ve hepimiz biliyoruz ki bu ülkenin sağlık gerçeği, bütçede çizilen pembe tablolarda kurulan süslü cümlelerde değil, randevu bulamayan yurttaşların sesinde, gecesini nöbette geçiren sağlık emekçisinin yorgunluğunda, hastane kapısından geri dönen, tedaviye ulaşamayan insanların çaresizliğinde yatıyor. Sizin sunduğunuz bütçe vatandaşın derdine derman olmuyor, yandaşın cebini dolduruyor. Vatandaşın derdini sağır sultan duydu, komşu ülkeler duydu, dünya duydu ama nedense, Sayın Bakan, siz duymadınız. Biz size randevu sisteminin çöktüğünü söyledik, siz çöküşü durdurmak yerine daha da hızlandırdınız. Biz size sağlık çalışanları tükendi dedik, omuzlarına daha da büyük bir yük, daha büyük bir baskı, daha büyük bir adaletsizlik bindirdiniz. Biz size şehir hastanelerinin planlanması hatalı dedik, siz ise kilit kadroları boş, koridorları sessiz,

vatandaş kilometrelerce uzağa mecbur bırakan bu modelde ısrar ettiniz. Biz size ilaç krizi olduğunu söyledik, siz vatandaş bir yara bandına muhtaç hâle getirdiniz. Biz size acillerde artık sandalye bile bulunmadığını söyledik, siz hekimin oturduğu sandalyeyi altından çektiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Sonra da dönüp utanmadan bu bütçeyi başarı hikâyesi diye savunmaya kalktınız. Hangi başarı Sayın Bakan? Randevu bulunamadığı için özel hastaneye borçlanan vatandaş mı başarı? Aynı nöbeti üç gün üst üste tutmak zorunda kalan hemşire mi, ay sonunu getiremeyen aile hekimliği bütçesi mi, bir sargı bezi, bir ağrı kesiciyle geçirtilen hastalar mı başarı, yoksa her ay başka bir talimatla düzeni değiştirilen hekimin hâli mi başarı acaba? Bu bütçenin adı sağlık bütçesi değildir, bunu ifade etmek isterim. Bu bütçenin adı, vatandaş kaderine, sağlık çalışanımızı tükenmişliğe, kamuyu kara deliklere mahkûm etme bütçesidir. (CHP sıralarından alkışlar) Artık sabır taşını bile çatlatacak bir noktaya getirdiniz. Hastanelerin kapısında şifa bekleyen insanlar, altı ay sonraya verilen randevular, dakikayla sınırlı muayene süreleri, şiddet tehdidi altındaki sağlık çalışanları, tükenen acil servisler bu ülkenin sağlık gerçeği oldu. Siz bu tabloyu görmüyor musunuz Sayın Bakan? Bu ülkede insanlar artık sağlıklarını koruyamıyor, borçlanarak tedavi olmaya çalışıyor. Bu ülkede en temel sağlık hizmetleri bile vatandaşa maliyet olarak dönüyor. Bu ülkede hekimler, hemşireler her gün uçak bileti bakıyor. Bu ülkede sağlık çalışanı şiddet tehdidi altında, tükenmişlik sınırında çalışıyor ancak acıdır ki ne sağlığın ne halkın ne de emekçinin değeri var sizin gözünüzde.

Bakanlığımızın doğrudan sağlık hizmetlerine harcamak üzere, 2026 yılında kişi başına ayırdığı tutar 5.631 lira yani 133 dolar; 375 adet 200 gramlık ekmek ya da 9,5 kilogram kıyma parası. Merak ediyorum günde 1 ekmek parasına hangi sağlık hizmetini sunuyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Sayın Bakan, devletin vatandaşa verdiği yıllık tedavi payı mutfak alışverişi düzeyindeyken bu bütçeyi karşımıza nasıl getirebiliyorsunuz, nasıl onaylamamızı istiyorsunuz, nasıl onaylamamızı bekliyorsunuz? 2026 yılında şehir hastanelerini işletenlere ödenecek tutar geçen yıla göre yüzde 30'un üzerinde bir artışla, en az 136 milyar 148 milyon lira olarak öngörülüyor. Ülke genelinde yıllık acil servis başvurusu 170 milyon kişiye sağlıkçılara, hekimlere, koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerine, devletin kendi hastanelerine değil müteahhitlere para aktarıyorsunuz. Allah aşkına söyleyin, siz bizimle dalga mı geçiyorsunuz? Gözümüzün içine baka baka bu tabloyu başarı diye sunup aklımızla alay mı ediyorsunuz? Gerçek tabloyu size ben buradan söyleyeyim: Son on üç yılda 21.362 hekimimiz istifa etti, son on iki senede ülkemizden ayrılmak zorunda kalan hekim sayısı ise 13.271.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (Devamla) - İçine düştüğümüz karanlığı her gün daha da büyütüyorsunuz ama biz büyüttüğünüz karanlığın içinden hep birlikte Tevfik Fikret'in umudunu duyurarak söyleyeceğiz: "Göz yumma güneşten, ne kadar nuru kararsa/Sönmez ebedî, her gecenin gündüzü vardır."

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Mühip Kanko'da.

Buyurun Sayın Kanko. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, bir AK PARTİ klasliğini oynuyoruz, Komisyon'da ve Genel Kurul'da verilmiş tüm önergelerin -bakin, burada 47 metrelik bir önerge verilmiş- hiçbirini kabul edilmeden... Âdeta Komisyon'da ve Genel Kurul'da bir tiyatro oynuyoruz ve bu tiyatroyla ilgili görüşlerimizi, gelip burada hiçbir şey değişmeden tekrar çekip gidiyoruz. Meclis işlevini yitirmiş durumda arkadaşlar.

Gelelim bütçeye. 2026 yılı bütçesi 1 trilyon 817 milyar lira fakat bu bütçede aslan payını şehir hastaneleri, ilaç tükelleri ve yandaş firmalar almakta. Dilimizde tüy bitti, bütün milletvekilleri biliyor, artık bunu söylememek lazım; randevu alınamıyor, tetkik randevularının, ameliyat günlerinin sıraları çok fazla. Özellikle dış tedavisinde artık altı aydan önce bir randevu almanız mümkün değil. Bunlar sürekli söylenmesine rağmen hiçbir zaman dikkate alınmıyor ve çözümü yönünde de maalesef yeterli adım atılmıyor. Tabii, randevu alamayan insanlar acil servislere başvuruyorlar, bir yılda acil servise 200 milyon insan başvuruyor. Dolayısıyla, sağlık sisteminin önemli bir problemi de acil servislerin dolup taşması. Atama bekleyen yüz binlerce kişi var. Tıp röntgen teknisyenlerden, fizik tedavi ve rehabilitasyon uzmanlarına kadar birçok insan hâlâ atama için bekliyor. Standart olarak hekimlerin yurt dışına kaçtığını, hemşirelerin iş bıraktığını, sağlık personelinin şiddete uğradığını hep söyledik; sağır sultan bile duydu ama maalesef Hükûmet bir türlü duymak istemedi. (CHP sıralarından alkışlar) Sadece yılın ilk altı ayında 856 tane sağlıkta şiddet vakası yaşandı. Evet, bir önlem alındı ama maalesef, yetersiz, yetersiz, yetersiz; bunun önüne mutlaka geçmemiz gerekiyor.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Önleyemiyorlar Hocam, önleyemiyorlar, şiddeti de önleyemiyorlar!

MÜHİP KANKO (Devamla) - Türkiye'de kronik hastalıklar son dönemlerde çok arttı, özellikle diyabet, kronik obstrüktif akciğer hastalığı ve kanser çok arttı. Son on yılda meme kanseri oranları geçmiş yıllara göre 10 kat fazla, rahim ağzı kanserleri aşırı derecede fazla. Maalesef, HPV aşısı standart bir aşı yöntemi olarak kullanılmadığı için rahim ağzı kanserlerinden hâlâ kadınlarımızı kaybediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Geldiğimiz noktada -işte, verilen önergelerden biri de bu- HPV aşısının mutlaka standart aşı şeması içine girip oradan uygulanmasını ve kanserin mutlaka önlenmesini istedik ama maalesef bu da olmadı.

Alo 191 Uyuşturucu ile Mücadele Danışma ve Destek Hattı var, bu hat ne işe yarıyor bilmiyoruz, birçok soru sorduk ama buranın nasıl bir fonksiyon olduğunu, kaç kişinin başvurduğunu ve kaçından sonuç alındığını hâlâ bilmiyoruz.

Koruyucu sağlık hizmetlerine yeterli bütçe ayrılmadı. ASM'lerde fiziki ortamlar, teknik ortamlar ve bu arada personelin durumu, hekimlerin durumu, ASM'lerde performans sisteminin uygulanması tabii ki ilk basamak sağlık hizmetlerini oldukça fazla etkilemekte. Cumhuriyet Halk Partisi, komisyon aşamasında koruyucu sağlık hizmetlerine ayrılmış olan 19 milyar lirayı 100 milyar liraya çıkarmayı teklif etmiş fakat maalesef bu da kabul edilmemiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

İleri yaştaki hastalara, geriatrik hastalara yaşamlarının geriye kalan dönemlerinde daha kaliteli bir hayat sunabilmek için geriatri merkezlerinin açılması için yine bir öneride bulunulmuş fakat bu da kabul edilmemiştir.

Atanmayan 1 milyon civarında sağlık personelinin atanması için 120 milyar lira bir ödenek ayrılması teklif edilmiş ama bu da kabul edilmemiştir. Yani yıllarca okumuş insanlar atanamadıkları için evlerinde boş boş oturmaktadırlar. Bu insanlar özel hastaneye gittiklerinde özel hastaneler maalesef asgari ücretin altında bir fiyat teklif ettikleri için çalışmamaktadırlar.

Diyabetik çocukların sensörleriyle ilgili bir ilerleme oldu fakat bu, yaş sınırı ve yeterince düzeltme olmadığı için hâlâ devam etmekte. Yine, gebe olup diyabeti olan hastalarda mutlaka sensöre öncelik verilmelidir.

Eczanelerde ilaç sıkıntısı, özellikle kronik hastalıklarda kullanılan ilaç sıkıntısı devam ediyor.

Tıp fakültelerinden mezun olmuş hekimlerimiz uzmanlık tercihleri yaptıklarında kalp cerrahisi, damar cerrahisi, beyin cerrahisi, çocuk cerrahisi, göğüs cerrahisi gibi bölümleri maalesef tercih etmiyorlar ve bir süre sonra, maalesef, bu branşlarda ameliyat yapacak doktor bulamıyoruz.

Kocaeli’de de bir iki sorundan bahsetmek istiyorum. Çayırova devlet hastanesi var. Çayırova devlet hastanesi sekiz yıldır yapılacak, yapılacak, yapılacak; hâlâ yapılamadı.

Bir de 67 yaşında emeklilik süresi dolan tıp fakültesi öğretim üyelerinin 72 yaşa kadar çalışılması için talepleri var, bunu da iletmek istiyor, hepimize saygılar sunuyorum.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ali Fazıl Kasap’ta.

Buyurun Sayın Kasap. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ FAZİL KASAP (Kütahya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, siz ve sizden önceki bakanların da çalışmadığı, hatanız olan çok yer var, tekrar tekrar söylemekten artık dilimizde tüy bitti. Bakın, 8 bütçedir bahsettiğimiz şey beş dakikalık randevu süresi. Şimdi, ben beş dakika konuşacağım, oradan çok görünür ama beş dakika gerçekten bir hasta muayenesi için, şikâyetlerini dinlemek için insani değil, dünyanın en kısa süresidir. Muska yazsanız belki ondan daha etkili olacak çünkü hastayı dinleyemiyorsunuz, hastayı muayene edemiyorsunuz ama reçete veriyorsunuz. Ne oluyor biliyor musunuz Sayın Bakan? O beş dakikalık randevuyu da alamıyorsunuz. Akabinde şöyle oluyor: Şikâyetiniz varsa acile gidiyorsunuz, acilde bir reçete yazılıyor. Ertesi gün aile hekimine gidiyorsunuz uzmana ulaşamadığınız için, bir reçete daha izliyor. Ertesi gün veya on beş gün içinde eğer ulaşabilirseniz kamu veya özel hastaneye gidiyorsunuz, uzmandan reçete alıyorsunuz. Oldu üç torba ilaç, üç torba. Yani Türkiye’de bir hastanın yılda ortalama müracaat sayısı OECD ortalamasının üzerinde, 12 müracaat var; 8 iken 12, yüzde 50 daha fazla. Bu neden? Sizin sisteminizden kaynaklanıyor. Sekiz bütçedir bunu söylüyoruz, hâlâ duymuyorsunuz.

Mecburi hizmetin zaten gönüllü hizmete dönmesi gerekirken o konuda yaptığınız hiçbir şey yok. Gönüllü hizmette hekim arkadaşlar 500’üncü günü beklemek zorundalar, beş yüz gün yola bakıyorlar, sonra da gidiyorlar. O arada hekim temininde güçlük çekiyorsunuz. “Gelin, bunu gönüllü hizmet yapalım.” dedik, sekiz bütçedir söylüyorum, hâlâ duymuyorsunuz Sayın Bakan, kaç bakan değişti! (CHP sıralarından alkışlar) Ya adamlar Alaska’nın ortasında, buzulun ortasında hekim çalıştırıyorlar, siz Ardahan’da, Kütahya’da doktor tutamıyorsunuz, ilçelerde doktor tutamıyorsunuz. Taşımali doktor sistemi sizin eseriniz, ilden ilçeye günübürlük doktor götürüyorsunuz ve siz gülüyorsunuz Sayın Bakan. Beş dakika maalesef yetmeyecek ama...

Cumhurbaşkanlığı bir kararname çıkarırken, GSS 1.560 lira olurken siz neden uyarmanız Sayın Bakan? 1.560 lira Genel Sağlık Sigortası (GSS) primi yatırmayan muayene olamıyor. Sizin övündüğünüz şey neydi? “150 ülkeye aşı gönderdik.” dedi Erdoğan. Ya, Türkiye’deki kadınlarımıza HPV aşısı... Sekiz yıldır neredesiniz Sayın Bakan? (CHP sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Sayın Bakan, size söylüyor. Ancak söz veriyorsunuz kaç senedir!

ALİ FAZİL KASAP (Devamla) - Sekiz yıldır Rotavirüs aşısı nerede? Dünya yapıyor, hani bizi kıskananlar vardı ya. ABD şu anda RSV aşısı yapıyor Sayın Bakan, siz niye yapamıyorsunuz, yapmıyorsunuz? “1 kuruş harcamadan hastane yaptık.” diyorsunuz ama milyarlar ödüyorsunuz Sayın Bakan. Hani o yenmeyen yemeğin, yatılmayan yatağın ücretini ödüyorsunuz, biliyorsunuz değil mi? Yenmeyen yemek... Catering hizmetlerinde...

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - Bir kap yemek yoktu.

ALİ FAZİL KASAP (Devamla) - Şehir hastanelerinin sözleşmesi sizde yoksa o gizli sözleşme bende var, bende var Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Hasta garantisi yok ama yatış garantisi var, hasta garantisi yok görüntüleme garantisi var, hasta garantisi yok çarşaf garantisi var, yemek garantisi var. Yenmeyen yemeğin parasını siz veriyorsunuz. Ne diyor orada? “1 kuruş çıkmıyor, harcamadan hastane yaptık.” Ama dünyanın parasını veriyorsunuz, soyduruyorsunuz Sayın Bakan.

Tekrar sayıyorum: Sekiz bütçedir şehir hastanesi soygununu söylüyoruz, dinliyorsunuz, yaptığınızı bir şey yok. Sekiz bütçedir “Aile hekimlerini mağdur ediyorsunuz.” diyoruz; binaları yok, derme çatma, bodrum katlarda, engelliler için engelli olan binalarda hizmet veriliyor ama duymuyorsunuz. Sekiz bütçedir “Sağlıkta şiddet.” diyoruz, bir tek kamu spotu yok, bir tek eğitici spot yok. (CHP sıralarından alkışlar) Sekiz bütçedir “taşımali doktor sistemi” diyoruz, hiç duymuyorsunuz. Sekiz bütçedir “ilaç israfı” diyoruz “Gelin, birinci basamağı aktif edin.” diyoruz, yoksunuz orada. Sekiz bütçedir “Mecburi değil gönüllü hizmet.” diyoruz, yoksunuz. Sekiz bütçedir yurt dışına giden hekimlerden bahsediyoruz, yoksunuz. Kaç bakan değişti? Sekiz bütçedir MHRS, 182 sistemini konuştuk, siz yine duymadınız. Sekiz bütçedir “Beş dakikalık muayene insani değildir.” diyoruz, eski Bakan “Yirmi dakika bile yetmez.” dedi, siz beş dakikayı devam ettiriyorsunuz Sayın Bakan. Sekiz bütçedir değişen hiçbir şey yok; ya siz bilmiyorsunuz ya bir beceriksizlik var ya liyakatsizlik var; bence bunların hepsi var.

Size en son öğüt olarak şunu söyleyeceğim, demin Cevdet Vekilim bir şey fırlattı burada, önemli bir şeydi. Sizin algılamanız gereken, algı noksanlığınız olan yer şurası: “Sözlerin hepsini dinleyin, en güzeline tabi olun.” öğüdü size bir şey ifade etmiyor, istişare kültüründen uzaksınız. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar) Seksen bütçe de geçse bu kafa, bu zihniyet değişmediği müddetçe bir şey olmayacak. Sözlerin hepsini dinleyin ve en güzeline tabi olun. Burası istişare kültürüne açık olan bir yer, neden dinlemiyorsunuz?

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Murat Çan'da

Buyurun Sayın Çan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT ÇAN (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada Sağlık Bakanlığının 2026 bütçesini konuşuyoruz ama konuştuğumuz şey bir bütçe değildir, batakıtır, borçtur. Konuştuğumuz, AKP iktidarının sağlığı adım adım çökerten politikalarının, kamusal hizmeti tasfiye eden tercihlerinin ve hesap vermekten kaçmayı alışkanlık hâline getiren bir yönetim anlayışının belgesidir, yeni bir niyet beyanıdır, ipotek belgesidir.

Bu bütçe yurttaşın sağlığını değil sermayedarların kasasını dolduran bir bütçedir; sağlığı bir hak olmaktan çıkarıp bir ticari meta hâline getiren AKP anlayışının devamıdır. İktidar sağlığı piyasalaştırırken

bunu halka “reform” diye anlattı “dönüşüm” diye pazarladı. Neoklasik reçetelerle yazılmış bu program, bütçe olarak, heterodoks politikalarla, vatandaşın cebinden 3-5 kişinin kasasına kesintisiz para aktaran bir sistem olarak bugün karşımıza tekrar çıkmaktadır. Bugün vatandaş, hastanede tedavi gören bir birey değil sağlık hizmeti üzerinden gelir elde edilen bir müşteridir bu oyunda. Sağlık hizmeti insan hayatına dokunan bir kamu görevi olmaktan çıkarılmış, rantın en kârlı alanı hâline dönüştürülmüştür. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu rant sisteminin en çarpıcı örneği, sağlık hizmetlerinin sermayeye bilinçli olarak devredilmesi hâlidir. Rakamlar iktidarın gerçek niyetini bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyor. Türkiye’deki hastanelerin yüzde 63’ü ve hasta yataklarının yüzde 64’ü Sağlık Bakanlığına bağlı olmasına rağmen, iş para kazandıran alanlara gelince durum değişiyor. Yenidoğan yoğun bakım yataklarının sadece yüzde 38’i devletin, geriye kalan yüzde 62’si özel sektörün elindedir; bu tesadüf olamaz. Bunların en çoğu İstanbul’dadır, on küsur yıldır İstanbul’un sorumlusu şurada oturmaktadır. Yaşamın en kırılgan, en korunmaya muhtaç varlıkları bebekler üzerinden bir ticari alan yaratılmıştır. Bu tablo yalnızca politik bir tercihi değil, aynı zamanda vicdani bir çöküşü de göstermektedir. Bir daha söylüyorum: Sorumlusu burada oturmaktadır; denetlemeyeni, engellemeyeni burada oturmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

Bir diğer örnek şehir hastaneleridir. Bunlar kâğıt üzerinde devletin hastaneleri olarak sunuluyor ama gerçekte olan, devlet kendi hastanesinde kira ödeyen, üstelik bu kira bedellerini döviz garantileriyle şirkete bağlayan bir yapıya mahkûm hâle getirilmiştir. 2026 yılında bu şirketlere ödenecek kira ve hizmet bedeli tam 136 milyar 148 milyon 659 lira, günlük bedeli Kayıhan Hocamız söyledi. Bu rakam sağlık bütçesinin önemli bir bölümünün halkın sağlığına değil, müteahhitlerin kasasına aktarıldığını göstermektedir bizlere. Bu bir sağlık yatırımı değil devlet eliyle yürütülen sistematik bir sermaye transferidir.

Değerli milletvekilleri, sorun bir zihniyet sorunudur ve bugün iktidar koltuğunu işgal eden irade sorunlu bir zihniyettir. Sayın Bakan bugün buraya, Meclise bütçe için geliyor ama aynı kişi Meclis araştırması komisyonuna gelmiyor. Bu yalnızca bir saygısızlık değil aynı zamanda bir itiraf, gelemiyor çünkü. Çünkü AKP iktidarının en temel karakteri şudur: Yetkinin tamamını kendin alacaksın, iş hesap vermeye gelince de kaçacaksın. Sağlık Bakanlığında da tablo farklı değildir; sorumluluk gerektiren her konu ya yok sayılmaktadır ya da üzerinden atlanmaktadır.

Daha önce benim de katıldığım bir kongrede bugünün Sağlık Bakanı olan Sayın Memişoğlu’nun sağlıkta şiddet tartışması sırasında söylediği şu söz aslında her şeyi özetlemektedir: “Biz de kendimizi öldürtmeyelim, empati yapalım.” Yani demek istiyor ki şiddeti görmezden gelemiz, yok sayalım.

Sağlıkta şiddetin sorumluluğunu sağlık çalışanının üzerine yıkan bu sakat bakış açısı bütün politikalara sirayet etmiş durumdadır. Yenidoğan cinayetleri işlenirken o kentte il sağlık müdürlüğü yapar ama sorumluluğu olmaz; Meclis araştırması komisyonu çağırır, gelmez, kaçır.

Sayın milletvekilleri, bu bütçe bir sağlık bütçesi değildir. Bu bütçe sağlık çalışanını korumayan, yurttaşın hakkını gözetmeyen, hesap vermekten kaçan bir siyasi yapının bütçesidir; kamuyu değil, hastayı değil, bilimi değil, talimatı önemseyen bir bütçedir; “hayır” diyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Deniz Yavuzılmaz’da.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AKP'nin uluslararası alandaki enerjiyle ilgili bulaştığı işlerden pis kokular gelmeye devam ediyor; hem de belgeli hem de mahkeme kararlı.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - İzmir ile Ankara'dan geliyordur o kokular.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Devamla) - Bu elimde gördüğünüz 277 sayfalık Uluslararası Tahkim Mahkemesi kararı ne diyor?

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - İzmir'den o kokular.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Devamla) - “21 Mayıs 2014-30 Eylül 2018 tarihleri arasında AKP marifetiyle Irak-Türkiye ham petrol boru hattından Irak Merkezî Hükûmetinin izni ve onayı olmadan usulsüz olarak petrol taşıması yapmıştır.” deniyor. İşte, bu usulsüzlükler nedeniyle Uluslararası Tahkim Mahkemesinin Türkiye'ye kestiği ceza 1 milyar 471 milyon dolar, güncel kurla 63 milyar lira. Yani bu işi özel bir şirket veya şahıslar yapmış olsa bunun adı açık ve net petrol kaçakçılığıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, mahkeme kararına göre Irak 2 büyük iddiasında, Türkiye, AKP kanalıyla 7 küçük iddiasında haklı bulunuyor. Türkiye'nin Irak'a 1 milyar 997 milyon dolar, Irak'ın da Türkiye'ye 526 milyon dolar ödemesine hükmediliyor. Sonuç: Türkiye net olarak 1 milyar 471 milyon dolar cezaya çarptırılmış durumda. Ayrıca, bu cezanın 673 milyon dolarlık kısmının durumu daha da vahim. Zira, AKP marifetiyle usulsüz taşınan 233 milyon varil petrolün Irak'ın uluslararası piyasalardaki satış fiyatından varil başına 5,77 dolar daha ucuza satılması nedeniyle Türkiye 673 milyon dolar cezaya çarptırılmış durumda. Peki, bu cezayı yememize sebep olan bu usulsüz ticaretteki ucuz petrolü hangi ülkeler aldı? Yani AKP hangi ülkelerin ucuz petrol alımını âdeta bizim vatandaşımızın cebinden sübvansede ediyor? Irak Enerji Enstitüsünün raporuna göre, bu ucuz petrolü olan ülkeler İsrail, Yunanistan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ve birkaç ülke daha. Bu ikiyüzlü politikanıza yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yazıklar olsun! Bir de İsrail'le ticaret yapmıyorlar!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Devamla) - Evet, yapılan usulsüzlükler bununla da bitmiyor, bir de AKP'nin petrol taşıma ücretini buharlaştırma operasyonu var. Uluslararası denetim şirketi olan Deloitte'un rakamlarına göre, Irak Bölgesel Kürt Yönetimi 21 Mayıs 2014-30 Eylül 2018 tarihleri arasında taşınan usulsüz petrolün taşıma ücretini doğrudan Türkiye'ye göndermiyor. AKP'nin Jersey Adası'nda kurduğu BOTAŞ'a bağlı bir şirkete bağlı bir şirket olan “Turkish Energy Company” adlı şirkete gönderiyor. 2 milyar 101 milyon dolar Jersey Adası'na gidiyor ancak Sayıştay raporlarına göre bu tutarın sadece 1 milyar 97 milyon doları Türkiye'ye, BOTAŞ'a aktarılıyor yani 1 milyar dolar kayıp yani güncel kurla 43 milyar lira buharlaştırılmış durumda.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Hadi, buyurun, cevap verin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Devamla) - Ayrıca, AKP bununla da kalmıyor, Jersey Adası'ndaki “TEC” adlı şirketin hesaplarına da gizlilik unsuru koyduruyor. Uzun lafın kısıası “asrın yolsuzluğu” diye papağan gibi konuşanlar için bu soygun hakikaten Oscar'lık bir performans. (CHP sıralarından alkışlar) Bu performans yarışmalara konu olsa uluslararası soygun kategorisinde AKP mutlaka ödül alır.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Sen de çevreyi kirletme ödülü al.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Devamla) - Bu arada, bu soygunla ilgili şu ana kadar tek bir kişinin yargılanması isteniyor, o da belgeleriyle tahkim kararını açıklayan ben, o nedenle de hodri meydan diyorum ve ardından da son kez yazıklar olsun! (CHP sıralarından alkışlar)

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Cevap verin Sayın Bakan, cevap verin!

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Müzeyyen Şevkin'de.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri...

On saniye sustum arkadaşlar sadece, ne kadar kısa bir süre değil mi? Bu on saniyede dirençsiz kentlerde binlerce insan öldü ve çarkların durması sonucu endüstri durdu ve ne yazık ki hastanelerde binlerce insan hayatı tehlikeye girdi. (CHP sıralarından alkışlar)

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Bir ziyaret edin deprem bölgelerini de neler yapıldığını bir görün.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Arkadaş, bir dur ya! Allah Allah!

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Bir ülkenin...

Ben oradayım hanımefendi, orada yaşıyorum. Deprem bölgesinde depremi yaşamış bir insanım, depremi yaşamış bir insanım.

SALİHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Bakan olasın mı var, Bakan mı olacaksınız?

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Bu ülkenin vicdanı en çok sessizliğinde duyulur ve ölüm bir milletin aynasıdır. Türkiye'de ölümün birden çok yüzü var; bazen bir çocuk işçinin avucundaki son sıcaklıktır ölüm, bizde bir madencinin göğsünde kalan son nefestir, bazen cinayetten korumadığınız bir kadının son çılgılığıdır, bazen deprem enkazında sarkan bir koldur. (CHP sıralarından alkışlar) Bazen plansızlık nedeniyle susuzlukla boğuşan ülkemde selde kaybolan bir candır, bazen bir evin çöküşünde mezar olur insanlara ve ecelsiz toprağa düşen canlar bu ülkede tesadüfen yaşadığımızı sürekli yüzümüze çarpar. Biz hâlâ “Bina durduk yere niye yıkıldı?” diye sorarız; cevap ihmalde gizlidir, cevap denetimsizlikte gizlidir. Ve enkaz altında kalan her beden, her ihmal zincirinin son halkasıdır ve bir patlamanın sesi, bir bacanın tütmemesi, bir otelin, bir iş yerinin ömür boyu tütecek yangınına dönüşür. İnsan yaşamı bu kadar ucuz olabilir mi arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar) Önlemin alınmamasının bedelinin canlarla ödenmesi kabul edilebilir mi? “Bir ülkeyi tanımak istiyorsanız o ülkede insanların nasıl öldüğüne bakın.” der Albert Camus. Ne kadar doğru bir söz, başka söze gerek var mı arkadaşlar?

Evet, MTA ve MAPEG'i konuşacağız. 49 milyar lira bütçesi var. Bu bütçeyle ülkenin ihtiyaç duyduğu enerji, maden, ham madde arama süreçleri ile doğa kaynaklı afet zararlarının azaltılması amacıyla yürütmekte olduğu jeolojik, jeofizik haritaların alımı, kıta kabuğu, heyelan, sıvılaşma, volkanik araştırmalar, tıbbi ve çevre jeolojisi çalışmalarıyla mavi vatanda kaynak araştırması süreçlerinin yürütülmesi mümkün değildir arkadaşlar. Yetersiz bütçe nedeniyle enerjide her yıl ortalama 50-60 milyar dolar dış açık vermekteyiz. Ülkemizde 14 volkanik kökenli doğal jeotermal kaynak bulunmaktadır ve sadece 10-15 sondajla bunları yüzeye çıkarmaya çalışıyorsunuz. Yerli ve millî bir kaynak olan jeotermal kaynak aslında doğal gazı alternatiftir, yurt dışından aldığınız doğal gazı. Yine, enerji ve endüstriyel ham maddelerle maden, petrol ve ülkenin afet zararlarının azaltılması konusu için

de bu durum geçerlidir. Enerji ve madencilik alanında dış açık veren bu stratejiden vazgeçilirse on yıl içerisinde bu 50-60 milyarlık dış açık kapatılabilir.

MTA ve MAPEG gibi tüm kamu kurumlarında yoksulluk sınırı altında yaşayan ve ücret alan kamu mühendisleri, mimarlar ve şehir plancıları var arkadaşlar. Bunların bir türlü ücretlerini iyileştirmediniz. İşsiz binlerce mühendis var, bunların planlı bir şekilde kurumlarda istihdamının sağlanması gerekiyor ve derhâl bir mühendislik yasasının çıkarılması gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, gelelim MAPEG'e. AKP'nin yürüttüğü madencilik politikaları nedeniyle, Allah aşkınıza, bu ülkede bir tek vatandaşın madenlerimizin korunduğuna dair düşüncesi var mı arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar) Sömürge madenciliğine karşı bütün ülke ayakta; Artvin'den Muğla'ya, Hakkâri'den Edirne'ye ülkenin yağmalanmayan ne bir tek noktası kaldı ne denizi kaldı ne kıyısı ne tarımı ne sulak alanı ne vadisi ne su havzası ne merası ne zeytinliği ne ormanlığı kaldı. Yani kısaca, korunmaya değer ne kadar alan varsa ulusötesi ya da onların iş birlikçileri şirketlerin yağması ve talanı altında. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, sevgili milletvekilleri, böyle yürütülen bir madencilik politikasının ülkeye katkısı oluyor mu, soruyorum sizlere. Bugün bırakın nadir toprak elementlerini ayrıştırmak, onları elde etmek ve daha demir ile kromu bile ayrıştıramayan bu ülkede o bilgi teknolojisine ve laboratuvara sahip olmayan bu ülke, madenleri nasıl koruyacak arkadaşlar? Madenlerimizin önemli bir bölümü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - ...ham madde hâlinde başka ülkelere gönderilmektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında halkçı bir madencilik yapılacak, kamusal madencilik yapılacak ve halkın yararına, halkın hem doğasını koruyan hem çevresini koruyan bir madencilik faaliyeti yapılacak.

Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında her şey çok güzel olacak arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Elli yıl sonra, elli yıl sonra belki.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederim, sağ olun.

Söz sırası Sayın Gülcan Kış'ta.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

CHPGRUBUADINA GÜLCAN KİŞ (Mersin) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı bütçesinin enerji politikaları üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün enerji arzı yalnızca teknik bir mesele değildir; enerji kalkınmadır, güvenlidir, bağımsızlıktır. Dünya bu gerçeği kabul etmişken ülkemiz yıllardır günü kurtaran, palyatif adımların ötesine de geçemiyor. Enerji politikaları ne sanayiciyi rahatlatıyor ne esnafı koruyor ne emekliyi ne de dar gelirliyi gözetiyor. Bu tablonun merkezinde de TENMAK var. TENMAK sıradan bir kurum değildir, ülkemizin enerji kaderinin şekillendirildiği ana bir merkezdir. 2020 yılında tek adam zihniyetinin bir yansıması olarak TAEK'i kapattınız; "Dağınıklığı bitiriyoruz, bilimi hızlandırıyoruz." vaadinde bulundunuz ancak bugün geldiğimiz noktada enerji politikalarınızın ayakları maalesef yere basmıyor. Vatandaşın faturalarını hafifletecek, üretimi ucuzlatacak, arz güvenliğini şekillendirecek kalıcı tek bir sonuç ortada yok. Vatandaşın hanesine, cebine yansıyan elektrik faturaları bu başarısızlığın en somut göstergesidir. Elektrik faturalarındaki fahiş artışlar enerji maliyetlerinden değil dağıtım bedellerine yaptığınız zamlar nedeniyle yaşanmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, siz vatandaşa ucuz elektrik sağlamak yerine dağıtım şirketlerinin kasasını doldurmayı tercih ediyorsunuz. Siz enerji dönüşümünü teşvik etmiyor, enerji yoksulluğunu büyütüyorsunuz.

Ülkemizin en önemli konularından biri de nükleer enerjidir. Nükleer enerji konusunda partimizin duruşu dünden bugüne açıktır ve nettir. 39'uncu Kurultay'ımızda kabul ettiğimiz parti programımızda da açıkça ifade ettiğimiz gibi, biz enerjiyi piyasanın değil, kamunun sorumluluğu olarak görüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Enerjide arz güvenliğini yerli ve yenilenebilir kaynaklara dayalı olarak üreterek, dışa bağımlılığı azaltarak ve de verimliliği esas alarak sağlayacağız. Kamuyu piyasadan çeken değil, kamuyu yeniden güçlendiren bir enerji yönetimi kuracağız. Stratejik enerji kuruluşlarını özelleştirme kısılcısından çıkaracak enerji alanındaki tüm anlaşmaları, ihaleleri ve yatırım kararlarını Meclis denetimine açacağız. İşte, bizim enerji anlayışımız budur. (CHP sıralarından alkışlar) Sizin teslimiyetçi politikalarınızın karşısına kamucu ve bilimsel bir yol haritası koyuyoruz.

Mersin Milletvekili olarak özellikle altını çizmek istiyorum. Mersin'imiz güneş enerjisi yatırımları açısından Türkiye'nin en ideal lokasyonlarından biridir ancak iktidardan gerçek bir destek görmemekte ama tüm uyarılara ve itirazlara rağmen Akkuyu benim şehrimde inşa ediliyor. Santral bizim topraklarımızda ama yakıt Rusya'nın, teknoloji Rusya'nın, atık yönetimi Rusya'nın, kâr modeli Rusya'nın. Üstelik işletmeci Rosatom'un santral üzerindeki payı yüzde 99,2'dir, olağanüstü genel kurul kararlarıyla da hisselerini istediği gibi satabilme yetkisini kendi kendisine tanımış durumda. Bu ne demek biliyor musunuz? Türkiye'nin kendi toprakları üzerinde açık bir egemenlik kaybıdır. Peki, bize kalan nedir? Risk, bedel, bağımlılık ve Mersin'imizin eşsiz doğal güzelliklerinin geri dönüşü olmayan bir tahribat tehdidiyle karşı karşıya bırakılmasıdır. Zaten bu ülkede sorumluluk almamak AKP iktidarının yönetim anlayışıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

Soma'da, Iliç'te, Ermenek'te yaşadıklarımız dün gibi aklımızda. Kartalkaya'da 78 vatandaşımız yanarak hayatını kaybetti, bırakın Bakanı, tek bir üst düzey sorumlusu bile istifa etmedi ama iş Cumhuriyet Halk Partisine ve seçilmiş belediye başkanlarımıza gelince hukuku bir gecede askıya alıyorsunuz. Belediye başkanlarımız ve yol arkadaşlarımız masumiyet karinesi hiçe sayılarak, yargı kararları olmadan Silivri'de esir tutulmakta. Bu ülkede insanlar ölürken hukuksuzluk diz boyuyken koltuklarında oturanlar asla utanmıyorlar. Değişen tek şey hukukun, sarayın siyasi çıkarlarına göre eğilip bükülmesi oluyor.

Sayın Bakan, bu bütçe enerji yatırımı değildir, bu bütçe egemenlik devridir; bilimsel yatırım değil, itaat mimarisidir; devlet aklı değil, tek imza rejimidir. Siz enerjiyi teslim ettiniz ama biz ülkemizin geleceğini asla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Teşekkür ediyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ednan Arslan'da.

Buyurun Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EDNAN ARSLAN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanının ve Sayın Bakanın sık kullandığı bir sözcük var; sübvansiyon. Ne sübvansiyonu bu? "Milletimizin elektrik faturalarının bir kısmını biz ediyoruz ve büyük bir sıkıntı çekiyoruz aslında bu konuda. O yüzden biz milletimize ucuz enerji veriyoruz." diyor ama gerçek öyle mi, şirketler mi sübvansiyon alıyor yoksa vatandaş mı sübvansiyon alıyor, ben bunu buradan açıklamak

istiyorum. Bakın, bu elimde görmüş olduğunuz grafiğin mavi olanı enerji fiyatları, bu kırmızı olanlar ise dağıtım bedelleri yani 2022'den beri enerji fiyatları düşmekte, 1 lira 21 kuruştan, 49 kuruşa kadar geriledi ama ne hikmetse dağıtım bedelleri ise buradan, 34 kuruştan, 1,84 liraya kadar yükseldi. Enerji fiyatları yüzde 60 azaldı, dağıtım bedeli yüzde 450 arttı. Bu peki faturalara nasıl yansdı? Bakın, eskiden faturalar 2022'de böyleydi, şu mavi olan kısım enerji bedeli. Peki, 2025'te nasıl? Kırmızı olan dağıtım bedeli, mavi olan burada enerji bedeli. Yani ne olmuş? Enerji fiyatları düşmüş, dağıtım bedelleri artırılmış. (CHP sıralarından alkışlar) Bu şekilde vatandaşlarımızın cebinden alınıp dağıtım şirketlerinin cebine büyük paralar gidiyor. Ben bir hesap yaptım, dedim, ya, bu dağıtım bedellerini tüm abone grupları içerisinde hesaplarsak -biraz da insaflı olalım dedik- yeniden değerlendirme oranında dağıtım bedellerini artırarak hesap yaptım. Üç yıl içinde 562 milyar lira bir para dağıtım şirketlerinin cebine giriyor. (CHP sıralarından alkışlar) Yani Sayın Cumhurbaşkanı da Sayın Bakan da dağıtım şirketlerini sübvans ediyor. Peki, bu 562 milyar lira neye denk geliyor? Yaklaşık 13,5 milyar dolara geliyor. Peki, bu dağıtım şirketlerini, bu dağıtım işini özelleştirdiğimizde elde ettiğimiz gelir neydi? Yaklaşık 13 milyar dolar. Yani biz üç yılda o özelleştirmeden aldığımız parayı vatandaşın cebinden getirdik, dağıtım şirketlerinin cebine koyduk. (CHP sıralarından alkışlar) Şimdi, burada tabii, fatura var, faturanın altında da bol reklam var. Ne diyor bu faturaların altında? Diyorlar ki: "İşte sizin enerji bedeliniz bu kadar ama biz bunun şu kadarını devlet olarak ödedik." Bu "SMS" olarak da geliyor vatandaşlara. Ya, vatandaş faturasını göndermiş, vatandaşın faturasında enerji bedeli 791 lira, güvence bedelinin ikinci taksiti var burada, işte o da 641 lira, faturanın toplamı 1.430 lira; alt tarafa yazmışlar ki: "Ya, işte bu fatura aslında 2.405 lira ama bunun 974 lirasını biz ödedik. 1.431 lira enerji bedeli olarak size geldi." Ya, Sayın Bakanım, ne zamandan beri güvence bedeli enerji tüketim bedeli oldu ya, ne zamandan beri! (CHP sıralarından alkışlar) Hadi bunları kolluyorsunuz, hadi bunları zenginleştiriyorsunuz, bari denetleyin ya! Milletle dalga geçiyorlar, bu şirketler milletle bir de dalga geçiyorlar.

Bakın, bizim bir de Elektrik Üretim AŞ'miz var, değil mi? Elektrik Üretim AŞ bu ülkenin enerjisinin yaklaşık yüzde 16'sını, 17'sini üretiyor. Peki ne yapıyor bu enerjiyi? 48 kuruştan bu görevli tedarik şirketlerine satıyor. Bakın, 50 milyar kilovatsaat yaklaşık. Peki, bu Elektrik Üretim AŞ bir daha ne yapıyor? Gidiyor, piyasadan -Sayın Bakan da cevabını verdi- yaklaşık 100 milyar kilovatsaat enerjiyi 2,24 liradan alıyor, bu görevli tedarik şirketlerine 48 kuruştan satıyor. Şu an kimi sübvans ettik? 2,24'e al, 49 kuruşa sat, dağıtım bedelleri üzerinden vatandaş mağdur et, ondan sonra "Biz vatandaşımızı sübvans ediyoruz." Yemezler arkadaşlar, yemezler, yemezler yani burada yemezler! (CHP sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Allah aşkına! Böyle algı operasyonu olmaz!

EDNAN ARSLAN (Devamlı) - Şimdi, bir başka mesele, zam yapmıyoruz değil mi elektriğe, elektriğe zam yapmıyoruz ama ne yapıyoruz? "Son kaynak tüketim tarifesini" diye bir şey bulduk, geçen sene vatandaşa tuzak kurduk, 5 bin kilovatsaat üstünü kullanana bir tarife icat ettik. Bunun adı bal gibi zamdı. Şimdi ne yaptık? 4 bin kilovatsaate düşürdük. Sayın Bakan geçen gün bir açıklama yaptı "O sınırı biraz daha düşüreceğiz." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EDNAN ARSLAN (Devamlı) - Ya, düşünseniz siz, 5.000 kilovatsaat elektrik kullanan kişi 29.373 lira fatura ödüyordu ama 4.999 kullanan 15.713 lira fatura ödüyordu; buradan kaybı 13.660. Yani bu ne demek? 4.999 kullanan fakir, 5.000 kilovatsaat elektrik kullanan varıl ve arada yüzde 100 fark var. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Arslan.

Söz sırası Sayın Fahri Özkan'da.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FAHRİ ÖZKAN (Kırklareli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Nükleer Düzenleme Kurumu bütçesi hakkında söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Nükleer enerji, 1970'lerde yükselişe başlayan ancak Çernobil faciasından sonra ülkelerin vazgeçmeye başladıkları bir konu. Dünyada nükleer enerji santralinin yapım oranı yüzde 17,5'tan yüzde 9'lara geriledi. Dünya nükleer enerjiden vazgeçiyor, yerine “yenilenebilir enerji” olarak tanımlanan güneş ve rüzgâr enerjisine yatırım yapıyor. Çin hariç kapatılan santrallerin sayısı yapılanlardan daha fazla. “Türkiye’deyse kapasite sorunu var, elektriğe olan arzı karşılamak için nükleer santral yapıyoruz.” söylemleri tamamen kandırmacıdır. Bunun için acil nükleer enerjiye ihtiyacımız yok çünkü ülkemiz gelişen yenilenebilir enerji kaynakları açısından son derece zengin.

Şu anda Mersin’de yapımı devam eden Akkuyu Enerji Güç Santrali’nin sermayesi ile yönetimi tamamen Rus devlet şirketi Rosatom’un yönetim ve kontrolünde. Dünyada Türkiye dışında kendi topraklarında başka bir ülkeye ait olan nükleer santral örneği yok. Bizler ise kendi topraklarımızda Rusların ürettiği enerjiyi on beş yıl boyunca satın alma garantisi veriyoruz.

Türkiye’de ortalama enerji fiyatı 7 sent, bizler Ruslardan 12,35 sente alacağız; aradaki fark yüzde 100. Bu santrallerin en büyük sorunu kaza riski taşıyor olmaları. Ömürlerinin altmış ila seksen yıla çıktığı söylene de nükleer santrallerin çalışma süresi maksimum kırk yıl. Sonrasında ömrünü tamamlayan bu santrallerin sökülmesi ise daha da büyük bir sorun. Santrallerde uranyum dışında başka bir şey kullanmak mümkün değil. Santrali de yakıtı da Ruslar kendileri üretiyor. Bu durum, dışa bağımlılık anlamında enerji piyasası için büyük bir risk teşkil ediyor.

Bir diğer önemli sorun nükleer atık. Bu sorunlar tüm dünyanın sorunu. Nükleer atıklar yüz yıldan az olmamak üzere aktif olmaya, radyasyon yaymaya devam ediyor.

Sayın milletvekilleri, burada “Nükleer santralleri kapattım, gittim.” yok, en az yüz yıl mahkûmsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Hani Siemens temsilcisi “Türkiye’de radyoaktif atıklar Torosların altına gömülebilir.” demişti. Ardından da “Türkiye’nin parlak zekâlı insanları gelecek yirmi yılda nükleer atıklara çözüm bulacaktır.” diye aklımızla âdeta dalga geçmişlerdi.

Bakın, Kaz Dağları gitti, şimdi sıra Toroslara mı geldi? Bakın, sırada Sinop var, Türkiye’nin en güzel coğrafyalarından biri. Son zamanlarda Kırklareli İğneada gündemde. Nükleer santralin Vize ve Demirköy ilçelerine bağlı köylere yakın, Poliçe Plajı ile Kumçakıl Sahili arasında kalan İğneada Longoz Ormanları’na komşu bir alanda yapılması planlanıyor. Dünyada eşi benzeri yok, âdeta cennetten bir köşe. Neden ülkemizin en güzel alanlarını seçiyorsunuz, anlamak mümkün değil. Planlanan santral sadece burayı değil, Türkiye’nin tahıl ambarı olan Trakya’yı mahvedecek, tarımı bitirecek, ormanı bitirecek.

Uluslararası nükleer denetim kurumu var, Türkiye’de de bu denetlemeyi gerçekleştirmek için Nükleer Düzenleme Kurumu kuruldu ama bu Kurumda yeterli veya kalifiye eleman var mı yok mu, bilinmiyor. Bunları bir an önce kamuoyuyla paylaşmak, soru işaretlerini gidermek zorundasınız.

Sayın milletvekilleri, ülke yangın yeri; yaşanmaz hâle geldi. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) TÜİK’in son açıkladığı enflasyon oranları baz alınırsa bir SGK emeklisi 2026’da 18.900 lira,

asgari ücretli ise ortalama 28.400 lira ücret alacak. DİSK açıkladı, emekliler ortak danaya girer gibi ortak ev tutmaya başladılar. Bunun vebali hepinizin üzerinde; yazıktır, günahdır bu insanlara. Dört yıl içerisinde vatandaşın cebinden yüzde 35’ini aldınız, ne yiyip ne içecek bu insanlar? Birçoğu üniversiteyi kazanan evlatlarını okula gönderemiyor.

Atanamayan öğretmenler çaresiz. Üç harfli marketlerde istihdam edilen öğretmenlerin sayısı Millî Eğitim Bakanlığından daha fazla.

Fabrikalar başka ülkelere taşıyor. Esnaf çekini, senedini ödeyemiyor; esnaf çaresiz; binlerce kişi bu nedenle cezaevlerinde yatıyor. Bu sorunun acilen çözülmesi gerekiyor. Bu insanlar zaten kıt kanaat geçiniyor ama 5’li çetenin SSK vergi borçlarını silerken gösterdiğiniz cömertliği küçük esnaf ve sanatkâra göstermiyorsunuz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sayın milletvekilleri, Türkiye’nin tahıl deposu Trakya’nın, Kırklareli’nin en değerli arazileri “arazi toplulaştırması” kisvesi altında, tarımsal üretimin artırılması bahanesiyle çiftçilerin elinden alınıyor, bir avuç sermayeye peşkeş çekiliyor. Bu topraklarımızı vermemek için direniyoruz, direneceğiz. Bu işe karşı çıkanlar tehdit ediliyor. Muhtarlardan çok sayıda şikâyet alıyoruz. Tarım Bakanı acilen bu konunun üzerine gitmelidir.

Son olarak da vatandaşlarımıza seslenmek istiyorum: Ülkeyi talan eden, perişan eden bu AKP iktidarını değiştireceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel’in dediği gibi, ülkenin kurucu partisi, 1’inci partisi, yarının iktidar partisi olarak tüm Türkiye’yi kucaklamak, kardeşçe yaşamak için mücadeleyi sonuna kadar sürdüreceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.49

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.09

BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31'inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ilk söz Hasan Arslan'ın.

Buyurun Sayın Arslan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen yüce milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyor, 2026 yılı bütçesinin hayırlara vesile olmasını şimdiden temenni ediyorum.

“Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi, olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi.” sözü sağlığın kıymetini vurgulayan en önemli sözlerden biridir. Her zaman milletin yanında olan, milletin kaliteli hizmet alması için gecesini gündüzüne katan AK PARTİ hükûmetlerindeki Sağlık Bakanlıkları da milletimizin sağlığını öncelemiş ve alanında birçok devrim yapmıştır. Acil sağlık hizmetleri de bu devrimlerden biridir; istatistiki veriler dünyanın en iyisi olduğumuzu göstermektedir. Şöyle ki ülkemizde bir vatandaşımız 112'yi aradıktan sonra ambulansın olay yerine ulaşma süresi ortalama yedi dakikadır; bu, iyi bir sistem, iyi bir planlama ve sağlık personelimizin özverisi sayesinde gerçekleşmektedir.

Ülkemizde 18 yaş altı ve 65 yaş üstü vatandaşlarımıza, kanser hastalarımıza, gebelik öncesi ve sonrası vatandaşlarımıza verilen sağlık hizmetleri gibi acil sağlık hizmetleri de sigortanız olmasa bile ücretsiz verilmektedir. İşte bu, sosyal devlet anlayışının bir sonucudur. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki AK PARTİ Hükûmetlerinin temel anlayışı “Devlet millet için vardır. Millet olmaz ise devlet olamaz.” anlayışıdır.

AK PARTİ öncesinde, özellikle benim hekimlik mesleğine başladığım ilk yıllarda yaşadığım ve şahit olduğum; faturası ödenemediği için doğumdan sonra rehin tutulan bebekler, hastanede vefat eden, yakınlarına verilmeyerek cenazesi rehin tutulan insanlar, acil serviste bir üst merkeze ambulansla sevk edilmek için bekleyen ancak ücreti ödenemediği için ambulansla gönderilemeyen hastalar, sosyal güvencesi olmadığı için ameliyatını olamayan, ilacını alamayan, bu nedenlerle hastalıkları ilerleyen, sakat kalan, çalışamayan, hayattan kopan birçok insan vardı. Bunlar hikâye değil, bizzat ben şahit oldum. Tabii ki bugün...

MAHMUT DİNDAR (Van) - Şimdi daha kötü, daha kötü Sayın Vekilim.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Söz atmayalım, söz atmayalım.

HASAN ARSLAN (Devamla) - Bunların her biri ayrı bir dramdı.

AK PARTİ hükûmetleri döneminde doğumda beklenen yaşam süresinin 78-80'li yıllara çıkmasının sebebi, milleti el üstünde tutmasından, derdiyle dertlenmesinden, devletin varlık sebebini de milleti

olarak görmesinden kaynaklanmaktadır. Kalite tesadüfen gelmez, tesadüfen geldiyse yirmi üç yıldır sürdürülemezdi.

2002 yılında 481 olan acil yardım istasyonu sayısı bugün 3.578'e, 618 olan acil yardım ambulansı sayısı 6.308'e ulaşmış, deniz ve hava ambulansları hayal olmaktan çıkmıştır. İnşallah, yakında GÖKBAY helikopterlerimizi de bu orduda göreceğiz.

2025 yılında yüce Meclisimizce yaptığımız Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'ndaki revizyonla, Sağlık Bakanlığınca izin ve onay verilen klinik araştırmalarda bilimsel araştırma maliyetlerinin SGK tarafından karşılanacağı hüküm altına alınmış, yönetmelik son hâlini almış ve çıkmak üzeredir. Yönetmelik çıkar çıkmaz bilimsel çalışmaların hızlı bir şekilde artacağını düşünmekteyim. Çok sayıda bilimsel araştırma yapan bir hocamızla görüştüğümde inanılmaz heyecanına şahit oldum. Belki Meclisimiz için basittir ama hocamın nitelemesi "Müthiş bir şey bu." şeklindeydi. Bu açıdan, hem Sağlık Bakanlığımızı hem de Çalışma Bakanlığımızı kutluyorum.

Sağlık Bakanlığımızın önemli uygulamalarından biri de Sağlık Market uygulamasıdır. DMO ve Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğü arasında eş güdümle yürüten program kısa zamanda ciddi kolaylıklar, mali ve tıbbi avantajlar sağlamıştır. 1.006 hastaneye hizmet veren, yaklaşık 165 bin barkoda sahip olan, cirosu yaklaşık 91,5 milyar TL olan bu programla Türkiye'deki kamu hastanelerinin ilaç alımlarının yüzde 90'ı, tıbbi sarf alımlarının yüzde 65'i tedarik edilmektedir ve aynı malzemeleri hastanelerin ayrı ayrı satın almasına göre ortalama yüzde 35 civarında kârlılık sağlanmaktadır. Mali avantaj ve hastaneler açısından tedarik kolaylığı kamuda sağlık hizmetlerini güçlendiren yönleridir. Bürokratlığım döneminde bu yapının şeffaf ve hizmet odaklı kurulmasında etkin bir rol aldığım için gurur duyuyorum. Hem Sağlık Bakanlığı hem de Çalışma Bakanlığına buradan bir çağrıda bulunmak istiyorum: Gelin, kamu hastaneleri ve devlet üniversite hastanelerindeki Sağlık Market'ten tedarik edilen ürünler için SUT fiyatlandırmasını kaldırın ve DMO'dan kurumun alış fiyatını esas alarak ödeme yapın. Bu durumun sağlık sistemini daha da güçlendireceğini düşünüyorum.

Teknolojiyle beraber hızla önem kazanan, geleceğin önemli tıp mesleklerinden olacağını düşündüğüm girişimsel radyoloji bilim dalının en azından ülkemiz şehirlerinde planlı hizmet verilmesinin sağlanabilmesi açısından, ABD ve gelişmiş birçok Avrupa ülkesinde olduğu gibi ana dal ya da yan dal olarak belirlenmesi hususuna da dikkat çekmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası Sayın İsmail Güneş'te.

Buyurun Sayın Güneş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığımızın bütçesi hakkında AK PARTİ grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi, aziz milletimizi ve Uşaklı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Sağlık Bakanlığımızın 2026 yılı bütçesi tam 1 trilyon 475 milyar olup Bakanlığımız Millî Eğitim Bakanlığından sonra en yüksek bütçeye sahiptir. Vatandaşlarımızın daha kaliteli sağlık hizmeti alması ve sağlık çalışanlarımızın özlük haklarının iyileştirilmesi için bütçeden Sağlık Bakanlığımıza ayrılan payı yüzde 2,5'lerden yüzde 8,4'lere çıkardık.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Arkadaşlar, İsmail Güneş'e laf atabilirsiniz!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Kamudaki hekim sayımızı 91 binden 231 bine, hemşire sayımızı 113 binden 326 bine çıkararak toplam personel sayımızı 257 binden 877 bine çıkardık.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Biraz Uşak'ı konuş, Uşak'ı!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bizden önceki dönemlerde SSK'li vatandaşların üniversite hastanelerinde tedavi görmeleri neredeyse imkânsızdı.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Uşak'ı konuş! Özkan Yalım'ı anlat bana.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Hastaların hastane masraflarını ödeyemediği için hastanede rehin kaldığı dönemleri yaşadık. Vatandaşlarımız arasındaki bu adaletsizliklere son verebilmek için yüzde 67 olan sosyal güvenlik kapsamını yüzde 99'lara çıkardığımız gibi, sosyal güvenlik sistemlerini tek çatı altında toplayarak vatandaşlarımızın kamu ve özel hastanelere gidebilmesinin önünü açtık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Özkan Yalım'ı anlat da memleket belediye başkanı görsün; Uşak'a gel, Uşak'a!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Koruyucu sağlık hizmetlerine bütçeden ayrılan payı artırdığımız gibi koruyucu sağlık hizmetlerinde, yapısal anlamda önemli değişikliklere gittik.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen bakan mısın? Bunları Bakan anlatsın, sen bakan mısın?

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Doktorların haftada bir iki gün gelip sadece poliklinik hizmeti verdiği sağlık ocağı sistemini sonlandırarak hekimlerimizin sorumlu olduğu nüfusu yakından tanıdığı, vatandaşımızın yılda en az 1 kez aile hekimine görüldüğü, gebelerin ve bebeklerin yakından izlendiği...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bakan olmaya niyetin varsa bilelim, destek oluruz sana.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - ...nadir hastalıkların erken teşhis edilmesi için bebeklerin tarandığı, kronik hastalıkları yönünden vatandaşlarımızın takip edildiği aile hekimliği sistemine geçtik.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Bakan, sizin yerinize konuşuyor bu!

İsmail Bey, senin bakan olmaya mı niyetin var?

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bugün 8.300 aile sağlığı merkezinde tam 29.750 aile hekimimiz hizmet vermektedir. Bu değişim ve dönüşüm neticesinde bebek ölümlerini binde 31,5'ten 8,9'lara, anne ölüm hızlarını yüz binde 64'ten -her 100 canlı doğumda- yüz binde 13,5'lere düşürdük. 13 antijenle en geniş aşılama programı uyguluyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Memlekette çocuk kalmadı, çocuk!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - 5'li karma aşısında aşılama oranımız yüzde 98,8 olup Avrupa ortalamasının üstündedir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Çocuk doğum oranı 1,4'e düştü sayenizde!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Sağlıklı yaşamak için ve oluşabilecek obezite, hipertansiyon ve kardiyovasküler hastalıklar gibi pek çok hastalıkları ve kanser vakalarını önlemek ve erken teşhis edebilmek için bugün 320 sağlıklı yaşam merkezinde vatandaşlarımıza hizmet veriyoruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Bravo!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Evlerinde yatan ve hastaneye gidip gelmesi çok zor olan hastalarımız kendi kaderlerine terk edilmişti. Bu hastaların muayenelerinin, pansumanlarının ve diğer ihtiyaçlarının

giderilmesi için 2012’den beri evde sağlık hizmeti vermekteyiz. Bugüne kadar tam 1 milyon 66 bin vatandaşımızın derdine derman olmaya çalıştık. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bizden önceki dönemde nitelikli yatak oranımız sadece yüzde 6’ydı.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, sizden önceki dönem MHP, MHP! Sizden önceki dönem MHP ile DSP; ikisi de ortağınız şimdi.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Hastalarımızın büyük çoğunluğu 3 kişilik, 4 kişilik ve 6 kişilik koşullarda yatmaktaydı. Bu mağduriyetleri önlemek için son yirmi üç yılda 146 bin yataklı 794 hastaneyi yaparak nitelikli yatak oranımızı yüzde 83’e çıkardık, ameliyathanelerimizi ve yoğun bakımlarımızı son derece modern aletlerle donattık.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Ama onlar anlamaz!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - 2002’de kamuda yoğun bakım yatak sayısı sadece ve sadece 869’dı, bugün tam 30 kat artışla 26 bine, toplamda 45 bine çıkararak Covid sürecinde vatandaşlarımızın mağdur olmasını önledik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Vallahi, bu niyeti bozmuş, bakan olacaktı(!)

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bugün şehir hastanelerimizde organ nakli dâhil pek çok ameliyat yapılmaktadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Organ nakline sahip çıkma, organ nakline!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Merkezî Hekim Randevu Sistemi’yle ilgili sorunlarımız vardı, bir yıl öncesine göre önemli derecede azalttık.

Değerli milletvekilleri, önceden vatandaşlarımızın çoğu acil hastalarını hastanelere kendi imkânlarıyla götürmekteydi. Bugün, ambulans sayımızı 618’den 6.380’e çıkararak, ülkemiz için hayal olan uçak, helikopter ve deniz ambulanslarını da hizmete sokarak 86 milyon vatandaşımıza yurdun her bir köşesinde yedi gün yirmi dört saat hizmet vermekteyiz. Bugün 112’yi çevirdiğiniz zaman size “Paranız var mı?” diyen yok, “Sosyal güvenceniz var mı?” diyen yok hatta “Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı mısınız?” diye soran yok; sadece “Geçmiş olsun, size nasıl yardımcı olabilirim?” diyen mükemmel bir 112 acil yardım hizmet sistemi var. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

METİN İLHAN (Kırşehir) - Ama hastalar randevu alamıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - 86 milyon vatandaşımızın sağlığı için fedakârca çalışan tüm sağlık çalışanlarımıza şükranlarımı arz ediyor, bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ya, biraz da Uşak’ı konuşsaydın, Uşak’ı. Özkan Yalım’ı konuş, Özkan Yalım’ı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Uşak’ta susuzluk var, su sıkıntısı var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Türkiye’nin en iyi Belediye Başkanı. Allah her ile Özkan Yalım gibi belediye başkanı versin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Uşak’ta otel direğini yıkan Belediye Başkanı var.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Uşak’ı konuş, Uşak’ı. Allah her ile Özkan Yalım gibi belediye başkanı versin.

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ümmügülşen Öztürk’te.

Buyurun Sayın Öztürk. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığı Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğümüzün bütçesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, bugün, sağlık altyapısı, insan kaynağı, hizmet kapasitesi ve uluslararası etkinliğiyle dünyanın sayılı ülkelerinden biridir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde sağlık alanında attığımız kararlı adımlar son yirmi üç yılda AK PARTİ hükümetlerinin vizyonunun, iradesinin ve millet odaklı hizmet siyasetinin eseridir. Bugün bütçesini konuştuğumuz Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü de bu vizyonun en stratejik kurumlarından biridir. Öyle bir kurum ki ülkemizin kapılarında sağlık güvenliğini sağlayan, sınırlarımızı görünmez tehditlere karşı koruyan, Türkiye'nin itibarı ve güvenliğinde kritik rol oynayan bir yapıdır. Sağlık Bakanlığımıza bağlı, özel bütçeli ve kamu tüzel kişiliğine sahip Genel Müdürlüğümüz, uluslararası risklerin ülkemize girmesini engelleyen bir sağlık kalkanıdır. Bugün dünya çapında yaşanan salgınlar, yeni varyantlar, uluslararası hareketlilik, göç dalgaları ve küresel bulaşıcı hastalık riskleri bu kurumun ne kadar hayati bir misyon taşıdığını bir kez daha göstermektedir. Muhalefet ne söylese söylesin, Türkiye, bu alanlarda birçok gelişmiş ülkeden daha güçlüdür, daha hazırlıklıdır, daha organize bir yapıya sahiptir çünkü AK PARTİ krizlere karşı sistemini güçlendiren bir anlayışa sahiptir.

Değerli milletvekilleri, bu kurum, sadece belge düzenleyen bir bürokrasi değildir, Türkiye'nin uluslararası sağlık güvenliğinde aktif bir aktördür. 2025 yılı Kasım sonu itibarıyla 50.600 vatandaşımıza seyahat sağlığı hizmeti verilmiştir. Bu, sadece bilgi değil, bulaşıcı hastalıkların ülkemize girişine karşı oluşturulan ciddi bir koruma setidir. Ulusal ve uluslararası sularda seyir hâlinde gemilere verilen telesağlık hizmeti sayesinde 2.500 vakaya anında uzaktan danışmanlık hizmeti sağlanmıştır. Burada özellikle altını çizmek istiyorum: Türkiye, artık dünya denizlerinde hasta tahliyesi yapabilen sayılı ülkelerden biridir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu, AK PARTİ sağlık vizyonunun somut bir eseridir. 51.900 gemi adamına tüm dünya limanlarında geçerli olan sağlık muayenesi ve sertifikasyonu yapılmıştır. Bu önemli husus, Türkiye'nin uluslararası denizcilik camiasındaki saygınlığını artıran bir unsurdur. 2.900 gemiye sağlık sertifikası, 38 bin gemiye pratika, 37 bin gemiye ise patenta düzenlenmiştir. Bu rakamlar Türkiye'nin bölgesel bir güç olarak sahip olduğu deniz trafiğini de gözler önüne sermektedir.

Değerli milletvekilleri, gelirleriyle ülkemizin sağlık hizmetlerine doğrudan katkı sunan Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğümüz 2025 yılında sağlık tesislerimizin ihtiyaçlarını karşılamak üzere kapsamlı bir tıbbi cihaz yatırım programını başlatmıştır. Bu çerçevede, görüntüleme sistemleri, endovizyon cihazları, fizyolojik izlem üniteleri ve yaşam desteklerini içeren modern tıbbi cihazların alım süreci devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, bugün küresel salgın riskleri, biyogüvenlik tehditleri ve uluslararası hareketliliğin artışı hudutlarda güçlü sağlık tedbirlerinin hayati önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. AK PARTİ iktidarımız bu gerçeği yıllar önce görmüş, Genel Müdürlüğümüzün altyapısını, insan kaynağını ve sistem kapasitesini her geçen yıl daha da güçlendirmiştir. Yaklaşık iki asırlık geçmiş olan bu kurum AK PARTİ döneminde tarihi bir sıçrama yaşamış, uluslararası standartlarda bir sağlık güvenliği mimarisi kurulmuştur. Biz, laf üretmedik, sistem inşa ettik. Biz, bahane aramadık, çözüm ürettik. Biz, Türkiye'yi dünyada örnek gösterilen bir sağlık gücüne dönüştürdük.

Değerli milletvekilleri, bütçe teklifimiz aziz milletimizin sağlığını koruyan, ülkemizin itibarını yükselten, Türkiye’yi bölgede lider yapan hizmetlerin sürdürülebilmesi için elzemdir. Bu düşüncelerle, Sağlık Bakanlığımızın, Genel Müdürlüğümüzün 2026 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize ve sağlık camiamıza hayırlı olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Orhan Ateş’te.

Buyurun Sayın Ateş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu bütçesi üzerinde söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, insan odaklı, bilimselliği esas alan, değer üreten, uluslararası alanda öncü, referans bir kurumdur. Bu Kurum ilaç, tıbbi cihaz, geleneksel tıbbi ürünler, kozmetik ürünler ile insan vücuduna doğrudan temas eden biyosidal ürünlere yönelik düzenleyici, denetleyici ve yönlendirici faaliyetlerde bulunmaktadır.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Ulusal Kontrol Laboratuvarı, Avrupa geneli resmî ilaç kontrol laboratuvar ağına tam üye statüsüyle kabul edilmiştir. Kurumumuz vatandaşlarımız tarafından kullanılan ilaçların kutu bazında yaklaşık yüzde 92’sini, değer bazında yaklaşık yüzde 57’sini ülkemizde üretmektedir. Ülkemizde üretilen ilaçlar aralarında Avrupa Birliği, Orta Doğu, Afrika ve Türk devletleri ülkelerinin de bulunduğu 186’dan fazla ülkeye ihraç edilmektedir. Ülkemizde üretilen ilaçların ihracatı son yedi yılda yaklaşık yüzde 121 artarak 2024 yılı itibarıyla 2,3 milyar dolar ihracat hacmine ulaşmıştır. Yine ülkemizde uluslararası standartlara uygun olarak imal edilen tıbbi cihazlar herhangi bir kısıtlamaya ya da ek ruhsatlandırmaya tabi olmadan Avrupa Birliği pazarında piyasaya arz edilebilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülke genelinde sağlıkta elde edilen bu başarılar Bayburt’umuzda da kendini göstermiştir. Nitekim Bayburt Devlet Hastanemiz 86 uzman doktor olmak üzere toplam 1.490 personeliyle gece gündüz demeden tüm Bayburtlu hemşhçerilerimize hizmet sunmaktadır. Ağız Diş Merkezimiz 3’ü uzman olmak üzere toplam 22 diş hekimisiyle 2025’te toplam 117 bin Bayburtlu hemşhçerimizin diş sorununu çözmüştür. 2025 yılında Bayburt’ta 528 bini devlet hastanesinde, 633 bini aile sağlık merkezlerinde olmak üzere toplam 1 milyon 161 bin muayene yapılmıştır. 2024 ve 2025 yıllarında Bayburt Devlet Hastanesinde gerçekleştirilen ameliyat sayısı 10 bini A, B, C, D grubu ameliyat olmak üzere toplam 17.924’e ulaşmıştır. İlimizde açtığımız anjiyo ünitemizle kalp sağlığı alanında da büyük ilerlemeler kaydettik. 2025 yılında 834 hastamıza anjiyo, balon, stent ve girişimsel kardiyolojik işlemler başarıyla yapılmıştır. 14 hastamıza ilk defa bu yıl kalp pili başarıyla takılmıştır. Yaklaşık iki ay önce 46 milyon değerinde yapay zekâ destekli yeni MR cihazımız hizmete başlamış olup bu cihazımızla kapalı alan fobisi olan ve kilolu hastalar dâhil olmak üzere tüm hastalarda üstün konfor ve görüntüleme imkânı sağlanmıştır. MR çekimleri muayene sonrası aynı gün içinde yapılabilir. Yıllardır Bayburtlu hemşhçerilerimizin en büyük sorunlarından biri olan il dışı sevklerde sağlık yatırımlarımız sayesinde tarihi bir düşüş yaşanmıştır. 2024 yılında 5 bin hasta il dışına sevk edilirken 2025 yılı itibarıyla bu sayı 2 binlere düşmüştür.

Bayburt’umuza kazandırdığımız en önemli projelerden biri de yapımı devam eden toplam 114 milyon maliyetli, 70 yataklı fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezidir. Bu merkez tamamlandığında sadece Bayburt’a değil, yurt içinde ve yurt dışında yaşayan tüm hemşhçerilerimize hizmet edecektir. Bu

önemli hizmetlerin ülkemize ve Bayburt'umuza kazandırılmasından dolayı başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Sayın Bakanımıza ve genel müdürlerimize şükranlarımı sunuyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle, 2026 yılı merkezî yönetim bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın İshak Şan'da.

Buyurun Sayın Şan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSHAK ŞAN (Adıyaman) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığımıza bağlı Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığımızın 2026 yılı bütçesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımızı ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, TÜSEB 2014 yılında Türkiye'nin sağlık alanında dışa bağımlılığını azaltmak ve ülkeyi teknoloji üreten bir aktör hâline getirmek amacıyla kurulmuştur. Kurulduğu günden bu yana sağlık sistemimize önemli katkılar sunmuş, son iki yılda ise başarı çitasını belirgin şekilde yükselterek Türkiye'nin gelişmiş sağlık altyapısını daha da ileriye taşıyan önemli çalışmalara imza atmıştır. Buradan TÜSEB'in tüm ekibini tebrik ediyor ve çalışmalarında başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, TÜSEB'in vizyonu, ülkemizin sağlık alanındaki bilimsel birikimini teknolojiye ve ürüne dönüştürmek, Türkiye'yi kendi çözümlerini geliştiren ve teknoloji ihraç eden bir ülke hâline getirmektir. Bu kapsamda tıbbi cihazlar ve dijital sağlık teknolojilerinde güçlü bir portföy oluşturmakta ve geniş bir yerli cihaz ekosistemi geliştirmektedir. Bu sürecin temel taşı üreten sağlık modelidir. Bu model fikirden ürüne giden yolu tarif eden kamu-üniversite-sanayi iş birliğini tek bir ekosistemde buluşturup şeffaf ve sürdürülebilir bir yapıdır. Üreten sağlık vizyonunun hayata geçmesi için atılan stratejik adımların en başında klinik araştırmaların SGK kapsamında değerlendirilmesini sağlayan mevzuat değişikliği gelmektedir. Bu mevzuatla beraber TÜSEB tarafından desteklenen klinik çalışmaların SGK tarafından karşılanması yerli üreticilerimiz için büyük bir engeli ortadan kaldırmış, yenilikçi ilaç ve tıbbi cihazların klinik sahaya geçişini hızlandırmıştır. Bununla birlikte TÜSEB tarafından geliştirilen ürünlerin kamu tarafından öncelikle temin edilmesine ilişkin düzenleme de yerli sanayiye öngörülebilir bir pazar, güçlü bir motivasyon ve sürdürülebilir bir yatırım ortamı sağlamaktadır.

Değerli milletvekilleri, yine, nitelikli insan kaynağının korunmasına yönelik TÜSEB'e görevlendirilen personelin ek ödeme kaybına uğramamasını sağlayan yasal çerçeveye klinikte ve laboratuvarında en yetkin hekimlerimizin, araştırmacılarımızın ve mühendislerimizin bu projelerde uzun soluklu yer alması desteklenerek beyin gücümüzü kendi projelerimizde tutan sürdürülebilir bir sistem inşa edilmektedir. Bu stratejik çerçevenin sahadaki en görünür yüzlerinden biri üreten sağlık portalı ve teknoloji transfer ofisleridir. Bu ağ şehir hastanelerini de sadece hizmet sunan kurumlar olmaktan çıkarıp yenilikçi teknolojilerin üretildiği merkezlere dönüştürmeyi hedeflemektedir. Bugün yaklaşık olarak 20 şehir hastanesinde aktif teknoloji transfer ofisi ve 150'nin üzerinde yerli proje başvurusu bulunmaktadır.

Sağlıklı Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda ASELSAN iş birliği ve yerli mühendislerimizin gücüyle geliştirilen ani kalp durması gibi erken müdahalenin hayati önem taşıdığı anlarda ambulans ekipleri ulaşana kadar vatandaşlarımızın hayata tutunmasını sağlayacak otomatik şok cihazları projesi

hayata geçirilmiştir. Kritik anlarda her bir vatandaşımızın kolaylıkla kullanılabileceği otomatik şok cihazları Meclisimiz de dâhil olmak üzere, havaalanları, AVM'ler, istasyonlar gibi insan yoğunluğunun fazla olduğu alanlara yerleştirilmiştir. Bu proje, Türkiye'nin sağlık vizyonundaki tarihî bir eşliğini göstermektedir.

İlaç tarafında ise SMA hastalarında kullanılan molekülün bire bir benzerinin Türk ilaç firmasıyla birlikte geliştirilmesi biyobenzer ilaçlarda dışa bağımlılığı azaltacak ve ülkemize milyarlarca liralık tasarruf sağlayacaktır. Artık milletimize şifa dağıtan hastanelerimizde de ASELSAN imzalı cihazlar bulunmaktadır; 3 cihazımız kullanıma girmiştir. Pandemi döneminde ürettiğimiz ventilatörler hastalara nefes olmuştur. Otomatik eksternal defibrilatör cihazımız bugüne kadar 20 insanın hayata dönmesini sağlamıştır. Yine, bugüne kadar 27 binden fazla ventilatör ve otomatik eksternal defibrilatör cihazı kullanıma girmiştir. Bunların yarısı da 26 farklı ülkeye ihraç edilmiştir. Geçen hafta yine 30 mobil röntgen cihazımız Sağlık Bakanlığına teslim edilmiştir ASELSAN tarafından.

Sayın milletvekilleri, sağlık teknolojilerinde millî kapasiteyi güçlendirerek sağlıkta tüketen değil üreten, dışa bağımlı değil bağımsız, takip eden değil yön veren bir ülke olma vizyonunun mimarı olan Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, Sağlık Bakanımız Sayın Profesör Doktor Kemal Memişoğlu'na, Cumhurbaşkanlığı Sağlık Politikaları Başkanlığı ekibine ve ASELSAN'a emek ve özverileri için teşekkür ediyorum.

Sağlık Bakanlığımızın 2026 yılı bütçesinin ülkemize, aziz milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Fatih Dönmez'de.

Buyurun Sayın Dönmez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FATİH DÖNMEZ (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada yalnızca enerji politikalarımızdaki ilerlemeyi değil, Türkiye'nin yeni yüzyılda ortaya koyduğu vizyonu ve kararlı dönüşümü paylaşmak için bir aradayız. 2000'li yılların başında enerji arz güvenliği sorunları yaşayan, dışa bağımlı bir Türkiye'miz vardı. Bugün ise Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde kendi doğal gazını ve petrolünü üreten, yenilenebilir enerjide Avrupa'nın en iddialı ülkelerinden biri hâline gelen bir ülkeden söz ediyoruz. Hidroelektrikte kurulu gücümüz 32 bin megavat, rüzgârda 14 bin megavatın üzerinde, güneşte 24 bin megavatın üzerinde, jeotermalde ise 1.700 megavatı aşan kurulu güce ulaştık. Bu tablo Türkiye'yi Avrupa'da jeotermalde 1'inci, hidroelektrikte 2'nci, toplam yenilenebilir enerjide 5'inci sıraya taşımıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Elektrik talebimiz 350 milyar kilovatsaati aşmasına rağmen arz güvenliğinin sorunsuz sürmesi izlenen politikaların doğruluğunu açıkça ortaya koymaktadır. Bugün tükettiğimiz elektriğin yaklaşık yüzde 46'sı yenilenebilir kaynaklardan karşılanmaktadır. Rüzgâr ve güneş yatırımlarında yakalanan ivme sadece üretim kapasitemizi artırmakla kalmamış, özel sektörün önünü açan bir yatırım iklimini de beraberinde getirmiştir. Bu kapsamda depolamalı üretim tesisi modeli de ülkemizde yenilenebilir enerjiye çağ atlatacak mahiyette stratejik bir adımdır. İşte bu stratejik tercihin ilk adımı da yüce Meclisimizin ve siz değerli milletvekillerimizin tensipleriyle son şeklini alan ve 5 Temmuz 2022 tarihinde yürürlüğe giren kanundur. Bu kanunun amacı, emre amade olmayan rüzgâr ve güneş kaynaklı

üretilen elektriğin depolanarak sisteme bağlanması ve elektrik üretimindeki yenilenebilir enerji payının artmasını sağlamaktır. Depolama olmadan yenilenebilir enerjide koyduğumuz hedeflere ulaşmamız da aynı şekilde arz güvenliğine yönelik riskleri bertaraf etmemiz de mümkün değildir. Bu model sayesinde bugün binlerce megavatlık depolamalı GES ve RES yatırımı planlanma ve lisans aşamasına geçmiş, sahada ciddi bir yatırım süreci başlamıştır. YEKA projeleriyle yerli üretim desteklenmiş, rüzgâr ve güneş alanında önemli kapasite artışları sağlanmıştır. 2035 yılına kadar yenilenebilir kurulu gücümüzün 120 bin megavata çıkarılması hedeflenmektedir. Enerji alanında bu reform adımlarını atarken elektriği vatandaşlarımıza en dengeli maliyetle ulaştırmak da önceliklerimiz arasında yer almıştır. 2021 yılı sonuna kıyasla TÜFE bazlı enflasyon yaklaşık 4 kat artarken konutlarda uygulanan elektrik tarifelerindeki artış bunun oldukça altında kalmıştır.

Şimdi, 2 kat artıştan söz ediyoruz elektrikte ama bunu son beş yıllık dönemde su fiyatlarıyla mukayese ettiğimizde şöyle bir tabloyla karşı karşıyayız: Birinci kademede (0-15 metreküp) 1 metreküp suyun fiyatı Ankara’da yaklaşık 7 kat artmış; Eskişehir’de 8,5 kat artmış; İstanbul’da 9,5 kat bir artış söz konusu. Yine, aynı dönemde üst kademeleri incelediğimiz zaman daha dramatik bir tabloyla karşı karşıyayız. Bu çerçevede, üçüncü kademede artış oranları Ankara’da 20 kat; Eskişehir’de 26 kat olmuştur. Arkadaşlar, burada, şu o hususun altını bir kez daha çizmek istiyorum: Elektrik ve su fiyatlarındaki artış oranını mukayese ettiğimizde elektriğin sudan ucuz hâle geldiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Vatandaşlarımız, su faturasından korkmaya başladı. Benzer tabloyu toplu ulaşım ücretlerinde de görüyoruz. En pahalı toplu ulaşım maalesef bu büyükşehirlerde yaşanıyor. Trafik almış başını gidiyor. Şöyle bir anlayışı nasıl kabul edebiliriz, anlayamadım: “Yol yaparsak trafik artar.” denilen bir anlayış var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yolsuzluk anlayışı şehirlerimizi bugünkü hâle getirmiştir.

Şimdi, ASKİ’nin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FATİH DÖNMEZ (Devamla) - Sürem bitti.

Değerli arkadaşlar, ben tekrar hem Enerji Bakanlığımızın hem de Sağlık Bakanlığımızın 2026 yılı bütçelerinin hayırlı olmasını diliyor, bütçede emeği geçen tüm bürokratlara teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası Sayın Nilgün Ök’te.

Buyurun Sayın Ök. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bugün Türkiye’nin enerjide tam bağımsızlık yürüyüşünü, yirmi üç yılda kurduğumuz dev altyapıyı ve attığımız stratejik hamlelerin sonuçlarını konuşuyoruz. Geçmişte kısıtlı imkânlardan bugün ise yenilenebilir enerjide Avrupa’nın lideri, derin deniz sondajında dünyanın sayılı filolarından biri, enerji diplomasi masasında söz sahibi bir Türkiye var. İşte, bu, bu büyük dönüşümün göstergesidir. Türkiye artık enerjide sadece tüketici değil, bölgesinde enerji üssü olma yolunda kararlı adımlarla ilerlemektedir. Biz bunu Sakarya Gaz Sahası ve Gabar’daki petrol üretimimizle; Avrupa’nın sayılı doğal gaz depolama tesislerine sahip olmamızla; kritik mineraller başta olmak üzere madencilikte stratejik hamlelerimizle;

yenilenebilir enerjiden nükleer enerjiye kadar her alandaki varlığımızla; Somali açıklarında, Pakistan deniz bloklarında, Macaristan topraklarında varlık gösteren yatırımlarımızla; kurduğumuz güçlü altyapımızla geniş bir yelpazede görebiliyoruz. Kısacası, yatırımlarımızı çeşitlendiriyor, enerjide tam bağımsız Türkiye için, vatandaşımıza daha güvenli, istikrarlı bir enerji geleceği için çalışıyoruz.

Peki, muhalefet ne diyor? “HES istemeyiz, GES istemeyiz, RES olmasın, nükleer hiç olmasın, kömür zaten dursun.” diyor. Peki, o zaman soruyorum: Bu ülkenin artan elektrik ve enerji ihtiyacını neyle karşılayacağız? Kışın elektriği, sanayinin enerjisini nereden alacaksınız? Evinizde elektrik kullanmayacak mısınız? Bakınız, 2002 yılında 34 milyar kilovatsaat olan yenilenebilir kaynaklı elektrik üretimimizi neredeyse 5 kat artırarak 164 milyar kilovatsaate çıkardık. Aynı şekilde, 32 bin megavat olan elektrik kurulu gücümüz bugün 122 bin megavata ulaşarak 4 kat artmış durumda. Yenilenebilir enerjinin toplam kurulu güç içerisindeki payını yüzde 62’ye, yerli kaynakların oranını yüzde 71’e... Yenilenebilirde Avrupa’nın 5’inci, dünyanın 11’inci sırasındayız. Ama sadece “Güneşte, rüzgârda kalsın.” diyerek 86 milyonluk bir ülkenin güvenliğini yönetemezsiniz. Avrupa’da en yüksek elektrik talebine sahip 3’üncü ülkeyiz. Bugün Fransa enerji ihtiyacının yüzde 70’ini nükleerden karşılıyor. Onlar nükleer santral yaptığında “ilerleme” ama biz yaptığımızda “tehlike” diyorsunuz. Temiz enerji olarak gördüğümüz Akkuyu Nükleer Enerji Santrali’nin ilk ünitesi 2026’da üretime başlayacak. Fransa, Almanya, Rusya, diğer ülkeler nükleer enerjiyi kullanınca normal -ki dünyada 450’den fazla nükleer enerji santrali var- ama Türkiye’ye gelince -Neden güvenli olmasın- felaket senaryosu oluyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Neden acaba?

NİLGÜN ÖK (Devamla) - Bugün, petrol buluyoruz “Yok.” diyorsunuz, Gabar’da üretimi 81 bin varile çıkartıyoruz “Abartıyorsunuz.” diyorsunuz, Karadeniz’de doğal gaz buluyoruz “Hesap hatası.” diyorsunuz, sisteme veriyorsunuz “Bizim gaz değil.” diyorsunuz. Bu arada, doğal gaz kullanımını 5 ilden 81 ile, 950 yerleşim bölgesine götüren, ulaştıran biz, nüfusun yüzde 85’ini doğal gazla buluşturan yine biz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bitmedi, sondaj filomuzu genişletiyoruz, dünyanın en gelişmiş gemilerini envantere koyuyoruz, millî kapasiteyi büyütüyoruz, dünyanın en büyük 4’üncü enerji filosuna sahip ülkesi diyoruz, her geminin farklı görevi var diyoruz, ülkesini seven birinin bununla gurur duyması gerekirken “Vay efendim, bunun ne gereği var? Bu işte bir kebab var!” diyorsunuz.

Eskişehir’de 694 milyon tonla tek sahada dünyanın en büyük nadir toprak elementinin kaynağı tespit ediliyor; üretiyoruz diyoruz, işliyoruz diyoruz, pilot tesis devrede, endüstriyel tesisin adımlarını atıyoruz ki “Buna teknolojiniz var mı?” diyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sayıştay öyle demiyor ama.

NİLGÜN ÖK (Devamla) - Türkiye kritik ve stratejik madenler raporlarıyla, bakın, 37 madeni tek tek tanımlayıp hukuki güvenceye almışız, yeni strateji belgemizi yayınlamışız, özel statü vermişiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yirmi yıl sonra; yirmi yıl, yirmi yıl.

NİLGÜN ÖK (Devamla) - Bu gerçek ortadayken Genel Başkanınız çıkıyor, diyor ki, neymiş efendim, güya nadir toprak elementlerini Amerika’ya satıyoruz, gizli anlaşma yapılıyor. Bilerek, olmayan bir anlaşmanın varmış gibi aktarılması, milletin gündemine sokulması, yapılmayan bir pazarlığın yapılmış gibi yapılması siyasetin değil algının, manipülasyonun, sorumluluğun ta kendisidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O zaman konuşma tutanaklarını yayınlayın.

NİLGÜN ÖK (Devamla) - Her zamanki gibi gelişmeyi değersizleştirmeye çalıştınız, milletimin güven duygusuna oynadınız. Siyaset şov alanı değildir arkadaşlar ama birileri her zamanki gibi Türkiye'nin geleceğini karartmaya yöneliyor. Soruyorum: Petrol bulunca beğenmeyen, gaz bulunca küçümseyen, nükleer yapınca karşı çıkan, HES'e, GES'e "Olmasın." diyen bir muhalefet Türkiye'yi enerjide nasıl tam bağımsız yapacak? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NİLGÜN ÖK (Devamla) - Ama biz Cumhurbaşkanımızın liderliğinde yerin altındaki kömürden gökyüzündeki güneşe kadar size rağmen yapacağız.

Sayın Bakanım, yaptıklarınızla gurur duyuyoruz.

Hayırlı olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Arslan Tatar'da.

Buyurun Sayın Tatar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN TATAR (Şırnak) - Sayın Başkan, Sayın Bakanlarımız, değerli milletvekilleri; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımıza bağlı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğümüzün 2026 bütçesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi ve bu yüce Meclisi en kalbî duygularıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarları olarak Türkiye'nin kesintisiz 24'üncü bütçesini görüşüyoruz. Hamdolsun, siyasetteki istikrar ekonomide, enerjide, savunma sanayisinde, her alanda kalkınma istikrarını doğurdu. Bu başarı bizi yirmi dört yıldır taşıyan aziz milletimizin, irfanın ve devamızın lideri, Türkiye Yüzyılı'nın mimarı, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kararlı duruşunun eseridir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah 2026 bütçemizle Türkiye'nin yükselişine yeni bir halka daha ekleyeceğiz; tarihe Türkiye Yüzyılı'nın güçlü bütçesi olarak geçecektir.

Sayın Başkan, madencilik sektörümüzün köklü çınarı MTA, doksan yıllık şanlı geçmişle, dağımıza, taşımıza sadece sondaj değil umut da vurmuştur. Yer bilimlerinde dünya standartlarında bilim üreten, teknolojiyi millî hedeflerle buluşturan bu güzide kurumumuzun çalışanlarından yöneticilerine kadar hepsine teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, 2020'de tarihin en büyük doğal gaz keşfini yaptı. 540 milyar metreküp; Karadeniz'in 4 bin metre derinliğinden çıkardığımız bu zenginliği, 170 kilometre boru hattıyla Filyos'a, oradan da vatandaşımızın evine ulaştırdık. Artık musluk açmıyoruz, millî enerjinin vanasını açıyoruz. Günlük üretimimizi 7 milyon metreküp, toplamda 8 milyar metreküp çıkardık. Bugün 3,5 milyon hanenin doğal gazı kendi kaynaklarımızdan karşılanıyor. Bizim derdimiz, milletimizin istikbalini ve istiklalini tahkim ederek hizmetlere imza atmaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz "Petrol bulduk, doğal gaz bulduk." diyoruz, onlar hepsine "Masal." diyor. "Masal." dedikleri mavi vatanda gemilerimizle, sismik araştırmalarımızla, Deniz Kuvvetlerimizin çelik iradesiyle dimdik duruyoruz. Oruç Reis, Afrika'da; Fatih, Karadeniz'de; Yavuz, Akdeniz'de. "Ne işiniz var Libya'da?" diye soranlara hatırlatırız: Arayanlar bulur; biz arıyoruz, buluyoruz, koruyoruz ve milletimizin istifadesine sunuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 2024'te Gabar'da tarihimizin en büyük petrol keşfini yaptık. Bir zamanlar "Petrol yok." diye yaftalanan bu topraklarda bugün Türkiye'nin yüzünü güldüren sahalar ortaya çıkıyor. Çok şükür, artık, hayatın durduğu, güvenliğin konuşulduğu o zor dönemler geride kaldı. "Terörsüz

Türkiye” süreciyle birlikte huzurun ve üretimin yükseldiği yeni bir döneme girilmiştir. Gabar bu sürecin en güçlü sembollerinden biri hâline gelmiştir. Şırnak, artık, eser ve hizmet siyasetinin merkezi olmuştur.

Sayın Bakanım, Şırnak’a verdiğiniz desteklerinizden dolayı sizlere şükranlarımızı arz ediyoruz; yollarda olsun, ulaşımda olsun, camilerde olsun...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Şırnaklılar öyle düşünmüyor ama.

ARSLAN TATAR (Devamla) - İnşallah, 100 bin varile ulaştığımızda Şırnak’ta petrol rafinerisinin kurulması talebimizi arz edeceğiz size. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Cumhurbaşkanına teşekkür etmiyor musun? Cumhurbaşkanına niye teşekkür etmiyorsun?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Halkın böyle bir talebi var mı, siz halkın vekilisiniz? Halkın böyle bir talebi var mı? Halk istiyor mu acaba Şırnak petrolünü oraya buraya peşkeş çekmenizi? Delik deşik ettiniz Gabar’ı!

ARSLAN TATAR (Devamla) - Bununla birlikte, jeotermal enerjinin sera organize sanayi bölgelerinde kullanılmasına yönelik verilmiş... 2025 yılı Aralık ayı itibarıyla yaklaşık 13.191 jeotermal sondaj gerçekleştirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

ARSLAN TATAR (Devamla) - Bir dakika daha...

BAŞKAN - Kimseye söz vermedik, hiç kimseye.

Sayın Tatar, kimseye söz vermedik, güzel alkış aldın.

ARSLAN TATAR (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Ferhat Nasıroğlu’nda.

Sayın Nasıroğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FERHAT NASIROĞLU (Batman) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü bütçesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Madencilik sektörü yer altı zenginliklerimizi ekonomiye kazandırarak dışa bağımlılığımızı azaltan stratejik bir alandır. Ülkemiz son yirmi üç yılda bu alanda büyük mesafe katetmiştir. Bugün Türkiye’de 13.800 maden ruhsatı bulunmaktadır. Bunların 7.700’ü de işletme iznindedir. Madencilğin gayrisafi hasıla içindeki payı 2002’de binde 6’ydı, bugün yüzde 1’in üzerine çıkmıştır; orta vadede hedefimiz yüzde 5’e yükseltmektir. Sektör bugün 140 bin vatandaşımıza istihdam sağlamaktadır.

Değerli milletvekilleri, enerji sadece ekonominin değil bağımsızlığın ve istikrarın da temelidir ve bu temeli Türkiye’ye en güçlü şekilde kazandıran Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğindeki “Türkiye Yüzyılı” vizyonudur. 2002 yılında maden ihracatımız 700 milyon dolar iken bugün 6 milyar doları aşmıştır. Bu sıçramayı sağlayan nedir? MAPEG’in etkin denetim ve yatırım odaklı yapısının güçlendirilmesidir, arama ruhsatlarının modernize edilmesidir, iş sağlığı ve güvenliğinde

OECD standartlarının üzerine çıkan bir denetim mekanizmasıdır, özel sektörün madencilikte etkin yer almasıdır, yer altı zenginliklerinin yer üstü refahına dönüştürülmesidir.

Bugün bor madeninde dünya lideriyiz. Altın üretiminde 2002’de 5 ton olan üretimimiz bugün 40 bin kilograma yaklaşmıştır. Kömür rezervlerimiz 2002’de 9,7 milyar tondan 22,5 milyar tona çıkmıştır. Linyit rezervimiz 8,3 milyardan 21 milyar tona yükselmiştir.

Türkiye, artık, sadece tüketen bir ülke değildir; keşfeden, üreten ve bölgesel enerji merkezine dönüşen bir ülkedir. Karadeniz’de Sakarya Gaz Sahası’yla dev doğal gaz rezervlerini keşfettik, Gabar’da cumhuriyet tarihimizin en büyük petrol keşfini yaptık, Batman’dan Diyarbakır’a uzanan enerji damarında Türkiye artık kendi petrolünü, gazını kendi gücüyle üretmektedir. Her yeni kuyu Türkiye’nin dışa bağımlılığını azaltmakta, her yeni varil milletimizin refahına katkı sunmaktadır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Batman çocuk yoksulluğunda son 3’te, bilin olsun!

FERHAT NASIROĞLU (Devamla) - AK PARTİ hükümetlerinin hayata geçirdiği dev adımlarla, Türkiye, artık, Filyos’la uluslararası enerji koridorunun merkezinde, TANAP ve TürkAkım’la Avrupa’nın enerji güvenliğinde ana aktör. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Batman’da petrol kuyuları var, o zaman niye derin yoksulluk var?

FERHAT NASIROĞLU (Devamla) - LNG terminaliyle ve yüzer depolama tesisleriyle arz güvenliğini garanti altına alan, nükleer enerjisiyle de bölgesel bir güç olan ülkedir. MAPEG’in çalışmalarıyla maden envanterimiz dijitalleşmiş, kaynak planlamamız teknolojik bir zemine oturmuştur. Türkiye sadece bugünü değil yarının enerji teknolojilerini de üreterek kapasiteyi artırmıştır.

Kıymetli milletvekilleri, biz biliyoruz ki enerji sadece bir sektör değildir, Türkiye’nin bağımsızlık yürüyüşünün adıdır. MAPEG, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın ve AK PARTİ iktidarının yerin altındaki yerli ve millî zenginliği aziz milletimizin refahına dönüştürmek için durmadan çalışmaktadır. Cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılında hedefimiz açıktır. Enerjide tam bağımsız Türkiye, madenlerde katma değerli üretim, petrol ve gazda kendi kendine yeten bir ülke. Bu vizyon bir hayal değil attığımız adımların doğal sonucudur.

Bu vesileyle, Türkiye’nin enerji bağımsızlığı için gecesini gündüzüne katan kamu kuruluşlarımıza, özel sektörümüze, mühendislerimize, madencilerimize ve tüm emekçilerimize şükranlarımı sunuyorum. Güçlü Türkiye güçlü enerji politikalarıyla yükselecektir. Bizler de milletimiz adına bu büyük yürüyüşe kararlılıkla devam edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Söz sırası Sayın Ali Temür’da.

Buyurun Sayın Temür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ALİ TEMÜR (Giresun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji Bakanlığı bütçesi üzerine grubum adına söz almış bulunuyorum. Aziz milletimizi ve Giresunlu hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK) enerji, maden, iyonlaştırıcı radyasyon, parçacık hızlandırıcıları ve nükleer teknoloji alanında ülkeye ve insanlığa hizmet etmek, Türkiye’nin rekabet gücünü artırmak, sürekli kılmak, inovasyon ihtiyacını karşılamak, yeni ürünlerin

üretimi ve var olanların geliştirilmesini sağlamak, araştırmacılara bilimsel ortam temin etmek, kamu ve özel iş birliğiyle bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerine katkı sağlamak üzere kurulmuştur. Ülkemizde son yirmi yılda enerji alanında sessiz bir devrim yaşanmaktadır. Yenilenebilir enerji, elektrikli araçlar, nükleer enerji, enerji depolama, verimlilik iyileştirmeleri, yerli ve milli hidrokarbon kaynaklarının araştırılması ve yatırımı, ülkemizde ve dışarıda arama ve sondaj faaliyetleri, elektrik ve doğal gaz piyasa reformları, uluslararası anlaşmalar gibi atılan adımlar yaşanan bu devrimin temel taşlarıdır.

Enerji çeşitliliği ve sürekliliği için yedi gün yirmi dört saat çalışan nükleer santrallere ihtiyaç vardır ve biz bu santralleri yapıyoruz. AR-GE ve inovasyon ihtiyacının karşılanması amacıyla katma değeri yüksek 17 adet projeye yaklaşık 300 milyon Türk lirası destek verilmektedir. Bor ürünleri ve teknolojilerin geliştirilmesiyle kullanım alanlarının yaygınlaştırılması, katma değeri yüksek bor bileşikleriyle borlu ileri malzemelerin geliştirilmesi stratejik önceliklerimizdendir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin nükleer teknoloji altyapısının ve kapasitesinin yerli imkânlarla geliştirilmesine yönelik olarak TENMAK, bünyesinde, küçük modüler reaktörler, fizyon teknolojileri ve ileri nesil reaktörler gibi yenilikçi teknolojilere yönelik AR-GE projeleri yürütmekte ve desteklemektedir. TENMAK, ülkemizin enerji dönüşümü için gerekli olan kritik mineraller ve nadir toprak elementleriyle ilgili yoğun çalışmalar yürütmektedir. Temel olarak ülkemizin sahip olduğu kaynaklardan nadir toprak elementlerinin elde edilmesi, gelişen sektörlerimizin ihtiyaç duyacağı uç ürünlerin üretilmesi ve ticari değere dönüştürülmesi birinci hedefimizdir. TENMAK, 2026 yılı itibarıyla nükleer teknolojilerin, bor katkılı ürün ve teknolojilerin geliştirilmesi, nadir toprak elementlerinin elde edilmesi, bunların kullanıldığı kalıcı miktatsız gibi teknolojilerin geliştirilmesi, küresel enerji araştırmaları, karbon salımının azaltılması gibi projelere devam etmektedir. Bu güzel projeleri yürüten Enerji Bakanımıza ve ekibine teşekkür ediyorum.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; bu güzel hizmetler ülkemizde devam ederken Giresun'da da güzel projelere el atıyoruz, gerçekleştiriyoruz. Giresun'da nüfusumuzun yaklaşık yüzde 50'den fazlasının içme suyu ihtiyacını karşılayacak dev proje 2025 yılı programına alınmıştı. Bulancak ilçemiz, Giresun merkez, Keşap ve Dereli ilçelerimiz ve köylerinin su ihtiyacını karşılayacak yaklaşık 5 milyarlık projemizin inşallah iki ay içerisinde temeli atılacaktır.

Yine, senelerdir tek olmanın gururu, Karadeniz'de unutulmuş olmanın burukluğu içerisinde Giresun Adamız öylece duruyordu, adamızı da turizme kazandırdık. Adasıyla, kalesiyle, Zeytinlik evleriyle çok güzel bir destinasyon hâline geldi.

Yine, Dereli bölgemizde Göksu travertenleri, yıllık 400 bin misafir kabul ediyoruz. Aynı zamanda, Mavigöl, Kuzalan Şelalesi siz değerli hemşehrilerimizi, milletimizi bekliyor.

Ben bu vesileyle, güzel hizmetlere vesile olan Cumhurbaşkanımıza teşekkür ediyor, bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Mehmet Faruk Pınarbaşı'nda.

Buyurun Sayın Pınarbaşı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET FARUK PINARBAŞI (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu bütçesine yönelik değerlendirmelerimi paylaşmak üzere huzurunuzda bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin malumu olduğu üzere bugün enerji, yalnızca evlerimizi aydınlatan bir ihtiyaç değil Türkiye ekonomisinin omurgası, kalkınmamızın lokomotifidir. Hamdolsun, son yirmi dört yılda enerji alanında katettiğimiz mesafe bu ülkeyi seven, bu millete güvenen herkes için bir gurur tablosu olmuştur.

Biz, Türkiye'nin güçlü esen rüzgârını, güçlü parlayan güneşini enerjiye çevirdik; elektrik üretimimizin temel kaynakları hâline getirildi. EPDK'nin kurulduğu 2001 yılından bu yana yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı kurulu gücümüz 6 kattan fazla artarak 12 bin megavattan 75 bin megavat seviyesine ulaşmıştır. Bu sene devreye alınan kurulu gücümüzün yaklaşık yüzde 99,9'unu hidroelektrik, rüzgâr, biyokütle, güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarımız oluşturmaktadır. Ayrıca, yüce Meclisimiz tarafından kabul edilen kanun çerçevesinde ve EPDK tarafından yönetilen süreçle bugün 32 bin megavat depolamalı ön lisans ve 690 megavat lisanslı depolamalı RES ve GES'imiz bulunmaktadır. Bu kapsamda şu anda sahada 500 milyon dolarlık yatırım vardır ve bu yatırım 20-25 milyar dolara ulaşacaktır inşallah.

Bir zamanlar kalitesiz kömür kullanımı sebebiyle hava kirliliğinin can aldığı, hastanelerin dolup taşıdığı günler hepimizin hâlâ hafızalarında. Ülkemizde, yirmi dört yıl önce sadece 5 ilimiz doğalgaz kullanma imkânına sahipken bugün ise 81 ilimizin tamamında, 900'ü aşkın ilçe ve beldemiz konutlarında doğal gaz kullanılmaktadır. Hamdolsun, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında kendi doğal gazımızı da milletimizin hizmetine sunmanın gururunu yaşıyoruz. Bir zamanlar adı terörle anılan Gabar'da keşfini yaptığımız petrol, sadece rezerv miktarıyla değil aynı zamanda kalite açısından ülkemiz ekonomisinde fevkalade büyük önem taşımaktadır. Bu başarı hikâyesinin pusulası Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği, kadroların kimliği ise Adalet ve Kalkınma Partisidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütün enerji hizmetlerinin kesintisiz, ekonomik ve yüksek kalitede milletimize sunulması, bizim için bir tercih değil vazgeçilmez bir devlet görevidir. Bu doğrultuda, Enerji Bakanlığımız ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumumuz bugüne kadar attığı adımlarla âdeta bir seferberlik ruhunu ortaya koymuştur. 2020'den bu yana dünya pandemiyle sarsılmış, hemen ardından yakın coğrafyamızda savaşlar uluslararası enerji maliyetlerini tarihi seviyelere taşımıştır ancak devletimiz aldığı stratejik tedbirlerle, sağladığı desteklerle bu olağanüstü maliyet dalgasının vatandaşımıza en az düzeyde yansması için büyük bir mücadele sergilemiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu Türkiye Yüzyılı vizyonu çerçevesinde artan enerji talebimizi karşılamak ve dışa bağımlılığımızı azaltmak için, 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefi'ne kararlılıkla yürümek için tüm kurumlarımız uyum içinde çalışmaktadır. Etrafımızda ateşten bir çember olsa da bu milletin potansiyeli, iradesi ve insan kaynağıyla her türlü zorluğun üstesinden gelmeye muktediriz. İnanıyoruz ki aziz milletimizle omuz omuza vererek her alanda çok daha büyük başarı hikâyeleri yazmaya devam edeceğiz. Bütün bu güzel şeyleri yaparsa AK PARTİ yapacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

MEHMET FARUK PINARBAŞI (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Yılmaz Büyükdin'da.

Buyurun Sayın Büyükdin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ BÜYÜKAYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde, ülkemizin enerji geleceği

açısından kritik öneme sahip olan Nükleer Düzenleme Kurumu bütçesi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyorum. Ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, son yirmi yılda enerji alanında önemli adımlar atmıştır. Nükleer enerji; yüksek verimliliği, düşük karbon emisyonu ve uzun vadede sağladığı maliyet avantajı sayesinde stratejik bir önem taşımaktadır. Nükleer Düzenleme Kurumunun temel misyonu, nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerin yürütülmesi sırasında çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin olası zararlı etkilerden korunmasını sağlamaktır.

Dünya artık temiz, sürdürülebilir ve kesintisiz enerji kaynaklarına yönelmektedir. Dünyada birçok ülke iklim hedeflerine ulaşmak için nükleer enerji kapasitesini artırmaktadır. Büyüyen sanayimiz, gelişen şehirlerimiz ve artan enerji ihtiyacımız da bize aynı gerçeği göstermektedir. Türkiye'nin de bu dönüşümün dışında kalması mümkün değildir ancak şunun altını çizmek önemlidir: Nükleer enerji yatırımlarının temelinde güvenlik vardır. Nükleer Düzenleme Kurumu gibi bağımsız düzenleyici kurumlar riskleri minimize edecek düzenlemeleri ihdas eder ve uygulamasını temin etmek için denetim faaliyetlerini de yürütür. Bu kapsamda Kurumun çalışmalarına rehber olan ana başlıklar üzerinden gidersek ilk başlığımız “bağımsız düzenleyici çerçeve”dir. Nükleer Düzenleme Kurumu, kuruluşundan bu yana ulusal mevzuatımızın Uluslararası Atom Enerjisi Ajansının güvenlik standartlarına uyumlu hâle getirmek için çalışmakta olup düzenleme ve denetim faaliyetlerini bağımsız, şeffaf ve bilimsel esaslara göre yürüten etkin bir sistem oluşturmuştur. “Teknik yeterlilik ve denetim mekanizması” başlığı da son derece önemlidir. Nükleer faaliyetlerde güvenlik, yalnız kâğıt üzerinde hazırlanmış mevzuatla değil sahadaki denetim kapasitesiyle de sağlanır. Nükleer Düzenleme Kurumunun görev alanı sadece santrallerden ibaret değildir; iyonlaştırıcı radyasyon, özellikle ve başat olmak üzere tıbbi alanda, sanayi, endüstri, tarım, gıda, denizcilik, uzay ve AR-GE gibi birçok alanda da geniş bir kullanım yelpazesine sahiptir. Bu geniş kullanım alanlarında yapılan tüm uygulamalar da insan, çevre ve gelecek kuşaklar için potansiyel risk taşır. Bu çerçevede bakıldığında bu durum, bahsettiğimiz “radyasyon güvenliği ve sağlık odaklı düzenlemeler” başlığı altında değerlendirilmelidir.

Bahsettiğim bir diğer konu da acil durum hazırlık sistemleridir. Nükleer teknolojinin en kritik boyutu düşük olasılıklı ancak yüksek etkili durumlara hazır olabilmektir. Bu kapsamda ülkemiz hem personel kapasitesini hem de ulusal izleme altyapısını güçlendirmiştir. Ülkemiz güvenlik, emniyet ve nükleer güvence alanında 13 adet çok taraflı anlaşma ve sözleşmeye taraf olup bu anlaşmalardan kaynaklanan sorumluluklarını da yerine getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, enerji güvenliği millî güvenliğimizin bir parçasıdır. Enerji politikaları ideolojik bir tartışma konusu değildir ve olmamalıdır. Bu tamamen bilimsel, teknik ve millî bir meseledir. Bizim duruşumuz da bilimin rehberliğinde, güvenliğin öncelendiği ve milletimizin menfaatinin her şeyin üzerinde tutulduğu bir duruştur. Enerjiye yönelik yaklaşımımız nettir; güvenli olmayan hiçbir adım atmıyoruz ve güvenli olmayan hiçbir faaliyetin Türkiye’de yer bulması da mümkün değildir. Enerji, Türkiye’nin geleceğinde stratejik bir bileşendir ve uluslararası standartların gerisinde kalan hiçbir uygulamaya izin vermeyiz. Bu kararlılık bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da enerjide bağımsız ve güçlü Türkiye idealimizin temel direği olacaktır.

Enerji alanında her adımın bilimsel kriterlere, uluslararası standartlara ve toplumsal güvenlik hassasiyetlerine uygun olarak atılmasını sağlayan başta Sayın Cumhurbaşkanımıza, Değerli Bakanımıza

ve Bakan Yardımcılarımıza, Nükleer Düzenleme Kurumu Başkan ve Kurum çalışanlarına teşekkür ederim. Ülkemizin geleceği adına her türlü adımı atacaklarına inanıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına ilk söz Sayın Necmettin Çalışkan'ın.

Buyurun Sayın Çalışkan. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar, aziz milletimiz; bugün de bir bütçeyle karşı karşıyayız; sadece rakamların boy ölçüştürüldüğü “Şu kadar oda yaptık, bu kadar hastane yaptık, şu kadar insanı tedavi ettik.” denilen bir bütçeyle karşı karşıyayız. Oysa devletin görevi, her şeyden önce insanının hastaneye düşmesini önleyecek tedbir almak olmalı. Bugün, bazı hastalıkların tarihte en yüksek yaşandığı dönemdeyiz; kanser vakaları, psikiyatrik hastalar, psikolojik hastalar, bağımlılar tarihin en yüksek döneminde. Eğer siz yönetim olarak üzerinize düşen görevi yapmazsanız; denetimleri, gıdayı, sağlığı, çarşayı pazarı, aileyi kontrol etmezseniz “Şu kadar hastayı tedavi ettik.” diye övünürsünüz. Oysa bugün verilen rakamlar ortada: Ülke olarak OECD ülkeleri içerisinde sağlığa en az bütçe ayıran ülkeyiz; OECD ülkeleri arasında hasta başına ebe, hemşire, diş hekimi, doktor olarak en az sayı olan bir ülkeyiz. Yine, OECD ülkeleri içerisinde hastalık oranı en yüksek ülkeyiz.

(Komisyon sıraları önünde toplanmalar)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Sayın Hatip, Bakanlar sizi dinleyemiyor.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Evet.

Başkanım...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, konuşan milletvekillerimiz Bakanlara yönelik konuşuyorlar ve kendilerini dinlemelerini istiyorlar.

Buyurun Sayın Çalışkan.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Leyla Şahin Usta yaptı Sayın Başkan, o başlattı selamlaşmayı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Başkanım, konuşanlardan süreyi kısın, arkadaşımıza ekleyin lütfen.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bir Grup Başkan Vekili sabote ediyor konuşmaları.

BAŞKAN - Çalışkan hazırlıklı konuşan bir milletvekilimiz, dinlemekte fayda var.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Tabii, süreyi ekleyelim efendim.

BAŞKAN - Süreyi ekledik.

Buyurun.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; bugün burada sağlık bütçesinden söz ederken “Şu kadar hastane yaptık.” “Bu kadar insanı tedavi ettik.” diye övünmek asla kabul edilemez. Bir devlete düşen görev, öncelikli olarak insanının hasta olmasını engellemektir, buna yönelik tedbirler almaktır. Nasıl ki milletin canına okumak için “kayıt dışıyla mücadele” denilerek reel sektörün üzerine gidiliyor; aynı şekilde, insanların hasta olmasını önleyecek şekilde tedbirler de alınmalı.

Sağlığın özeti şu: Bugün sağlıkta ülkemiz ilaç tekellerinin insafına kalmış durumda, ülkemiz özel hastane baronlarının eline kalmış durumda. Muhtemelen, önümüzdeki yıllardan itibaren sağlık sisteminin en büyük sorunu olarak özel hastaneleri konuşacağız. Bugün, evet, Sayın Bakanın bazı gayretleri var, randevularda kısmen iyileşme söz konusu ama bu asla yeterli değil ve bugün, yenidoğan çetesinin yaşandığı bir ülkede, insanlık tarihinin belki de en acı olayları arasına kaydedilecek bu olayla ilgili yenidoğan çetesinden içeride az sayıda insan kaldı; muhtemelen, önümüzdeki hafta tamamının da tahliye edildiği bir dönem yaşayacağız.

Gönül isterdi ki buraya çıkan arkadaşlar, AK PARTİ’li arkadaşlar ilçelerine yapılan hastanenin oda sayısından ziyade ülkenin genel sağlık politikasından söz etsinler; yenidoğan çetesinden, hastanelerdeki yoğun bakım ünitelerinde yaşanan rezaletlerden söz etsinler. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bu ülkede önemli sorunlardan biri şu: SMA hastalarını, nadir hastalıkları görüyoruz. İnsanları vicdanları ile dolandırıcılar arasında bırakıyor bu yönetim. Bir taraftan kamu onayıyla yardım kampanyası başlatılmış ama bir bakıyorsunuz, arkasında pekâlâ olumsuz tavırlar olabiliyor. Sağlık Bakanlığı “Bu hastalar ölmeye ölecek, boşuna para harcamayalım, bir an önce ölsün.” diyor âdeta. Onun için nadir hastalıklar, SMA hastalıkları, benzeri olanların tümü sonuna kadar tedavi edilmeli. Hiç bir ilaç ödeme listesi dışına çıkarılamaz. Eğer bir ilaç yararlı değilse, tedaviye bir katkı sağlamayacaksa o zaman Bakanlık olarak yasaklayın ama bir ilaç hem satılacak hem de Bakanlığın ödeme listesinde olmayacak, ondan sonra da gelip sosyal devletten söz edeceksiniz, hastanelerdeki oda sayısının bilmem neyini yarıştırarak karşımıza geleceksiniz! (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, enerjiye girerken şunu söyleyeyim -ki çok alışkınız- iktidar sürekli gaz çıkarıyor, doğal gaz çıkarıyor ama ne hikmetse bu gaz çıkarma işi seçim dönemlerine denk geliyor. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Ne hikmetse gaz çıkardıktan bir süre sonra bir bakıyorsunuz ki ülkede enerji bağımlılığı yirmi sene önce neyse bugün de aynı; yüzde 67’yken yüzde 71’e çıkmış ve enerji faturaları, elektrik faturası artıyor. Nerede bu sizin gazınız? (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkürler.

Söz sırası Sayın İrfan Karatutlu’da.

Buyurun Sayın Karatutlu. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yüce Allah Saff suresi 2’nci ayetinde der ki:

(Hatip tarafından Saff suresinin 2’nci ayetikerimesinin okunması)

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - “Yapmadığınız şeyleri, yapamayacağınız şeyleri niye söylersiniz?”

Nereden çıkarıyorum bunu? Sayın Bakanın bütçedeki konuşmasının 1’inci sayfasından çıkarıyorum: “Biliyorum ki hedefe milletin iradesini temsil eden siz değerli milletvekillerimizin desteğiyle birlikte ulaşacağız. Sizler, vatandaşımızın sesini Gazi Meclisimize taşıyan, milletimizin iradesini temsil eden kıymetli milletvekillersiniz; sizleri dinlemeye, anlamaya ve birlikte çalışmaya hazır olduğumu açık yüreklilikle ifade etmek istiyorum.”

Deprem bölgesinin tek muhalefet tip doktoru milletvekili olarak bir buçuk yıldır Sayın Bakandan randevu alamıyorum.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Yazıklar olsun!

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Dün Türkmenistan’da Uluslararası Barış ve Güven Forumu toplantısında Sayın Cumhurbaşkanımız çok güzel bir konuşma yaptı ve sonunda dedi ki: “Barış ancak adaletle, güven ancak karşılıklı saygıyla, istikrar ancak diyalog ve iş birliğiyle mümkündür.” Bakalım, bütçe sonrası Sayın Cumhurbaşkanından randevu talep edeceğim, Sayın Sağlık Bakanı kadar uzatacak mı bu konuyu, merak ediyorum.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Ya, Sayın Bakan hâlâ randevu vermedi mi?

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Hayır efendim.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Verin gitsin Sayın Bakan ya!

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Ya, sadede gel!

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Efendim? Saadet konuştu; ha “Saadete gel.” diyorsanız, Saadet konuştu. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Şimdi, onun için sağlık bileşenleriyle, muhataplarıyla istişare edilmeyen bir program eninde sonunda sekteye uğramaya mecburdur. Ben de Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın 2003 yılından 2007 yılına kadar bir başhekim olarak içindeydim. Doğrudur, akut ve acil müdahaleler yaptı, birçok eksikleri o dönemde akut ve acil bir şekilde tamamladı, birçok vatandaşın şikâyetlerini ortadan kaldırdı. Bunu tabii ki söyleyeceğim ama bugün aradan yirmi iki yıl geçti, Sayın Bakan diyor ki: “Koruyucu hekimliği artıracamız, koruyucu sağlık hizmetlerini.” Yirmi iki yıl önce de deniyordu zaten, yirmi iki yıl önce de deniyor ki: “Yaygın ve erişimi kolay, güler yüzlü, herkesi tek çatı altında toplayan, planlayıcı ve denetleyici bir Sağlık Bakanlığı, güçlendirilmiş temel sağlık hizmetleri ve aile hekimliği...” Yirmi iki yıl önce bunlar vardı, bunları şimdi demenin ne gereği var yoksa yapılmadı mı yirmi iki yıldır bunlar?

Gerçekten planlayıcı ve denetleyici bir Sağlık Bakanlığı söz konusu mu? Eğer öyle olsaydı -vatandaş şu anda şikâyetçi, sağlık çalışanları şikâyetçi, Bakanlık şikâyetçi- hem Bakanlık bu kadar tükenmiş hem de Bakanlığın kendisi bu kadar memnuniyetsiz olmazdı.

Nasıl planladınız? Mecburi hizmeti kaldırdınız, hop baktınız ki olmuyor, tekrardan geri getirdiniz.

Nasıl planladınız? Sağlık Bakanlığını 3’e böldünüz: Sağlık Müdürlüğü, Halk Sağlığı, Kamu Hastane Birliği; üç beş sene olmuyor, hepsini lağvettiniz, geriye döndünüz.

Ne oldu bu arada? On binlerce tecrübeli idareci araştırmacı olarak kenara alındı; genç, tecrübesiz ve özellikle bazı sendikaların adamları idareci yapıldı. Bu dönemde o, yaptığınız bu.

Ne oldu? Askerî hastaneler kapatıldı; şimdi “Nasıl açarız?” onun peşindesiniz.

“Denetleyici bir Sağlık Bakanlığı olacak.” Doğrudur, Sağlıkta Dönüşüm’ün... O zaman geçen sene yaşanan yenidoğan olayının denetimi nerede, denetimi nerede? Örneğin, İstanbul Sağlık Müdürü oradaki en yetkili kişiydi. Adli mahkemeler devam ediyor; peki, idari anlamda, örneğin İstanbul Sağlık Müdürüyle ilgili bir idari soruşturma açıldı mı? Çünkü ruhsatı veren, orayı denetleyen aynı kişiydi. Bunları tabii ki merak ediyoruz.

Genel Sağlık Sigortası kuruldu ama zamanla sigorta kurumları ödeme gücüne düşünce çözümüne süre uzatarak, miktar azaltarak, katkı paylarını artırarak buldular.

Güler yüzlü sağlık personellerinden bahsediyorlar. Aile hekimleri için mütemadiyen yönetmelik çıkararak onların sırtına verdikleri yükü almaya çalışıyorlar ama onlar da memnun değil.

İdari ve mali özerkliğe sahip sağlık işletmeleri yapılmadı bile.

“Bilgi ve beceriyle donanmış yüksek motivasyonlu sağlık insan gücü hedefliyoruz.” dediler. Düşünebiliyor musunuz, hekim ve sağlık personellerinin dernekleriyle, odalarıyla hiçbir şekilde iş birliğine girmeyen -yani bilirsiniz, muhafazakâr kesimin en önemli kelimesi “istişare”, çok severler- bir sağlık yönetimiyle baş başayız. Bu sebepten, hani insanlara...

Bir ara hekimler yurt dışına gidiyordu, “Alın, para veriyoruz.” diye durdurmaya çalıştılar ama yetmiyor; sadece “Biz sizin ücretinizi artırdık, buyurun, gelin tekrar ülkeye.” diyemiyorsunuz. Bugün hekimler dışarı gidince Sağlık Bakanlığı ne yaptı biliyor musunuz? Milyonlarca yardımcı sağlık personeli vardı, açturdılar yıllar içerisinde, açturdılar bunları -hepsi başlarına bela- Bakanlıkta kulis yapıyorlardı ve onlara çıkardıkları yönetmelikle “Biz size klinik açma yetkisi veriyoruz arkadaşlar.” dediler; hem ucuz hem de millet diyecek ki: “Aha, bir şeylerle muhatap olduk.” Buradan vatandaşları uyarıyorum: Arkadaşlar; fizyoterapist, psikolog, diyetisyen, odyolog, iş ve uğraşı terapisti doktor değildir, Sağlık Bakanlığı sizleri meşgul etmek için bunlara böyle bir klinik açma yetkisi vermiştir ve bunları bilin diyorum.

Bugün yine halkımızı uyarıyorum: Sağlıkta özellikle özel hastanelerde ücreti tamamlamak için, devlet hastanelerinde de primini tamamlamak için gereksiz binlerce, on binlerce ameliyat yapılmakta, binlerce müdahale yapılmakta. Biri size “Ameliyat ol.” dediğinde en az 2 doktor, en az 2 doktorla teyit etmedikten sonra hiçbir şekilde olmayın. Benim başıma özel hastanede geldi bir doktor olarak -her zaman dile getirdim- Sağlık Bakanlığından “Ne oldu arkadaş sana?” diye ağzını açan bir muhatap göremedim. Bir milletvekili ve doktor olarak 2 kez bu kolumdan BT anjiyo yaptılar; 2 kez, sekiz saat arayla. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Sormadılar, sormadılar.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Vatandaşın hâli nicedir acaba?

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Evet.

Dolayısıyla, bugün konuşuyoruz sağlık düzenini. Burada AK PARTİ milletvekili var; en çok hangi konuda telefon alıyorsunuz? Beni geçen hafta sadece 2 tane; bir Maraş’tan bir çocuk için aradılar, bir de Rize’den aradılar, Rize’den. Dedim ki: “Sağlık Bakanı Rizeli.” “Ulaşamayız.” “Haklısın, ben de ulaşamıyorum.” dedim. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) “Ne oldu, derdin nedir?” dedim. “Recep Tayyip Erdoğan Araştırma Hastanesinde kalça protezi olacağım, medikallerle anlaşma olmadığı için bizi erteliyorlar, ne zaman olacağımı da bilmiyorum.” Rizeli emekli bir imam, adını da buradan veriyorum Sağlık Bakanına. Bunların hepsi yaşanan şeyler arkadaşlar.

Yenidoğan çetesi denilen olay, Sayın Bakanın ifadesiyle: “İnsanlıktan nasibini almayanlar çetesi.” Bir yıldır ağza alınıyor mu?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Yok, unutuldu.

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Alınmıyor çünkü hastaneler boşaltıldı, ruhsatları alındı ve onlarca insan vatandaşın önüne atıldı.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Belli ki hastanelere el konuldu.

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Sağlık Bakanlığının kendi yaptığı soruşturmada “Ortada bir şey yok.” dendiği hâlde 2’nci bir raporla suçlu ilan edildi. Bunların hepsi belli ve Sağlık Bakanlığı bu hastanelerden bazılarını çıkardı arkadaşlar; ismi bende yazılı, var.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Hangisine el koydu, hangisine el koymadı?

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Her türlü eksiklikleri olduğu hâlde bazı hastaneler bu sistemden çıkarıldı, bunlar buharlaştırıldı. Örneğin, Serdarova bebek, Türkmen bebek Çapa Hastanesi ile Sağlık Bakanlığı hastanesinde ameliyat olmak için gidip geldi ve almadılar; sorumlu onlar. Örneğin, Opara

bebek; 100 kûsur kere 112 aranmış özel hastaneden “Alın bunu arkadaş.” diye, almamışlar. Sorumluya idari bir araştırma var mı? Maalesef. İlker Gönen, bu çocuk uzmanı hapishanede intihar etti bunun için; dayanamadı. Bunlar konuşulmadı; ben Yenidoğan Komisyonundaydım, bunlar konuşulmadı hiçbir şekilde. Sadece gidin, sadece eski Sağlık Bakanı, aynı zamanda Çalışma Bakanıyla görüşün; neler olmuş, neler olmamış o size anlatır.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Dostlar alışverişte görsün.

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Evet, evet, maalesef.

Kahramanmaraş’a geleceğim. Az önce girdim MHRS’ye, Kahramanmaraş’ta kulak burun boğaz için 29 Aralık’a gün verdi.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Adam sağır olur randevusu gelene kadar, sağır olur.

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Kahramanmaraş’ın en küçük ilçesi Göksun’a da girdim, orada girdim; MHRS bu kadar.

Onun dışında başka nedir? Şu da sağlıkta Kahramanmaraş’ın sosyoekonomik gelişmişlik endeksi: Görüyorsunuz, 2003 yılında sağlıkta 59’uncu, 2017’de sağlıkta 62’nci, 2025’te sağlıkta 67’nci. “Kahramanmaraş’ta yıkılan hastaneleri yaptım.” diyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Nerede Maraş Milletvekilleri?

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Kahramanmaraş bu dönemde hep geriye gitti. Ekonomik endekste Kahramanmaraş 23’üncü sanayi para girişinde ama sağlıkta 67’nci. Ekonomik endekste bizim altımızda olan Diyarbakır, Batman bile sağlıkta bizden yukarıda.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - “Bile” mi? “Bile” ne ya?

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Bakan diyor ki: “Ben hastaneyi yıl sonunda açacağım.” O yıl sonunda, 31 Aralıkta hastanenin önünde olacağım gece, Maraş Devlet Hastanesini açabilecek misiniz, açamayacak mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İRFAN KARATUTLU (Devamla) - Burada yazıyor, açamayacaksınız. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

FARUK KILIÇ (Mardin) - Emin Bey, Batman’ı söylüyor, ayıp değil mi Batman halkına?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Karatutlu, psikologlardan ne istiyorsunuz ya?

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Bir şey istemedim canım “Doktor değillerdir.” dedim sadece.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hiç olmadı. Mardin’den, Diyarbakır’dan ne istiyorsunuz?

FARUK KILIÇ (Mardin) - Mardin’i söylemedi, Batman’ı söyledi.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sürekli bir kıyas ve hiç hoş değil.

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Medeni Yılmaz’da.

Buyurun Sayın Yılmaz. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEDENİ YILMAZ (İstanbul) - Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığı bütçesi üzerinde YENİ YOL Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün bu kutsal çatı altında yalnızca 2026 yılı Sağlık Bakanlığı bütçesini konuşmuyoruz; bugün burada Türkiye’de sağlık sisteminin geleceğini, toplumun en temel hakkı olan yaşam hakkının nasıl korunacağını, milyonların beklentisini, sağlık çalışanlarımızın çığlığını, hastanelerde uzayan kuyrukları, bulunamayan ilaçları, mutsuz ve yorgun doktorları konuşacağız. Ancak bir hakkı da teslim etmek gerekirse yapılan doğruları takdir etmediğimizde eleştirilerimizin gerçekçi olmayacağını da bilincindeyiz. Hükümetin ilk on yılında sağlıkta çok önemli çalışmalar yapıldı, bunu takdir ediyoruz, bunları görmezden gelemeyiz; maalesef, sonrası için aynı şeyleri söyleyebilmemiz mümkün değil, sağlıkta on yıl öncesinin çok gerisinde olduğumuzu söyleyebilirim.

Sözlerimin başında sizlere Dünya Sağlık Örgütünün sağlık tanımını hatırlatmak isterim: Sağlık, sadece hastalık ve sakatlığın olmayışı değil bedence, ruhça ve sosyal yönden tam bir iyilik hâlidir. Evet, Dünya Sağlık Örgütü sağlığın tanımını böyle yapıyor. Demek ki sağlık denilince akla sadece bedensel sağlık gelmiyor. Yeterli beslenme için gıdaya erişim konusunda problemimiz var mı? Evet, var hem de çok var. Yeterli ve temiz suya ulaşabilme sıkıntılarımız var mı? Evet, var, çokça var. Barınma hakkının korunduğu sağlıklı bir çevre de yaşam da sağlığın olmazsa olmazlarıdır. Bugün burada konuşuldu, iki gündür sosyal medyamızı meşgul eden Ulus’taki otellerde emeklilerimizin içine düştüğü durumu hepimiz aşağı yukarı biliyoruz ve bu hepimizin içini acıtıyor, acıtmak durumunda. Günümüzde bu şartların ne ölçüde gerçekleştiğini takdirlerinize bırakıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu bütçe Türkiye’de sağlık sisteminin bir dönüm noktasına mı yoksa bir çıkmaza mı gideceğini belirleyecek önemli bir belgedir. Bu nedenle, şu temel soruyu sormak istiyorum: Türkiye’de sağlık sistemi gerçekten iyiye mi gidiyor? Bu soruyu kendimize dürüstçe sormadıkça bütçe rakamlarının hiçbir anlamı yok. Önümüze gelen 2026 yılı Sağlık Bakanlığı bütçesi rakamsal olarak büyümüş olabilir, 2026 yılı için Bakanlık bütçesi 1,47 trilyon TL gibi devasa bir rakam gözükebilir ancak bütçenin yüzde 7,8’ini oluşturmasıyla Dünya Sağlık Örgütünün önerdiği yüzde 10’un çok altında olduğu gerçeğini unutmamamız gerekir. Bütçenin büyüklüğü tek başına bir başarı değildir, asıl şu soruları sormak lazım: Bu kaynaklar doğru yerlere mi gidiyor? Vatandaşın sağlık sistemine erişimi kolaylaşıyor mu? Doktorun odasına giren hastanın yüzündeki kaygı azalıyor mu? Birinci basamak güçleniyor mu? Kronik sorunlar çözülüyor mu? Ne yazık ki, üzülerek söylüyorum, yanıt çoğunlukla: “Hayır.”

Bu bütçenin dağılımı, öncelikleri, şeffaflığı ve maliyet etkinliği ciddi şekilde sorgulanmalıdır. Çünkü bugünkü sağlık politikalarının ürettiği tablo şu şekilde: Randevu bulamayan hastalar, artan ilaç yoklukları, her gün kaybettiğimiz ortalama 23 bebeğimiz, şiddet gören ve tükenmişlik yaşayan sağlık çalışanları ve daha da önemlisi kaynakların verimsiz projelere kayması. Açık konuşmak gerekirse Türkiye’de sağlık sistemi bir alarm veriyor. Sorunlar, artık geçici değil yapısal bir hâle geldi. İzin vererseniz, bu yapısal sorunları şu ana başlıklar altında değerlendirmek istiyorum.

1) Randevu sistemi ve erişim krizi. Bu ülkenin dört bir yanında aynı serzeniş duyuluyor: “Randevu bulamıyorum.” “En erken üç hafta sonrasına gün verdiler.” Hatta bazen randevularda bir yıl sonrasına gün verildiğini hepimiz duyuyoruz; İstanbul’da, Ankara’da, İzmir’de, Diyarbakır’da hiç fark etmiyor. Polikliniklere ulaşmak güçleşti. Bunun sebebi doktor sayısının yetersizliği, nüfusun büyüklüğü, önleyici sağlık hizmetlerinin geri planında kalması ve hastanelerin aşırı yüklenmesidir. Birinci basamak güçlenmedikçe, aile hekimliği sistemi geliştirilmedikçe vatandaş hastalığı önleyemediği için hastanelere akın etmeye devam ediyor. Peki, bu bütçe birinci basamağı gerçekten destekliyor mu?

Maalesef, hayır; kaynakların büyük bölümü devasa hastane projelerine ve işletme giderlerine gidiyor, mahallelerdeki aile sağlığı merkezlerinin eksikliği ise yine erteleniyor.

2) Sağlık çalışanlarının tükenişi. Bugün Türkiye’de sağlık çalışanları artık nefes alamaz hâle gelmiştir. Fakültede bizlere muayene için gerekli sürenin en az yirmi dakika olduğu öğretilirken Merkezî Hekim Randevu Sistemi’nde muayene randevu aralıkları resmî olarak on dakika gözükse de fiilî olarak bu sürenin ancak beş dakikayla sınırlı olduğunu görmekteyiz. Bu kadar kısa sürede muayenenin yeterli olabileceğini düşünüyor musunuz? Bir yandan bu kadar kısa süreli muayene hasta ile hekimlerimizi karşı karşıya getirirken sağlıkta şiddeti körüklemekte, bir diğer taraftan gereksiz tetkik ve görüntülemeyle ülkenin milyonlarca lirası gitmektedir; yıllık 55 milyon görüntüleme sayısı bunun en büyük kanıtıdır, hastaların bünyelerine yüklenen gereksiz radyasyondan hiç bahsetmiyorum bile.

Değerli milletvekilleri, maalesef, sağlık çalışanlarımızın nöbet süreleri uzun, mesai yükü ağır, gelir dağılımı adaletsiz, mesleki saygınlıklarının zedelenmiş, şiddet vakaları ağırlaşmış, göç eğilimi artmıştır. Yüzlerce hekimimiz yurt dışına göç etmiştir, etmeye devam ediyor. Bu bir beyin göçü değil, bu bir çöküş sinyalıdır. Soru şu: Bu bütçe, sağlık çalışanlarının hakkını teslim ediyor mu? Ne yazık ki yine “Hayır.” Maaşlar, ek ödemeler, performans baskısı, çalışma koşulları; bunları iyileştirecek yapısal bir reform gerekmiyor mu?

3) İlaç ve tıbbi malzeme sorunları. İlaç ve tıbbi ilaçların üretim ve temini ile fiyat politikaları ciddi anlamda gözden geçirilmelidir.

Şehir hastaneleri bütçeyi yutan dev projeler. Sürem kısaldığı için çok detaylı giremiyorum ama bu konuda ciddi bilanço sorunu var. Kâğıt üzerinde büyük binalar, dev kampüsler, modern sağlık tesisleri gibi sunulsa da gerçekte bu model, çok yüksek kira ve hizmet bedelleriyle kamuyu onlarca yıl borçlandırmaktadır. 2025 yılı şehir hastanelerine ayrılan 125 milyar kira ve hizmet bedeli kaynağı 2026 yılı için 136 milyar TL’ye çıkmıştır. Şehir hastanelerine aktarılan toplam kaynak miktarı her yıl daha da büyümektedir. Sağlık Bakanlığı bütçesinin yüzde 9,2’sinin yalnızca şehir hastanelerine ayrılması, geriye kalan yüzde 90’lık kısmının ise Türkiye’nin tüm sağlık yükünü sırtlayan 941 devlet hastanesi, 973 toplum sağlığı merkezi, 28.845 aile hekimliği birimi, 4.498 acil yardım istasyonu ve 824.710 çalışana bölüştürmek zorunda kalması bütçe tercihinin ne kadar sorunlu olduğunu gözler önüne sermektedir. Türkiye, sağlıkta dev binalara değil erişilebilir hizmete ihtiyaç duymaktadır. Şehir hastaneleriyle ilgili sorunlar gerçekten çok fazla, detaylarına girmiyorum.

Koruyucu hekimlik hizmetleri gerçekten çok zayıfladı. Sağlık hizmetlerine ayrılan pay 2023’te yüzde 28 iken -koruyucu sağlık hizmetleri için söylüyorum- 2028’de yüzde 25’e düşmekte. Aile hekimi üzerindeki iş yükü yönetmelik değişiklikleriyle ağırlaşmış; nöbet, raporlama, performans baskısı ve idari angaryalar hekimliği sürdürülemez hâle getirmiştir. Aile hekimlerinin yanında çalışan ebe, hemşire, ATT ve sekreterlerin kadrosuz ve güvencesiz grup elemanı olarak çalıştırılması birinci basamağın yapısal zayıflığını açıkça göstermektedir. Aile hekimleri şunu söylemektedir: “İşletmecilik yapmaktan hekimlik yapmaya zaman bulamıyoruz.”

Hıfzıssıhha Enstitüsüyle ilgili çok şey söylemek isterdim ancak sürem kısıyor. Neden kapatıldı? Çağdaşları olan Pasteur Enstitüsü, Koch Enstitüsü hâlâ çalışmaya devam etmekteyken -biri Fransa’da, biri Almanya’da- biz 2011’de Hıfzıssıhhayı kapattık. Niye kapattık? Bunun cevapları çok net olarak verilmedi.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Söz sırası Sayın Mesut Doğan’da.

Buyurun Sayın Doğan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MESUT DOĞAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yaşadığımız her şeyin bütününe siyasi pencereden baktığımız zaman aslında öyle onlarca yüzlerce sorunumuz yok; sadece üç tane temel sorunumuz var: Birincisi, tek hedefi iktidarını korumak olan ve iktidarını korumak için her yolu mübah gören ve her şeyi yapan iktidar sorunu. İkincisi ise tüm enerjisini iktidarını korumak için harcadığı için ülkesi için hiçbir şey yapamayan iktidar sorunu. Üçüncüsü ise kendisi için attığı her adımı, aslında ülkesi için atıyormuş gibi algı üreten iktidar sorunu. Bu tavır, bu anlayış âdeta iktidarın davranış kalıbı hâline geldi. Dış politikada da böyle, eğitimde de böyle, sağlıkta da böyle, enerjide de böyle, ekonomide de böyle ama bunun sonucunda oluşmuş hâl, heybetini kaybetmiş, gücünü kaybetmiş, tilsimini kaybetmiş, geleceğe dair umudunu kaybetmiş bir Türkiye. Bunu neden söylüyorum? İşte, enerjiyi konuşuyoruz. İktidar partisi milletvekillerini dinlerken inanın çok şaşırdım, neler yapmışız, neler yapmışız yani bir ülke için hava gibi, su gibi önemli, değerli ve stratejik olan enerjiyle ilgili yapılması gereken her şey yapılmış. E, sonuç? Karne ne diyor? Karne aslında şunu söylüyor: 2002 yılında Türkiye Cumhuriyeti devletinin enerjide dışa bağımlılığı yüzde 67’ydi, şu anda yüzde 70’e çıkmış vaziyette yani yirmi üç yıldır hiçbir şey yapılmamış anlamına gelir, hiçbir adım atılmamış hatta üç basamak geriye geldik anlamına gelir. Neye rağmen? Yer altı kaynakları bakımından, jeotermal enerji bakımından, hidroelektrik bakımından, güneş enerjisi bakımından, rüzgâr enerjisi bakımından -ortalama olarak söylüyorum- dünyanın ilk 10’unda, Avrupa’nın ilk 3’ünde olan bir ülke olmamıza rağmen. Ama biz, bu gerçeği konuşabiliyor muyuz, bu karneyi konuşabiliyor muyuz? Hayır. Peki, neyi konuşuyoruz? Her seçim döneminde AK PARTİ’nin, bu gerçek, bu karne konuşulmasın diye düzenlemiş olduğu törenleri konuşuyoruz. Hangi törenler? Doğal gaz bulma törenleri, petrol bulma törenleri. Yani inanın, bu kadar hinlik, bu kadar cinlik ancak iktidarın taşıyabileceği bir özelliktir.

Başka bir şey, Sayın Bakan Komisyonunda yapmış olduğu konuşmada vatandaşın elektrik ve doğal gaz faturalarına 2024 yılında 548 milyar, 2025 yılının ilk on ayında ise 530 milyar destek verdiklerini söyledi yani “Bu destekle beraber faturalarının yarısını biz ödedik.” dedi. Peki, bu doğru mu? İnanın, külliyen yalan. Olaya şöyle bakmak lazım: 2023 yılından itibaren Avrupa ülkelerinde ve OECD ülkelerinde enerjiye gelen zam -ortalama söylüyorum- yüzde 45. Peki, Türkiye’de ne kadar? Yüzde 400. Ne demek bu? OECD ülkelerinde 100 liralık fatura 250 lira olmuş, bizde ise 100 liralık fatura 500 lira olmuş. Normalde 250 lira olması gereken faturayı 500 liraya çıkarmışsın, sonra “200-250 lirasını ben ödedim.” diye reklam yapıyorsun. Böyle bir anlayış olabilir mi? (YENİ YOL sıralarından alkışlar) 5 liralık domatesi 6 liraya sattı diye market basan iktidar, 250 liralık faturayı 500 liraya çıkartıp ondan sonra bunun reklamını yapıyor. Peki, biz size ne yapalım? İnanın, olan ile konuşulan arasındaki bu farkı nasıl anlatacağımı bazen şaşırarak anlatmak durumunda kalıyorum.

AK PARTİ iktidarı yirmi üç yıldır söylediklerini gerçekten yapmış olsaydı inanıyorum ki hepsi kahraman olurdu ama yirmi üç yıldır yaptıklarını konuşsalar idi inanın sokağa çıkamazlardı ki bu da böyle olacak ama bunun, bu noktaya gelmeden önce hatırlatılması gereken bir nokta olduğuna inanıyorum. Unutmayın ki milletin vermiş olduğu yetkiyi bir insanın, bir kurumun, bir partinin, bir iktidarın kendisi için kullanması ihanet, ülkesi için kullanması büyük bir ibadettir. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Elif Esen’de.

Buyurunuz Sayın Esen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Enerji Bakanlığı yıllardır süren karanlıkta okula ve işe gitme çilesine “tasarruf” diyerek yanıt veriyor ancak tasarruf hesabını yaparken atladıkları asıl bedeli hatırlatmak istiyorum burada. Sahada pek çok anne-babadan ve çocuktan bu konuyla ilgili şikâyetleri alıyoruz; zira, farklı bir tarafı da var: Uluslararası saygın yayınlarda yer alan araştırmalara göre, sabahları güneşe değil karanlığa uyanarak okula ve işe giden çocuklar ile yetişkinlerin giderek artan biçimde sağlık sorunu yaşadığına dair sonuçlar var. Daha karanlık gündüzler ve daha aydınlık geceler döngüsünün erken ölüm riskini artırdığına, hatta sirkadiyen bozulmanın kanser riskiyle bağlantısına dair güvenilir çalışmalar, raporlar ve derlemeler mevcut ama siz hâlâ hesabı elektriğe getirip, indirip faturayı sağlığa kesiyorsunuz, sonra da artan sağlık harcamalarına hep birlikte şaşırıyoruz. Oysa mesele çok basit; önlemeyen devlet, bedel ödeyen devlet olur.

Şimdi, gelelim Sağlık Bakanlığı tarafından bu konuya bakmaya. Tam da bu noktada sağlık bütçesinin, toplum sağlığı açısından en önemli koruyucu, önleyici gücü aşı meselesinin bir sağlık tercihi değil doğrudan bir kamu bütçesi ve kamu sorumluluğu meselesi olduğunu hatırlatmak zorundayım. Bugün, dünyada ve Türkiye’de çok net bir gerçek var: Aşı harcamaları toplam sağlık harcamaları içinde son derece düşük bir paya sahip. OECD ve Dünya Sağlık Örgütü verileri bağışıklamanın en yüksek geri dönüşe sahip kamu yatırımlarından biri olduğunu söylüyor. Yani aşı, bütçeye yük değil bütçeden yük alan, koruyan bir kalkan gibi.

Gönüllüsü olduğum Çocuk Hareketinin Sağlık Komitesiyle ülkemizin en kıymetli bağışıklama uzmanları ve sağlık hukukçularıyla yaklaşık bir yıl çalışarak “Toplumsal Bağışıklığı ve Çocuk Sağlığını Koruma Kanun Teklifi”ni geçen hafta Meclise sunduk. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) 13 hastalığa zorunlu aşılamayı, ücretsiz tedarik ve güvenli uygulamayı, yan etki izlem ve şeffaf raporlamayı, elektronik kayıt sistemi ve caydırıcı yaptırımları birlikte ele aldık.

Değerli milletvekilleri, devlet sağlığı onarım mantığıyla finanse edemez, sağlığı koruma aklıyla yönetmek zorundadır. Aşı, bütçede küçük görünen ama ülkenin geleceğini -riskini- neslini koruyan, refahı büyüten en rasyonel kamu yatırımdır. Özetle, devlet, çocukların sağlığını ve dahası toplumun genel sağlığını tercihlere bırakamaz. Toplumsal bağışıklık, bireysel keyfiyetin yani tercihin değil kamusal sorumluluğun konusudur. Aşıya harcamadığımız her bir kuruş yarın hastaneye, ilaca, sosyal güvenliğe kat kat fazla ödenir ama kaybedilen çocuk sağlığının, sakat kalan engelli bir hayatın, yitirilen bir geleceğin bütçede asla karşılığı yoktur.

Her 2 Bakanımızdan da bu konuda ortak bakış açısı geliştirmelerini istirham ediyor, her birinizin çocuklarına ve sevdiklerine sağlık diliyorum. Bu şansa sahip olmayan vatandaşlarımızı, çocuklarımızı düşünmeniz dileğiyle diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Cemalettin Kani Torun’da.

Buyurun Sayın Torun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanlara ve değerli bürokrat arkadaşlarımıza hoş geldiniz diyorum.

Sağlık alanında son yirmi yılda önemli gelişmeler yaşandı; hastaneler, cihazlar, kampüsler gibi imkânlar artırıldı, bunları reddetmiyoruz fakat bu koca binaların içinde sağlık sisteminin iki ana aktörü

yani hekimler ve hastalar maalesef bu binalarda mağdur edildi. Bugün çok önemli yapısal sorunlardan bazılarına değinmek ve çözüm önerilerimizden bazılarını sizlere anlatmak için kürsüdeyim.

İlk olarak belirtmeliyim ki değerli arkadaşlar, sağlık asla bir siyaset aracı hâline gelmemelidir. Bu, vatandaşlarımıza yapılan en büyük kötülüklerden biridir. Sağlık alanında yapıcı adımlar atmanın kısa vadede maliyetli olması, aynı alanda vatandaşa dokunmuş gibi görünen ancak arkası hesap edilemeyen vitrin hamlelerin yapılması sağlık hizmet sunumunda kalıcı hâle gelen sorunları beraberinde getirmiştir.

Örneğin, Sayın Bakanın görüntüleme veya tahlil gibi, tanı ve tetkik adımlarının çokluğuyla veya bakılan hasta sayısının fazlalığıyla övünmesi bir başarı göstergesi gibi görünebilir. Ancak sağlıkta esas olan etkin, verimli, yerinde sağlık hizmetini vatandaşa en kolay yoldan ulaştırmaktır.

Bugün elimizdeki veriler, Türkiye'nin sağlık talebi ile sağlık insan gücü arasındaki makasın tehlikeli bir biçimde açıldığını gösteriyor. Yıllık toplam müracaat sayısı 1 milyar 47 milyon 877 bin olarak kayda geçmiştir. Bu devasa yük, ülke genelinde yaklaşık 220 bin civarındaki hekimle karşılanmaya çalışılmaktadır. Bu da hekim başına yıllık ortalama 4.739 müracaat, kişi başına ise yıllık 12 hekim başvurusuna tekabül etmektedir. Bu rakamlar OECD ortalamalarının çok üzerindedir ve sürdürülemez bir iş yüküne işaret etmektedir. Peki, bu tablo karşısında biz neler yapmalıyız? Öncelikle koruyucu sağlık, erken teşhis, sürekli bakım ve kronik hastalık yönetimi gibi işlevleri içeren birinci basamak sağlık hizmetlerinin etkin çalışmaması, vatandaşları doğrudan poliklinik ve acil servislere yönlendiriyor. Bu da sistemin genel verimliliğini düşürüyor.

Aile hekimliklerinde de yaşanan sorunlar var. Şimdi, yeni bir sistem getirildi. Zaten zor durumda olan bu arkadaşlarımıza deniyor ki: "Sende kayıtlı vatandaş 7 kereden fazla hastaneye gitmeyecek veya belli bir süre içinde muhakkak sana görünecek." Şimdi, bu hekimler bunu nasıl sağlayacaklar? Cebir mi uygulayacaklar vatandaşa? Bunun yanında cari giderler sorunu var. Bazı ASM'ler devlete ait ancak bazıları kirada. Personel giderleri, malzeme giderleri bu hesaptan karşılandığı için dengesizlikler meydana geliyor, çoğu zaman da yetmiyor bu ücretler. Herkesin ulaşabildiği bir konumda olduğu için ciddi güvenlik sorunları da var. Aldıkları ücretler gelir vergisiyle neredeyse yarı yarıya düşüyor. Saha uygulaması getirildi fakat burada da hastane dönemleri ile ASM dönemleri arasında hem özlük hem de uyum problemleri yaşıyorlar.

Bu sorunları çözerek birinci basamak sağlık hizmetlerini etkinleştirmek zorundayız. Aile hekimliği finansman modeli yapılandırılarak cari ödeme ve gelir sorunları çözülmelidir. Görev tanımları sadeleştirilmeli, yönergelerle desteklenmeli, birinci basamağa yönelik bilgilendirici yayınlar yapılmalıdır.

Sağlık sisteminde yaşanan sorunların merkezi burası olmasına rağmen koruyucu sağlık hizmetlerine ayrılan payın düştüğünü görüyoruz. Başvuruların yarısı buraya yapılıyor ancak bütçeden aldığı pay neredeyse dörtte 1 oranında. Sevk sisteminin etkisiz olması ikinci ve üçüncü kademeye binen yükü artırmaktadır. Birinci basamak için sevk yetkilendirmesi yapılmalı ve kademeler arası geçişkenlik azaltılmalıdır. Bugün bir üniversite hastanesi ASM'lerde çözülebilecek başvurularla karşı karşıya kalmamalıdır.

Bu aksaklık zincirinin bir sonraki aşaması da kendini acil servislere göstermektedir. Vatandaşlarımız da hastalıkları karşısında soluğu acil servislere almaktadırlar. Değerli arkadaşlar, sizler de çok iyi biliyorsunuz ki acil servis, acil hastalar içindir. Ancak bugün acil servislere başvuruların kahir ekseriyeti Sağlık Bakanlığı algoritmalarına göre yeşil alan başvurularıdır. Bu başvurular, sarı ve kırmızı alan hastalarına yeterince zaman ayrılamamasına, hastanelerde yaşanan uzun bekleyişlere,

gerginliklere ve bununla birlikte maddi ve moral çok fazla zarara yol açmaktadır. Bu sorunun çözümü için ambulans hekimleri ve triyajlar yoluyla tespitler yapıp acil olmayan başvuruların birinci basamağa yönlendirilmesi hedeflenmelidir. Tamamen ücretsiz acil hizmeti acil hastalar için işletilmeli, acil olmayan başvurular caydırıcı olması için küçük de olsa ücretlendirilmelidir. Bunun yanında, sarı ve kırmızı alanlarda hasta bakan hekimlerimizin yeşil alana göre bir ücret kaybı yaşaması adil değildir.

Hem acil servislerde hem de diğer alanlarda karşımıza çıkan en önemli sorun malpraktis meselesidir. Mesleğin özü itibarıyla her hekimin karşılaştacağı tıbbi riskler hekimlere rücu edildiği için maalesef “defansif tıp” dediğimiz bir kavramla karşı karşıya kalmış durumdayız. Bunun ilk yansıması, acil servislerde ve polikliniklerde yüksek tetkik sayılarıyla kendini göstermiştir. Bu durum hem hastaların gereksiz radyasyon almasına hem kamuya yüklenen maddi bir külfete hem de hekimlerin ve sağlık personelinin iş yüküne sebep olmaktadır. Bir diğer yansıması ise artık malpraktis riski yüksek alanlardan hekimlerimizin uzak durmasıdır. TUS sınavının bu yılki ilk sonuçlarına göre kadroların yüzde 51’i boş kalmıştır. TUS sınavında en yüksek puanları alan en başarılı hekimlerimiz plastik cerrahi, radyoloji, göz hastalıkları gibi risksiz, hastalarla az muhatap olacak bölümleri seçmektedirler.

Sayın milletvekilleri, OECD’ye göre en az hekim sayısı, en fazla başvuru ve en az ücretin ülkemizde olması, bir de bunun üstüne psikolojik ve fiziksel şiddet ile tazminat davaları gibi durumların eklenmesiyle ya bölümler boşalıyor ya da hekimlerimiz yurt dışına gidiyor. Çok yakın bir zamanda kendimiz, eşimiz, dostumuz, çocuklarımız, Allah muhafaza, ameliyat olmak isterse cerrah bulamayacağız. Bu gerçeğin farkında mısınız Sayın Bakan? Bakın, hiç vakit kaybetmeden hekimlerin sigorta fonlarına katılımıyla malpraktis açmazı giderilmeli, tercih edilmeyen bölümlere teşvikler sağlanmalı, hasta yükleri azaltılmalı ve yurt dışındaki hekimler için geri dönüş projeleri geliştirilmelidir. Tekrar söylüyorum: Sağlık, siyasete malzeme yapılacak bir mesele değildir.

Tüm hastanelerdeki güvenlik önlemleri artırılmalı, hekimlere yapılacak sözlü ve fiziksel saldırılara caydırıcı cezalar gelmelidir. Hükümet, en ufak bir eleştiride kolluk mekanizmalarını nefessiz çalıştırırken görevi başındaki hekimlere başka hiçbir kurumunda yapılmayacak muameleye izin vermektedir. Hastanelerde halkla ilişkiler personeli istihdam ederek vatandaşların doğru bilgilendirilmeleriyle gerginliklere mâni olabiliriz; bazen otuz saniyelik bir açıklama büyük olayların önüne geçebilir. Huzurlu çalışma şartları için tüm imkânlar seferber edilmelidir.

Sayın milletvekilleri, bir hekim olarak sizi temin ederim ki meslektaşlarım da diğer sağlık personeli de kendilerine verilen eğitimlerin ardından burada kalarak ülkelerine ve halklarına hizmet etmek istiyorlar. Gelin, hep birlikte kısa vadede cesaret, uzun vadede istikrar gerektiren bu adımları atalım; oy kaygılarını bir kenara bırakarak sadece vatandaşımızın sağlığını ve sağlık sistemimizin sürdürülebilirliğini konuşalım. Bu Parlamentoda çok sayıda alanında uzman hekim, hemşire ve yönetici var. Bir sağlık politikası kurulu kuralım, sahadaki arkadaşlarımızın da görüşlerini alalım ve sağlık reform paketini hep birlikte hazırlayarak ülkemizi bu kısır döngüden kurtaralım. Emin olun, yarın çok geç olabilir.

Bu duygularla heyetinizi saygıyla selamlıyor, bütçelerin hayırlara vesile olmasını diliyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası Sayın Sema Silkin Ün’de.

Buyurun Sayın Ün. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Sağlık Bakanımıza şehrim adına bir teşekkürle başlayacağım. Acil durum hastanemizin yapımını hızlandırmak üzere şehrimize bizzat gelmişti Sayın Bakan, inşallah birkaç ay içerisinde açılışı da nasip olacak. Aynı desteği hukuki süreçleri sekteye uğradığı için yılan hikâyesine dönen şehir hastanemizin yapımında da yine depreme dayanıklı olmadığı için on yıllardır hizmet vermek zorunda kalan devlet hastanemizin yenilenmesi sürecinde de bekliyoruz kendisinden. Zira, Aydın, Manisa, Afyon, Antalya illerimizin sınır ilçelerinin tamamına neredeyse Denizli hizmet veriyor. Dolayısıyla, hastanelerimizin, Denizli'mizin daha fazla sağlık yatırımına ihtiyacı var.

Sağlık Bakanlığımızın bütçesini konuşmaya başlarken 2024 istatistikleri hâlâ yayınlanmadığı için bazı istatistiklerde günceli yakalayamadığımızı ifade etmeliyiz. Bu veri cimrisi ülke olma hâlimden kurtulmamız gerekiyor. Bütçede yüzde 44'lük bir artış var, memnuniyet verici gibi görünüyor ama yüzde 38'lik enflasyon hesapladığınızda reel artışın yüzde 6'yla sınırlı kaldığını görmemiz de gerekiyor.

Bütçede göze çarpan bir kalem var, kalem küçük ama dert büyük: Bağımlılıkla mücadele. Resmî, özel tüm veriler bağımlılıkların arttığını gösteriyor ama bütçede bağımlılıkla mücadeleye ayrılan pay yıllar bazında düşüyor, düşmeyi bırakın bu düşük pay bir de kullanılmayıp bütçeye geri iade ediliyor. Yani şehirlerimiz AMATEM'lere, ÇEMATEM'lere, bahar merkezlerine doydu da onun için mi bu bütçe iade ediliyor? Tam bu noktada Grup Başkan Vekilimiz Mersin Milletvekilimiz Sayın Mehmet Emin Ekmen'in bir özel ricası var sizlerden: Mersin, Türkiye'de bağımlılığın en yüksek olduğu illerden biri maalesef, uyuşturucu ve alkol tüketiminin korkunç seviyeye ulaştığını şehir atıklarından takip edebiliyoruz, devlet kayıtlarında da bu gözüküyor. Mersin de bir AMATEM var ve Mersin'in doğusundaki tüm illere hizmet veriyor. Fedakâr bir doktor ve sağlık personeli var ama yetersiz. AMATEM'de tedavi görenlerin daha sonra Bakanlığın "bahar" olarak adlandırdığı rehabilitasyon merkezleriyle desteklenmesi gerekiyor. Bahar merkezi de şu anda sadece İstanbul'da var görünüyor. Bu nedenle 2006 Yılı Yatırım Programı'na Mersin'e bir bahar rehabilitasyon merkezinin açılması noktasında kuvvetli bir talebi var Mersinli bağımlı ailelerinin. Bu talebe bigâne kalmayacağınızı umut ediyoruz.

Bir bağımlılık daha türedi, antidepresan bağımlılığı. OECD verilerine göre Türkiye antidepresan kullanımında rekor bir artış yaşıyor. Ülkemizde depresyon, kaygı bozukluğu ve bunların tetiklediği bağımlılıklar son on yılda neredeyse 2 katına çıkmış. Bu, elbette sebepleriyle derinlemesine irdelenmesi gereken bir konu ancak antidepresan kullanımının bu denli yaygınlaşmasını tetikleyen, sizin de alanınıza giren bazı hususlar var çözüm bekleyen. Evvela, ülkemizdeki psikiyatri uzmanları psikoterapiyi tercih etmiyorlar; dolayısıyla gelen hastaya öncelikle ilaç vermeyi tercih ediyor. Özeldekiler için bu kazancı arttırırken devlet hastanelerinde zaten psikoterapiye vakit yok. Diğer yandan, psikoterapi hizmetleri vatandaş için ulaşılabilir değil. Acilen bir ruh sağlığı yasası çıkarmak zorundayız, psikologlar için bir meslek yasamız olmak zorunda. Psikoterapistlerin yetkinliği ölçülmeli, yetkinlik alan terapistlerin hizmetleri de ulaşılabilir olmalı; toplumun ruh sağlığını biyolojik sağlıktan daha önemsiz göremezsiniz.

Reform bekleyen bir alan var, zaman zaman siyasetin dolayısıyla da futbolun konusu olabiliyor bu durum "Sezaryen doğum mu, doğal doğum mu?" diye. Türkiye'de maalesef sezaryen ameliyatlarının oranı yüzde 60'larda, Avrupa ülkelerinde az gelişmişlikten gelişmişliğe doğru gittikçe bu oran azalıyor ve ortalama yüzde 25'lerde seyrediyor. Türkiye'deki oran asla kabul edilebilir değil. Bunda sağlık sektörünü özele taşımamızın, devlet hastanelerindeki fiziki şartların elverişsizliğinin çok fazla etkisi var; sorumluyu sağda solda aramayın Sayın Bakan. Dünya bizim tecrübemizi yaşamış; Yeni

Zelanda, Hollanda, Almanya, Kanada, İngiltere gibi sezaryen artışını hissedilir şekilde yaşayan ülkeler çözümü ebelerin sorumluluklarını, yetkilerini ve yetkinliklerini arttırmakta bulmuşlar. Ebinin tek başına sorumluluk alabilmesi mümkünken neden yardımcı sağlık personeli statüsüne sıkıştırılıyor? Kadınların, hekimin süreci doğal görmesi ve sevkini uygun bulması hâlinde, neden ebelerle direkt görüşebileceği, hem hamilelikte hem doğumda hem doğum sonrasında beraber ilerleyebilecekleri bir sistem inşa edilmiyor? Araştırmalar açıkça gösteriyor; gebelik sürecinden itibaren düzenli olarak bir ebe tarafından takip edilen, hem doğal doğum sürecine danışmanlık alan hem de aksi bir durum söz konusu değilse doğumda onlarla beraber eylemi gerçekleştiren anneler, doğum sonrasında depresyon dâhil tüm problemlere karşı daha dayanıklı oluyorlar. Ebe sadece doğum anında karşılaşılabilecek biri değildir, hamileliğin ve doğum sürecinin bir rehberi olarak görülmelidir ve bu rehberlik süreci içinde ehil ve yeterli donanımı almış ebelerin yetiştirilmesini ne kadar gerekli kılıyor farkında mısınız? Gerekirse yetkinlik kriterlerini artırın, doğum pratiklerini sıfırdan başlatın, sorumluluk prosedürlerini sıkılaştırın ama meseleyi çözecek hakiki ve cesur bir arayışa girin. Konunun çözümünü de futbol maçlarında futbolculara pankart açıtırıp kadınların üzerindeki psikolojik baskıyı artırmakta değil, doğal doğuma giden en doğal yolun önünü açmakta arayın. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) Çünkü sorun, sezaryen doğum ya da normal doğum değil. Sürecin tıbbi ve bilime uygun ilerlemesinin yollarının tesis edilmesi, kadınların doğru ve şefkatli rehberlikle güzel gebelik dönemi geçirmesi, doğumu bir travma olarak hatırlamaması, ebelerin işlerini yapabilmesi, hekimin sisteme ait yüklerin baskısını hissetmeden kararını verebilmesi...

Söz-eylem çelişkinizi ortaya koyan bir politikamız daha var önümüzde, hep bir ağızdan “çocuk, çocuk” diyorsunuz; bu sözde sorun yok ama bir yerde sorun var, eyleminizde. Yan dal tercihlerinde çocuk yoğun bakım kadrolarının yüzde 74’ü, yenidoğan kadrolarının yüzde 55’i, çocuk hematoloji, onkoloji kadrolarının yüzde 46’sı, çocuk acil kadrolarının yüzde 33’ü, çocuk nefroloji kadrolarının yüzde 17’si boş kalmış. Bakın, önemli hastanelerin başta Haseki olmak üzere çocuk klinikleri birer birer kapanıyor döneminizde. Bu böyle devam ederse on yıl sonra kanser hastası çocuklarımızı tedavi edecek hekim bulamayacağız, Allah korusun. Yani çocuğun lafı var ama doktoru yok sayenizde.

Yurt dışına giden doktorlar meselemiz, göç etme hızı yavaşlasa da hâlâ devam ediyor maalesef. Kimimiz küçük kıyamet gibi görüyoruz meseleyi, kimimiz önemsemiyoruz, küçümsüyoruz. Bir tek yetişkin insanımızın gidişi, geleceğini yurt dışında araması bile bir kayıptır ama bir de bu doktorların küçümsenen maliyetine bakalım: Son beş yılda 12.479 doktor iyi hâl belgesi almış. Almanya bir doktorun yetiştirme maliyetini 400 bin euro olarak değerlendiriyor. Yani beş yılda 5 milyar euroluk bir kayıp yaşamışız; sağlıktaki kaybımızın maliyetini ölçmek zaten imkânsız.

Şimdi, bir önemli ihlali daha gündeminize getirmek istiyorum. Vatandaşlarımız Merkezî Hekim Randevu Sistemi’ne başvuruda bulunuyorlar, arkasından özel hastaneden telefonlarına mesaj geliyor. Kamu hizmetine erişmek isteyen milyonlarca insan farkında olmadan ticari bir hedef hâline gelmiş oluyor. Bu, hem mahremiyetin ihlali hem sistemimize duyulan güveni yok eden bir veri güvenliği sorunu. Vatandaşın hangi branştan randevu aldığı, hangi telefon numarasını kullandığı gibi özel nitelikli sağlık verilerine açık rıza olmadan üçüncü kişiler nasıl erişebiliyor? Randevu sistemlerine kimlerin eriştiği, bu verilerin nasıl korunduğu, özel hastanelerin bu bilgilere hangi yolla ulaştığı konusunda kamuoyu sizden tatmin edici bir açıklama bekliyor.

Değerli milletvekilleri, tüm bunlardan sonra sağlıkta içinde bulunduğumuz durumun adını koymak için bazı veriler paylaşmak istiyorum: 2002-2024 yılları arasında devlet hastanelerinin sayısı yüzde 21,

özel hastanelerin sayısı yüzde 103 artmış; devlet hastanelerinin yatak kapasitesi yüzde 58, üniversitenin yüzde 167, özel hastanelerin yatak kapasitesi yüzde 339 artmış; yetişkin yoğun bakımı devlette özelin 2 katı ama yeni doğan bakımında özel, devletin 2 katı çıkmış.

Sağlıkta bu kadar özelleşme neye alamet olabilir? Bakın, bir hastane kurulunca ilk önce onun SGK'ye fatura kesecek birimi kuruluyor. Her gün örnekler çıkıyor önümüze; hastaneye yatmayıp yatıyor görünen, yatış süresi uzun gösterilen, yapılmayan tetkik ve görüntüleme işlemlerini yapıldı gösteren, muayene tekrarları üzerinden işlem şişiren, yapılan işleme gerçekte olduğundan daha farklı bir işlem koduyla fatura kesilen... Bu liste böyle uzayıp gidiyor.

Bu faturalardaki kayıp kaçak sisteminin bu çağda neden yok edilemediğini, bu hayalî işlemlerin nasıl tespit edilemediğini birinin bize açıklaması gerekiyor. Neden sadece yüzde 5 örneklem alınıyor denetimlerde? O da hastanenin acaba bilgisi dâhilinde mi, ondan emin olamıyoruz. Neden yüzde 100 değil mesela? Neden yapılan işlemler e-devlet sistemimizde görünmüyor? Bu dijital çağda, bu yapay zekâ çağında akıl alır gibi değil gerçekten. Neden özel hastane sahipleri koruma altında? Neden Hazine Bakanlığı bir kuruşun hesabını yapıp millete acı reçete yazarken bu hastane patronları ballı reçetelere muhatap oluyor?

İktidar son çeyrek yüzyılda en çok sağlık alanındaki politikalarıyla övündü. Dünyada en fazla hastane satın alması yapan ülkelerin başında geliyor Türkiye. Bunu bütçenin zaten yüzde 10'unun daha kalem oynatmadan bu hizmet alanına gitmesinden de anlıyoruz. Bu kadar övündüğünüz alanda dünyaca ünlü bir tek sağlık firması maalesef çıkaramamışız. Yerli firmalarımızın ağırlıklı sarf malzeme üretmesi onları da devlete satabilmesi gerçeği, daha doğrusu ayıbı karşımızda duruyor. Dünyanın en büyük sağlık firmaları Türkiye'de kurdukları lobilerle topraklarımızda alternatif firmaların gelişebileceği bir ekosistemin yeşermesine müsaade etmiyor ya da siz buna göz yumuyorsunuz. Bu lobilerin elinde sağlık sektörü ahlaki bir kriz içine girmiş durumda. Yılda 2,7 trilyonu faize harcayan devletimizin gücü ülkemizde yapılacak kongrelere, bilimsel çalışmalara yetmiyor mu, nedir bu acziyet? Bu sponsorluk maliyetleri ürünlere yansıyor üstelik, bu lobilere teslim olunduğu için milletimizin şifasının bedeli katlanıyor. Bu şaşaalı düzen içinde zor durumda olan hastalar da seslerini duyurmak için çırpınıyorlar. Böbrek kanserinde immünoterapinin etkinliği bilimsel olarak yaştan bağımsız kanıtlanmış olmasına rağmen 65 yaş üstü hastalar geri ödeme dışı bırakılıyor. Ostomi hastaları hâlâ kendilerine yetmeyen emekli maaşlarının neredeyse üçte 1'ini sarf malzemelere vermek zorunda kalıyor. Birçok kanser türünün tedavisinde kullanılan vinorelbin ilacının damar yolu formu ülkemizde bulunmadığı için hastalar yalnızca ağızdan kullanıma erişebiliyor ama SGK bu ilacın ülkede olan versiyonunu değil de olmayanını karşılıyor. Bu geri ödeme kuralının revize edilmesi acil ve zaruri bir durumdur.

Tüm bunlar bir araya geliyor ve en çok övündüğünüz sağlıkta 2014'te yüzde 70 olan memnuniyet oranını 2024'te yüzde 41'e düşürüyor. Başarı söylemlerinize vatandaşın yaşadığı arasında uçurum var arkadaşlar. Sağlıkta memnuniyetsizlik oranının yükselmesi bir tesadüf de değil asla çünkü yıllardır piyasa çözer anlayışıyla sağlık sistemini adım adım ticari bir alana dönüştürdünüz. Özel sektöre açılan alan büyüdükçe hizmeti değil, maliyeti artırdı; hasta müşteriye, sağlık metaya dönüştü. Bu kadar piyasacı bir model bir noktadan sonra çözüm üretmek yerine bizzat sorunun kendisi hâline geldi. Bugün yaşadığımız memnuniyetsizlik artışı bunun açık bir göstergesidir. Sağlık sistemi bir kültürdür, bir kamusal sorumluluk bilincidir; bu kültürü korumak da güçlendirmek de piyasanın görevi değildir, Sağlık Bakanlığının görevidir Sayın Bakanım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, teşekkür ederim.

Şimdi şahısları adına, lehinde, Cüneyt Aldemir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CÜNEYT ALDEMİR (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını, istikrarı güçlendirip milletimizin refahını artırmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, sağlık alanında gerçekleştirilen atılımlar sistemi temelden değiştiren stratejik bir değişimdir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın koruyan, geliştiren ve üreten sağlık vizyonu ile Türkiye'miz örnek gösterilen bir sağlık altyapısına kavuşmuştur. Koruyucu sağlık politikalarımız artık, devletin temel yönetim refleksidir. Aile hekimliği, güçlendirilmiş aşı programları, kanser taramaları, obezite ve tütünle mücadele çalışmaları, TÜRKÖK ve GETAT uygulamaları, evde bakım hizmetleri sağlıklı Türkiye Yüzyılı hedeflerimizin insani temellerini atmaktadır.

Değerli milletvekilleri, son yirmi üç yıllık süreçte hastanelerimizin yaklaşık yüzde 80'i yenilenmiş, 794 hastane hizmete sunulmuştur. Nitelikli yatak sayısının 18 kat artırılarak 127 bine çıkarılması kalitede üst düzey bir sıçramadır. 137 ağız ve diş sağlığı merkezi, 45 ağız ve diş hastanesi ülke sathında güçlü bir ağ oluşturmıştır. 2002'de 61 bin olan diş ünitisi başına düşen kişi sayısı bugün 7 bine inerken, 100 bin kişiye düşen diş hekimi sayısı 25'ten 61'e ulaşmıştır. Sağlık Bakanlığımız bünyesinde Ağız ve Diş Sağlığı Daire Başkanlığı ilk kez bizim dönemimizde ihdas edilmiş, kurumsal bir zemine oturtulmuştur. Muayenehanesi olan diş hekimlerimiz artık, bir meslektaşını istihdam edebilmektedir. Bu düzenleme diş hekimliği alanında istihdamı artıran önemli bir imkândır. Ayrıca, 2002 yılında kamuda yalnızca 3.800 olan diş hekimi sayımız bugün 20 binin üzerine çıkarılarak tarihi bir artış sağlanmıştır. Diş hekimlerimize yönelik kamu istihdamının artırılmasını da Sağlık Bakanlığımızdan bekliyor ve gerekli adımların atılmasını da önemsiyoruz. Diş hekimliği fakültelerindeki kontenjanların azaltılmasına yönelik Bakanlığımızın tutumunu takdir ediyor, bu yöndeki adımların sürdürülmesi gerektiğini düşünüyorum. Ağız ve diş sağlığında yaklaşık 700 bin çocuğumuza koruyucu hizmet sunduk. 2025'in ilk on ayında 88 bin vatandaşımız sedasyon altında, 10 bini aşkın engelli bireyimiz ise evde ve hastanede tedavi görmüştür.

Değerli milletvekilleri, Sağlıkta Dönüşüm'ün Anadolu'daki somut karşılığını Tokat'ımızda da açıkça görüyoruz. Tokat'ta kamu ve özel sağlık kuruluşlarıyla 16 hastane, 68 aile sağlığı merkezi, 1 ADŞM, 2.344 yatak ve 328 yoğun bakım yataklı güçlü bir sağlık altyapısı oluşturduk. Bu yapıyı 573 uzman hekim, 474 pratisyen hekim, 228 diş hekimi, 2.625 hemşire ve 2.575 sağlık personelimizle güvenli bir hizmete dönüştürdük. 750 yataklı Tokat Şehir Hastanemizin etüt proje çalışmaları aralıksız devam etmektedir. Devlet hastanemiz üçüncü basamak statüsüne yükselmiş, baypas dâhil ileri ameliyatların yapılabilirdiği bir bölgesel sağlık merkezi hâline gelmiştir. İlimizde yoğun bakım, uyku laboratuvarı ve kemoterapi gibi kritik birimler güçlendirilmiş, merkezde 2'nci MR devreye alınmış, Reşadiye'de tomografi, Niksar'da ise MR hizmeti kullanıma sunulmuştur. Ağız ve Diş Sağlığı Merkezimizi hastane niteliğinde yeniden yapılandırıyoruz. Erbaa ve Turhal ilçelerimizde 20 ünitelik ağız ve diş sağlığı merkezlerimizi projelendiriyoruz. 19 yeni hemodiyaliz cihazı ve evde hemodiyaliz uygulamasıyla hastalarımız için yeni bir dönem başlattık. Erbaa'da sağlık hayat merkezi ile 3 ASM, Turhal'da ilçe sağlık kompleksi ile 3 ASM, Zile'de 2 ve merkezde 1 ASM projelerimizin inşaat ve proje çalışmaları

sürmektedir. Başçiftlik, Çamlıbel ve Gökal'de entegre hastane projeleri için yatırım tekliflerimizi de sunduk. İlimizde ambulans araç filomuzu da güçlendirerek sayı ve kapasitemizi artırdık.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin istiklal ve istikbal davasının ana cephesi enerji ve madenlerdir. Bu farkındalıkla kaynaklarımızda tarihî bir dönüşümü kararlılıkla yürütüyoruz. 2002'den bu yana Tokat'ta enerji alanında yaklaşık 55 milyar liralık yatırım yapılmıştır; 1.900 kilometrelik doğal gaz dağıtım hattı inşa edilmiştir. Merkez ve ilçelerimiz de doğal gaza kavuşmuş, kalan yerleşimler ve beldelerimiz için gaz arzı çalışmaları adım adım ilerlemektedir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere tüm bakanlarımıza ve milletvekillerimize saygılar, sevgiler sunuyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, yürütme adına ilk söz Sayın Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'nda.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sağlık Bakanlığımızın 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi ile 2024 yılı kesin hesabının görüşülmesi vesilesiyle Gazi Meclisimizin huzurundayım.

Değerli milletvekilleri, dünyada sağlık sistemleri, küresel salgınlar, demografik değişimler, yeni tedavi yöntemleri, dijitalleşme gibi çok boyutlu dinamiklerin etkisiyle yeniden şekillenmektedir. Bu küresel dönüşüm sürecinde Türkiye, bölgesine umut olan, kriz anlarında sağlık diplomasisiyle öne çıkan, şifa ulaştıran ve küresel dayanışmayı güçlendiren bir sağlık aktörü hâline gelmiştir. Türkiye Yüzyılı'na adım attığımız bu dönemde, Sağlık Bakanlığı olarak sadece bugünün ihtiyaçlarına değil, geleceğin sorumluluğuna da odaklanan bir vizyonla hareket etmekteyiz. Geçtiğimiz yıl bu kürsüden sizlere açık bir taahhütte bulunmuştum “Sağlıkta Türkiye Yüzyılı'nın temellerini güçlendirecek, koruyan, geliştiren ve üreten sağlık modelini hayata geçireceğiz.” demiştim. Bugün, verdiğimiz sözün gereğini yerine getirme yolunda emin adımlarla ilerlemenin huzuruyla karşınızdayım. Sağlık Bakanlığı olarak temel amacımız hastalıklar ortaya çıkmadan vatandaşımızı koruyan, ihtiyaç duyulduğunda kaliteli tedaviye en hızlı, en doğru şekilde erişim sağlayan, sağlık ürünlerini kendi üreten ve dünyaya da sunabilen bir sistem inşa etmektir. Bu anlayışla sağlık sistemimizi daha etkin, daha erişilebilir ve vatandaş odaklı hâle getirmek amacıyla yalnızca son bir yıl içerisinde 86 mevzuat düzenlemesini hayata geçirdik. Bu düzenlemelerle sağlık çalışanlarımızın haklarını koruyan, hizmet sunumunu kolaylaştıran ve vatandaşlarımızın hizmete erişimini iyileştiren güçlü bir mevzuat altyapısı oluşturduk ve oluşturmaya devam ediyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kıymetli Başkanım, Sayın Bakan AKP Grubu dinlemiyor, böyle bir şey olur mu ya!

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Sen daha yeni geldin, sen yoktun burada, dışarıdan yeni geldin!

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Daha yeni geldin!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Böyle bir şey olur mu Allah aşkına ya! Nerede, nerede? Siz kendi Bakanınızı dinlemiyorsunuz, ayıp ya!

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Dinliyoruz.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) - Sana ayıp, sana, sana!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ayıp, ayıp size; kendi Bakanınıza saygınız yok sizin.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Değerli milletvekilleri, 2002 yılından bu yana Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliği ve milletimizin desteğiyle sağlık sistemimizde tarihe geçen bir dönüşümü hep birlikte gerçekleştirdik.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Yenişehirlioğlu, şu gruba bakar mısınız Allah aşkına ya, kendi Bakanınızı dinlemiyorsunuz!

Sayın Bakanın hakkını da ben savunuyorum Başkanım; Veli Ağbaba varsa herkes için var!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - 2002 yılında toplam 379 bin olan sağlık çalışanı sayımızı yaklaşık 5 kat artırarak 1,5 milyona ulaştırdık. Hekim sayımızı 92 binden 234 bine, hemşire ve ebe sayımızı ise 113 binden 334 bine yükselttik.

VEYSAL TİPİOĞLU (Kocaeli) - Biz ne yapacağımızı biliriz, siz işinize bakın. Siz işinize bakın işinize.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Dün yoruludular, Osman Aşkın Bak'ı çok alkışladılar, dün yoruludular.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Her alanda yetişmiş, nitelikli insan kaynağıyla sağlık sistemimizi geleceğe hazırladık.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Dün yoruludular, Osman Aşkın Bak'ı çok alkışladılar.

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Ama gerçekten saygısızlık yapıyorsunuz!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Saygıyı git grubuna söyle.

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Sen neden bağırıyorsun?

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Kamuoyunda gündeme gelen yanlış bir algıyı da düzeltmek istiyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Saygıyı grubuna söyle, gelsin Bakanını dinlesin!

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Dinle de öğren bir şeyler, dinle!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Hekimlerimizin iyi hâl belgesi alıyor olmaları yurt dışına gittikleri anlamına gelmez. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Ayıp!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ne?

RUKEN KİLERCİ (Ağrı) - Gerçekten ayıp!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Niye, niye? Ne ayıbı?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Rica ediyorum, yakışmıyor!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Grubunuza söyleyin!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Rica ediyorum...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bak, beni dinlemeye böyle gelmeyin, biraz kalabalık gelin; bak, rica ediyorum(!)

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Resmî kayıtlara göre, toplam 234 bin hekimimizden 2025 yılında yurt dışına gidenlerin sayısı sadece 412 olmuştur. Buna karşılık, önceki yıllarda yurt dışına giden ve ülkemize dönme kararı verip gelen hekim sayısı 249'dur ve bunlar sağlık sistemimize yeniden başlamıştır.

Sağlık altyapımızda da önemli gelişmeler yaşandı. 943 hastanemiz, 8.300 aile sağlığı merkezimiz, 1.237 laboratuvarımız, 973 toplum sağlığı merkezimiz, 137 ağız ve diş sağlığı merkezimiz, 327 sağlıklı hayat merkezimiz, 592 diyaliz merkezimiz ve 191 ruh sağlığı merkezimizle toplumun her noktasına ulaşan güçlü bir sağlık altyapımızı biliyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Son yirmi üç yılda mevcut hastanelerimizin yüzde 80'ini yeniledik veya yeniden yaptık. 1.794 yeni hastaneyi hizmete alarak kamu hastanelerindeki toplam yatak kapasitemizi 173 bine çıkardık. Tüm sağlık tesislerimizdeki yatak sayımız bugün itibarıyla 270 bini aşmış durumdadır. Acil sağlık hizmetlerimizde de önemli bir kapasiteye ulaştık. Bugün, 6.308 kara ambulansı ve 3.574 acil yardım istasyonu ile vatandaşlarımıza hızlı ve etkin hizmet veriyoruz. Bu yıl sonuna kadar toplam 857 yeni ambulansımızı envanterimize katmış olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2026 yıl sonu itibarıyla yerli ve millî GÖKBAY helikopter ambulanslarımız da görev başında olacak. Bu hava ambulanslarımız Türkiye'nin kendi mühendisiyle, kendi gücüyle ürettiği, hayat taşıyan birer gurur kaynağıdır.

Değerli milletvekilleri, bugün, artık birinci basamak sağlık hizmetlerini toplum sağlığının temel direği olarak çok daha güçlü bir yapıyla sunuyoruz. Aile sağlığı merkezleri, sağlıklı hayat merkezleri ve toplum sağlığı merkezlerinden oluşan birinci basamak yatırım programımız kapsamında toplam 1.202 sağlık tesisimiz bulunmaktadır. Bunlardan 461'inin inşaatı devam etmekte, 628'i proje ve arsa, 113'ü ise ihale aşamasındadır. İkinci ve üçüncü basamakta ise toplam 435 sağlık tesisini hizmete almayı planlıyoruz. İkinci ve üçüncü basamakta 435 sağlık tesisinin 165'inin inşaat çalışmaları devam ediyor, 234'ü proje ve arsa aşamasındayken 36'sı ihale aşamasına gelmiştir.

6 Şubat depremlerinden etkilenen illerimizde sağlık hizmetlerini sürdürmenin yanında, bölgenin yeniden ayağa kalkması için kalıcı sağlık altyapı yatırımlarını da hızlandırdık. Toplam 40,8 milyar liralık yatırım yaptık ve 109 sağlık tesisini tamamladık. Deprem öncesinde kamu hastanelerinde 23.733 yatak bulunmaktayken bugün bu sayı yüzde 16 artarak 27.503'e çıkmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, şehir hastanelerimiz yalnızca yatak sayılarıyla değil, yüksek teknolojiye sahip altyapıları, modern tıp cihazları, donanımlı ameliyathaneleri ve geniş yoğun bakım kapasiteleriyle öne çıkmaktadırlar. Her biri birer sağlık kampüsü olarak planlanan bu tesisler dünyanın sayılı sağlık yatırımları arasında yer almakta ve Türkiye'nin sağlıkta fark oluşturan gücünü temsil etmektedirler. Bu büyük yatırımları hayata geçirirken kamu-özel iş birliği modeli sağlık altyapısında sürdürülebilir yatırımın ve yüksek hizmet kalitesinin önemli bir aracı olmuştur. Önümüzdeki dönemde de vatandaşımıza doğrudan fayda sağlayan kamu kaynaklarımızı en etkin biçimde kullanan farklı finansman modellerini değerlendirmeye devam edeceğiz.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Vaz mı geçiyorsunuz yani Sayın Bakanım?

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Vatandaşımıza hangisi daha fazla katkı sunuyorsa biz o yöntemi hayata geçirmeye kararlıyız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KAYIHAN PALA (Bursa) - Vazgeçmeniz iyi olurdu bence.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bor fizik tedavinin de temelini atalım Sayın Bakanım.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Değerli milletvekilleri, Türkiye her gün 3,5 milyon vatandaşa sağlık hizmeti sunabilen devasa bir kapasiteye sahiptir. Sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak amacıyla MHRS sistemimizde kapsamlı bir iyileştirme gerçekleştirdik, yaptığımız düzenleme ve aldığımız tedbirlerle, randevu bekleyen hasta sayısını 4 milyondan 400 binin

altına düşürerek bekleyen oranını yüzde 90 azalttık. MHRS üzerinden 79 branşın 72'sine artık aynı güne randevu verebiliyoruz, sadece bir günde 2 milyon 800 binden fazla muayene, 18 binden fazla ameliyat ve 500 binin üzerinde görüntüleme gerçekleştiriyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Memleketi hasta etmişsiniz!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Evde sağlık hizmetlerimizle bugüne kadar 3 milyon 237 bin vatandaşımızın kapısına şifa götürdük. Palyatif bakım hizmetlerimizle son bir yılda 100 binden fazla vatandaşımıza ulaştık. Kamu hastanelerimizde 438 MR, 689 BT cihazımızla hizmet sunuyoruz. Bugün ülkemizde kişi başına yıllık hekime müracaat sayısı 12,2'dir, OECD ortalaması 6,5'tir. Bu rakamlar ülkemizde sağlık hizmetine erişimde yapısal bir sorun olmadığını net bir şekilde göstermektedir.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; hızlı şehirleşme, düzensiz beslenme ve hareketsiz yaşam tarzı gibi nedenlerle artık toplum sağlığı risk altındadır. Bu tablo karşısında koruyucu sağlık hizmetlerinin önemi her zamankinden daha büyüktür. Ülkemizde sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesi ve temel sağlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması uygulamalarını günümüze adapte ederek daha proaktif ve toplumun katılımını esas alan, hastalıkları önleyici bir anlayışı daha da güçlendiriyoruz. Bu yüzden diyoruz ki: Sağlıklı bir Türkiye için sağlıklı yaşam bir tercih değil bir kültür olmalı. Biz bu kültürü inşa etmek istiyoruz.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Yani yirmi üç yıldır bu kültür inşa edilemedi, öyle mi Sayın Bakan?

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Bu kapsamda birinci basamak sağlık hizmetlerini önemsiyor, vatandaşlarımızın ilk temas noktası olan aile hekimine güvenle başvurmasını sağlıyoruz. Bu çerçevede, aile hekimini güçlendirdik, değer bazlı ödeme sistemine geçtik ve teşvik miktarlarını 3 katına çıkardık. Böylece, aile sağlığı çalışanlarının motivasyonunu artıran, koruyucu hizmetleri önceleyen bir yapıya geçtik. Son bir yılda 302 yeni aile sağlığı merkezini hizmete aldık, 698'ini de en kısa zamanda hizmete sunacağız. Bugün itibarıyla 8.310 aile sağlığı merkezi ve 29.763 aile hekimiyle ülkemizin dört bir yanında vatandaşımıza hizmet veriyoruz.

METİN İLHAN (Kırşehir) - İlaç yazamıyorlar Sayın Bakan; iğne, ilaç dahi yazamıyorlar.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Bu yatırımlar sayesinde aile hekimi başına düşen kişi sayısını 2.889'a kadar düşürdük. Böylece hizmetin niteliğini, erişilebilirliğini ve takip kapasitesini önemli ölçüde artırdık. Tüm aile sağlığı merkezlerinde belirlenmiş standartlara uygun fiziki yapı, donanım ve işleyiş esas alan kurumsal kimliği yaygınlaştırıyoruz. Ayrıca, fitoterapi ve akupunktur gibi tamamlayıcı tıp uygulamalarına da alan açarak birinci basamakta bütüncül sağlık yaklaşımını destekliyoruz.

Aile hekimlerimiz son bir yılda 35 milyon kronik hastalık taraması yaptı, 7,3 milyon kişiye yeni tanı koydu; böylece tedavilerini erken başlattık. Kanser taramalarıyla 19 bin kişiye erken evrede kanser tanısı koyduk, hayatlarının akışının değişmesine vesile olduk. Gezici sağlık hizmetlerimizle belde belde, köy köy dolaşarak 5,3 milyon vatandaşımıza sağlık hizmeti ulaştırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yeni sistem sayesinde, uzun yıllardır hiç aile hekimine başvurmamış 15 milyondan fazla vatandaşımızı ilk kez aile hekimiyle buluşturduk. Aile sağlığı merkezleri, sağlıklı hayat merkezleri ve hastaneler arasında dijital entegrasyonu sağladık. Sağlıklı hayat merkezlerimizdeki diyetisyen, fizyoterapist, psikolog, sosyal çalışmacı ve çocuk gelişimcilerin sunduğu ücretsiz hizmetleri vatandaşlarımız için daha erişilebilir hâle getirdik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Atama bekleyenler için de bir umut var mı?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Psikologlar atama bekliyor Sayın Bakan!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Aile hekimleri hastayı elektronik ortamda not ekleyerek, doğrudan hastaneye randevu alarak yönlendirebiliyor; uzman hekim de hastayı değerlendirdikten sonra aile hekimine geri bildirim sağlayabiliyor. Böylece, karşılıklı bilgi paylaşımıyla vatandaşlarımızın sağlık durumu iki taraflı takip edilebiliyor.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Aile hekimleri grevdeydi en son, haberiniz var mı?

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Uçtan uca birbirine entegre bu sistem sayesinde vatandaşlarımız doğru zamanda, doğru yerde, en uygun tedaviye artık ulaşabiliyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Doktoru bulursa! Doktor yok, doktor!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Muşlular hariç!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Değerli milletvekilleri, 2002 yılında 100 bin canlı doğumda 64 olan anne ölüm oranını 2024 yılında 11,5’e düşürdük; bu oran tarihimizin en düşük oranıdır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Muş’ta kadın doğum doktoru yok!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - 2002 yılında bin canlı doğumda 31,5 olan bebek ölüm hızını 2024 yılında 8,4’e kadar düşürdük. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - “Yenidoğan çetesi” deriz biz, siz “yenidoğan” dersiniz.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Sayın Emine Erdoğan Hanımefendi’nin himayelerinde Ekim 2024 tarihinde başlattığımız Normal Doğum Eylem Planı neticesinde primer sezaryen oranını ilk kez düşürdük.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kadınların nasıl doğurduğu sizi hiç alakadar etmiyor Sayın Bakan!

METİN İLHAN (Kırşehir) - SMA’lı hastalar ne olacak Sayın Bakan, SMA’lı hastalar?

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Primer sezaryen oranında sadece son bir yılda yüzde 12,3’lük bir düşüş sağladık. Ayrıca, 3.400 koordinatör ebe ve 1.524 gebe okuluyla anne adaylarını bilinçli şekilde doğuma hazırlıyoruz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - O bebeklerle ilgili kendi aralarında mesajlaşabilen çeteler var mı?

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Gebenin hamilelik ve doğum sürecini öğreneceği, bilgileneceği “Annelik Yolculuğu” mobil uygulamasını hayata geçirdik.

Kıymetli milletvekilleri “Dumansız Türkiye” hedefiyle tütünle mücadelemizi kararlılıkla sürdürüyoruz. Ücretsiz danışmanlık ve ilaç temin ettiğimiz sigara bırakma polikliniklerimizin sayısını 2 katına çıkardık. Bu artışa ek olarak aile sağlığı merkezlerinde, sağlıklı hayat merkezlerinde ve yeni hizmete aldığımız mobil sigara bırakma poliklinikleriyle erişimi daha da artırdık. Tütün kullanımı ve bağımlılıkla mücadeleye yönelik yapacağımız mevzuat düzenlemeleriyle yeni uygulamalara başlayacağız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Maliye Bakanı duymasın, en çok vergiyi oradan alıyor!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Aşırı kiloyla mücadelede önemli adımlar attık. “İdeal Kilonu Öğren, Sağlıklı Yaşa” kampanyasının sadece ilk üç ayında 81 ilde 10 milyondan fazla vatandaşımızın boy ve kilo ölçümlerini gerçekleştirdik. Bu ölçümlerin sonucunda vatandaşlarımızın yüzde 65’inin kilosunun fazla olduğunu tespit ettik ve kendilerini sağlıklı hayat merkezlerimizdeki diyetisyenlerimize yönlendirdik.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Aç olduklarını fark ettiniz; yemiyorlar, içemiyorlar, beslenemiyorlar, sağlıklı değiller!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Toplum genelinde sağlıklı yaşam kültürünü yaygınlaştırmak için sağlıklı yaşam strateji belgesini hazırlıyoruz. Bu belgeyle, beslenmeden fiziksel aktiviteye, ruh sağlığından kronik hastalıkların önlenmesine kadar önümüzdeki on yılın yol haritasını oluşturarak kurumlar arası eş güdümü güçlendireceğiz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sağlık politikasını bir kilo ölçmeye indirgemenizi anlayamıyorum Sayın Bakan!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geliştirilen sağlık vizyonumuz doğrultusunda denetim süreçlerimizi iyileştirdik. Bilimsel komisyonlarımız aracılığıyla tıbbi endikasyon denetimleri yürütüyor, klinik karar süreçlerini dijital ortamda takip ediyoruz. Bunun yanı sıra, sağlık denetimlerinde yeni bir dönemi başlatan Risk Esaslı Denetim Sistemi’yle (REDES) bütüncül ve akılcı bir denetim modeline geçtik. REDES, yapay zekâ destekli analiz yöntemleriyle milyonlarca tıbbi işlem, mali veri ve hasta kaydını eş zamanlı tarayarak olağan dışı durumları bildiriyor. Bu sayede denetim süreçlerimizi sadece tespit edici değil aynı zamanda önleyici ve risk odaklı bir yapıya kavuşturduk.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde 150 nakil merkezinde her yıl 5 bin organ nakli gerçekleştiriyoruz. “Her bağış yeni bir hayattır.” anlayışıyla organ bağışı sürecini kolaylaştıran önemli bir düzenlemeyi hayata geçirdik. Meclisimizin çıkardığı kanunla vatandaşlarımız artık e-devlet üzerinden organ bağışı yapabilmektedir. Bu sayede şimdiye kadar benimle birlikte 45 bin vatandaşımız e-nabız üzerinden organ bağışında bulundu.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Organ bağışında bulunma sebeplerinden biri de yoksulluk olduğunu hatırlıyor musunuz, hatırlatalım size.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Kıymetli bağışçılarımıza teşekkür ederken siz milletvekillerimizi ve bu vatandaşlarımızı organ bağışında bulunmaya davet ediyorum.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - “Bir böbrek kaç ömür eder?” diye soruyorlar artık.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Ayrıca, geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarını da bilimsel çerçevede güçlendiriyoruz. Hazırladığımız kılavuzlarla bu uygulamaların usul ve esaslarını standart hâle getirdik. Kadim Anadolu topraklarının bilgeliğini modern tıbbın imkânlarıyla birleştirerek etkin, güvenilir ve bilimsel temellere dayalı sağlık hizmeti ağı oluşturuyoruz.

Kıymetli milletvekilleri, sağlık altyapımız, nitelikli insan kaynağımız ve uluslararası standartlara sahip hizmet kalitemiz sayesinde Türkiye bugün dünyanın önde gelen sağlık destinasyonlarından biri hâline gelmiştir. Sağlık turizminde HealthTürkiye portalı ve TÜSKA akreditasyon sistemiyle hizmetlerimizi daha da erişilebilir, güvenli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturduk.

Bugün Suriye’den Somali’ye, Azerbaycan’dan Balkanlara uzanan geniş bir coğrafyada hastane inşasından teletıp uygulamalarına, acil insani yardımlardan eğitim programlarına kadar şefkat, bilim ve iş birliğini merkeze alan bir sağlık gücü olarak varlık gösteriyoruz.

Türkiye dijital sağlıkta da dünyanın örnek ülkeleri arasındadır. E-nabız, e-rapor, e-reçete ve MHRS sistemleriyle sağlık verilerini en iyi şekilde yönetiyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Hani şu randevu alınamayan sistemler mi Başkan?

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Bu sistemlerimiz dünya çapında örnek gösterilerek birçok ödüle layık görüldü.

Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi sizlerle, üreten sağlık yaklaşımımızı paylaşmak istiyorum. Bu yaklaşım, Türkiye’yi yalnızca sağlık hizmeti sunan bir ülke olmaktan çıkarak bilim üreten, teknoloji geliştiren ve küresel sağlık ekosistemine yön veren bir ülke hâline getirmeyi hedeflemektedir. Üreten sağlık, aslında Millî Teknoloji Hamlesi’nin sağlık alanındaki yansımasıdır. İlaçtan aşıya, tıbbi cihazdan biyoteknolojiye kadar her alanda yerli üretim kapasitemizi artırarak sağlıkta tam bağımsız bir Türkiye hedefine ilerliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Fikri olanı finansmanla, araştırmayı sanayiyle buluşturuyoruz; bilimi ürüne dönüştürerek hem ekonomik hem stratejik açıdan kendi kendine yeten bir sağlık ekosistemi inşa ediyoruz. Bu doğrultuda, 41 stratejik öncelikli ürün belirledik. 13 farklı aşı için teknoloji transferi yerli üretim süreçlerini başlattık. Kritik tani ve yaşam destek cihazlarını yerli imkânlarla, üretmek için yoğun bir çalışmaya girdik.

Üreten sağlık modelinin en yenilikçi adımlarından biri olan Fikirden Ürüne portalı, sağlık alanında fikirlerin hayata geçirilmesini kolaylaştıran dijital bir platformdur. Doktor, mühendis, sağlık çalışanı ya da girişimci fark etmeksizin herkes bu portal üzerinden fikrini sisteme yükleyebiliyor, sistem mülkiyet hakkını koruyarak fikri değerlendiriyor, uygun finansman, laboratuvar ve üretim kapasitesiyle eşleştirip ürün hâline getirmek için destek sağlıyor. Klinik araştırma izninden sertifikasyona, prototipten seri üretime kadar tüm süreç tek kanaldan hızlı ve şeffaf bir şekilde yönetiliyor. Artık “Fikrim var, nereye başvuracağım?” sorusunun devri kapandı. Biz fikrin yanında duruyor, ürüne dönüşmesini bizzat destekliyoruz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Koyun can derdinde, kasap et derdinde!

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Sağlık teknolojisi alanında yüksek katma değerli cihaz üretiminde millî kabiliyetimizi sahaya yansıtıyoruz. ASELSAN iş birliğiyle geliştirilen mobil dijital röntgen cihazı ve kalp-akciğer pompası gibi yaşam destek sistemlerini ürettik. Bunun yanında yerli glikoz ölçüm cihazların da seri üretimine başlıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün geldiğimiz noktada Türkiye’nin sağlık sistemi yalnızca vatandaşlarımız için değil, küresel ölçekte de örnek gösterilen bir başarı hikâyesidir. Sağlık sisteminin erişilebilirliği, kapsayıcılığı ve dirençliliği uluslararası alanda takdir edilmekte hatta diğer ülkelere model olarak önerilmektedir.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Uluslararası anlamda vizyonunuzun olduğu tek şey saç ekimi.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Bu başarının arkasında fedakârca görev yapan sağlık çalışanlarımızın alın teri ve milletimizin sağlık sistemine duyduğu güven vardır.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ben olsam bu kadar rahat konuşmazdım...

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Türkiye Yüzyılı'nda bu güveni büyötmeye, sağık sistemimizi daha da güçlendirmeye ve insanımızın sağlığını her şeyin önünde tutmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Önümüzdeki dönemde sağık sistemimizi daha da güçlendirmek amacıyla koruyucu hizmetleri yaygınlaştırarak obezite ve bağımlılıkla mücadeleyi arttıracak, normal doğum teşvik eylem politikalarını hayata geçireceğiz. Hasta ve çalışan haklarını geliştirecek, sağık iletişimini güçlendirecek ve evde sağık, palyatif bakım gibi alanlarda bütöncöl ve entegre hizmet modellerini yaygınlaştıracacağız. İlaç fiyatlandırılmasından geri ödeme sistemine, kamu hastanelerinden üniversite hastanelerine kadar pek çok yapısal alanda reform adımları atacağız. Yerli üretimi destekleyerek HealthTürkiye portalı ve USHAŞ öncülüğünde sağık turizmi kapasitemizi daha da ileriye taşıyacağız. Sağığı önceleyen, bilim temelli ve insan odaklı bir anlayışla bu hedefleri kararlılıkla gerçekleştireceğiz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; sözlerimi tamamlarken Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde hayata geçirdiğimiz Koruyan, Geliştiren ve Üreten Sağık Modeli ile Sağıklı Türkiye Yüzyılı Programı'nın başarısı için durmaksızın çalışmaya devam edeceğiz.

KAYIHAN PALA (Bursa) - Sağıkta Dönüşüm Programı'ndan vaz mı geçtiniz?

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Dönüştüremediler, ondan.

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU (Devamla) - Milletimizin vergileriyle oluşan her bir kamu kaynağını son kuruşuna kadar aziz milletimizin hizmetine sunma sorumluluğuyula hareket edeceğimizi huzurlarınızda bir kez daha ifade ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Ekranları başında bizleri izleyen tüm vatandaşlarımızı ve siz kıymetli hazırunu saygıyla selamlıyor, 2026 yılı bütçemizin ölkemize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Muş'un sağık hakkını bürokratik ilişkilere kurban ettiniz, başka ile devrettiniz Sayın Bakan!

BAŞKAN - Söz sırası Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Alparslan Bayraktar'da.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ ALPARSLAN BAYRAKTAR - Gazi Meclisimizin Sayın Başkanı, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletim; enerji ve madencilikte tam bağımsız Türkiye hedefimiz yolunda Bakanlığımızın 2026 yılı bütçesini takdim etmek üzere huzurlarınızdayım. Sizleri şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Arz güvenliğini önceleyerek enerjide sürdürülebilir dönüşümü gerçekleştirmeyi, madencilikte katma değerli üretimi artırmayı, Türkiye'yi kaynak ve teknoloji alanında net ihracatçı bir ölkne hâline getirmeyi sağlayacak politikalarımız ve faaliyetlerimiz hakkında Genel Kurulumuzu bilgilendirmek istiyorum.

Madencilik ekonomilerin, sanayileşmenin ve teknolojik gelişmelerin temel yapı taşlarından bir tanesidir. Günümüzde gelişmiş ölkelerin kalkınmalarının temelinde madencilik sektörü bulunmaktadır. Her zaman ifade ettiğimiz gibi, önce insan, sonra çevre, sonra katma değerli madencilik anlayışıyla...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tam tersi Sayın Bakan, Trabzon'un yüzde 75'i madencilik...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - ...tabii kaynaklarımızı çevreye duyarlı şekilde üretilip katma değerli ürünlere dönüştürerek ekonomimize kazandırmak için çalışıyoruz. Bu çerçevede, maden arama ve üretim faaliyetlerimizi modern teknolojilerle destekliyor, ihtiyaç duyduğumuz madenleri yerli kaynaklardan karşılamayı, ihracat kapasitemizi artırmayı ve madencilikte sürdürülebilir bir büyümeyi hedefliyoruz.

SABAHAAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Yani Siirt'in Pervari ilçesinin doğasını bozmak, "yerli kaynaklar" dediğiniz bu mu oluyor Sayın Bakan?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Madencilik sektörü yalnız ekonomik büyümeye değil istihdama ve bölgesel kalkınmaya da çok önemli katkılar sunmaktadır.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hiç görmedik...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - 150 bin maden emekçimiz ülkemizin dört bir yanında alın teri dökmekte, ülkemizin gücüne güç katmaktadır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Madencilik faaliyetlerinde iş sağlığı, işletme ve çevre güvenliğini artırmak için arama ve üretim süreçlerinin her aşamasında etkin denetimler gerçekleştiriyoruz. Bu kapsamda, 2025 yılı içerisinde aylık ortalama 775 saha denetimi gerçekleştirdik. Yine, bu dönemde 1.578 firmaya idari para cezası uyguladık, ayrıca 2.225 faaliyet durdurma tedbiri aldık.

Diğer taraftan, madencilik faaliyetlerinin çevreyle uyum içerisinde yürütülmesi için...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Madenler Murat Nehri'ni kirletti, zehirledi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - ...temmuz ayında yapılan düzenlemeyle yatırımcıların rehabilitasyon yükümlülüklerini artırdık ve rehabilitasyon çalışmalarının madencilik faaliyetiyle eş zamanlı yürütülmesini zorunlu hâle getirdik. Ayrıca, ruhsat sahiplerinden tahsil edilen rehabilitasyon bedelinin 2 katının üzerine çıkarılması ve bu bedelin nemalandırılmasıyla da rehabilitasyon faaliyetlerinin uygulanabilirliğini sağlamış olduk.

Madencilik yapılan sahalara doğaya yeniden kazandırılması konusundaki hassasiyetimizin bir neticesi olarak bugüne kadar 18 bin futbol sahası büyüklüğündeki alan rehabilite edildi ve yaklaşık 24 milyon ağaç bu sahalara dikildi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve burada ifade edildi: 90 bin ruhsat sahası bu düzenlemeyle 8 bin adede düşürüldü. Yani, bugün madencilik kazı alanlarımız toplam ülkemizin yüz ölçümünün sadece yüzde 1,8'i.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Yabancı sermayeler ne kadar kazanıyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bahsettiğimiz bu düzenlemelerin yasalaşması için verdiğiniz katkı ve desteklerden dolayı Meclisimizin siz değerli üyelerine bir kez daha bu vesileyle teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - "Maden şirketi olan vekilleri" mi demek istediniz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2024 yılı altın dâhil maden ithalatımız yaklaşık 32 milyar dolardır. Bu alandaki dışa bağımlılığımızı düşürmek için maden üretimimizi her geçen yıl artırıyoruz. Yirmi iki yıl önce gayrisafi yurt içi hasıla içinde bugünkü fiyatlarla 117 milyar lira olan madencilik sektörünün hacmini 2024 yılında 529 milyar liraya ve ihracatımızı da yine aynı dönemde 7 kat artırarak 6 milyar

doları çıkardık. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Dünya rezervinin büyük bir kısmına sahip olduğumuz bor madeninde 2024 yılında 2,5 milyon ton satışla 1,3 milyar dolarlık bir gelir elde ettik ve bu alanda tarihi bir rekor kırdık. İnşallah, 2025 yılını da benzer seviyelerde kapatacağız.

Nadir toprak elementleri, malumunuz, modern teknolojilerin ve yeşil dönüşümün temel unsurlarından bir tanesi. Enerji dönüşümünün hızlandığı, dijitalleşmenin vazgeçilmez bir hâle geldiği dünyada nadir toprak elementlerine sahip olmak yalnızca bir maden zenginliği değil, ülkelerin en önemli stratejik güç alanlarından biri hâline gelmiştir. Elektrikli araçlar, yenilenebilir enerji sistemleri, gelişmiş uzay ve savunma teknolojileri gibi birçok alandaki ilerlemeler nadir toprak elementlerine olan ihtiyacı artırmıştır. Bizler nadir toprak elementlerindeki bu yükseliş trendini yıllar öncesinden tespit ederek potansiyelimizin olduğu bölgelerde çalışmalarımıza büyük bir hız verdik. Bu kapsamda, Eskişehir Beylikova’da 125 kilometreden fazla sondaj yaparak 694 milyon tonluk dünyada tek sahada en büyük 2’nci rezervi keşfettik. Akabinde, pilot tesisimizi 2023 yılı Nisan ayında devreye aldık, 570 bin ton kapasiteli endüstriyel tesisin temelini de önümüzdeki yıl atmayı hedefliyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Hiç kimsenin endişesi olmasın, bu kaynağı millî menfaatlerimize en uygun şekilde devlet eliyle işletecek ve en katma değerli şekilde ekonomimize kazandıracacağız.

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Kaygımız çok yüksek Sayın Bakan, pratiğiniz bize hiç güven vermiyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün, küresel enerji denkleminde söz sahibi olmanın yolu, yerli kaynakları etkin kullanarak dışa bağımlılığı azaltmaktan ve güçlü bir enerji altyapısına sahip olmaktan geçer. Ülkemiz yaklaşık 60 milyar metreküp doğal gaz tüketimiyle Avrupa’daki 4’üncü büyük ülke. Bu yüksek tüketimi mümkün olduğunca kendi kaynaklarımızdan karşılamak için yurt içinde ve yurt dışında arama ve üretim faaliyetlerimizi artırıyoruz. Yurt içi ve yurt dışındaki kara ve deniz sahalarımızda günlük doğal gaz üretimimizi 22 milyon metrekübün üzerine çıkardık, bir üretim rekor daha kırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu üretim seviyesiyle konut tüketiminin yüzde 42’sini, sanayi tüketiminin yüzde 63’ünü, toplam doğal gaz talebimizin de yüzde 15’ini karşılar hâle geldik. Ayrıca, enerji altyapımızı geliştirmek adına da birçok önemli faaliyeti hayata geçiriyoruz. Devreye aldığımız doğal gaz iletim ve dağıtım hatları, yer altı depolama tesisleri, LNG terminalleri, yüzer depolama ve gazlaştırma tesisleriyle doğal gaz altyapımızı güçlendirdik.

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Tabii, bir de bizim faturalarımıza yansıtırsanız...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu süreçte yalnızca yerli üretim kapasitemizi artırmakla kalmadık, aynı zamanda kaynak ülke ve tedarik çeşitliliğini ve güzergâhlarımızı da artırdık. Özellikle LNG alanında yaptığımız yatırımlar sayesinde günlük gazlaştırma kapasitemizi 5 katına çıkararak 161 milyon metreküpe ulaştırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugün rahatlıkla ifade ediyorum ki doğal gaz tüketiminizin neredeyse yarısını sıvılaştırılmış gazla karşılayabilir durumdayız.

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Faturalar niye hâlâ bu kadar yüksek o zaman?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Önümüzdeki dönemde inşallah bu kapasiteyi 200 milyon metreküpe çıkaracağız ve bu çalışmalarla Türkiye’yi yalnızca kendi talebini karşılayan bir ülke olmaktan çıkararak bölgesindeki ülkelere doğal gaz ihraç edebilen bir merkez ülke hâline getireceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Sayın Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu vizyon doğrultusunda sahip olduğumuz petrol ve doğal gaz

potansiyelinin ortaya konulması, yeni keşifler yapılması ve üretim kabiliyetimizin artırılması adına dünyada sayılı enerji filolarından birini kurduk.

SABAHA ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Kıryıllık anlaşmayı niye yaptınız o zaman?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Kısa süre önce filomuza ilave 2 adet 7'nci nesil ultra derin deniz sondaj gemisi kazandırdık. Bu gemilerin ilki eylül ayında, 2'ncisi de bu ayın başında mavi vatana ulaştı. Böylece 6 sondaj gemisi, 2 sismik araştırma gemisi ve destek unsurlarıyla birlikte Türkiye'yi dünyanın en büyük 4'üncü arama ve üretim filosuna sahip ülkesi konumuna getirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve karadan 170 kilometre açıktaki, deniz derinliğinin 2.100 metre olduğu, Karadeniz'in deniz tabanından sonra da ilave 2.500-3 bin metre sondajla bulduğumuz gazı yine tarihî bir süreçte, üç yıldan kısa bir zaman içerisinde karaya çıkardık ve vatandaşlarımızın hizmetine sunduk. Millî filomuzla sürdürdüğümüz çalışmalar kapsamında 2025 yılı içerisinde güncel ekonomik değeri 37 milyar dolar olan 92 milyar metreküpün üzerinde yeni doğal gaz rezervi keşfettik.

Sakarya Gaz Sahası'nda üretimimizi artırmaya yönelik çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bir yıl önce günlük 7 milyon metreküp olan üretimimiz bugün 9,5 milyon metreküpe çıktı. Sadece son bir yılda sağladığımız bu üretim artışıyla ilave 1 milyondan fazla evin ihtiyacını kendi yerli doğal gazımızla karşılar hâle geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Filomuza geçen yıl kattığımız yeni yüzer üretim platformumuz Osman Gazi'yle günlük üretim kapasitemizi 2026 yılında 20 milyon metreküpe çıkaracağız. 2028 yılında 2'nci yüzer üretim tesisimizle bunu 40 milyon metreküpün üzerine çıkaracağız ve merak etmeyin, bu gemilerin sadece adlarını değıştirmedik; bu gemilerimizde çalışan kendi çocuklarımız, bugün yerlilik yüzde 30'dan yüzde 70'lerin üzerine çıktı yani bizim gemilerimizde 1.100 çalışmamız var, bunların içerisinde Fatihler var, Yavuzlar var, Abdülhamidler var, Süleymanlar var, Alparslanlar var. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Tüm bu çalışmalarımızın yanı sıra, toplam depolama kapasitemizi de 6,3 milyar metreküpe çıkardık ve 2 yer altı doğal gaz depomuz şu anda yüzde 100 dolu olarak kış mevsimine hazırız. Vatandaşlarımızın yaşam konforunu ve şehirlerimizin hava kalitesini artıran doğal gazın kullanımını yurt genelinde malumunuz yaygınlaştırıyoruz. İletim ve dağıtım şebekemizin uzunluğu bugün itibarıyla 245 bin kilometreye çıktı yani dünyanın etrafını 6 kere dolaşacak kadar biz yer altında bu doğal gaz şebekemizi hazır hâle getirdik. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ olarak enerji alanındaki en önemli devrimlerimizden biri olan bu projeye 2002 yılında sadece 5 ilde olan doğal gaz, bu altyapıyla 81 ilde ve bugün 956 yerleşim yerinde ve nüfusumuzun yüzde 85'ine ulaşılır hâle geldi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - AKP grup danışmanı mı hazırladı bu konuşmayı? Sayın Bakan, siz Bakansınız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türkiye'yi enerjide tam bağımsız bir geleceğe taşıma gayesiyle Karadeniz'in derinliklerinden Gabar'ın zirvesine kadar kararlılıkla çalışmaya devam ediyoruz. Dışa bağımlılığımızın yüksek olduğu petrol alanında Şırnak Gabar'da tarihimizin en büyük petrol rezervini keşfettik.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Gabar'da kaç ağaç kestiniz mesela, kaç ton ağaç?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Yürüttüğümüz bu yoğun çalışmalarla Ankara-Edirne Otoyolu uzunluğuna tekabül eden yaklaşık 700 kilometre yol ağı inşa ettik. Geçen yıl bu zamanlarda Gabar'da günlük üretimimiz 61 bin varildi, bugün 81 bin varil üretimin üzerine çıktı. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Talana devam!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ağaç bırakmadınız Gabar'da. Cudi'de, Gabar'da, Besta'da ağaç bırakmadınız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Gabar sahasındaki bu başarı yalnızca üretim rakamlarıyla, ekonomik değerle sınırlı değil, sahada faaliyetlerimiz kapsamında 3.500'ün üzerinde çoğunluğu Şırnaklı olmak üzere genç kardeşlerimize iş imkânı oluşturduk, bölgenin istihdamına büyük bir katkı yaptık.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bölgenin istihdamına hiçbir katkınız yok, sadece sömürüyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Ve terörsüz Gabar'da hayata geçirdiğimiz bu projeye “terörsüz Türkiye”nin ne kadar eşsiz fırsatları beraberinde getirdiğini de, bir örneğini de aziz milletimize gösterdiğimizde inanıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bu kadar anlattığınız var da ekonomi niye düzelmiyor, ekonomi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - 2025 yılında toplam 182 kara ve 17 deniz sondajını tamamladık...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Hâlâ emekli maaşını 16 bin lirada tutuyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - ...48 kara ve 4 deniz sondajına ise devam ediyoruz. Bu çalışmalar neticesinde bu yıl 62 milyon varillik yeni rezerv tespit ettik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Asgari ücreti 40 bin yapın madem bu kadar buldunuz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Para yandaşlara gidiyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - 2026 yılında ise, 282 kara ve 18 deniz sondajı yapmayı hedefliyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Onca kişi mevsimlik tarım işçisi olarak çalışsın, sen hâlâ “istihdam” de. Oh ne âlâ! Yalan söylemek de artık...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Diğer taraftan, Diyarbakır'da yürüttüğümüz çalışmalarda, yatay sondaj yöntemiyle üretilecek önemli miktarda kaya petrolü rezervi olduğuna inanıyoruz.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - Hasandin Yaylası'nı nasıl talan edeceksiniz Sayın Bakan?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Gabar sahasıyla birlikte Şırnak'ı petrolün en fazla üretildiği il hâline getirdik.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Evet, en çok göçün olduğu il, en çok...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu yeni üretim yöntemiyle inşallah sırada Diyarbakır var. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Bu paralar kime akıyor ya, fakire fukaraya bir hayrınız yok? Garibanlar beyaz et yemeyi bırakın, ekmek bulamıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bütün bu adımlarla, bütün bu çalışmalarla petrolde tarihimizin en yüksek üretim seviyesine ulaşarak, yurt içi ve yurt dışında günlük üretimimizi toplam 180 bin varile çıkardık ve böylece, günde yaklaşık 7 milyon aracın yakıt ihtiyacını kendi kaynaklarımızla karşılar hâle geldik. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Talan ediyorsunuz, talan! Kaynaklarımızı talan ediyorsunuz, bizi açlığa, yokluğa, göçe mahkûm ettiniz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - O kadar kolay olmayacak Diyarbakır’ı talan etmek. Diyarbakır halkı size geçit vermeyecek. O kadar kolay değil “Sıra Diyarbakır’da.” demek.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; elektrik talebimiz geçtiğimiz yıl yüzde 6 oranında artarak 354 milyar kilovatsaate çıktı.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ekonomi dip yapmış, yokluk, yoksulluk 50 milyonu sarmış!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Evet, bütün akarsularımızın üstüne HES koymuş oldunuz. Tarımı, hayvancılığı bitirdiniz, hepsini de cebinize indirdiniz. Bu halka bir kurus vermediniz. Verdiğiniz tek şey, istikrarlı yaptığımız tek şey israf.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu yıl mevsim koşullarının da etkisiyle elektrik talebinde hem günlük hem de aylık bazda yeni üretim rekorları kırıldı. Bu rekor üretim ve tüketimin yaklaşık yüzde 60’ını yerli ve yenilenebilir kaynaklarımızdan karşıladık. Ancak elektrikli araçlar, yapay zekâ, veri merkezleri ve klima kullanımı gibi elektrik üretimini artıran unsurlardan dolayı elektrik talebimiz önümüzdeki otuz yılda üç katına çıkarak yıllık 1 trilyon kilovatsaati aşacak.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Urfa elektriksiz ama.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Faturaları 3 katına çıkardınız, faturaları.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu yüksek talebin azami seviyede yerli ve yenilenebilir kaynaklardan ve karbon emisyonu oluşturmada karşılanmasına dönük çalışmaları ve yatırımları hayata geçiriyoruz. Son bir yılda yaklaşık 5 Keban Barajı’na denk ve tamamına yakını yenilenebilir enerji kaynaklarından oluşan 7.500 megavatın üzerinde kapasiteyi devreye aldık ve bugün itibarıyla toplam kurulu gücümüz 121 bin megavatın üstüne çıktı. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Sadece son bir yıl içerisinde devreye aldığımız bu yenilenebilir enerji santralleri işletme ömürleri boyunca toplam 81 milyar metreküp doğal gaz ithalatını önleyecek ve 118 milyon ton karbon emisyonunu da engelleyecektir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bütün ekosistemi mahvettiniz, ekolojik dengeyi bozdunuz, hâlâ “petrol” diyorsunuz. Yaşanacak bir dünya bırakmadınız, her yeri talan ettiniz, barajları kuruttunuz, ağaçları kestiniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu alandaki yatırımlarımız sayesinde yenilenebilir enerji kaynak kurulu gücünde Türkiye olarak Avrupa’da 5’inciyiz, dünyada ise 11’inci sırada yer alıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İlk on ayda yenilenebilir enerji kaynaklarından ürettiğimiz 136 milyar kilovatsaat elektrik üretimini şayet doğal gazdan yapıyor olsaydık 12 milyar dolar tutarında bir doğal gazı ithal etmemiz gerekecekti. Bu sonuç gerçekleştirdiğimiz bu yeşil dönüşümün, yeşil devrimin ekonomik etkisini çok somut bir şekilde ortaya koymaktadır.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Hikâye.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - O yeşil devrim olmazdı, olsa olsa...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Dolar yeşili o, dolar yeşili. Gözünüz sadece doların yeşilini görmüyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Ayrıca, toplam rüzgâr ve kurulu gücümüzü önümüzdeki on yılda 3 katına yükselterek 38 bin megavattan 120 bin megavata çıkaracağız. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - O yeşil sermayedir, yeşil sermaye; yeşil devrim değildir.

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Önünüzdeki yeşil dolar Sayın Bakan, size yanlış ifade etmişler.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu amaçla her yıl YEKA kapasitesi yarışmaları düzenliyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Yeşil, rengini dolardan mı alıyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu yıl, 2025 yılında yatırım tutarı 4 milyar dolar olan 3.800 megavat kurulu gücündeki yarışmaları başarıyla tamamladık. Bu sayede yirmi yıl boyunca piyasa fiyatının yaklaşık yarısı mertebesinde sabit fiyatla elektrik temin edeceğiz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Biraz insaf edin, doğayı talan etmekten vazgeçin, biraz insafa gelin.

SABAHAH ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ayıptır, ayıp.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Ayrıca, yatırımcılardan da 624 milyon dolar katkı payı alıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, bir ilki gerçekleştiriyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bu halk size geçit vermeyecek. Bu halk barajını, suyunu, ağacını sizin talan etmenize izin vermeyecek.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu yarışması yapılan projelerle Manisa Demirköprü Barajı üzerinde Türkiye’nin ilk yüzer YEKA GES projesini hayata geçireceğiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sizin HES kurmak istediğiniz her yerde örgütlü halkla karşılaşacaksınız. HES hayalleriniz suya düşecek.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - İşletmeye alınacak enerji santrallerini şebekeye sorunsuz bağlamak için de 2035 yılına kadar 30 milyar dolarlık yatırımla 25 bin kilometrelik enerji otoyolları inşa edeceğiz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sizin kestiğiniz ağaçların yerine yeni ağaçlar dikeceğiz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu kapsamda, ülkemizde bir ilk olarak yüksek gerilim, doğru akım iletim hattını da inşa etmiş olacağız. Bu anlamda, bu projelerde kullanılmak üzere Dünya Bankasıyla ilk etapta 6 milyar dolarlık finansman paketi hususunda anlaşmaya vardık.

Değerli milletvekilleri, kesintili üretim yapan yenilenebilir enerji santrallerine entegre çalışan depolama sistemleri şebeke esnekliğine elbette çok olumlu katkılar yapmaktadır. Yaklaşık 34 bin megavat kapasitede lisans alan depolamalı yenilenebilir enerji santralleri devreye alınmaya başlamış olup önümüzdeki yıl sonuna kadar inşallah ilk 2 bin megavatlık depolamalı yenilenebilir kapasiteyi işletmeye almayı hedefliyoruz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - İhtiyacımız kadar enerji istiyoruz, depolanan enerji istemiyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bunun yanı sıra, yenilenebilir enerji teknolojilerinde yerlilik oranlarımızı güneş panellerinde yüzde 91'e, rüzgâr türbinlerinde yüzde 65 düzeyine çıkardık ve bir zamanlar sayıları sadece 27 olan bu alanda çalışan üreticilerimizin sayısını 500'e çıkardık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Bakan, sizi alkışlayanlara değil, sizi eleştirenlere bakın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Bakan, sizi alkışlayanların hepsi şirket sahibi zaten, maden şirketi sahipleri.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Yaklaşık 50 bin kişiye, 50 bin gencimize, mühendisimize, teknisyenimize doğrudan yeşil istihdam sağlamış olduk. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bunun yanı sıra, yerli kömür santrallerine yönelik desteklerimizi de sürdürüyoruz. Bu kapsamda 2030 yılına kadar geçerli olacak yeni yerli kömür destek modelini uygulamaya aldık.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Ruhsat sahibi olanlar alkışlamaya devam ediyor.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Muhalefete bakın Sayın Bakan.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bu tarafa konuşun, bu tarafa! AKP Bakanı mısınız?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Yerli kömürden üretilecek elektrik 3 milyar dolarlık bir doğal gaz ithalatını engelleyecek ve yaklaşık 26 bin maden çalışanımızın, santralde çalışan kardeşimizin, emekçimizin âdeta istihdamlarını garanti altına alacak. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - O “Bravo” diye bağırانların kesin maden şirketi var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada hâlihazırda 31 ülkede toplam kurulu gücü...

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - DEDAŞ zulmünü ne yapacaksınız Bakan Bey, DEDAŞ zulmünü!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - ...377 bin megavatın üzerinde 400'ün üzerinde nükleer reaktör faaliyette ve 15 ülkede 60'ın üzerinde yeni reaktör şu anda inşa hâlinde. İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında nükleer enerji dünya genelinde

ön plana çıkıyor. Biz de Türkiye olarak 2053 Karbon Net Sıfır Hedefi'miz çerçevesinde nükleer enerjiyi ülkemizin olmazsa olmaz bir kaynağı olarak değerlendiriyoruz.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Yeri iyi seçin, yeri!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Akkuyu Nükleer Güç Santrali Projemiz, reaktörlerin hepsi tamamlandığında ülkemizin elektrik ihtiyacının yüzde 10'unu tek başına karşılayacak... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Merhaba yeni Çernobil!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - ...ve bu sayede yıllık 7 milyar metreküp doğal gaz ithalatının yanında 35 milyon ton karbon salımını önleyecek.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - O övgü yağdırdığınız nükleer santrali sakın unutmayın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Ayrıca, nükleer kapasitemizi artırmak amacıyla Sinop ve Trakya Nükleer Güç Santrallerine yönelik çalışmalarımıza devam ediyoruz.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Vallahi bu çürümüş düzende hiçbir şey yapamazsınız. Siz uğraşın durun!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Geleneksel nükleer güç santrallerinin yanı sıra önümüzdeki yıllarda yaygınlaşmasını beklediğimiz küçük modüler reaktörlere de yönelik çalışmalarımıza devam ediyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Mevsim, doğa sizi yiyecek, yiyecek! Merak etmeyin!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Yerli sanayimizin kabiliyetlerini ve yetiştirmiş insan kaynağımızı bir araya getirerek Türkiye'yi kendi SMR teknolojilerini geliştiren ve bunları bölgesel pazarlara sunabilen bir konuma taşımayı hedefliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ne doğa sizi affedecek ne de Allah sizi affedecek! Nükleer santrallerle dünyayı yerle bir ettiniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Böylece sadece enerji arz güvenliğini sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda ülkemizi geleceğin düşük karbonlu teknolojilerinde söz sahibi bir ülke hâline getiriyoruz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bu liyakatsizlikle nükleer santralleri de tabii ki yüzünüze gözüne bulaştıracaksınız. Bir halkın, bir ülkenin hayatına mal olacaksınız, yeni Çernobiller yaratacaksınız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sabit saat uygulamasından vazgeçelim de yaz tatiline dönelim. Çocuklar gece karanlığında okula gidiyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; enerji verimliliği yalnızca bir tasarruf konusu değil; üretimden hizmet sektörüne kadar birçok alanda maliyetleri düşüren, vatandaşlarımızın faturasının düşmesine ve yine ülkemizin iklim hedeflerine olumlu katkı sağlayan bir unsurdur.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Faturalar düşmüyor, her gün yükseliyor.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Haberin yok Sayın Bakan, tabii, sen fatura ödemediğin için.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hangi fatura düşmüş ya! Fatura düşmüşmüş!

SABAHAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Vatandaş doğal gazı yakamıyor, senin haberin var mı Sayın Bakan?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu anlayışla hazırladığımız 2024-2030 II. Ulusal Enerji Verimliliği Eylem Planı kapsamında 2030 yılına kadar kamu ve özel sektör olarak 20 milyar doları aşan enerji verimliliği yatırımıyla 2040 yılına kadar 46 milyar dolarlık enerji tasarrufu sağlayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - O “İyi.” diyor ya! Onlar şirket sahipleri ya, sorunları yok, şirket sahipleri! Kaç tane ihale aldılar Bakandan!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Enerji verimliliğinde verimlilik artırıcı proje ve hibe programları uyguluyoruz. Bu uygulamalarla enerji tasarrufu potansiyelini ekonomiye kazandırmayı, verimsiz ekipmanların değiştirilmesini, enerji verimliliğinin farkındalığını ve teknolojik gelişim seviyesini yükseltmeyi hedefliyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bugün burada sizin sunumunuzda susan herkes maden şirketi sahibi!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bir de alkışlayanlar!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Enerji verimliliği destek programlarındaki başvurularda sektörel kısıtlamaları kaldırdık ve destek bedellerini 10 kat artırdık.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Alkış nerede, alkış(!)

SABAHAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Doğayı onların kucağına attınız! Para uğruna doğayı talan ettiniz!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bunların yanı sıra, temmuz ayında yürürlüğe giren İklim Kanunu, iklim değişikliğiyle mücadelede çok kritik bir aşamayı temsil ediyor. Bu çerçevede, karbon fiyatlama mekanizmasını hayata geçirmek üzere EPIAŞ bünyesinde hazır hâle getirdiğimiz emisyon ticaret sistemini de inşallah uygulamaya alacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; jeopolitik dengelerin çok hızlı değiştiği, uluslararası ilişkilerin enerji güvenliği üzerinden âdeta yeniden tanımlandığı, küresel ve bölgesel gerilimlerin yaşandığı böyle bir dönemde enerji politikaları ülkelerin temel stratejik ve diplomatik yaklaşımlarını da belirleyen bir enstrüman hâline geldi. Biz Türkiye olarak enerjiyi çatışmanın sebebi değil, barış ve istikrarın güvencesi olarak görüyor, uluslararası iş birliklerimizi Cumhurbaşkanımızın liderliğinde bu minvalde inşa ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Barışı sadece sermayeden ibaret görmeyin, sadece sermayeyle barışmayın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Enerji diplomasisinde son dönemde kaydettiğimiz ilerlemeler yalnızca ulusal çıkarlarımızı güvence altına almakla kalmıyor, aynı zamanda bölgesel istikrarın anahtarı Türkiye’yi küresel bir aktör olarak öne çıkarmamızı sağlıyor. Doğal gaz alanında dünyada LNG arzının artacağını öngörerek 2016 yılında geliştirdiğimiz stratejilerle ticaret merkezi olma hedefini koyarak bunun için gerekli yatırımları zamanında hayata geçirdik ve ülkemizi bugünler için hazır hâle getirdik. Doğal gaz altyapı

yatırımlarımızın sağladığı avantajla bugün Türkiye 22 farklı ülke ve 33 farklı şirketten gaz tedarik edebilen ve ihtiyaç fazlasını komşularına, Avrupa'ya ihraç edebilen bir konuma geldi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kurduğumuz güçlü altyapı sayesinde hem arz güvenliğimizi güvence altına aldık hem de son bir yılda daha uygun maliyetlerle, daha ucuz toplam 155 milyar metreküp kapasitede uzun dönemli LNG anlaşmaları imzaladık.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Hani bulmuştunuz, bulduğunuz yetmiyor mu?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ucuz akaryakıt nerede Sayın Bakan?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bunun yanı sıra Türkmenistan doğal gazının mart ayından itibaren ülkemize getirilmesi âdeta çeyrek asrı aşan stratejik hedefimizin gerçekleşmesi bakımından fevkalade önemlidir.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Mesela “ucuz” nasıl oluyor? Ben bilmiyorum Sayın Bakan. Siirt'teki vatandaş fatura yüksek geldiği için hâlen daha doğal gazı açamıyor, bütçesi ödemeye yetmediği için doğal gazı kullanamıyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Vatandaşa ne faydası olacak Sayın Bakan? Biraz da oraya gelin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Günlük 2 milyon metreküp kapasiteli Iğdır-Nahçıvan Doğal Gaz Boru Hattı'nın açılışını mart ayında gerçekleştirdik.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - “Ucuz akaryakıt” nedir Sayın Bakan? Ben çok merak ediyorum, “ucuz”dan kastınız ne?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Kilis üzerinden Halep'e uzanan doğal gaz boru hattının açılışını da ağustos ayında yaptık ve Suriye'ye ilk doğal gaz ihracatını gerçekleştirdik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Diğer taraftan, Avrupa'ya yönelik olarak Bulgaristan ve Yunanistan'ın yanı sıra sınırımızın olmadığı Macaristan, Romanya, Sırbistan ve Kuzey Makedonya'ya doğal gaz ihraç ettik.

Kıymetli milletvekilleri, benzer şekilde petrol alanında da uluslararası faaliyetlerimiz de çok yönlü enerji politikamız doğrultusunda gelişim gösteriyor. Azerbaycan, Irak ve Rusya'daki mevcut ortaklıklarımızı sürdürürken aynı zamanda Somali'de yürüttüğümüz çalışmalarla yeni sahalara odaklanıyoruz. Bu doğrultuda Somali deniz alanlarında sismik arama faaliyetlerimizi malumunuz tamamladık.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Ne işimiz var Somali'de Sayın Bakanım(!)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Türkiye ve Somali arasındaki enerji iş birliğine yeni bir halka ekleyerek 2026 yılında ilk sondajı gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Pakistan'la da 2 kara ve 3 deniz sahasında petrol ve doğal gaz aranmasına yönelik bu ay başında anlaşma imzaladık. Dost ve kardeş ülke Pakistan'da arama faaliyetlerini en kısa sürede başlatıyoruz. Ayrıca, petrol ve doğal gaz arama ve üretimi alanında Libya, Irak, Umman, Kazakistan, Macaristan, Bulgaristan, Romanya ve Nijer'le yürüttüğümüz faaliyetleri inşallah somut projelere dönüştürmeye gayret ediyoruz. Nükleer enerji alanında ise Amerika Birleşik Devletleri'yle imzaladığımız Stratejik Sivil Nükleer İş Birliği Anlaşması büyük ölçekli santrallerden küçük modüler reaktörlere uzanan geniş bir teknik ve ekonomik iş birliği zemini sunmakta, nükleer teknolojinin tıp, tarım ve sanayi gibi alanlarda kullanımına yönelik yeni imkânlar oluşturmaktadır.

Benzer şekilde, yakın zamanda Güney Kore'yle nükleer enerji iş birliğine ilişkin mutabakat zaptını imzaladık. Başta Sinop olmak üzere, bu alandaki birçok konuda ortak çalışmaları yürütmeyi hedefliyoruz.

Yine, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, başta Türk dünyası olmak üzere, gönül bağlarımızı, komşularımızla olan tarihî ilişkilerimizi, ülkelerimiz arasında kurduğumuz ve kuracağımız enerji hatlarıyla çok daha kuvvetli, çok daha güçlü, karşılıklı fayda ve saygı temelinde her geçen gün büyötmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Tek taraflı fayda, size ve yandaşa. Halk sefalet içinde.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün kritik ve stratejik minerallere yönelik artan talep ve nadir toprak elementlerinin önemi bu alanı biraz önce ifade ettiğim gibi yalnızca ekonomik bir faaliyet olmaktan çıkartıyor, madenciligi uluslararası arenada dış politikanın en önemli unsurlarından biri hâline getiriyor.

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Pazarlıyorsunuz yani!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu çerçevede, Türkiye olarak madencilikte uluslararası iş birliklerimizi genişleterek Asya'dan Afrika'ya uzanan farklı coğrafyalarda çalışmalar yürütüyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Türkiye'yi parsel parsel satma çalışması mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bu kapsamda Nijer'de altın arama faaliyetlerinde, altın üretim faaliyetlerinde ilk fazımızı tamamladık ve çok yakın bir zamanda üretime geçmeyi planlıyoruz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Siyanürlerden bahsedin biraz da.

CEYLAN AKÇA CUPOLO (Diyarbakır) - İliç'ten bahsedin, İliç'ten.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Benzer şekilde, Özbekistan'da da maden arama çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu ülkelere ek olarak Azerbaycan, Fas, Kırgızistan, Libya, Pakistan ve Suriye'yle yürüttüğümüz faaliyetlerimizi inşallah yakın bir gelecekte somut projelere dönüştüreacağız.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Siz daha İliç'in altından kalkamadınız, bir de dünyaya mı açılacaksınız? Önce İliç'teki enkazı toplayın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Değerli milletvekilleri, küresel enerji krizi gösterdi ki güçlü enerji altyapısı ve tedarik portföyünü oluşturamayan ülkelerin enerji arz güvenliği tehlikeye girmektedir. Aldığımız tedbirlerle Türkiye için buna izin vermedik, inşallah vermeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Biz “Yapılamaz, mümkün değil.” denilen projelerin hepsini tek tek hayata geçirdik, daha iyilerini yapmaya devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bizim derdimiz, ülkemizin aydınlık yarınlarıdır, hedefimizde enerjide dışa bağımlılığını bitirmiş, yenilenebilir enerji devrimine imza atmış, sürdürülebilir madencilikte değer zincirini oluşturmuş güçlü bir Türkiye var.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elbette, millete hizmet aşkıyla yürüttüğümüz tüm bu faaliyetlerin esas gayesi vatandaşlarımızın, 86 milyonun enerjiye kesintisiz, güvenilir ve uygun fiyatla erişmesidir. Bununla birlikte, küresel piyasalarda belirlenen enerji ve emtia fiyatları jeopolitik gelişmelerden çok hızlı bir şekilde etkilenmektedir, bu durumdan vatandaşlarımızın olumsuz

etkilenmemesi için pandemi döneminde başlattığımız ve devletimizce sağlanan enerji tüketim desteğini sürdürüyoruz. Bu çerçevede, 2025 yılının ilk on bir ayında tüm vatandaşlarımızın elektrik ve doğal gaz faturalarının 578 milyar lirası devletimiz tarafından karşılandı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Halkın yaşamaya enerjisi kalmadı Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Yıl sonuna kadar bu tutarın 646 milyar lirayı aşacağını öngörüyoruz. Hâlihazırda konutlarda kullanılan elektriğe ortalama yüzde 55, doğal gazda ise yüzde 45 oranında destek sağlıyoruz. Bunun yanı sıra, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızca dar gelirli haneler için elektrik tüketim desteği kapsamında bugünün fiyatlarıyla 2019-2025 yılları arasında 3,5 milyon haneye 87 milyar lira doğrudan destek verdik, 2022-2025 yıllarında 680 bin haneye 4,8 milyar lira doğrudan doğal gaz desteği sağladık ve 2003 yılından bu yana 226 milyar lira tutarında kömür yardımı yaptık.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Seçim yatırımı! Kömür yardımı seçim yatırımı!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Hava kirliliğine neden oluyorsunuz o kömürlerle.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Bulduğumuz tüm kaynakları, Gabar'daki petrolü, Karadeniz'deki gazı, Türkiye'nin dört bir yanında ürettiğimiz madenlerden aldığımız devlet paylarını vatandaşlarımıza sağladığımız enerji destekleri için kullanıyoruz. Bunların yanı sıra, bugüne kadar 16 milyar lirayı Aile ve Gençlik Fonuna aktardık. Gençlerimize sağladığımız bu imkân sayesinde bugüne kadar 65 bin genç çiftçimiz bu fondan istifade etti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Bakanlığımız merkez teşkilatı 2024 yılı bütçesi başlangıç ödeneği 48,3 milyar iken biz bunu gerçekleştirme olarak 38,2 milyar lira olarak gerçekleştirdik.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek'i Eti Madenin Lüksemburg'daki şirketine siz mi atadınız? Akın Gürlek'i Eti Madenin şirketine siz mi atadınız?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Hâlâ kömür kullanan birileri var mı ya(!) Hani Türkiye'nin her yerine doğal gaz gitmişti(!) Kömürü kime dağıtıyorsunuz(!) Kömür kullanan birileri var mı hâlâ(!) Hani herkes doğal gaza kavuşmuştu(!)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Merkez teşkilatımızla birlikte MTA, MAPEG, TENMAK, EPDK ve NDK'nin 2024 yılı gideri 51,8 milyar lira olarak gerçekleşti. 2026 için teklif edilen toplam bütçe tutarımız da 58,4 milyar lira. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Şu sabit saat devam edecek mi Sayın Bakan, onu da bir açıkla. Çoluk çocuk, halk sabahın karanlığında işe gidiyor.

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Sözlerime son verirken Bakanlığımızın merkez, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla enerji ve tabii kaynaklar sektörünün her kademesinde, her alanında samimiyetle gayret gösteren 400 bini aşan tüm çalışma arkadaşlarıma ortaya koydukları özverili çalışmalardan dolayı şükranlarımı sunuyorum.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Biz size şükran sunuyoruz, halkın öfkesini sunuyoruz!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Biz durmadan, yorulmadan çalışıyor, arıyor, buluyor ve inşa ediyoruz. Güzel ülkemizin ve aziz milletimizin bugünü ve geleceği için çok önemli yatırımları, proje ve hizmetleri ülkemize kazandırıyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Ülkeni birazcık sevsen talan alanına çevirmezsin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - 86 milyon insanımızın refahını ve yaşam konforunu artırmak için tüm imkânlarımızı seferber ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Akın Gürlek'in ETİ Madenin Lüksemburg'taki şirketinde ne işi var?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR (Devamla) - Enerji ve madencilikte tam bağımsız Türkiye vizyonu ile hazırladığımız 2026 yılı bütçemizin milletimiz, devletimiz ve Bakanlığımız için hayırlara vesile olmasını diliyor, Gazi Meclisimizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Doğa sizden hesap soracak; doğa sizi affetmeyecek.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Bakan.

Aleyhte, Sayın Cemal Enginyurt.

Buyurun Sayın Enginyurt. (CHP sıralarından alkışlar)

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Enerji Bakanlığının bütçesiyle ilgili olarak söz almış bulunmaktayım.

Bir teşekkür ederek başlamak istiyorum, Enerji Bakanına ve Sağlık Bakanına teşekkür ediyorum. Böyle kibar, nezih, anlatımı düzgün, hele dünden sonra o kadar güzel bir konuşmadı ki ikinizi de kutluyorum, tebrik ediyorum, güzel bir konuşma yaptılar. Çünkü ben eminim ki siz de dün aslında mutlu değildiniz. Hiç suratınıza bakmayan bir bakan düşünün, sizi hiç muhatap almayan bir bakan düşünün; yarım saat konuştu, hiçbir şey anlamadık. Sonrasında âdeta bir amigo misali Osman kardeşimiz geldi, her sözünü alkışladınız. Ben merak ettim, neyi alkışladınız? Vallahi anlamadım. (CHP sıralarından alkışlar) Siz anladınız, sizi tebrik ediyorum yani kutluyorum. Siz anladınız -bak, üzerine alınma- siz anladınız ama biz bir şey anlamadık.

Şimdi, Enerji Bakanımızı da dinlerken Türkiye’de problem kalmamış enerji anlamında!

BÜLENT TUFENKÇİ (Malatya) - Çok şükür.

CEMAL ENGİNYURT (Devamla) - Hamdolsun Allah’a yani elektrik paralarını ödeyemeyenlerin, doğal gaz faturalarını ödeyemeyenlerin, akaryakıtın sürekli artışından dolayı muzdarip olanların; bunların önemi yok, güzel şeyler anlattı. Brent petrolün varili 130 dolarken petrol, akaryakıt, motorin 18 liraydı; Brent petrolün varili şu an 61 dolar, mazot 60 liraya geldi. Her şey güzel(!) Gabar’da petrol bulduk, doğal gaz bulduk; bulun, bulduğunuz her dönemde fiyat arttı. Neden fiyat yükseliyor o zaman Sayın Bakan? 7 milyon araç şu an Türkiye’de üretilen petrolden faydalanıyorsa niye 60 liraya mazot alıyoruz? Hepimiz bu sıkıntıyı yaşıyoruz; memlekete gidiyoruz, mazot paralarımıza baktığımızda vekiller olarak maaşımızın büyük bir kısmı motorine, akaryakıtı gidiyor. O zaman vergileri kaldırırsanız, kaldırırsanız vergileri. Şu an 58 lira olan 1 litre motorinin vergisi aşağı yukarı 28 lira. 28 lira vergi ödüyoruz; ÖTV, vergi. Niye ödüyoruz? Ödemeyelim; ucuzlasın, çiftçi faydalansın, işçi faydalansın, sanayici faydalansın.

Dolayısıyla böylesine bir güzel anlatıma tekrar teşekkür ediyorum ama bizi seyreden, izleyen emekli, işçi, köylü, çiftçi diyor ki: “Bunlar hangi ülkeyi anlattı, ben anlamadım.” (CHP sıralarından alkışlar) Hangi ülkeyi anlattınız? Yani 16.600 lirayla geçinen, âdeta açlığa mahkûm edilmiş emekli bu anlattığınızdan ne kadar faydalandı? Uyuşturucu bataklığına saplanmış milyonlarca genç bunlardan ne kadar faydalanyor? Asgari ücret 22 bin lira, ne olacağı belli değil, en fazla 27 bin lira olur; asgari ücretli ne kadar faydalananacak? Dolayısıyla, bu anlattıklarınızdan faydalanan kim? Mehmet Cengiz faydalandı, Mehmet Cengiz’in işine yarıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Mehmet Cengiz, Artvin Murgul Damar’da siyanürle altın aramaya devam ediyor; atık tesis kuracak Mehmet Cengiz’i besliyoruz. Harşit Çayı madenden dolayı zehirlenmiş; balıklar ölüyor, biz Mehmet Cengiz’e çalışıyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - DAP gübre de onun, DAP gübre!

CEMAL ENGİNYURT (Devamla) - Ordu’nun âdeta ilçelerinin tamamında maden arama ruhsatları verilmiş, biz Mehmet Cengiz’e çalışıyoruz! Mehmet Cengiz servetine servet katıyor; Mehmet Cengiz’in yatının maliyeti hepimizin servetinin daha üstünde, biz hâlâ Mehmet Cengiz’e çalışıyoruz, Mehmet Cengiz de milletin anasına sövmeye devam ediyor. (CHP sıralarından alkışlar) Üzülmüyor muyuz bundan?

Emekli memura 6 Mayıs 2023 tarihinde Sayın Recep Tayyip Erdoğan “En düşük memur maaşı 22 bin lira olacak, seyyanen 8 bin lira zam vereceğiz, aynısını emekli memura da vereceğiz.” dedi, tam üç yıl geçti, bir kuruş verilmedi. Bu kadar zenginlik içerisinde emekli memurun seyyanen parasını niye ödemiyorsunuz o zaman? (CHP sıralarından alkışlar) Niye ödemiyoruz?

Asgari ücret 22 bin lira, “22 bin lirayla nasıl geçinecek?” derken, Çalışma Bakanınız sadece bir akşam yemeğine 98 bin lira ödüyor. Vicdanınız buna elveriyor mu, müsaade ediyor mu ya? (CHP sıralarından alkışlar) 98 bin lira; 6 emekli maaşı ödemiş bir akşam yemeğine. Dolayısıyla 500 bin emekli memur 3600 bekliyor, alamamış; polisler 3600 bekliyor, alamamış; çiftçi batmış, ülke perişan, açlık, yokluk, sefalet artmış ama çok güzel bir tablo anlatıyorsunuz ve sürekli alkışlıyorsunuz. Ben eminim ki siz de mutlu değilsiniz, Türkiye de mutlu değil, biz de mutlu değiliz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan’ın, 9 Ağustos 2022 tarihinde Abdülhamid Han sondaj gemisi denize açılırken yanında bulunan 3 geminin isimlerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, hepinizin bildiği bir konuyu sizinle paylaşmak istiyorum.

Abdülhamit Han sondaj gemisi 9 Ağustos 2022 tarihinde denize açılırken yanlarında 3 tane küçük gemi vardı. 1963 yılında EOKA’cılar Kıbrıs’ta Tabip Binbaşı’yı öldürmeye gidiyorlar. Binbaşı evde yok, hanımı 3 çocuğunu almış, banyoda onlara sarılarak korumaya çalışıyor. O aile öldürülür, şehit edilir; hanım ve 3 çocuk ölür. Sondaj gemisi denize açılırken 3 tane geminin ismi Kutsi, İlhan ve Murat’tı. Bu isimleri koyanlardan Allah razı olsun, tebrik ediyorum.

Türk milletinin bir defter-i kebirî var şükürler olsun. (AK PARTİ, CHP, MHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.27

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.03****BAŞKAN: Başkan Vekili Celal ADAN****KÂTİP ÜYELER: İshak ŞAN (Adıyaman), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31'inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Söz talep eden Grup Başkan Vekillerimize söz vereceğim.

Sayın Kaya, buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan ve değerli bürokratlar; Sağlık Bakanlığı ve Enerji Bakanlığının bütçesi üzerine bugün Genel Kurulumuzda çalışma yapıldı.

Sağlık Bakanlığıyla ilgili bütçenin yapısal sorunları derinleştiren, halkın sağlık hakkını güvence altına almaktan uzak, vatandaşın çok sermayenin çıkarlarına teslim olan bir teslimiyet bütçesi olduğunu düşünüyoruz. Öncelikle sağlık bir ticari meta değil temel bir insan hakkıdır ancak maalesef iktidar bu hakkı yandaş şirketlerin ve piyasanın insafına terk etmiş bulunmaktadır. Türkiye 2022 yılı itibarıyla gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 4,3'ünü sağlığa ayırarak OECD ülkeleri arasında en son sırada yer alan bir ülkedir oysa OECD ortalaması yüzde 9,2'dir. Dolayısıyla, bu bütçe vizyonuyla uluslararası standartlara yaklaşmak bir yana her geçen gün daha da uzaklaştığını, Sayın Bakan, ifade etmek durumundayız. Yine, az pay ayırmanın vatandaşı doğrudan etkilediğini ifade etmek lazım çünkü vatandaşın cebinden yaptığı sağlık harcamalarının toplam harcama içerisindeki payı yüzde 17'ye ulaşmış. Özellikle ağız ve diş sağlığından ilaç katılım paylarına kadar artan bu yük geliri çok düşük olan milyonlarca vatandaşımız için artık sağlığa erişimi bir lüks hâline getirmiştir.

Yine bir kara delik olarak bütçede şehir hastaneleri, garanti edilen kârlar, yok edilen kamuyu da belki bu bütçede dile getirmek lazım. 2026 yılında şehir hastanelerine hizmet alım ve kullanım bedeli olarak tam 136 milyar TL kaynak ayırıyorsunuz. Oysa bir önceki yıl bu bütçede ayırmayı düşündüğünüz para 115 milyardı yani 21 milyar TL ekstradan öngöremediğiniz şehir hastanelerinin bir yükü bu bütçe döneminde vatandaşın sırtına yüklenmiş oluyor. Bu şehir hastanelerinin, bir avuç “mega center”ın toplam yükü bütçenin yüzde 9,2'si yani şehir hastanelerinin yüzde 10'u bir tarafa, yüzde 90'lık payı ise Türkiye'nin tüm sağlık yükünü sırtlayan 941 devlet hastanesine, 973 toplum sağlık merkezi ve 28 binden fazla aile hekimliği birimine ise maalesef -bu yüzde 90'ı- bölüştürmek durumunda kalıyorsunuz. Bu da bütçede eleştirdiğimiz bir diğer nokta olarak öne çıkıyor.

Sayın Bakan konuşmasında koruyucu sağlık tedbirlerine önem verdiklerinden bahsetti ama maalesef rakamlar bunu söylemiyor Sayın Bakanım. 2023'te yüzde 28,6 seviyesinden 2028'e doğru ise yüzde 25,5'e gerileyen bir koruyucu hizmetlere ayrılan pay söz konusu. Tedavi hizmetlerinde ise

yüzde 69,6'dan yüzde 73,2'ye ayrılan bir bütçe söz konusu. Dolayısıyla, sizin hastalık üreten bir sağlık sistemi döngüsüne ülkeyi mahkûm ettiğinizi buradan ifade etmek lazım.

Bir diğer kanayan yaramız bağımlılıkla mücadelede. Buna da 2026 bütçesinde sadece yüzde 0,37'lik bir payla tarihin en düşük seviyesine inmiş bir bütçeyi ayırıyorsunuz ve bunun da yarısını harcamıyorsunuz. Bu kadar bağımlılıkla mücadelenin etkin olduğu ve bunun da toplumsal bir mesele hâline geldiği bir dönemde bu kadar düşük bir pay ayırmanız kabul edilebilecek bir şey değil.

Yine, konuşmanızda son beş yılda 12.500 doktorun gitmek için iyi hâl belgesi aldığını ama bunun gitme manasına gelmediğini ifade ettiniz. Herhâlde siz de şunu kabul edersiniz ki bu bir memnuniyetsizlik ve aynı zamanda gitmeye dair bir niyet beyanıdır yani 12.500 doktorun bu belgeyi almış olmasını küçümsememenizi ve buna dair tedbir almanızı millet adına talep ediyoruz.

Yine, ilaç krizinin... Artık Türkiye'de her ilaca ulaşmanın mümkün olmadığını, bazı ilaçların gelişmiş ülkelerde bulunduğunu ama Türkiye'de ise "Hayır, bize o ilaç henüz gelmedi." diye vatandaşlara cevap verildiği bir eczacılık sistemiyle, ilaç sistemiyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla bu konuda da bir eksiklik olduğunu görüyoruz. Bu ve benzeri sebeplerle, halkın değil, şirketlerin bütçesi olan bütçenize "ret" oyu vereceğimizi buradan bir kez daha ifade ediyor, nazik sunumunuzdan dolayı da size teşekkür ediyoruz.

Enerji Bakanlığıyla ilgili bütçeye gelecek olursak; bu bütçe de maalesef enerji güvenliğini sağlamakla uzak, stratejik derinliği olmayan, halkın gerçeklerinden kopuk bir bütçedir. Sayın Bakan kürsüde uzun uzun enerji yatırımlarından bahsetti; herhâlde sıra vatandaşa gelir, vatandaşın bundan nasıl istifade ettiğini, akaryakıt fiyatlarının, enerji maliyetlerinin nasıl düştüğünü anlatacak diye beklerken maalesef ona dair hiçbir şey yoktu. Dolayısıyla içerisinde vatandaşa doğrudan yansımaların ne olduğunu maalesef göremedik.

Yine, bütçenizin yüzde 20,37 oranında azalarak 45 milyar liradan 36 milyar liraya gerilediğini görüyoruz. Enerjinin bu kadar stratejik olduğu bir dönemde Bakanlık bütçenizin azalmış olmasını "Herhâlde enflasyon Bakanlığınıza uğramıyor, sadece vatandaşa uğruyor." diye ifade etmek gerekir.

Kalıcı yaz saati uygulaması garabetini buradan bir kez daha dile getiriyoruz Sayın Bakanım. Bu konuda millete rağmen gereksiz bir ısrar içerisinde bulunmayın ve sabahın zifiri karanlığında okula gitmek isteyen, işine gitmek isteyen milyonlarca insanı lütfen düşünün. Tasarruf etmiyorsunuz, inadınız sadece elektrik dağıtım şirketlerine kaynak aktarma projesi olarak hayata geçiyor. Bunu da bir kez daha ifade etmiş olalım.

Yine, net sıfır emisyon bahsediyorsunuz ama bütçenizde buna nasıl bir kaynak aktardığınıza dair herhangi bir şey olmadığını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - ...bu konuda karbon fiyatlandırmasının olmadığını, yeşil dönüşüm için somut bir kaynak ayrılmadığını görüyoruz. Dolayısıyla "Çevreciyiz." deyip diğer yandan fosil yakıt lobilerine teslim olmuş bir anlayışın bu bütçede karşımıza çıktığını bir kez daha görmüş oluyoruz.

Yine, Sayın Bakanım, ifade ettiğim gibi, milyar dolarlık projelerden çok güzel bir şekilde bahsettiniz ama Anadolu'da vatandaşımız kombiyi açmaya, elektrik düğmelerini açmaya korkuyor. Asgari ücretli bir vatandaşın, milyonlarca emeklinin evini ısıtmak için ne tür sıkıntılar çektiğini lütfen biraz daha dikkate alın ve bu hususlara da biraz sosyal devlet anlayışıyla ağırlık verin diye

ifade ediyoruz. Dolayısıyla, hastanelere hasta garantisi, yollara yolcu garantisi veriyorsunuz ama ulaşım için yollar, köprüler yapılsa da vatandaşın ulaşımına ulaşamadığını görüyoruz. Bunun sebebi de akaryakıt fiyatlarındaki aşırı artışlar. Keşke hastanelere hasta, köprülere geçiş garantisi değil de yargı bağımsızlığını garanti altına almış olsaydınız bu kadar sıkıntı yaşamamış olurduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Aynı zamanda sizin de Bakanlık bütçenizin vatandaştan uzak bir bütçe olduğunu ifade ederek bütçenize de “ret” oyu vereceğimizi üzülerik ifade ediyorum. Yine de Meclisimizi bilgilendirdiğiniz için ve nazik üslubunuzdan dolayı size de çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kaya.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Buğra Kavuncu.

Buyurun Sayın Kavuncu.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Her 2 Bakana, Bakan Yardımcılarına, değerli bürokratlara geldikleri için hoş geldiniz diyorum. Sunumları için de teşekkür ediyoruz.

Dün de bir başka bakanlığın sunumu vardı, ondan önceki gün de başka bakanlığın sunumu vardı. Biz bu sunumları dinlerken hep şu sorunun cevabını aradık, dedik ki: “Bunun memlekete, millete, halkımıza, vatandaşımıza faydası ne?” Elbette ki başarılı işlerle gurur duyarız. Bugün her 2 Bakanlık da çok stratejik Bakanlıklar; zira biri geleceğimizi, sağlığımızı ilgilendiren adımlar, stratejiler kurmak zorunda; bir diğeri de enerji ki enerji çok önemli, hele de yapay zekânın bu kadar gündeme geldiği bir dünyada enerjisiz de bu alanda herhangi bir adım atamayacağımızı bilerek bunu söylüyorum, enerji ve enerji arz güvenliği de bizim can damarımız. Tabii, bunun farkında mıyız? Bunun ne kadar farkındayız? Ne kadar ciddiye alınıyor bu konular? Bunu anlamak için sadece seçim dönemine bir bakmak lazım. Hani bir gaz bulundu ve bu gaz bulunduktan sonra da bir ay süreyle, yanılmıyorsa, doğalgaz ücreti alınmadı, ondan sonra da bir yıl süreyle 25 metreküp zengin-fakir hiç ayırt etmeden bütün vatandaşların faturalarında ücretsiz 25 metreküplük bir destek sağlandı.

Şimdi, ben, Sayın Bakan konuşurken hem Şubat 2024 rakamlarına baktım yani bir hane halkı gaza ne ödüyor muş ve danışman arkadaşlara da dedim ki: “Yılbaşında ve yıl sonunda doğal gaza ödediğiniz ücret ne kadar?” Yani anlatılan her şeyden elbette ki bu ülkenin vatandaşı olarak memnun oluruz, gurur duyarız ama bakın, ne olmuş? 0,54’ten birim fiyat 1,01’e gelmiş, Şubat 2024 ve Aralık 2025. Hadi biraz daha yakın tarihe gelelim, yüzde 40’lık bir artış var. Temmuz ayında bir zam yapılmış, temmuz ayında yapılan zamlarla beraber yılbaşında doğal gaza ödediğimiz para ile bugün ödediğimiz para arasında yüzde 40’lık bir fark oluşmuş. Dolayısıyla, hani bunlar yapılıyor ama şöyle bir hissiyat veriyorsunuz memlekete: Bu bulunan doğal gaz sadece âdeta bir seçim propagandası, kampanya propagandasından ibaret. Başka hiçbir... Vatandaşa dokunan, memlekete dokunan, enflasyon oranlarının mesela düşmesi ya da akaryakıt fiyatlarının azalması ya da işte ülkedeki faiz ya da işte emeklilerle ilgili Ulus’ta gördüğümüz o trajik manzaralarla ilgili bir düzelmeyi bırakın, çok daha kötüye giden bir senaryoyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla, sonuç burada elbette önemli.

Bu doğal gazdan başka enerji konusunda ilgili tabii bir yatırım iklimi yaratılmaya çalışılıyor. Şimdi, öz tüketim amaçlı yapılan GES projeleriyle ilgili çok ciddi bir şikâyet var bana ulaşan. Aylık mahsuplaşmaların saatlik mahsuplaşmaya dönmesinden dolayı çok ciddi mağduriyetler oluştu. Yatırımcının bu yatırımı yaparken aylık mahsuplaşma üzerinden bir hesap yapıp ondan sonra bunun saatliğe dönüşmesi âdeta dereyi geçerken at değiştirmeye benzeyen bir çözüm önerisi. Zira bu şekilde yani aylıktan saatliğe dönen mahsuplaşma yatırımın geri dönüşünü de on beş yıla çeviriyor.

Az önce de bahsettim, Sanayi Bakanı iki gün önce burada geldi, HIT-30 projesinden yani Türkiye'nin ihtiyacı olan data centerların kurulmasıyla ilgili uzun bize ne yapacağını anlattı. Şu soruyu sordum ona: Bu data centerların kurulması için gerekli olan enerjiyi nasıl karşılayacaksınız? Buna cevap alamadım. Bununla ilgili bir öngörünüz var mıdır Sayın Bakanım? Enerji Bakanlığı olarak Türkiye önümüzdeki beş yılda yapay zekâyla ilgili yapacağı yatırımlara ne kadarlık bir enerji ihtiyacı duyuyor ve bunu nasıl karşılayacak? Bununla ilgili bir bilgi vererseniz de memnun oluruz.

Veri şeffaflığı konusunda da sıkıntımız var. 2022 yılı -çünkü 2023 ve 2024 verilerini bulamadım- yüksek kayıp oranları var enerjide, elektrik iletiminde ki yüzde 9,2. Hani düzelterekseniz memnun olurum çünkü 2022'den sonra herhangi bir veri yayımlamamışsınız. Yani ölçemediğiniz için mi yayınlamadınız ya da yayımlamak mı istemediniz? OECD ortalaması yüzde 5,6; bizden daha kötü durumda olan... Yani enerji arz güvenliğini bu kadar çok konuştuğumuz bir yerde ülkemiz için bu kadar önemli olan, cari açığımızın ana kalemi olan ihracatımızın, ithalatımızın ana kalemi olan enerjiyle ilgili yüzde 9,2'lik kayıp ve kaçak korkunç bir rakam. Burada bir düzelme olmadığı gibi... Yani kaçığın büyüklüğü ne kadar biliyor musunuz? Bir İrlanda'nın toplam enerji ihtiyacı kadar biz enerji kaybediyoruz. Bunun son iki yıldaki durumu nedir, 2024-2025 yılındaki durumu nedir? Bununla ilgili bir veri bulamadık.

Şimdi, Sağlık Bakanlığı da tabii... Enerji arz güvenliği geleceğimiz için önemli, Sağlık Bakanlığı da gelecek nesillerin güvenli yetiştirilmesi için elbette ki çok önemli. Zira en büyük 3'üncü bütçesiniz Sayın Bakan ve en fazla bütçe artışının olduğu 2'nci Bakanlıksınız yüzde 44'le yani en çok paranın ayrıldığı Bakanlık burası. Tabii, "gelecek nesiller" demişken yani sağlık politikaları için önce insan lazım, bizim nüfusumuz artmıyor; 1,40'lara düşmüş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - İnsanlar bu ekonomik koşullarda bakamayacakları için artık çocuk yapmaktan imtina eder hâle geldiler.

Obeziteyle ilgili değinilen konular oldu. Sabah, Grup Başkan Vekilimiz Turhan Çömez de bahsetti yani mahalleye, sokaklara kurulan araçlarla bu obeziteyi ölçmek ne kadar sağlıklı, ne kadar mantıklı? Bakın, size bir veri vereyim: Türkiye'de 21 milyon çocuğun 6 milyonu günde bir kez et, tavuk veya balık yiyemeyecek durumda. Yani size ayrılan bütçeden bana göre çok daha fazla bütçeye ihtiyacınız var. Zira yetersiz beslenen çocuklarımız yani 6 milyon çocuğumuzun ileride yaşayacağı sağlık problemlerini bugünden eğer görebilsek nasıl bir manzarayla karşı karşıya kalacağımızı da anlamış oluruz. Yani siz istediğiniz kadar iyi işler yapın, adımlar atın ama işte, devlet mekanizması da birbiriyle uyumlu, her alanda standart bir gelişmeyi beraberinde gerektiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Yani bir taraftan reforma yönelik çalışmalar yaparken bir taraftan hâlen 6 milyon çocuğa protein veremiyorsanız anomaliyle dolu bir büyümeyle, bir kalkınmayla da karşı karşıya kalırsınız.

Uzman doktorlarla alakalı ciddi sıkıntı var. Özellikle cerrahlar ve çocuk doktorları konusunda önümüzdeki yıllarda çok büyük sıkıntı yaşayacağımız net. Artık yeni nesil cerrah olmak istemiyor çünkü korkuyorlar kendilerine açılan mahkemelerden. İşte, ameliyatlarda yaşanan sıkıntılar, güvenliklerinden dolayı özellikle cerrahi alanlarda ve pediatriye yani çocuklarla ilgili hekimlik hizmetlerinde çok ciddi sıkıntı olduğunu görüyoruz. Zira 2.685 uzman hekim kadrosundan sadece 318'i dolmuş yani diğeri boş kalmış. Bununla alakalı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - 8'inci dakika, son dakika.

Buyurun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Selamlayıp bitiriyorum Başkanım.

Şimdi, bu uzman doktorlarla ilgili de “30 bine yakın bir uzman doktor alınacak.” deniyor. Bunlar acaba nitelik açısından nasıl yetişecek? Çünkü yeterli hasta bulunacak mı, buna da bir cevap verilmesi lazım.

Randevuyla alakalı sıkıntılardan bahsettik. Şimdi ben kontrol ettirdim, doğru, arkadaşlarla aradık ve pazartesi gününe randevu aldık ama sabah dikkat çektiğimiz bir konu vardı. Şimdi, daha bir ay önce randevu alamıyorduk, bakın, kırk beş gün sonraya randevu veriliyordu, ne olduysa, sihirli değnek değdi, kırk beş günde düzeldi. Bunun 3 sebebi olabilir; ya doktor sayısını artırdınız ya ülkedeki hastaların sayısını düşürdünüz ya da doktorların muayene etme hızını artırdınız, bu da 3'üncü ihtimal. Görünen o ki doktorların muayene etme hızını artırdınız. Yani sabah söylediğimiz gibi on dakika değil, iki dakikada bir bakarsan hastaya tabii randevu verebilecek hâle gelirsın. İnşallah böyle bir durum yoktur ama şeffaf olmayan bir durum bu. Yani nasıl oldu da kırk beş günde bu randevu sistemi düzeldi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Kavuncu.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Erkan Akçay.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; Enerji ve Tabii Kaynaklar ile Sağlık Bakanlıklarının bütçe görüşmelerini tamamladık. Enerji sadece sanayiye döndüren, evleri aydınlatan bir yakıt değil, millî güvenliğimizin ve ekonomik bağımsızlığımızın temel unsurudur. Karadeniz'in derinliklerinden Sakarya Gaz Sahalarıyla, Gabar'ın zirvelerinden petrol keşifleriyle yükselen ses, enerjide tam bağımsız Türkiye iradesinin ve Türkiye Yüzyılı'nın sesidir. Dün “Yapılamaz.” denilen Akkuyu Nükleer Güç Santrali bugün siyasi kararlılığın bir abidesi olarak yükselmektedir. Rüzgâr ve güneşte Avrupa'da ilk 5'e, dünyada ilk 11'e giren ülkemiz yeşil vatan da iddiasını ortaya koymuştur. Türkiye, artık, enerjinin sadece transit geçtiği bir köprü değil, küresel bir merkezdir. Özellikle Türk Devletleri Teşkilatıyla kurulan enerji köprüleri Türkistan coğrafyasının stratejik aklını sahaya yansıtmaktadır.

Altyapı, onarım ve güç artırımı taleplerinde dağıtım şirketlerinin ilave maliyet dayatmalarına da dikkat çekmek istiyorum. Devlet Gabar'da dağıtım delip petrol çıkarırken şehir merkezindeki bir dağıtım şirketi “Direk dikecek bütçem yok.” diyemez, dememelidir. Devletin arz güvenliğini sağladığı yerde

özel sektörün de hizmet kalitesini ve gerekenleri sağlaması şarttır. Bakanlığımızdan bu konuda bir sıkı denetim bekliyoruz.

Ayrıca Eskişehir Beylikova'daki nadir toprak elementleri rezervi bizim için âdeta bir Kızılelma'dır. Madencilikte hedefimiz artık tonla cevher ham maddesi satmak değil, gramla teknoloji satmak yani cevherden mücevhere giden yolu inşa etmektir. Enerji politikamız kaynakta yerli, teknolojide millî, dağıtımda adil, çevrede duyarlı olmak zorundadır.

Bu vesileyle, enerjiyi milletimizin hizmetine sunmak için gece gündüz çalışan Enerji Bakanlığımıza, Sayın Bakana, bürokratlara, madenlerde ve santrallerde çalışan emekçi, işçi kardeşlerimize ve görüşleriyle, öneri ve eleştirileriyle bütçeye katkı sunan tüm milletvekili arkadaşlarımıza teşekkür ediyor, bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi olarak sağlığı anayasal bir hak, sağlıklı bir toplum, millî bir ödev ve nesillerin sağlıklı devamı meselesi olarak görüyoruz. 1,5 milyona yaklaşan sağlık çalışanımızla iftihar ediyoruz. Şehir hastanelerimiz ve sağlık turizmindeki atılımlarla Türkiye küresel bir şifa merkezidir. Ülkemiz, kendi aşısını geliştirme aşamasına gelen TÜSEB vizyonu, 2026'da envantere girecek yerli ambulans helikopterimiz GEKBÖY'le ve şehir hastanelerindeki teknolojik altyapısıyla tüketen değil, üreten sağlık modeline geçişin heyecanını yaşamaktadır. Bu, devlet aklının bir başarısıdır ve takdire şayandır. Şunu özellikle belirtmek istiyorum ki Türkiye sağlıkta kurumsal kapasitesiyle, organizasyon yeteneğiyle bütün dünyada bir yıldız gibi parlamaktadır ancak istatistikler bir uyarı yapıyor: 2050 yılında nüfusumuzun dörtte 1'i yaşlı olacak. Türkiye yaklaşan bu gri dalgaya karşı hazırlıksız yakalanmamalıdır; uzun dönemli bakım sigortasını devreye almalı, koruyucu hekimliği güçlendirmeli ve düşen doğurganlık hızını artıracak tedbirleri hayata geçirmelidir.

Ayrıca, toplumumuzun huzuru için ruh sağlığı kanununun yasalaşmasını ve madde bağımlılığıyla mücadelede rehabilitasyon merkezlerinin sayısının artırılmasını bekliyoruz ve talep ediyoruz. Özel hastanelerdeki ticari kaygı odaklı işleyişe karşı Bakanlığın devreye aldığı REDES'i, denetim sistemini önemsiyoruz. Milletlin sağlığı üzerinden haksız kazanç sağlayan, gereksiz tetkik ve ameliyatlara devleti zarara uğratan yapılara karşı sıkı denetimler gerekmektedir. Sistemin başarısı, hasta memnuniyeti kadar bilhassa çalışan personelin huzuruyla da ölçülür. Sağlık çalışanlarımızın taban, teşvik, ek ödeme gibi karmaşık ücret modelleri yerine emekliliğe yansıyan tek kalem maaş talebi haklıdır ve karşılanmalıdır.

Konuşmama son verirken geçtiğimiz gün Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bütçe görüşmelerinde dile getirdiğim önemli bir hususu burada da tekrar vurgulamak istiyorum çünkü bu alanda Sağlık ve Teknoloji Bakanlıklarımızın ve diğer bakanlıkların, kuruluşların ve paydaşların koordinasyonu büyük önem arz etmektedir. Türkiye, sağlık hizmetleri ve sağlık sistemiyle tüm dünyaya örnek olurken maalesef ilaç, medikal malzeme ve cihazlarda büyük ölçüde dışa bağımlıdır. 2024 yılında ilaç ihracatımız 2,3 milyar dolar, ithalatımız 6,2 milyar dolardır. Biyoteknolojik ilaç ve aşılar da benzer durum vardır. 2023 yılında tıbbi cihaz ihracatımız 1,5 milyar dolar, ithalatımız 2,64 milyar dolardır. Sağlık endüstrisinde dışa bağımlılık büyük bir meseledir. Bunun için yeni bir kurumsal yapılanmaya mutlaka ihtiyaç vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Türkiye'nin millî sağlık endüstrisini güçlendirmek için, ilaç ve tıbbi cihaz üretiminde faaliyet yürüten özel kurum ve kuruluşlar ile kamu kurumlarının bir çatı altında organize edilerek ilgili bakanlık ve kuruluşlarla entegre bir şekilde, tümleşik hâlde çalışmasını sağlamak

amacıyla sağlık endüstrisi başkanlığı mutlaka kurulmalıdır. Bu kapsamda üretilen yerli ve millî ilaç, tıbbi cihaz ürünlerine kamu alımlarında öncelik verilmelidir.

Bu vesileyle, fedakâr sağlık çalışanlarımıza şükranlarımı sunuyorum; Sayın Bakana, bütün Bakanlık çalışanlarına başarılar diliyorum, bütçenin milletimize şifa olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Akçay.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Sayın Sezai Temelli.

Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Bakanlar, sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce Sayın Memişoğlu'na yönelik eleştirilerimi sunacağım.

Sayın Memişoğlu, hiç Muş'a gittiniz mi?

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Gittim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Evet, gittiyseniz orada muhakkak Devlet Hastanesini de ziyaret etmişsinizdir; bütün bu söylediklerinizin yanında o Devlet Hastanesi size sağlık hizmetlerindeki sıfır noktasını gösterir. Dolayısıyla, sizden önceki bakan Muş'ta hastane yapımını tamamlayacağını söyledi, bakanlığı bitti ama hastane bitmedi; umarım sizin bakanlığınız bitmeden Muş'taki hastane tamamlanır ve bir eğitim ve araştırma hastanesi olur. Neden bunu söylüyorum? Çünkü Muş'ta ciddi vakalar ya Erzurum yolunda ambulans içinde ölüyor ya da Elâzığ yolunda ölüyor dolayısıyla Muş'un acilen bir eğitim ve araştırma hastanesine ve doktorlara ihtiyacı var; umarım bunu bir an önce tamamlarsınız.

Tabii, Muş'a kadar gitmişken Ağrı'ya da uğramanızı özellikle rica ediyorum çünkü orada da aynı sıkıntılar, aynı sorunlar yaşıyor.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Ağrı'ya da gittim.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bakın, bu söylediklerim çok ciddi eleştirilerdir çünkü bize burada inanılmaz bir sağlık hizmeti güzellemesi yaptınız ama gerçek öyle değil. Gerçek Muş'tadır, Ağrı'dadır yani yapamadığınız hizmettedir dolayısıyla o hizmetler yeterli düzeye gelmediği sürece buradakilerin, bu anlattıklarınızın bir anlamı yoktur.

Sağlık hizmetlerinde neden böyle bir adaletsizlik var, neden böyle bir tablo karşımıza çıkıyor? Çünkü sağlık hizmetleri her geçen gün ticarileşti, piyasanın aklına teslim edildi dolayısıyla bu denli ticarileşmiş bir akılla yeterli, ulaşılabilir kamusal sağlık hizmeti üretmek mümkün değil. Ne kadar proje üretseniz de ne kadar aslında sağlık yatırımı yapsanız da dönüp dolaşıp o piyasanın içine sıkışıyorsa o akıl, oradan olsa olsa sadece ve sadece ilaç sektörü kazanır, inşaat yapan müteahhitler kazanır dolayısıyla bir de özel hastaneler kazanır. Kaldı ki özel hastane deneyimini yenidoğan çocuk çetesinden biliyorsunuz dolayısıyla oralarda sağlık hizmeti üretilmez, sadece ve sadece sağlık ürünü üretilir ve hastalar da hasta değil, müşteri olarak kabul edilir. Dolayısıyla burada bir zihinsel değişikliğe ihtiyaç duyuyoruz. Buna ulaşmak mümkün mü, bu değişime? Evet, mümkün Sayın Bakan. Özellikle bu ülkede Türk Tabipleri Birliği var, onların çalışmalarıyla daha barışık bir hizmet üretme çabanız olursa, illerin tabip odaları var, sağlık emekçilerinin sendikaları var SES gibi, bu sendikalarla ortak çalışmalar, ortak projeler, ortak hizmet aklını üretebilirsiniz inanın bu sorunları çözmeniz mümkün olur, yoksa sürekli olarak böyle bir döngünün içinde kalacaksınız. Hangi bakan gelirse gelsin, yapmış olduğu hizmetleri ne kadar anlatırsa anlatsın, sonuçta halkın, toplumun sağlık hakkı karşılanmamış olacak.

Şimdi, bir rakamdan bahsedeceğim Sayın Bakan. Dikkat ediyor musunuz? Önemli bir rakamdan bahsedeceğim size: Bütçe içinde sağlık harcamalarının artış seyri var, dikkatinizi çekmiştir: Orta vadeli programa göre önümüzdeki dört yılda sağlık harcamaları 2 katına çıkacak; 1,4 trilyondan 2,4 trilyonun üzerine çıkacak. Neden? Bu sağlık harcamalarının büyük bir kısmında kalp, 2'nci sırada da kanser vakaları geliyor. Şimdi, bunun en önemli müsebbibi kim biliyor musunuz, bu kanser vakalarının? Yanınızda oturuyor, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı çünkü bu denli doğayı kirleten bir toplumda çaresiz kanser vakaları artar; bu bilimsel bir data, size espri olsun, mizah olsun diye söylemedim. Dolayısıyla Türkiye'de kanser vakalarının bu denli yükselmesinin en önemli nedenlerinden biri kirli havadır, kirli sudur, kimyasal ürünlerdir dolayısıyla gıdalara kadar bulaşmış kimyasal ürünlerdir. Halk sağlığı meselesi buralardan başlar. Önleyici tedbir, önleyici sağlık, klişe sağlık hizmetlerinin çok ötesinde artık dünyada dolayısıyla enerjiye bakarak, yatırımlara bakarak, bunlara bakarak yol alınabilir. Bakın, Hatay'dan örnek vereyim: Depremden sonra, Hatay öyle bir yerle bir edildi ki depremle beraber fakat sonrasında ortaya çıkan asbestin yaratacağı tahribat onlarca yıl sürecek, buna dair bir tedbir, bir önlem yok; bir cümle laf bile etmediniz.

Bir şey daha söyleyeyim, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına geçeceğim. Cezaevlerinin sağlık hizmeti sorununu çözmeniz lazım. Bu iş Adalet Bakanlığının ve İçişleri Bakanlığının uhdesine bırakılamaz. Cezaevlerine sağlık hizmeti götürmelisiniz, cezaevlerindeki hastaların sağlık hizmetine ulaşımını sağlamalısınız ve o ulaşım sonucu hastanelerde cezaevinden gelenlere sağlık hizmeti vermelisiniz. Doktorlar gelenlere mapus gözüyle bakmamalı, hasta gözüyle bakmalı, onlar da oraya o hizmeti almaya geliyorlar fakat maalesef ciddi bir ayrımcılık var. Bu ayrımcılıkla muhakkak mücadele etmelisiniz, bunu önlemelisiniz çünkü siz de bir hekimsiniz, yemininiz var, etik değerlere bağlı kalacağımıza dair sözleriniz var. O zaman bunun gereğini, özellikle cezaevlerinden gelen hasta mapuslar konusunda hayata geçirmelisiniz.

Sayın Bayraktar, enerjiye gelince, evet, size de bir seyahat planı hazırladım. Ağrı Dağı'nı görmüşsünüzdür, muhteşem bir dağ. Ağrı Dağı'nı sağınıza aldınız mı önünüze Iğdır gelecek ama kışın gittiyseniz Iğdır'ı göremeyeceksiniz. Evet, o denli ciddi bir hava kirliliği var ki o güzel Iğdır Ovası'nı, o güzel kenti göremeyeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - İnsanlar orada kanser soluyor. Oradan dönüşte Varto'ya uğrayın. Varto'da da kanser soluyorlar. 5 kilometre öteden geçiyor doğal gaz, Varto'ya gelmiyor. Gelmediği için orada da insanlar hava kirliliğinden dolayı kanser soluyor. Oradan Hakkâri'ye geçin, o güzelim coğrafyayı -ki endemik bitkilerin memleketidir Hakkâri- orayı bir kömür havzasına çeviriyorsunuz. Şimdi, bu doğayı katleden anlayış aslında büyük bir yıkımı gerçekleştiriyor.

Sayın Bakan, sizin anlattığınız rehabilitasyon ekolojik olarak mümkün değil; ancak doğa kendini rehabilite eder. Sizin yaptığınıza desek desek ancak "rekreasyon" diyebiliriz. Dolayısıyla "Ben keseyim ağacı, çıkartayım madeni, üzerine sonra tekrar ağaç dikeyim." dediğiniz şey doğanın bu yıkımını ortadan kaldırmaz. Ekolojik yıkım bütün boyutlarıyla devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Özellikle bölgedeki bu yıkım ciddi boyutlardadır.

Gabar övünülecek bir şey değildir, varil övünülecek bir şey değildir. Enerji meselesinde dünya başka bir yere geldi, biz hâlâ petrolle, kömürle övünüyoruz. Bu kabul edilebilir bir şey değil. O petrolü çıkartmakla elde edilecek faydadan çok daha yüksek bir sosyal maliyet yaratılıyor, çok daha yüksek bir ekolojik maliyet yaratılıyor. Kaldı ki kamu hizmeti yapılırken bunların muhasebesi yapılır yani sosyal maliyetine, ekolojik maliyetine bakılır. Bu maliyetlere bakmadan, sadece kâr hesabıyla bu yapılabilir mi? Yapılamaz ama maalesef bu yıkım, bu ekolojik yıkım devam ediyor. Tabii, bütün bunların yanında bölgesel eşitsizlikleri de körükleyen bir anlayış bu. Oysa bölgenin önceliği bu tür yatırımlar değil, oradan göçü engelleyecek, orada gerçek anlamda doğayla barışık istihdam olanağı yaratacak yatırımlar olmalıdır.

Son bir şeyi söyleyip tamamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum.

Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Şimdi, bildiğiniz gibi, bu ekoloji meselelerini konuşurken aslında özellikle yeşil dönüşüm meselesi çok dile getiriliyor fakat bu yeşil dönüşüm meselesinin hemen peşinden RES'ler, GES'ler, HES'ler konuşuluyor. Bu yatırımlar, bugünkü ekolojik anlayışla dünyada bir yeşil dönüşümün aracı da değiller artık. Özellikle HES'lerin, özellikle RES'lerin doğa üzerinde yaratmış oldukları maliyetlerden dolayı bunlara yeşil dönüşüm adını vermek artık çok daha anlamlı değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler Sayın Temelli.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanlar; anımsayacağınız üzere, dün akşam tartışmanın bir yerinde, Sayın Leyla Şahin Usta bizim Kartalkaya'yla ilgili eleştirilerimize cevap veremediği ve sıkıştığı bir anda kaçak hafriyat yapıldığını ve 110 milyar liralık bir kamu zararı olduğu söylemişti. Ben de kendisine yarın kaybolmayın, bizim bir hazırlığımız var demiştim, şimdi, onun sırası geldi. Sayın Şahin Usta burada olmadığına göre tutanaktan mutlaka okuyacaktır.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - “110 milyar” demedi, “31 milyar” dedi.

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, bakın, iddia şu, bu İBB dosyasından da okuyorum: “560 milyar lira büyük soygun var.” dediler oysa İBB'nin beş yıllık bütçesi 560 milyar lira etmiyor. 110 milyarlık da bunun içerisinde olmak üzere Cebeci döküm alanına kaçak hafriyat yapıldığına dönük bir iddia var ve bunu da burada kırık plak gibi defalarca gündeme getirdiler. Peki, bu gerçekten izinsiz mi, gerçekten kaçak mı, gerçekten kamu zararı var mı? İşte, Sayın Bakan burada, ona soracağız, o da söyleyecek burada. Baktığınızda -2021 tarihli bir belge var elimde- buradaki yetkili yani bu döküm alanıyla yetkili olan 2 tane kurum var: Biri Enerji Bakanlığının MAPEG kurumu, diğeri de valiliğin maden sahaları bölümü; bu ikisi tam yetkili. Bu ikisinin, özellikle 2021'de şu notu var: “Burada bir elektrik trafosu var. Bu elektrik trafosu yıkılabilir. Acilen, buranın can sağlığı için ve İstanbul'un karanlığa bürünmemesi için mutlaka hafriyat yapılması, oraya döküm yapılması gerekir.” diyorlar. Bakın, işte bu, devletin belgesi; Sayın Bakan, bunları açıklayın ki bizim arkadaşlarımız yok yere tutuklu yargılanmasınlar, dört duvar arasında, demir parmaklıklar arkasında kalsınlar.

Devam ediyorum: 2022’de yine bir belge var, burada da süre uzatımı var. Devletin kurumları bunlar. Hani “kaçak” diyorsunuz ya, “Süre uzasın.” diyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Cebeci’den cebe girmiş para; Cebeci’den cebe!

MURAT EMİR (Ankara) - Sonrasında, 2023 tarihli bir belge daha var elimde, burada da koordinatları veriyor. “İyi yapıyorsunuz.” diyor, “Olması gerektiği gibi yürüyor.” diyor ve burada ayrıca koordinatları veriyor ve süre uzatımı yapıyor sizin Bakanlığınız. Elimde bir protokol var, bu protokolün tarafları MAPEG yani Enerji Bakanlığına bağlı bir müdürlük, aynı zamanda İSTAÇ yani Valiliğin bir birimi ve ilgili şirket. Hatta ve hatta İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İSTAÇ buradan yüzde 10 gelir elde ediyorlar. Yani, sizin “kaçak” dediğiniz, “Kaçak döküm yapılmış.” dediğiniz, “110 milyar lira zimmete para geçirilmiş.” dediğiniz ve “Oradan servetler elde edilmiş.” dediğiniz aslında, bakın, açıkça Valilik, İBB ve şirket arasında akdedilmiş ve yüzde 10 gelir payıyla yapılmış bir sözleşme üzerinden yürüyor. Böyle bir algı yanıltması, böyle bir kirlilik üzerinden arkadaşlarımız peşinen hırsız konumuna düşürüldüler, yargısız infaza tabi tutuldular ve tutuklandılar. İşte, en büyük delillendirdiğiniz, en büyük dayandırdığınız iddiayı tek tek çürütüyoruz.

Bakın, bir bilirkişi var, Profesör Doktor Atiye Tuğrul; bu, 2023’te yazmış, demiş ki: “Burada yapılan bütün işlemler olması gerektiği gibidir ve bütün kurallara uygundur, bu onaylanır.” Bakın, burada, 2023... Bu belgeler bizde var ama Sayın Bakan, sizde de vardır bunlar; sessiz kalmamalısınız, bunları söyleyin, açıklayın, herkes duysun, sizin grubunuz uysun, Cumhurbaşkanı duysun, Akın Gürlek duysun! Duyurun bunları, masum insanların cezaevinde kalmasına izin vermeyin. (CHP sıralarından alkışlar)

Aynı kişi yani bu “Atiye Tuğrul” denen bilirkişi, bu İBB davasının da bilirkişisi biliyor musunuz? “Burada kamu zararı var.” diyen kişi. O kişi, 2023’te “Her şey olması gerektiği gibi.” diyen kişi, 2025 yılında “Burada kayıp, kaçak var, kamu zararı var.” diyor; savcı iddianame yazıyor, hâkimler de iki saatte kontrol edip arkadaşlarımızı cezaevine koyuyor, siz de rahat rahat oturuyorsunuz. Vicdanlıysanız bu vicdansızlığa, bu hukuksuzluğa ses çıkarın, vicdanlarınız ayağa kalksın. (CHP sıralarından alkışlar)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Para nerede, para nerede! Belediyenin kasasına bir kuruş para girmiş mi onu sor sen! Nerede para? Almışsın Cebeci’den cebine koymuşsun parayı!

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, burada, Sayın Bakandan artık bu haksızlığa, hukuksuzluğa elindeki belgelerle cevap vermesini ve hiç olmazsa...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Kamu zararının azı çoğu olmaz.

MURAT EMİR (Ankara) - ...AKP Grup Başkan Vekillerinin bundan sonra gelip özür dilemesini...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - İSTAÇ nerede? İSTAÇ’ın dökmesi lazım.

MURAT EMİR (Ankara) - ...ve bundan sonra da böylesine boş ithamlarda bulunmamasını talep ediyoruz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Cebeci’de savunacak zerre bir noktanız yok. Nasıl savunursun, hayret bir şey ya!

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, Sayın Sağlık Bakanına bazı görüşlerimizi ve sorularımızı iletmek isterim.

Doğrusu, Sağlık Bakanlığının Türkiye’deki sağlığı getirdiği nokta hiçbirimiz açısından -sizin açınızdan da eminim- tatmin edici değil. Birçok gösterge var; bebek ölüm hızından anne ölüm hızına, cepten yapılan sağlık harcamasından poliklinik bekleme sürelerine, tetkik bekleme sürelerine ve

giderek bütün maliyetin vatandaşın sırtına bindirilmesine elbette hiçbirimizin gönlü razı değil ama hızlı hızlı gidelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Bakın, aşırı ben defalarca sordum Fahrettin Koca'ya, cevaplayamadı. Size sorayım, siz belki cevaplarsınız. Bakın, Cantürk Alagöz, AKP'nin Iğdır Milletvekili; pandemi döneminde Sinovac aşısı 200 milyon doz alındı, cebine 1 milyar dolar konuldu. Arkadaşımızın cebine Türkiye Cumhuriyeti 1 milyar dolar koydu. Yanlışsam gelir düzeltirsiniz, bu 200 milyon dozun -bendeki bilgi- 120 milyonu kullanıldı sadece. 80 milyon doz aşı ne yapıldı -500 milyon doların üzerinde- ne yapıldı bunlar Sayın Bakan? Nerede imha edildi? Niye alındı? Bunu alanlar hakkında soruşturma açtınız mı? Bu son derece önemli bir şey. Bunun mutlaka üzerine gitmek lazım. Siz bu pisliğin üzerinde oturmayın; oturanlar gitti, siz bu pisliğin üzerinde oturmayın Sayın Bakan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, toparlayın Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) - Aşı demişken hâlâ HPV aşısını gündeme alamamış bir Türkiye Cumhuriyeti; bu benim içime sinmiyor.

Devam edelim, cepten harcamalar... Bir emekliye 16.681 lira veriyorsunuz ayda, cepten 580 lira harcıyorsunuz; ulaşım giderleri ve diğer giderler buna dâhil değil. Bu vicdansızlıktır, bu olmaz.

Sayın Bakan, 1 milyarın üzerinde poliklinik yapma kabiliyetimiz var, 1 milyarın üzerinde poliklinik yapıyoruz yılda, doğru ama bu, aslında övüneceğimiz bir rakam değil dövüneceğimiz bir rakam. Bizim sağlık sistemimiz dönüyor, çalışıyor, uğraşılıyor ama sağlık üretilmiyor Sayın Bakan. "Niye OECD ortalamasının 3 katı bizim vatandaşımız doktora başvurmak zorunda kalıyor?" sorusunun cevabını siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum, bizi dinleyenler de biliyor çünkü hastalar tedavi olamıyorlar; geliyorlar, tüketiyorlar, ilaç alıyorlar ama sonuç üretilmiyor. O yüzden de acillere başvuruyorlar, hepimizin bildiği rakamlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Sabrınızı zorlamayacağım Sayın Başkan

Ben şöyle toparlayayım: Bakın, ASM'ler -birinci basamak- kan kaybediyor, kan ağlıyor. Olması gerektiği noktaya hiç gelememişti ama şu anda gerçekten çok kötü durumda. Oradaki doktorlar, sağlık çalışanları zor koşullarda çalışıyorlar ve orada bir sağlık personeli istihdamı sorunu var. Aile sağlığı grup elemanları hâlâ kadrosuz çalışıyorlar. Sayın Fahrettin Koca'nın sözü var, sizin sözünüz var; on binlerce sağlık personeli çalışıyorlar, asgari ücretin altında maaş alıyorlar ve köle gibi çalışmalarına rağmen kadrolarına hâlâ kavuşamadılar. Buradan onlara bir müjde vermenizi bekliyoruz.

Son söz: Uyuşturucuyla niye mücadele etmiyorsunuz? Tekrar söylüyorum: Uyuşturucuyla niye mücadele etmiyorsunuz? Edemiyorsunuz demiyorum, rakamlar burada, ödenekleri bile kullanmıyorsunuz. En cüzi ödeneği koyuyorlar, onu da kullanmıyorlar arkadaşlar. Uyuşturucuyla niye mücadele etmiyorsunuz Sayın Bakan?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Bunu da anlatırsanız mutlu oluruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Emir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu.

Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Şimdi, sözlerimin başında şunu ifade etmek istiyorum: Eğer konu düne geldiyse ve çok Değerli Grup Başkan Vekilimiz Leyla Şahin Usta'dan söz açıldıysa o zaman Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan kendisine yönelik o yakışıksız ifadelerden dolayı bir özür beklediğimizi ifade etmek isterim.

MURAT EMİR (Ankara) - Öyle bir ifade olmadı, defalarca söyledik.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı bütçe görüşmelerimizin bu safhasında Sağlık Bakanlığımız ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın bütçelerini ele alırken aslında iki temel başlığı konuşuyoruz. Bir yanda sanayimizin çarklarının durmaması, ülkemizin enerji arz güvenliğinin güçlenmesi; diğer yanda ise vatandaşlarımızın sağlığının korunması, hizmete erişimin adalet temelinde sürmesi ve Türkiye'nin sağlıkta üretim gücünün tahkim edilmesi. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu Türkiye Yüzyılı vizyonu bu iki alanda da hedefimiz; krizlere karşı dayanıklı, dışa bağımlılığı azaltan, insanı merkeze alan ve geleceği bugünden planlayan güçlü bir devlet kapasitesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; muhalefet sıralarından sağlık bütçesiyle ilgili farklı başlıklarda eleştiriler dile getirildi. Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan bir milletvekili arkadaşımız sağlık harcamalarının arttığını eleştirirken bir başka konuşmada aynı bütçenin yetersiz olduğu iddia edildi. Bu tablo, eleştirilerin kendi içinde de bir tutarlılık sorunu olduğunu gösteriyor. Bizim için ölçü nettir: Bu bütçe vatandaş için hizmete dönüşüyor mu? Bugün Türkiye'de sağlık hizmetleri birinci basamaktan ileri düzey cerrahiye kadar erişilebilir, kapsayıcı ve sosyal devlet anlayışıyla sunulmaktadır. Aile sağlığı merkezlerinden şehir hastanelerine, evde sağlık hizmetlerinden acil sağlık sistemine kadar kurulan yapı sadece bina yatırımı değil hayat kurtaran bir organizasyondur.

DEM PARTİ Grubundan diğer bir milletvekili arkadaşımızın sağlık hizmetlerinde dil ve kültür üzerinden yaptığı değerlendirmelere gelince sahadaki gerçeklik açık: Bölge halkının dili ve kültürüne hâkim sağlık personeli fiilen görev yapmaktadır. Önleyici sağlık hizmetleri, tarama programları ve hasta güvenliği sistemleri ülke genelinde aktif biçimde yürütülmektedir. Eleştirilerin değer kazanabilmesi için somut verilerle desteklenmesi gerekir. Ayrıca, şehirlerimizi etnik kimliklerle tanımlamak toplumsal birlik anlayışı ve bu anlayışla bağdaşmayan bir yaklaşım olarak orta yerde duruyor.

SMA başlığı üzerinden yapılan değerlendirmelerde de devletimizin iradesi nettir. Yerli ilaç geliştirme çalışmaları, klinik araştırmalar ve uzun vadeli, çözüm odaklı politikalarla bu mesele hassasiyetle ele alınmaktadır. Çocuklarımızın sağlığı devlet aklının merkezindedir.

YENİ YOL Grubundan gelen eleştiriler de oldu. Aile hekimliği sistemiyle nüfusun neredeyse tamamı birinci basamak sağlık hizmetlerine kayıtlıdır. Aşılama oranları Dünya Sağlık Örgütü hedeflerinin de üzerindedir. Anne ve bebek ölümlerinde son yirmi yılda sağlanan düşüş bu sistemin başarısını açıkça ortaya koymaktadır.

İlaçta erişim konusunda da tablo nettir; kullanılan ilaçların büyük çoğunluğu geri ödeme kapsamındadır ve yerli üretim kapasitesi her geçen yıl artırılmaktadır. Zaman zaman yaşanan tedarik sorunlarını "yokluk" ya da "çöküş" olarak nitelemek küresel gerçekleri görmezden gelmek demektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enerji bütçesi üzerinde yapılan tartışmalarda bazı tutarsızlıkların olduğuna şahitlik ettik. Enerjiye ihtiyaç olduğu kabul edilmekte ancak bu ihtiyacı karşılayacak yatırımlar ideolojik başlıklarla eleştirilmektedir. Cumhuriyet Halk Partisi ve DEM PARTİ gruplarından bazı milletvekili arkadaşlarımız madencilik, enerji yatırımları ve lisans süreçleri üzerinden genelleyici ithamlarda bulunmuşlardır. Oysa enerji üretimi olmadan sanayi olmaz, istihdam olmaz ve kalkınma asla gerçekleşemez. Türkiye'nin enerji politikası; arz güvenliği, yerli üretim ve çeşitlilik esasına dayanmaktadır. Güneş, rüzgâr, hidroelektrik ve diğer yenilenebilir kaynaklar birlikte değerlendirilmekte; baz yük ihtiyacı ise nükleer enerji gibi stratejik yatırımlarla güvence altına alınmaktadır. Nükleer enerji; artan nüfusumuz, büyüyen sanayimiz ve kesintisiz enerji ihtiyacımız düşünüldüğünde bir tercih değil arz güvenliği açısından stratejik bir gerekliliktir. Bu gerçek göz ardı edilerek yapılan eleştiriler ülkenin geleceğini görmezden gelmek anlamına gelir.

Enerji fiyatları konusunda yapılan değerlendirmelerde de tablo son derece açıktır. Küresel krizlere rağmen Türkiye vatandaşını koruyan dengeli bir politika izlemiş, yerli üretim hamleleri sayesinde enerji maliyetlerini yönetilebilir seviyede tutmuştur. Dağıtım altyapısına yapılan yatırımlar ise sürdürülebilirliğin bir gereğidir.

Nadir toprak elementleri ve stratejik madenler konusundaki çalışmalar da kapsamlı bir denetim altındadır. ÇED süreçleri işletilmekte, çevresel izleme ve rehabilitasyon esas alınmaktadır. Ekokırım gibi ağır ithamların ancak bilimsel verilerle anlam kazanabileceği açıktır.

YENİ YOL Partisi Grubundan bazı arkadaşlarımızın da eleştirileri oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Enerji alanında Türkiye dışa bağımlılığı azaltan somut adımlar atmaktadır. Yenilenebilir kaynaklar, yerli doğal gaz ve petrol üretimi ile nükleer enerji yatırımları bu sürecin parçalarıdır. Ayrıca, vatandaşlarımızın enerji faturalarına yönelik sağlanan destekler bütçe kayıtlarıyla sabittir ve sosyal devlet anlayışının açık bir göstergesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ'nin enerji ve sağlık politikaları, günü kurtaran değil devlet kapasitesi inşa eden politikalar. Enerjide attığımız her adım; sanayimizin rekabet gücünü, hanelerimizin refahını ve ülkemizin jeopolitik dayanıklılığını arttırmayı hedeflemektedir. Sağlıkta ise hizmet sunmanın ötesinde koruyan, geliştiren ve üreten bir sistem inşa edilmektedir. Bu bütçeler, milletimizin günlük hayatına dokunan, kriz anlarında ise devletin gücünü hissettiren bütçelerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Toparlıyorum.

BAŞKAN - Son dakika...

Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmeleri eleştirinin de teklifin de meşru zeminidir ancak nihai ölçümüz şudur: Bu bütçeler milletimizin güvenliğine, refahına ve geleceğine hizmet ediyor mu? AK PARTİ olarak bu soruya tereddütsüz cevap veriyoruz çünkü hedefimiz; güçlü altyapı, güçlü insan kaynağı ve güçlü Türkiye'dir. Enerjide dışa bağımlılığı azaltan, sağlıkta erişimi ve kaliteyi yükselten bu bütçeler Türkiye Yüzyılı vizyonunun somut yansımalarıdır.

Bu vesileyle, Sağlık Bakanımız Sayın Kemal Memişoğlu'na ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Alparslan Bayraktar'a, Bakanlıklarımızın kıymetli bürokratlarına, sahada fedakârca

görev yapan tüm emekçilere ve bütçe sürecine katkı sunan tüm milletvekillerine teşekkür ediyor, 2026 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Kısaca, bir iki noktaya açıklık getirmek isterim. Ana dilinde kamu hizmeti bir haktır, ana dilinde kamu hizmeti, hele hele sağlık hizmetinde çok çok önemli bir haktır çünkü hastanın kendisini en iyi şekilde ifade etmesi gerekir. Bu ifadeden yoksun bırakmak aslında bir hak gasbidir. Şimdi, şunu anlıyoruz Sayın Grup Başkan Vekilinin konuşmasından; ayrımcılık devam etsin istiyor ve bunu da etnisiteye bağlamaya çalışıyor. Hayır, Türkiye’de bu ayrımcılıkla ortaya çıkmış bir coğrafya var. Dolayısıyla “Kürt illeri” “Kürt coğrafyası” gibi farklı farklı tanımlarla bunu dile getiriyoruz. Neden? Bu illerde Kürt nüfusu yoğun. Burada belirleyici faktör ne o zaman? Çünkü Kürt nüfusunun yoğun olmadığı illerde böyle bir sorun yaşanmıyor. Demek ki aslında ayrımcılığı yapan, bu iktidarın bu hizmetlerdeki politikası; bir kere bunun farkında olmak lazım.

Son bir şey, ekokırım, bunlar bilimsel verilere dayanmıyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son dakikayı veriyorum.

Buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Vallahi bunun için bilim insanı olmaya gerek yok, sadece ve sadece yapay zekâya bile sorsanız size yanıt verir. Türkiye’de şu anda en büyük kriz, kapıda bekleyen su krizidir. Bunun için akademiye gitmeye ya da kitap devirmeye gerek yok. Yapay zekâya yazın Sayın Yenişehirlioğlu; bakın, hemen size yanıt verecek.

Teşekkür ederim.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, beşinci turdaki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sayın Özer...

Buyurun.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Benim sorularım Sağlık Bakanımıza.

İlk sorum: Konya'da fiziki olarak yüzde 90 seviyesini geçmiş Akşehir, Çumra ve Seydişehir Devlet Hastaneleri projeleri başta olmak üzere inşaatı devam eden yatırımların hangi tarihte hizmete açılması planlanmaktadır?

İkinci sorum: Konya'mıza yönelik, Bakanlığımızın personel istihdamı hakkında bilgi verebilir misiniz?

Bir diğer sorum: Engelli, yaşlı ve kronik hastalık nedeniyle eve, yatağa ve cihaza bağımlı vatandaşlarımızın ihtiyaç duydukları sağlık hizmetlerini evde alabildiklerini ve bu hastaların takiplerinin düzenli olarak yapıldığını biliyoruz. Bu hizmetlere ilişkin bilgi verebilir misiniz?

Son sorum: Bölgelerin coğrafi konumu, nüfusu ve acil yardım gerektiren vaka sayıları dikkate alınarak hizmet kalitesini artırmak için acil sağlık hizmetleri istasyonları açılıyor. Bu çerçevede ambulans sayıları da artıyor. Sayın Bakan, acil sağlık hizmetleri hakkında bilgi verir misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Demir...

MEHMET DEMİR (Kütahya) - İlk sorum Sağlık Bakanımıza: Evlenmekte olan çiftler ve yenidoğan bebeklere SMA taramaları kapsamında geniş bir tarama programı yürütülmektedir. SMA konusunda atılan adımlarla ilgili olarak bilgi verebilir misiniz? Bu kapsamda ne kadar tarama yapılmıştır? SMA'lı hastalara sunulan tedavi imkânlarını anlatabilir misiniz?

İkinci sorum Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımıza: Eskişehir Beylikova'da keşfedilen dünyanın 2'nci büyük nadir toprak elementleri rezervinin ülkemiz ekonomisine kazandırılmasına yönelik yapılan çalışmalarda geline son nokta, durum ve yapılması planlanan çalışmalarla ilgili bilgi verebilir misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Karatutlu...

İRFAN KARATUTLU (Kahramanmaraş) - Teşekkür ediyorum.

Sorum Sağlık Bakanına: Plan ve Bütçe Komisyonundaki sunuş konuşmanızın 16'ncı sayfasında Kahramanmaraş'ta 600 yataklı devlet hastanesinin yıl sonuna kadar açılacağını söylemişsiniz. Açılış tarihini en az bir altı ay ileri atmaya düşünüyor musunuz? Kahramanmaraş halkı kulak burun boğaz randevusu için on beş gün yine beklemek zorunda mı?

Son sorum: Ayrıca, Bakanlığınızca yenidoğan olayıyla ilgili idari soruşturma açıldı mı? Açıldıysa sonuçlarını kamuoyuyla paylaşacak mısınız?

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Sorum Sağlık Bakanına: Harran Üniversitesi Araştırma Hastanesinde tıbbi görüntüleme hizmetlerinde sırayı öne almak, hastane işlemlerini hızlandırmak için ve "malzeme parası" adı altında hastalardan yüksek miktarlarda ücret alındığı konusunda Bakanlık olarak herhangi bir soruşturma açılmış mıdır?

Türkiye'de bine yakın SMA hastası bebek var. Aileler çocuklarını yaşatmak için sokaklarda, sosyal medyada bağış topluyor. Annelerin "Çocuğumu kaybetmek istemiyorum, yardım edin." feryatlarını ne zaman duyacaksınız?

Son sorum Enerji Bakanına: Urfa'da çiftçiler ekinlerini ekmiş, sulamayı bekliyor. DEDAŞ, Urfa'da bütün sulama birliklerinin borçtan kaynaklı olarak enerjisini kesmiş. DEDAŞ ile sulama birlikleri arasındaki çatışmada çiftçiler mağdur oluyor. Enerji Bakanı olarak bu durumdan haberiniz var mı? DEDAŞ, Urfa'da sulama birliklerinin enerjisini ne zaman bırakacak?

BAŞKAN - Sayın Saki...

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Sağlık Bakanına sorum: Yasal olmasına rağmen kürtajın kamu hastanelerinde fiilen imkânsız olduğunu biliyor musunuz? Ücretsiz, güvenli kürtaj için bir politikanız olacak mı?

Ayrıca cinsiyet uyum sürecinde kullanılan hormon ilaçlarını 21 yaş altı için fiilen yasaklıyorsunuz. Kişinin bedenine, kimliğine ve tedavi hakkına politik müdahaleyi bir hekim olarak nasıl gerekçelendiriyorsunuz?

Enerji Bakanına diğer sorum: Diyarbakır Sur'da 436 metrekaare araziye petrol projesi için ABD şirketi TransAtlantic'e neden teslim ediyorsunuz? Kime sordunuz? Amedlilere sordunuz mu?

Ayrıca Sağlık Bakanına: Projede işçiler için revir dahi olmadığını biliyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Olan...

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Bitlis-Tatvan Devlet Hastanesinde yaşanan yolsuzluk soruşturmaları kapsamında görevden el çektirilen idarecilere Tatvan Kaymakamlığının soruşturma izni vermediği iddiaları mevcut. Vermediyse neden vermedi? Görevden alınan idarecilere ne tür bir soruşturma yapıldı, hangi cezalar verildi? İsmi geçen bazı kişilerin üst pozisyonlarda görev aldığı doğru mudur?

İki: Son zamanlarda özellikle gençler ile sağlıkçılar içinde artan intiharların altındaki temel sebeplerin mobbing, baskı, yoksullaşma ve bahis oyunları olduğu biliniyor. Bu konuda ülkenin sağlığından sorumlu olan bir Bakanlık olarak bir mücadele planınız var mıdır?

Üç: Bitlis'in Hizan ilçesinde yedi sekiz aydır kadın doğum uzmanı yok, doğumlar evlerde eski yöntemlerle yapılmaktadır. Hizan'a kadın doğum uzmanı atamayı düşünüyor musunuz?

Son sorum: Teşvik ek ödemelerdeki katsayılar güncellenmediği için çalışanlar maaşlarının yarısına yakın olan tutarı alamıyorlar. Katsayıları güncellemeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Çan...

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum.

Sorum Sayın Sağlık Bakanına: Geçen hafta seçim bölgem Samsun'da Büyükşehir Belediyesinin temin ettiği ambulansların sağlık müdürlüğüne hibe törenine katıldınız. Sağlık hizmetlerinin sunumu konusunda hem 1 milyon 350 bin nüfusa hem de bölge illerin ihtiyacına cevap vermeye çalışan bir şehirde ambulans sayısının yetersizliği yıllardır büyük bir sorun, biz de buradan defalarca dile getirdik fakat bu durum şu gerçeği değiştirmez: Kırsalından metropolüne, altyapısından üst yapısına kadar Samsun'un yığınla sorunu var. Belediyenin kaynakları da belediyeçilik hizmetleri için kullanılmak zorundadır. Ambulans tedariki işi ise Sağlık Bakanlığının görevidir. Bakanlığın bütçesindeki paralar, müteahhitlerin kasasına boca edilirken Samsun'un ihtiyaç duyduğu ambulanslar için neden kaynak ayrılmadı?

BAŞKAN - Sayın Eren...

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sorum Sağlık Bakanına: Diyarbakır'da poliklinik ve personel eksikliğine bağlı olarak halk sağlık hakkına erişemiyor. Hastanelerde yatak, malzeme ve ilaç eksikliği var. Göz, KBB, psikiyatri, çocuk nefrolojisi, el cerrahisi, dermatoloji gibi bölümlerden randevu alabilmek neredeyse imkânsız durumda; muayene, MR, ultrason randevularının geç verilmesine bir çözüm bulacak mısınız?

Diyarbakır'da personel eksikliğinden kaynaklı sağlık personelleri birim ve servislerde normal mesai saatinin çok üstünde, yüz yirmi sekiz saati aşkın çalışmak zorunda kalıyorlar. Buna çözüm getirecek misiniz?

Sağaltım, anamnez ve tanı süreçleri için Kürtçe sağlık hizmeti sunacak personel istihdam edecek misiniz?

Diyarbakır Ağız ve Diş Hastanesi ve Eğil ilçemizde sağlık personellerine yönelik süreklilik arz eden mobbing uygulamalarına inceleme başlatacak mısınız?

Dicle Üniversitesi Hastanesinde mesai dışı özel işlem gerekçesiyle ameliyatların ücretsiz yapılmadığı doğru mudur?

BAŞKAN - Sayın Fendoğlu...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sorum Sayın Sağlık Bakanına: Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanemizde Çocuk Metabolizma Hastalıkları Bölümü açılmıştır. Bu bölüm, özellikle fenilketonüri (PKU) başta olmak üzere nadir ve hayati öneme sahip metabolik hastalıkların tanı ve takibi açısından son derece kıymetlidir ancak bu hastalıkların tanısında ve tedavi sürecinde hayati öneme sahip olan fenilalanin ölçümünün hastanemiz bünyesinde yapılmaması nedeniyle hastalarımız başka illere sevk edilmekte, bu durum hem ailelerimizi mağdur etmekte hem de tedavide gecikmelere yol açmaktadır. Bu kapsamda Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesinde fenilalanin ölçümü yapabilecek donanıma sahip bir laboratuvarın kurulması yönünde Bakanlığımızın bir çalışması var mıdır?

Yine, aynı hastanemize cerrahi yoğun bakım için de bütçe talebimiz var. Malatya ve çevre illerden gelen hastalarımıza hizmet verecek bu altyapının bir an önce hayata geçirilmesi büyük önem arz etmektedir.

BAŞKAN - Sayın Yaman...

AYLİN YAMAN (Ankara) - Sorum Sağlık Bakanımıza: KPSS sonuçları iki yıl süreyle geçerli olmasına rağmen sağlık meslek gruplarında yıl içinde yeterli sayıda personel alımı yapılmamakta, bu durum yüksek puan almalarına rağmen gençlerin sürekli sınav süreci içerisinde kalmalarına ve tükenmelerine neden olmaktadır. Nitelikli sağlık hizmeti için birçok alanda acil personel ihtiyacı bulunmasına karşın, 2024 KPSS sonuçlarıyla ilave alım yapılmaması ve yeni alımların 2026 sınav sonuçlarına bırakılacağına söylenmesi tüm sağlık meslek gruplarında binlerce genci en az bir yıl daha işsizliğe ve belirsizliğe itecektir. Bu konuyu çözmemiz gerekiyor Sayın Bakanım.

Aile Sağlığı merkezi grup elemanları kamu kadrolarını, aile hekimleri ise kamuya ait binalarını istiyor ve yüzde 35'lere varan ağır vergi kesintilerinin hafifletilmesini bekliyor.

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Sağlık Bakanı, Trabzon Kaşüstü Eğitim ve Araştırma Hastanesini KTÜ'ye devredecek misiniz? Personelin statüsü ne olacak?

Trabzon Ortahisar ve Kaşüstü'ndeki hastanelerin şehir hastanesine taşınması dolayısıyla oluşacak yoğun trafik problemini nasıl çözeceksiniz?

Sayın Bakan, Hayratlı hemşhçerilerimizin size selamları var. Devlet Hastanesine uzman doktor ve dış hekimi bekliyorlar.

15 yaş altı ve 15-17 yaş aralığında doğum yapan çocuklarla ilgili kaç suç duyurusunda bulundunuz?

Çocukların ve çalışanların karanlıkta güne başlamalarının yarattığı ruhsal ve fiziksel problemlerin Bakanlığınız bütçesine etkisiyle ilgili bir çalışmanız var mıdır? Yanı başınızdaki Sayın Bakana sağlıklı yaşam hakkını ihlal eden kalıcı yaz saati uygulamasından vazgeçmesi tavsiyesinde bulundunuz mu?

Sayın Enerji Bakanına: Trabzon'da maden ruhsatlarının kapladığı alan yüzde 77, böyle mi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Boz...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Yıllardır Muşluların bitmeyen çilesi hâline gelen ve acilen bir çözüm üretilmesi gereken devlet hastanesi sorunu giderek büyüyor. Muş halkı randevu alamıyor, ya geceden ya da gün ağarmadan kuyruğa giriyor, otomasyonlarda fişe ulaşamıyor. Uzman doktorlar neredeyse hiç yok, gelen doktor ise kalmıyor. Hastalar çevre kentlere sevk ediliyor ve daha yoldayken yaşamını yitirenler oluyor. Neredeyse her gün onlarca şikâyet aldığımız bu konuda Bakanlığınızın ve yetkililerin sessizliğine anlam veremiyoruz. Şehir hastaneleri ve sağlık sektörüyle övünen iktidarın Muş'taki hastane sorununu defalarca dile getirmemize rağmen, hâlen bir adım atmamış olmasını nasıl yorumlayalım?

Ayrıca, Muş'ta içme suyu ve tarımda sulama olarak kullanılan Murat Nehri, Diyadin Mollakara köyündeki altın madeni işletmesinin zararlı ve zehirli atıklarının suya, toprağa, havaya karışmasıyla Muş halkı ciddi tehlike altındadır. Sizi sermayeyi değil, halkın yaşamını savunmaya davet ediyoruz Sayın Bakan.

BAŞKAN - Sayın Erdoğan Sarıtaş...

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler.

Van Bahçesaray ile Siirt Pervari-Begendik arasında Miks Çayı üzerinde yapılması planlanan beşik regülatörü ve HES projesinde ÇED süreci gerçekten şeffaf ve katılımcı biçimde yürütülmüş müdür? Halkın itirazı ve bölgenin tarım, içme suyu ve ekosistem açısından taşıdığı hayati riskler neden dikkate alınmamaktadır? Bütün bir havzayı etkileyecek bu projeye ilişkin endemik türler, su varlıkları ve yerel ekonomi üzerinde oluşturulacak tahribata dair bağımsız bir bilimsel rapor var mıdır yoksa Bahçesaray ve Begendik halkının açık itirazına rağmen bu proje hangi gerekçeyle ısrarla sürdürülmektedir?

Diğer sorum Sağlık Bakanına: Siirt'in Eruh, Baykan ve Pervari ilçe devlet hastanelerinde ameliyathane, yoğun bakım ve temel cerrahi bilimler yokken yurttaşlar acil ve hayati vakalarda neden hâlâ sevk edilmek zorunda bırakılmaktadır ve bu ilçeler için somut bir güçlendirme takviminiz olacak mıdır? Uzman hekim yetersizliği, teknik altyapı eksikliği ve fiziki koşullarının elverişsizliği nedeniyle sağlık hizmetlerinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bozan...

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Vergi ödeyen iller sıralamasında kentimiz Mersin 6'ncı sıradayken merkezî bütçeden hizmet almaya gelince üvey evlat muamelesi görüyor.

1) Mersin'deki dış ilçe kamu hastanelerinde anjiyo ünitesi bulunmamaktadır. Yine, aynı şekilde kalp damar cerrahisi ve göğüs cerrahisi dallarında uzman hekim bulunmamaktadır. Bu durum, Mersin'in dış ilçelerinde yaşayan yurttaşları mağdur etmektedir.

2) Aydıncık Devlet Hastanesine "hastane" demeye bin şahit ister, hastaneden çok sağlık ocağı hizmeti verebiliyor.

3) Tarsus ilçemizin nüfusu dikkate alındığında 600 yataklı devlet hastanesi ihtiyacı karşılamamaktadır.

4) Kamu hastanelerinde muayene, tetkik ve tedavi için randevu almak her yerde olduğu gibi Mersin'de de büyük sorun.

Sayın Sağlık Bakanı, Mersin ilimiz Sağlık Bakanlığından, merkezî bütçeden hak ettiği payı ne zaman alacak?

BAŞKAN - Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - TÜİK verilerine göre Ağrı, Kars, Iğdır, Erzurum kanserden ölüm oranları içerisinde ilk sıralarda. Buna karşın, mesela Ağrı özelinde konuşacak olursak Ağrı'da kapsamlı bir çalışma, somut bir eylem planı yok. Ağrı'daki kanser oranlarının bu kadar yüksek olmasının başlıca nedenleri nelerdir? Bu konuda Bakanlığınızın bir çalışması var mı? Ağrı'da kanser tarama programları ne düzeydedir? Katılım oranları ve erişim engelleri Bakanlık tarafından takip ediliyor mu?

Bakanlığınız kanser risk faktörlerini bölgesel olarak ölçmek ve önlemler almak üzere herhangi bir program yürütüyor mu?

Sayın Bakan, dünya HIV salgını altında ve birçok ülkede vaka sayıları düşerken son on yılda HIV virüsü taşıyıcısı sayısının en çok arttığı ülkelerden biri Türkiye, bu daha etkili bir mücadele yürütmediğinizi gösteriyor. Dünya Sağlık Örgütü Türkiye'de tespitli vaka sayısının en az 2 katı vaka olduğunu söylüyor. Buna ilişkin bir eylem planınız var mı?

BAŞKAN - Sayın Dindar...

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sorularım Sağlık Bakanına:

1) Van'daki kanser hastalarının Van'da tedavi görmeleri, diğer illere gitmek zorunda kalmamaları için hangi tedbirleri alacaksınız?

2) Van'daki hastane randevu sorununu nasıl çözeceksiniz?

3) Van'da doktor yetersizliği olan veya hiç olmayan bölümlerin eksikliklerinin ne zaman tamamlanması planlanmaktadır?

4) Van'da toplam kaç doktor vardır? Bunların yüzde kaç beş veya daha az yıl deneyimine sahiptir? Yine, yüzde kaç Kürtçe bilmektedir?

5) Van'da göz, diş hastalıkları için yeni hastane planlaması yapılmakta mıdır?

Sorularım Enerji Bakanına:

1) Çetin kış koşulları olan Van'da doğal gaz altyapısı olmayan mahalle sayısı kaçtır? Doğal gaz olan mahallelerde ayrımcılık yapıldığına dair AXA şirketini denetliyor musunuz?

2) Türkiye genelinde 2024-2025 yollarında faturasını ödemediği için elektriği kesilen abone sayısı kaçtır? Yoksul haneler için fatura destekleriniz olacak mı? Varsa kaç hane yararlanacaktır?

BAŞKAN - Şimdi sözü Komisyona veriyorum.

Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Değerli milletvekilleri, teşekkür ediyorum.

Şimdi, gün içerisinde yapılan değerlendirmeler ve sorulan sorular için -birçok soru yöneltildi- Sayın Bakanlar burada olduğundan onlara söz vereceğiz.

Başkanım, ilk olarak Sayın Sağlık Bakanına söz vereceğiz.

Buyurun Sayın Bakanım.

BAŞKAN - Süreniz yedi dakika Sayın Bakanım.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Bakanlığımız bütçesinin görüşmelerinin sonuna gelmiş bulunuyoruz. Önce, gün boyu yapıcı eleştiriler ve katılımınız, Gazi Meclisimizdeki güzel tartışmalar için çok teşekkür ediyorum.

Önce birkaç hususu belirteceğim: Hekim sayısı konusunda Türkiye gerçekten hekim sayısını son yıllarda inanılmaz şekilde artıran bir ülke. Şu anda tıp fakültelerine giriş sayısı 20 binin üzerinde, öğrenci kapasitemiz büyümüş durumda. Onun için bazı vekil arkadaşlarımız ve Grup Başkan Vekillerimiz şunu söylediler: “Hekim sıkıntısı olacak.” Basit bir örnek vereceğim: “Çocuk sağlığı uzmanı bulamayacağız.” dedi arkadaşımız. Çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı Türkiye’de uzman hekim olarak 7.109, asistan hekim olarak şu anda eğitim alan sayısı 3.799; toplam, yan dallar da dâhil uzman sayısı 10.296; asistan hekim sayısı 5.295. Ben şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye’de şu anda 126 tane tıp fakültesi var, birçok eğitim araştırma hastanemiz var, o konuda bazı hastanelere tercihler az olabilir ancak asistan sayımız anlamında bir örnek daha vereyim: 2013 yılında çocuk hastalıkları asistan sayımız 2.062 -daha öncesine ulaşamadık ama daha sonra cevap verebiliriz buna- 2025’te bu sayı şu anda 3.799; sayın vekillerim, cerrahi branşların toplamı 2013 senesinde -asistan sayısı olarak söylüyorum- 5.290, 2025 senesinde yani bu sene 15.724. Şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye’de sağlık sistemi gerçekten geliyor ve bu konuda asistan sayısı anlamında bile 2002’ye göre -15 binmiş 2002’de, şu anda 60 bin asistanımız var- yüzde 380 oranında artmış durumda. Onun için, bu sayılarla gelecekle ilgili sorun olmayacağını özellikle ifade etmek istiyorum.

Bunun haricinde, bir şeyi daha ifade etmek istiyorum. Ben 66 ili dolaştım bizzat, Sağlıklı Türkiye Yüzyılı kapsamında; Ağrı’ya gittim, Doğubayazıt’a gittim; Hakkâri’ye gideceğim, Siirt’e gideceğim, Bitlis’e gideceğim o bölgede, bir de Ardahan var.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Muş, peki Muş? Tekrar uğramayı düşünüyor musunuz Muş’a? Sabahın köründe gidin kuyruğu görün.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Artvin’inden Mersin’ine de, Sinop’undan İzmir’ine, Urfa’sından Diyarbakır’ına kadar her yeri dolaşmaya çalışıyoruz. Şunu hiçbir zaman görmedim... Her hekim, cezaevindeki veya dışarıdaki veya dili veya dini veya inancı ne olursa olsun her hastayı can olarak görür, onu iyileştirmek için uğraşır; bunu özellikle ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Hasta mahpuslar hariç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Hasta kendini anlatamıyor.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Şimdi, bunun haricinde bir şey daha ifade edeyim. Zamanım kısıtlı, onun için kusuruma bakmayın, bazı sorulara cevap veremeyebilirim. Biz gerçekten sağlıklı bir toplum oluşturmak için sadece Sağlık Bakanlığı değil herkesin bu konuya katkı vermesi gerektiğini düşünüyoruz çünkü şehirleşmeler -konuşmamda da söyledim- toplumun yeme alışkanlıkları, yaşam alışkanlıkları değişiyor. Öyle olunca biz de bununla ilgili gerçekten kiloya baktık, proaktif, toplum farkında olsun diye; burada konuşmalar bile...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Bir halkın toplum sağlığını kiloya endekslemeniz şaşılabilir şey Sayın Bakan, gerçekten.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - ...bu sahada kilo ölçümlerimizin konuşulması bile toplumun farkındalığını artırıyor; bu bile esasında bir başarıdır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Gıda zehirlenmesini az konuşuyorsunuz Sayın Bakan.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Biz zaten bununla ilgili on yıllık -konuşmamda da söyledim- sağlıklı yaşam strateji belgesi hazırlıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Yaz saati uygulamasını kaldırın, çocuklar karanlıkta okula gitmesin. Yanınızdaki Enerji Bakanına söyleyin.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ekmekten başka bir şey yiyemiyorlar Sayın Bakan, sizin haberiniz var mı? Sağlıklı beslenmeden bahsediyorsunuz.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Onun için biz aile hekimliğiyle ilgili, sağlıklı yaşamla ilgili çalışmaya devam ediyoruz; sizin de edeceğinizi düşünüyorum.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Çocuklar okulda kuru ekmek yiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sağlıklı yaşam tavsiyesi vereceğinize o tavsiyeyi siz Enerji Bakanına verin, minicik çocuklar karanlıkta okula gidiyor.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Ya, arkadaşlar, sayın vekillerim; sağlıklı yaşam strateji belgesini hep beraber hazırlayacağız.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ama “sağlıklı beslenme” dersiniz cevabı alırsınız.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Şimdi, nadir hastalıklarla ilgili birkaç şey daha ifade edeyim. Bu konuda da emin olun, nadir hastalıklar sadece bir çocuğun hastalığı veya başka bir kişinin hastalığı değil bütün ailenin hastalığı, toplumun hastalığı. Onun için bu çocukları biz nasıl açıklıyoruz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Onda da artış var ama.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Şimdi, çocuk okula gidince sabah, kuru ekmek yiyince ne oluyor?

SÜMEYYE BOZ (Muş) - DMD hastası Miraç Ali kampanyalarla sağlık hakkına erişmeye çalışıyor.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Açıkça, bu SMA hastalarıyla, moleküler tedaviye muhtaç olan hastalarla ilgili, gerçekten, Türkiye de SMA taramasını programına alıp SMA tarayan, her yenidoğanda SMA tarayan, her evlilik öncesinde SMA taraması programını güçlü bir şekilde yürüten bir ülke.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Ama ilaç veremiyor.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Ama özellikle altını çizmek istediğim bir şey var: SMA konusunda Türkiye’de Sosyal Güvenlik Kurumu çocuklarımız ve SMA hastalarıyla ilgili iki ilacı tamamiyle ödüyor. Bunun haricinde olanlara SMA konusunda tüm akademik çalışmalar... SMA bilimsel danışma komisyonu var. Bu komisyona gelen tedavilerle ilgili eğer çocuğa faydası olacaksa bunu da devletimiz ödüyor.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Muş’taki en uzman kişi “Şu hastanede uygun yer var.” deyip yönlendirme yapan kişi.

SAĞLIK BAKANI KEMAL MEMİŞOĞLU - Yalnız, bir şey daha söylüyorum: Bunların hepsini de ücretsiz tedavi yapıyor ama iyi bir şey söylemek istiyorum sayın vekillerim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - İstifa mı ediyorsunuz?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Söyleyeceğin en güzel şey istifa etmek.

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU - SMA ve DMD gibi hastalıklarla ilgili 2026 yılında TÜSEB'le beraber klinik çalışmalara başlıyoruz, kendi ilaçlarımızı da üreteceğiz; onu da bilmenizi istiyorum.

Onun haricinde, görüntüleme ve MR'la ilgili de birkaç şey ifade edeyim. Burada kamu hastanelerinde 2025 yılında, şu ana kadar 16 milyon MR, 17 milyon BT çektik.

SERHAT EREN (Diyarbakır) - 6 ay sonraya gün veriyor Sayın Bakan, 6 ay sonra!

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU - Kısa kısa bunları vereceğim çünkü sürem kalmayacak.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Çekenler taşeron Sayın Bakan, onları kadroya alın.

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU - Şimdi, MR'ın ortalama randevu süresi dokuz gün, BT'nin randevu süresi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - MR'a gün alan kişi MR çektirmeden hayatını kaybetti.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - 60 günde veriyorsunuz ya, dalga mı geçiyorsunuz!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Görüntüleme merkezi çalışanları hâlâ taşeron, hastane bilgi işlemciler hâlâ taşeron.

BAŞKAN - Sayın Bakan, bir dakika süre veriyorum, toparlayın.

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU - Bir de bir şey söyleyeceğim: Kasım ayında olmuş olan muayenelerin doktor muayene sürelerini çıkarttık arkadaşlar çünkü biz bütün sistemi bilgisayar sistemimizle ölçüyoruz, onu bilin diye söylüyorum. Devlet hastanemizde gerçekleşmiş muayenelerde bir doktorun muayene süresi ortalama 12 dakika, eğitim araştırma hastanelerimizde 14 dakika, genel ortalama 13 dakikadır. Bu konuda da "2 dakika" diyerek lütfen bizim hekimlerimize haksızlık yapmayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Ortalamayla bakılmaz buna, hastalığın türü önemli.

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU - HPV'yle ilgili de bir şey ifade edeceğim...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Hangi hastalık, hangi branş?

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU - Bu konuda biz HPV'yle ilgili tarama programını dünyada ilk uygulayan ülkeyiz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Ortalamayla değerlendiremezsiniz; hangi hastalık, hangi branş doktoruna göründü? Her hastalığın muayene süresi aynı mıdır Sayın Bakan da ortalamaya bakıyorsunuz?

SAĞLIK BAKANİ KEMAL MEMİŞOĞLU - HPV alanında da uzman hekimlerimizin yer aldığı bir akademik kurulumuz var. Bu akademik kurulun kararına göre aşırı programımıza alıp almayacağımıza karar vereceğiz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANİ ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; biz inanıyoruz ki enerjide bağımsız Türkiye'nin yolu yenilenebilir enerjiden, Konya'da, Van'da güneşi, Çanakkale'de, Balıkesir'de rüzgârı, Aydın'da, Denizli'de jeotermal, Rize'de, Artvin'de hidroelektrik santralleri yapmaktan geçiyor.

Enerjide bağımsızlığın yolu, yetmiş yıllık rüyamız olan Mersin Akkuyu’da, Sinop’ta, Trakya’da nükleer santralleri yapmaktan geçiyor. Elâzığ’da, Erzincan’da, Hakkâri’de madenlerimizi katma değerli bir şekilde üretmekten geçiyor.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sorulara cevap verin Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bunun yolu, Manisa’da, Soma’da, Muğla’da, Zonguldak’ta kömürümüzü üretmekten geçiyor.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Biz size somut, net sorular sorduk.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Kürsüde yaptığımız konuşmayı tekrar etmeyin, sorulara cevap verin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Enerjide bağımsız Türkiye’nin yolu, Şırnak Gabar’da, Batman’da, Adıyaman’da, Siirt’te petrolümüzü çıkarmakla, Karadeniz’in derinliklerinde doğal gazı arayıp bulmak ve üretmekle mümkün.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Kürsüdeki propagandanın aynısını devam ettiriyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Hâl böyleyken, muhalefet her yaptığımız işi ya yok saymaya ya da itibarsızlaştırmaya çalışıyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sorulara cevap verin Sayın Bakan.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Fırat Nehri’nde kıyıya vuran balıklardan bahsedin Sayın Bakan, siyanürden bahsedin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Zira muhalefetin yaklaşımında karşımızda şöyle bir şablon var: Muhalefet önce ne yapıyorsak onu reddederek karşı çıkıp yok saymaya çalışıyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sorulara cevap verin, sorulara Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Yeni projelerimizin milletimize, memleketimize faydası var mı, bakmıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Zeytin ağaçlarını kesmeyin; kömür karın doyurmaz, ekmeğe katık olmaz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Muhalefete laf yetiştirmeyin, cevap verin sorulara.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Onlara sorarsanız Gabar’da petrol bir seçim öncesi hamlesiydi, petrol yoktu.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Havaya, toprağa, suya karışan siyanürlerden, hayatını kaybeden canlılardan bahsedin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Karadeniz’de gaz arayamazdık, arasak da bulamazdık. Onlara göre mavi vatan bir masaldan ibaret.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Hamaseti kesin, sorulara cevap verin Sayın Bakan.

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Önce suçlamalara cevap veriyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Hatırlıyor musunuz? Bir aralar birileri çıktı, kendi yönettiği şehir çöp dağlarından ve çöp kokusundan geçilmezken “Güneş enerjisi saçma sapan bir yatırım ve çöp.” dedi.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Biraz yavaş konuşur musunuz.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sayın Bakan, burada yarım saat bunları söylemek için zamanınız vardı, şu an size sorduğumuz sorulara cevap verin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Biz, Türkiye’de her bir saatte yaklaşık 10 dönüm güneş tarlası kuruyoruz.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Hamaset, petrol fiyatlarını düşürmüyor Sayın Bakan, doğal gaz fiyatlarını düşürmüyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Yani biz bu toplantıda, bugün bütçede konuşurken şu son on saat içerisinde Türkiye’de 5 bin hanenin elektrik ihtiyacını karşılayacak güneş santrali kuruldu. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Milletvekillerinin sorularına cevap verin.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Bu, sorulara cevap değil ki Sayın Başkan, otuz dakika süresi vardı.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Bu, sorulara cevap değil Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Maalesef, milletimizin meselesi muhalefetin ilgisini çekmiyor.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Muhalefetin sorduğu sorulara cevap verin Sayın Bakan.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Meralara, tarım alanlarına kurmayın, gidin dağlara kurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Örneğin “Akbelen’de kömür madenleri çıkarılmasın, yerin altında kalsın.” derler, binlerce madencimizin işsiz kalması onları ilgilendirmez.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - O madenler işçilerin başına...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu muhalefet şablonunda projeleri durdurmak için her türlü yöntemi görürsünüz.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bakan, sorulara cevap verin, sorulara.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Yerli, yabancı her araçla, her aparatla projeleri durdurmak, akamete uğratmak için mesai harcarlar; Avrupa’dan medet umarlar, yabancı mahkemelerin ülkemiz aleyhine karar vermesi için fırsat kollarlar. (CHP, DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından gürültüler) Projelerimizi ısrarla, inançla hayata geçirmeye başlayınca projelerimiz millete mal olmaya başlayınca da alaya alarak yalanlarla, iftiralarla vatandaşlarımızın kafasında soru işareti oluşturmaya çalışırlar.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - “Yalan” ve “iftira” lafını geri alsın Sayın Başkan, Meclisin saygınlığına zarar veriyor.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Trabzon’da maden ruhsatı oranı yüzde 77, buna cevap verin.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - 450 bin ruhsat...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Kurumlarımızı itibarsızlaştırmak için uğraşırlar fakat son dönemde bizi şaşırtan bir şey oldu.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sandığı getirin sandığı, bu halk size gösterecek. Sandığı getirin, o yaylaları rezil etmeniz hesabını bu halk size soracak!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - “Yalan” ve “iftira” lafını geri alsın Sayın Başkan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Eskişehir Beylikova’da 2019 yılında keşfettiğimiz nadir toprak elementleri için muhalefet burada “Maden yok.” demedi. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sözüğü geri alsın, “İftira” lafını geri alsın Sayın Başkan.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sayın Başkan, propaganda yapıyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Yani ilk kez duyduğumuz bir şeyi, ilk kez bulduğumuz bir şeyi reddetmediler.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - “Yalan” ve “İftira” lafını geri alsın.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Bülent Kaya otur yerine, Bülent Kaya otur!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Tabii, şaşkınlığımız fazla uzun sürmedi.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sorulara cevap ver, sorulara!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bir baktık 2020-21 yılında, nadir toprak elementleri pilot tesisimizi yaptırmamak için Eskişehir Büyükşehir Belediyesi mahkemeye başvurmuş.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, sorulara cevap vermiyor, Meclisle dalga geçiyor Başkanım.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Daha hızlı anlat, daha hızlı anlat.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sorulara cevap verin, sorulara.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Son dönemde Türk siyasetine kırmızı kart, Meclise piknik tüpüyle gelme gibi birçok dahiyane yöntemi kazandırmış ana muhalefet, Eskişehir Beylikova’daki nadir toprak elementleri konusunda yeni bir uygulamaya geçti.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Böyle her evde doğal gaz mı var, piknik tüpü kullanılıyor. Ondan da mı haberin yok!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu yöntemin adı siyasi kaynakçılık. Hani sırayı görüp araya girmeye çalışanlar olur ya, bu sefer ana muhalefet sıranın en önüne geçmeye çalışıyor.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sizin yaptığınız ancak propagandacılık... Gerçek sorulara cevap vermiyorsunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - “Nadir toprak elementleri kimseye sattırmayız, kimseye vermeyiz.” deyip bu konuda mitingler düzenliyor, kanun teklifi sunup güya ön alıyorlar.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Onu Trump’a anlat. Onu Trump’a anlatın, Trump’a.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bakın, biz burada on yıl boyunca 125 bin metre sondaj yaptık. 59 binden fazla numune analiz etmişken sizin tüm engellemelerinize rağmen pilot tesisi hayata geçirdik ve şu anda endüstriyel tesisi kurmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. İnanıyorum ki milletimiz bu siyasi kurnazları, bu siyasi kaynakçıları sıranın sonuna gönderecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, böyle bir üslup olamaz. Kendini anlatmaya mı geliyor, milletvekillerine hakaret etmeye mi geliyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Saygıdeğer milletvekilleri, son beş yılda pandemi, asrın felaketi dediğimiz depremler, Rusya-Ukrayna savaşı, birçok krize rağmen vatandaşlarımıza enerjiyi kesintisiz, kaliteli ve en uygun şekilde sunmaya gayret ettik.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Bakan, saygılı bir dille hitap edin Genel Kurula, saygılı bir dille hitap edin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Son iki yılda 1 trilyonu bulan elektrik ve doğal gaz desteğimizi bu yıl da sürdürdük, buna devam edeceğiz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, “soru-cevap” bu başlık.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu düzenlemeyi yaparak -son kaynak tedarikiyle alakalı eleştiriler oldu- ihtiyaç sahibi olmayan üst gelir grubundaki tüketicileri destekten çıkaralım diyoruz. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler) Destekler gerçekten ihtiyaç sahibi olan vatandaşlarımıza, emeklilerimize, dar gelirli vatandaşlarımıza gitsin; devlet, yüksek tüketimi olan yalıda, villada oturanın doğal gaz elektrik bedelinin yarısını artık ödemesin diyoruz; bundan rahatsızlık duymayınız.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Burada az önce 15 vekil size soru sordu Sayın Bakan, sorulara cevap vermek yerine...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Şunu bilmenizi isterim: Belediyelerde en temel günlük hizmetleri sunmakta acizyet içerisinde olan, çöpünü toplamayı beceremeyen, toplu taşımayı vatandaşlarımız için âdeta kabusa çeviren...

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Verecek cevabınız olmadığı için propaganda yapıyorsunuz.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Belediye bütçesini mi görüşüyoruz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - ...trafik sorunuyla ilgili çözümle alakalı hiçbir fikri olmayan ve günlük en temel evrensel hizmet suyu âdeta bir zam aracı olarak gören, zam üstüne zam yapan...

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Halkın sesini duymayan, doğayla ilgilenmeyen... Vekillere hakaret etmeyin burada, sorularımıza cevap verin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bakın, belediyelerin kullandığı elektriğe son iki yılda sadece yüzde 43 fiyat artışı gelmişken Ankara’da suya yüzde 320, İzmir’de yüzde 353, İstanbul’da yüzde 359 zam yapıp...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ya, Grup Başkan Vekilleri teşekkür etti de sana fırça mı atan oldu? Bu nasıl bir anlatım!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - ...buna rağmen vatandaşlarımızı günlerce su kesintileriyle karşı karşıya bırakan bu anlayışın söz dediği sözün bizim için hiçbir kıymetiharbiyesi yoktur. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Uzatmayın Başkanım, ne uzatıyorsunuz ki cevap vermiyor, neden uzatıyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Sayın Başkanım, son bir sözle bitirmek istiyorum: Plan ve Bütçe Komisyonunda söyledim, bakın, elimde bir mahkeme kararı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Orada da bir şey söylemedin, burada da bir şey söylemedin, şurada da bir şey söylemiyorsun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Yaz saati uygulamasından niye vazgeçtiniz? İnsanlar gece karanlığında işe gidiyor, çocuklar okula gidiyor, onu anlat. Bırak sen muhalefetin ne yaptığını!

BAŞKAN - Bir dakika veriyorum, bitirin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Bu mahkeme kararında İGDAŞ'ın vatandaşlara uygulayacağı dağıtım tarifesini İstanbul Büyükşehir Belediyesi mahkemeye götürdü ve bu bedeller artsın diye...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - O senin işin değil ya!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Otuz dakikada yapsaydınız siz bu konuşmanızı.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - ...bu vatandaş İstanbul'da daha zamlı bir şekilde doğal gaz kullansın diye mahkemeye gitti. Allah'tan mahkeme bunu reddetti.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - 50 bin zeytin ağacını kesensiniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Yani aslında şunu yapmaya çalıştı İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İGDAŞ: İstanbul'daki vatandaşlarımızın cebine göz diktiler.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Hayırdır, Cumhurbaşkanı lehine.... Bırak da işini yap, sen bürokratsın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - Her yıl "İlave 9 milyar lirayı daha nasıl alırsız?" diye onun peşinde koştular. Tabii, bu paraları ne yapacaklarını milletimiz çok iyi biliyor.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) - Asgari ücrete ne kadar zam yapacaksınız, onu da söyleyin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - İdarelerindeki belediyelerde gördüğümüz bu samimiyetsiz tavrın, bu beceri seviyesi...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Hadi, son beş dakikada paçayı kurtardın hadi, çok övgü aldın ya, rahatsız oldun!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - ...ve yönetim anlayışının Türkiye'deki 42 milyon haneye elektriği, 22 milyon eve, on binlerce sanayi ve ticarethaneye...

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Sizdeki basiretsizliği gördük Sayın Bakan, basiretsizliği.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI ALPARSLAN BAYRAKTAR - ...doğal gazı, 32 milyon araca da her gün akaryakıt tedarik edip edemeyeceğini ben aziz milletimizin takdirine ve değerlendirmesine bırakıyor, yüce Meclisi tekrar saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sorulara niye cevap vermedin, sorulara?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Millet Meclisinin itibarı yerlerde...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sorulara neden cevap vermedin Sayın Bakan? Kendi bildiğin gibi konuştun. Meclisi takmıyorsun bile be! Ayıp ayıp!

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) - Sorulara niye cevap vermediniz?

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Verebilecek cevabınız mı yoktu, yoksa işinize mi gelmedi?

BAŞKAN - Şimdi, değerli milletvekilleri, bu laf atmaların bize zararı var, laf atanların çoğunun kendilerine zarar var çünkü televizyonlar sizin lafınızı kamuoyuna taşımıyorlar. Grup Başkan Vekilinin...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Başkanım, sorulara cevap vermedi. Millet adına soru sorduk, sorulara cevap vermedi.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Biz bu soruyu sormak için seçimle geliyoruz bu sıralara, Bakan burada hava atsın diye değil, Bakan burada Sayın Cumhurbaşkanına yaransın diye değil.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Derdimiz o değil Sayın Başkan, duyulsun duyulmasın değil derdimiz, bu yalanlara tahammülsüzlük.

BAŞKAN - Şimdi, bağırmanın bir anlamı yok. Şimdi, nasıl yapalım?

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN - Birer dakika süre vereyim.

Buyurun Bülent Bey.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Öncelikle, Sayın Mehmet Muş'un vicdanına güvenerek Sayın Bakanın söylediği, kendisine söylediği sözden dolayı özür dilemesini talep ediyorum ve Sayın Mehmet Muş'un vicdanına havale ediyorum Sayın Enerji Bakanını.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Sen de konuşmayı kestiğin için özür dilesene.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Biz burada iki Sayın Bakanı dinledik. Sayın Sağlık Bakanına çok teşekkür ederim, sorulara elinden geldiğince cevap vermeye çalıştı ama Enerji Bakanı burada “yalan” “iftira” gibi ithamlarla buraya uymayan, saygı sınırlarını zorlayan bir üslupla hitap etti. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Sen saygıdan ne anlarsın Allah aşkına ya! Her konuşana sesini çıkarıyorsun, saygıdan ne anlarsın!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Meclise saygısı yok.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi; orada amigolarınız olabilir ama burada milletin temsilcileri var. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Onun bir tek saraya saygısı var, bir tek saraya saygı gösterir o.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Siz oradan alkış alabilirsiniz ama emin olun, millete karşı verecek cevabınız olmadığı için sadece buradan hamaset yaptınız.

Şunu ifade ediyorum Sayın Bakanım: Villa ve lüks konutlara enerjiyle ilgili desteği kim getirdi? AK PARTİ. Niye yıllarca verdiniz bu parayı da geri aldınız? Bunu bir icraat olarak anlatıyorsunuz. Dolayısıyla, Sayın Başkanım, ben Bakanın, milletvekillerine karşı olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - ...bu üslubunu geri almaya davet ediyor, teşekkür ediyorum.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Senin üslubun ne, konuşurken yaptığın ne?

BAŞKAN - Sayın Kavuncu, buyurun.

Bir dakika süre veriyorum.

3.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, bakın...

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Mehmet Muş'un vicdanına emanet ederek Sayın Bakanın... Sayın Bakanı özür dilemeye davet ediyorum. O sözü geri almıyorsa, o sözü aynen iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Kaya...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - O bir tek saraydan özür diler. Bir kere oturuşunu düzeltsin oturuşunu, yandan çarklı, yengeç gibi oturuyor.

BAŞKAN - Şimdi, Sayın Kavuncu'ya fırsat vermiyoruz konuşması için.

Buyurun Sayın Kavuncu.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Burada bütçe görüşmeleri yapıyoruz, bugün 5'inci gün. Biz burada birçok bakan gördük. Bakanların bir kısmı sorduğumuz sorulara cevap verdi, cevap veremeyeceği sorulara, zaman yetersizliğinden dolayı dedi ki: "Yazılı olarak arkadaşlara dönüp cevap vereceğim." Bugüne kadar, şu saate kadar huzur içerisinde geldik ama bu tavır, doğru bir tavır değildir.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Cevabı beğenmediysen bizim suçumuz ne!

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Eğer siz, sorulan sorulara cevap vermek yerine muhalefeti yalan ve iftirayla suçluyorsanız bunun bizim açımızdan iki anlamı vardır: Ya, sorduğumuz sorulara cevap verecek durumda değilsinizdir ya da bilgi saklıyorsunuzdur. Bunun neresi iftira? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Diyoruz ki: "Kayıp kaçak oranları yüzde 9,2'ymiş, 2023-2024'te veri bulamıyoruz; şu andaki durumumuz nedir?" diyoruz. "Yalan ve iftira." diyor; yüzde 9,2 Enerji Bakanlığının kendi sayfasında. Rıdvan Uz Milletvekilimizin sorduğu bir soru var, çok basit bir soru: "Gemilerdeki Türk personelinin oranı nedir?"

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Yabancılar 30 bin alırken 5 bin dolar niye alıyor?" dedik, "Yalan ve iftira." diyor. Ya "Doğrudur." dersiniz ya "Yanıltır." dersiniz ama bu üslup şuna gelir: Ya "Cevap vermek istemiyorum." ya da "Muhalefet, söylediği her eleştiride haklıdır." anlamına gelir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Temelli, buyurun.

Bir dakika süre veriyorum, kusura bakmayın.

4.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu üslubu tabii ki kabul etmek mümkün değil. Sorulara yanıt vermenizi bekliyoruz. Kaldı ki buradaki otuz dakikalık konuşmanızda da Mecliste bugün yapılmış olan bütün konuşmaları dikkate alarak konuşma yapmanız gerekir, usul budur. Siz orada yeterince propaganda yaptınız, yetmedi, burada yapmaya devam ediyorsunuz ve araya hakaret sıkıştırıyorsunuz: “Yalan, iftira, kurnazlık.” Bunlar kabul edilebilir şeyler değil. Söylediğimiz, sorduğumuz sorulara yanıt vermeniz doğru olmalıdır. Bu üslubunuzu eleştiriyoruz, kabul etmiyoruz, özür bekliyoruz.

BAŞKAN - Sayın Emir...

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, grubuma sataşma yapıldı, kürsüden 69'a göre söz istiyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Daha neler! Yok, böyle bir şey ya, soru sordunuz, cevap verdi. Yok böyle bir şey, her seferinde bunu yapıyorsunuz.

BAŞKAN - Yerinizden vereyim.

MURAT EMİR (Ankara) - “Ana muhalefet” dedi. Sayın Başkanım, 69'a göre, sataştı çünkü.

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Murat Emir, her seferinde aynı şeyi yapıyorsun ya!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Siz, Cumhurbaşkanının karşısında böyle mi oturuyorsunuz?

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin beşinci tur görüşmelerinin soru-cevap kısmında yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - Buraya, Bakanlar bütçelerini savunmak için ve yüce Meclisten bütçe almak için gelirler. Burası Bakanların küstahlık yapacağı kürsü değildir. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Haddini bileceksin, yerini bileceksin, sınırını bileceksin, küstahlık yapmayacaksın! (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar) Biz, böyle Bakanlara had bildirmesini çok iyi biliriz. Bakın, biz sizin Türkiye Cumhuriyeti'nin gördüğü en gayrimillî iktidar olduğunuzu çok iyi biliyoruz. Siz gayrimillîsiniz, bu gayrimillî iktidarın nadir toprak elementlerini çıkartmasına izin verilemez çünkü siz bunları ne çıkartacak kapasiteye sahipsiniz ne o teknolojiye sahipsiniz ne de o kadar bu vatani seviyorsunuz. Siz Amerika'yı seviyorsunuz, millî çıkarlar dediğinizde Amerika'nın, Trump'ın millî çıkarlarını savunuyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler) O yüzden yerden köstebek bile çıksa AKP'nin çıkartmasına karşıyız.

Beyefendi bizi suçluyor, efendim, suya CHP'li belediyeler zam yapmış; evet, yaptılar, maalesef yaptılar. Sayıştay raporundan haberiniz var mı?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Gerçekleri söyledi, gerçekleri.

MURAT EMİR (Devamla) - Mecburen, Sayıştay denetimleri gereğince maliyeti üzerine yüzde 10 koyup satmak zorunda belediye.

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Allah, Allah!

MURAT EMİR (Devamla) - Ya, bu ülkeyi siz yönetiyorsunuz, ekonomiyi siz yönetiyorsunuz, yüzde 80 enflasyonu siz yapıyorsunuz, elektriğe o kadar zammı siz yapıyorsunuz. Sonra maliyetler artınca dönüp belediyelere “Suyu niye ucuz satmıyorsunuz?” diyorsunuz.

Beceremiyorsanız kalkın, beceremiyorsanız kalkın. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Biz bu ülkeyi, ekonomiyi yönetiriz ve bu ülkeye rahat nefesi biz aldırırız, biz; alışın bunlara. (CHP sıralarından alkışlar)

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Önce “Bedava vereceğiz” deyip sonra...

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu...

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Yüzde 300 zamma cevap verseydin ya, yüzde 300 zamma.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Yüzde 3 bin zam...

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - “Suyu bedava yapacağız.” deyip yüzde 300 zam...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Zorunuza mı gitti? Zorunuza gitti gerçekler. Gerçekler ne kadar acı değil mi?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Evet, zorunuza gitti; vatandaşın yanındayız, halkın yanındayız, o yüzden zorunuza gitti.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Çok acı gerçekler, çok acı, gerçekler çok acı maalesef.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Vatandaşın da zoruna gitti. Ne diyorsun sen ya! “Zorumuza mı gitmiş”miş!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Gerçekler ne kadar acı değil mi? Yaşıyorsunuz görüyorsunuz.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Sizin niye gitmiyor, sizin niye zorunuza gitmiyor? Çünkü vatandaşı düşünmüyorsunuz.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Gerçekler sizin zorunuza gidiyor.

BAŞKAN - Sayın Yenişehirlioğlu, buyurun.

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler, CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN - Bir satışmaya mahal vermeden gündemimize geçelim Sayın Yenişehirlioğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- *Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Ankara Milletvekili Murat Emir'in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile bugün bütçeleri görüşülen Bakanlara ilişkin açıklaması*

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Evet, evet.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Müsaade buyurun.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN - Ya, Grup Başkan Vekilimize söz verdim arkadaşlar.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli arkadaşlar, bir müsaade eder misiniz...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Etmeyeceğiz çünkü siz bizim Grup Başkan Vekilimize aynı şeyi yaptınız.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sibel Hanımcığım...

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Keşke onu o zaman düşünseydiniz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sibel Hanımcığım, hassaten rica ediyorum.

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Gerçekleri dinlemeye tahammülünüz yok!

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Yeter be!

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sayın Başkan, böyle sıraya vurma olur mu?

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Ne bu saygısızlık ya! Ayıp! Bir de sıraya vuruyorsunuz ya!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Şimdi, Değerli Grup Başkan Vekilinin bir cümlesi şöyleydi: “Yerden AK PARTİ iktidarı köstebek çıkarsa bile karşıyız.” Buna söylenecek bir laf yok.

Ben, Sayın Bakanlarımıza yaptıkları sunumlarından dolayı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Süre bitti Başkanım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Gürültüden sürem doldu.

BAŞKAN - Buyurun.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Ben, Sayın Bakanlarımıza yaptıkları sunumlarından ve verdikleri cevaplardan dolayı teşekkür ediyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı

Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

A) SAĞLIK BAKANLIĞI (Devam)

1) Sağlık Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Sağlık Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

B) TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

C) TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU (Devam)

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ç) TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI (Devam)

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

D) ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI (Devam)

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

E) MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

F) MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (Devam)

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

G) TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (Devam)

1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

Ğ) ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

H) NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU (Devam)

1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

BAŞKAN - Şimdi sırasıyla, beşinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ile kesin hesaplarına geçilmesi hususunu ve bütçeleri ile kesin hesaplarını ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, sözünü geri almasıyla ilgili bir talebim vardı; geri almıyorsa o sözü aynen Sayın Bakana iade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından “Oylamaya geçtik.” sesleri)

ÜMMÜGÜLŞEN ÖZTÜRK (İstanbul) - Otur yerine artık ya! Otur yerine...

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Öncelikle özür dilemeli, özür dilemeli Sayın Başkan. Öncelikle Bakan özür dilesin, daha sonra gündeme geçin.

BAŞKAN - Sağlık Bakanlığının 2026 yılı bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

SAĞLIK BAKANLIĞI

1) Sağlık Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	1.474.947.780.000
--------------	-------------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bu hakareti kabul etmediğimiz için oylamayı terk ediyoruz. Bunu siz içinize sindirmemeliydiniz, teşekkür etmemeliydiniz. Bize “kurnaz” dedi.

(CHP ve DEM PARTİ milletvekillerinin Genel Kurul Salonu’nu terk etmesi, AK PARTİ sıralarından “Dışarı!” sesleri)

BAŞKAN - Sağlık Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Sağlık Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	792.606.773.491,16
---------------	--------------------

Bütçe Gideri	783.041.606.581,31
--------------	--------------------

Kullanılmayan Ödenek	9.565.166.909,85
----------------------	------------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sağlık Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE HUDUT VE SAHİLLER SAĞLIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	1.255.592.000
--------------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	3.600.000.000
--------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.804.500.100,00
Bütçe Gideri	954.270.778,60
Kullanılmayan Ödenek	850.229.321,40

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	1.800.000.000,00
Bütçe Geliri	4.756.760.356,64
Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	7.630.130,26
Net Bütçe Geliri	4.749.130.226,38

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

TÜRKİYE İLAÇ VE TIBBİ CİHAZ KURUMU

1) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	2.512.134.000
--------------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	2.510.134.000
--------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.360.722.720,00
---------------	------------------

Bütçe Gideri	1.296.635.894,81
--------------	------------------

Kullanılmayan Ödenek	64.086.825,19
----------------------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	1.296.909.000,00
----------------------	------------------

Bütçe Geliri	1.490.279.353,25
--------------	------------------

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	3.140.367,23
------------------------------------	--------------

Net Bütçe Geliri	1.487.138.986,02
------------------	------------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

TÜRKİYE SAĞLIK ENSTİTÜLERİ BAŞKANLIĞI

1) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	2.451.225.000
--------------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	2.451.225.000
--------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	1.111.530.000,00
Bütçe Gideri	935.122.977,55
Kullanılmayan Ödenek	176.407.022,45

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamlarını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	1.197.180.000,00
Bütçe Geliri	950.598.409,65
Net Bütçe Geliri	950.598.409,65

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

1) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	36.097.800.000
--------------	----------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamları okutuyorum:

2) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	40.875.597.048,00
Bütçe Gideri	38.180.683.353,42
Kullanılmayan Ödenek	2.694.913.694,58

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	10.301.541.000
--------------	----------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	10.291.541.000
--------	----------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	5.451.026.967,43
---------------	------------------

Bütçe Gideri	5.370.082.739,70
--------------	------------------

Kullanılmayan Ödenek	80.944.227,73
----------------------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	4.744.987.000,00
----------------------	------------------

Bütçe Geliri	5.557.176.611,42
--------------	------------------

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	16.678.920,86
------------------------------------	---------------

Net Bütçe Geliri	5.540.497.690,56
------------------	------------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

MADEN VE PETROL İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi

ÖDENEK CETVELİ

GENEL TOPLAM	2.597.880.000
--------------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	2.800.000.000
--------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

2) Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı

(A) CETVELİ

Toplam Ödenek	3.851.340.000,00
---------------	------------------

Bütçe Gideri	3.118.006.811,47
--------------	------------------

Kullanılmayan Ödenek	733.333.188,53
----------------------	----------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	3.554.051.000,00
----------------------	------------------

Bütçe Geliri	3.084.286.977,54
--------------	------------------

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	12.236.333,50
------------------------------------	---------------

Net Bütçe Geliri	3.072.050.644,04
------------------	------------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU**1) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	3.364.498.000
--------------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	3.349.498.000
--------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*2) Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	2.141.944.096,56
---------------	------------------

Bütçe Gideri	1.558.823.863,75
--------------	------------------

Kullanılmayan Ödenek	583.120.232,81
----------------------	----------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	2.105.004.000,00
----------------------	------------------

Bütçe Geliri	1.580.473.893,82
--------------	------------------

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	9.833.367,61
------------------------------------	--------------

Net Bütçe Geliri	1.570.640.526,21
------------------	------------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*ENERJİ PİYASASI DÜZENLEME KURUMU**1) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	3.014.000.000
--------------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	3.014.000.000
--------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*2) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	2.997.458.543,99
---------------	------------------

Bütçe Gideri	2.761.103.615,30
--------------	------------------

Kullanılmayan Ödenek	236.354.928,69
----------------------	----------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	1.783.367.000,00
----------------------	------------------

Bütçe Geliri	2.788.918.675,97
--------------	------------------

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	27.815.060,67
------------------------------------	---------------

Net Bütçe Geliri	2.761.103.615,30
------------------	------------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*NÜKLEER DÜZENLEME KURUMU**1) Nükleer Düzenleme Kurumu 2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi***ÖDENEK CETVELİ**

GENEL TOPLAM	2.990.663.000
--------------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gelir cetvelinin toplamını okutuyorum:

GELİR CETVELİ

TOPLAM	2.990.663.000
--------	---------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2026 yılı merkezî yönetim bütçesi kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümlerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel toplamı okutuyorum:

*2) Nükleer Düzenleme Kurumu 2024 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesabı***(A) CETVELİ**

Toplam Ödenek	1.458.420.000,00
---------------	------------------

Bütçe Gideri	763.220.832,52
--------------	----------------

Kullanılmayan Ödenek	695.199.167,48
----------------------	----------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(B) cetvelinin genel toplamını okutuyorum:

(B) CETVELİ

Bütçe Geliri Tahmini	1.419.492.000,00
----------------------	------------------

Bütçe Geliri	987.613.855,53
--------------	----------------

Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	12.148.364,16
------------------------------------	---------------

Net Bütçe Geliri	975.465.491,37
------------------	----------------

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Nükleer Düzenleme Kurumunun 2024 yılı merkezî yönetim kesin hesabının bölümleri kabul edilmiştir.

Böylece, beşinci turda yer alan kamu idarelerinin bütçeleri ve kesin hesapları kabul edilmiştir; hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri, beşinci tur görüşmeleri tamamlanmıştır.

Programa göre, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarını sırasıyla görüşmek için 14 Aralık 2025 Pazar günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.51